

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Fuziók változatok.

Irta: Mezei Ernő.

Miről is van szó? Az objektív nemzeti követelésekről-e, vagy párt hatalmi célzatokról? Önálló nemzeti bankról-e és a nemzeti lélek katonai kifejtéséről? Vagy pedig miniszteri tárczák kiosztásáról, választási spekulációkról és egyéb személyes érdekekről? Pillanatonként látjuk a mélységből fel-fellobogni a nagy nemzeti kérdések lángját, de minduntalan vastag füstfellegekkel borítják be a föléjük halmozott egyéni és párttaktikai számítások. Önálló bank-e a helyzet követelése, úgy, hogy ennek alapján a pártok fuziója is létrejöjjön? Vagy ellenkezőleg, az önálló bank kérdése azért van-e előtérbe állítva, hogy velle kapcsolatban ugymondott tisztán függetlenségi kormányzat jöjjön létre? Sőt még úgy is kombinálnak, hogy egy tisztán függetlenségi pártkormányzat kedvéért a nemzeti feledés spongyájával egyszeriben letörlik az egész banknálóságot? A jó magyar közönség törheti ezeken a változatokon szegény fejét.

Fuzióról beszélnék már régesrég, mint a hosszú koalíciós összeműködés természetes továbbfejlődésének vonaláról. A koalíciós pártok tekintélyei az utóbbi időkben — olyik profétikus hangon, olyik legalább belenyugvással — utaltak rája. Ez a gyümölcs nyilván éretten csüng már a tudás fájáról. A fuzió bekövetkeztét most már a legel-

lentétesebb szempontokból is megokolt-nak és szükségesnek lehet tartani. Kivánatosnak vallhatja az is, ki a függetlenségi pártnak mai irányzatával és jövőendő fuzió elváltásával határozott elvi ellentétben áll. A koalíció annyira eltért eredeti céljától, a pártok elvi kiinduló pontjai annyira bizonytalanokká és a parlamenti áramlatok oly zavarosakká váltak, hogy mindazt, ami a kétes helyzet tisztázását jelentené, mindazt, mi a pártoknak állandó alapjait és elvi szembeállítását kitüntetné, önmagában is, pusztán negatív szempontból is örvedetes haladásnak lehetne üdvözölni. És fel tudjuk fogni azt is, ha számosan azért óhajtják a fuziók kifejeződését, mert a koalíció elemeinek válogatott és bensőbb sorakozásától valamely pozitív, egészséges és termékeny parlamenti hatalomnak alakultát, valamely állandó elvi irányzatnak felülkerekedését remélik. Bizonyos, hogy a koalíció, úgy, amint ma van, se az alkotásnak élni, se idején meghalni nem képes, a benne elméletileg még elválasztott pártok a mult hagyományt többé nem követhetik, viszont a jövő követelményeinek annál inkább utját állják. Végül is, ha egyszer a politikai nehézkedés törvénye egy bizonyos irányban érvényesül, jobb, ha mentől gyorsabb esssel végzi utját.

A nehézkedés törvénye ma kétség-telenül — a fuzió!

A zavaros helyzet jellemző saját-

ságai közé tartozik azonban az, hogy a legutóbbi válsághiresztelésekkel együtt megint merészen előre tört az ugynevezett tiszta függetlenségi kabinet gondolata. Száll, száll egyre ez a hirtelen gondolat verdeső röpi-léssel és követelő károgással a part-talanul hullámzó koalíciós özön-vizek fölött, mint Noe bárkájából ki-küldött holló és a közönség csodálkoz-va néz utána. Különös, rejtelmes ma-dár is az. Tiszta függetlenségi kormány-nak a dolgok természetes logikája sze-rint a függetlenségi elvnek tiszta ki-bontását, a függetlenségi párt eredeti programjának teljes és következetes érvényesítését kellene jelentenie. De szinte meglepő fesztelenséggel magya-rázzák és fejtegetik, hogy ez a függet-lenségi nevű kormányzat tulajdonkép az ellenkező célért vált szükségessé és elodázhatatlanná. Igen, a függetlenségi kormányznak kell jönnie az önálló bank-kal, de ha önálló bankot nem kapha-tunk, még inkább kell jönnie. Tudniillik az önálló bank valamelyes látszata is gyönyörű czég, amelylyel sok minden-nek elejtését lehet befedni, de a függet-lenségi név még gyönyörűbb látszat és még gyönyörűbb czég. Ez a független-ségi név oly csengőn és jelentősen hang-zik, a nép előtt oly megállapodott érté-ke van, tehát egy függetlenségi czégü kabinetnek sokkal biztosabban lehetne a hatvanhetes kényszerűségek jól kíta-posított utján haladnia. Még ki is számít-

Edith.

Irta: Hevesi József.

(Utánerőmés tisz.)

I.

De csak messzire estem téled, kis falucskám! Nem is annyira téled, mint inkább a lelkedtől. Mert hiszen a gyorsan száguldó gőzparipa alig néhány óra alatt odaröpitene hozzád. De mi hasznom volna belőle? Hiába nézném kis templomodnak karesu bádög tornyát, hiába taposnám girbe-görbe utcaidat, hiába barangolnék a kiszáradt Tiszának a partján, hiába nézném a mohosodó emléket a régi török világnak: a „puszta torony“-t, hiába találkozom egyszerű népeddel: bizony-bizony idegen világ ez már énnekem! Idegen világ, melytől nagyon messzire estem. Nem is értjük mi már meg egymást. Én nem értelek meg téged. Te nem értesz meg engemet.

A kis templom harangszava a multnak sötét éjszakájából mintha fölesenditene még egy-egy gyermekkori emléket. De ezzel aztán vége mindennek. A Tiszát másfelé vezetted és most már csak egy széles, mocsaras árok mutatja merre folydogált az én szőke folyóm. Az öregek, akikre a gyermekkor áhitatos érzéseivel gondolok, kiinn pihennek a kis, lombos temetőben, a falu végén. Az akkori nemzedék kidőlt, vagy másfelé széledt. Ki ismerne már itt engemet?

Más világ az én világom!

Én messzire barangoltam el innen. És a lelkennek egészen idegen lett a te lelked, kis szülőfalvam. Nem értem többé zajtalanul elsimuló életednek szerény költészetét, nem látok bele apró embereidnek a lelkébe, melyben pedig föltalálhatnám a nagy rózaságnak nyitott őszinteségét, mezei virágok szerény illatát, vadgalambok bugását, a délibáb szélszélyes játékát és a magyar dalnak bubánatos zengését.

Idegenben jártam és idegen lettem itthon.

Nótafámon idegen virágok hajtanak. Idegen emberekről írok és szinte fáj a lelkennek, hogy miért nem téphetem a költészet virágait a délibábos magyar Alföld rónáiról.

Most is, hogy Ollé Antal esetét akarom megírni, érzem, hogy hiányzanak a színeim. Hiányzik kis falum páskumjának a réti illata, melyben tollamat megfüröszthetném. Szinte tétovázik a lelken, mint mikor az ember egy városba jut, ahol már rég nem járt és tanakodik magával egyik-másik utzasarkon, vajjon merre is kell befordulnia ha ide vagy oda el akar jutni!

Bezzeg ha monsieur Antoine d'Olléról kellene valamit elmesélnem, akinek villája van Beaulieuban vagy Antibes-ben, vagy ha signor Tonio forogna szőben, akivel, ha kedvem úgy tartja, a velencei Márkus-téren kötheték ismeretséget, bizony akkor vigan

szövegetném képzeletem orsóján a mese fonalat.

De hát a históriát nem illik meghamisítani és az, amit elmondandó vagyok, bizony nem történt se gallussal, se talliánnal, hanem az én kis falumban lakó Ollé Antallal, aki pedig gazdasági intézője egy a közéletben igen sűrűn emlegetett földbirtokosnak.

II.

Ollé Tóninak az esetét fogom tehát megírni, aki csak memrég kezdett kijózanodni a mézeshetek mámorából.

Nem is mézeshetekről, hanem mézes hónapokról lehet itt szó. Mert Tóni immár közel egy esztendő óta el van veszve a világra nézve, régi barátaira nézve, az egész társaságra nézve. A kis Edith asszony kö-kény szemében van az ő egész világa. Abba néz folyást, abból merít boldogságot és abba szédül bele mámoros lelke innen-onnan már egy esztendő óta.

Hát igaz, ami igaz, hogy csak lelket-emésztő, hosszú, nehéz küzdelem árán jutott el ehhez a nagy boldogsághoz. Gondor Sándor duhajkodása Bárti Teresiért ártatlan mako-gás volt (aminthogy tényleg az is volt!) ahoz a szertelen zsendoláshoz képest, melyet Ollé Tóni falatkirugó szilajsággal produkált, mikor a kis szőke Edithert a bolondját járta.

Nem akarták neki feleségül adni. Ki tudná miért? A jó Isten néha vaksággal veri még a szülőket, hogy nem látják tisztán a

ják, hogy egy negyedszázadba kerülne, amíg az ellenzéki támadások a függetlenségi mezbe bujt kormányzat hitelét tönkretennék, ellenben a hatvanhetes pártokkal mai kormányzati közösség hajh be gyorsan koptatja el a függetlenségi urak jó hírét.

Komolyan adják és terjesztik bár ezt a tanítást, mi csak úgy méltatjuk, mint a mai parlament furcsa lélektanának egyik adalékát a sok egyéb közül, amelyek szellemét oly sekélyesnek tüntetik fel és az elősdi elemek tulságos szerepléséről tesznek tanúságot. Ott talán csak nem tartunk, hogy a hatalmi önzésnek előleges bevallására, sőt rendszerbe foglalására lehetne tartós parlamenti kormányzatot alapítani. Őlnagában is lehetetlen koncepczió, hogy koalíciós pártok, amelyek egy közös elvi cél elérhetéseért félretették egyéb elvi különbségeiket, éppen akkor váljanak szét, amikor az összes elvi válaszfalak már teljesen szétmállottak közöttük és az opportunisztikus politika száz és száz szövédéke fonja be őket. Ha a nemzeti bank kérdése ebben a pillanatban elválasztó éknek látszhatik is, ki kételkedhetik abban, hogy mihelyt egy magyar kormány a korona belenyugváásával az önálló bank programját jeleníti be, minden látszatos ellentét azonnal el is enyészik. Milyen gyerekes föltevés, hogy az ily pillanatnyi és merőben látszatos ellentét alapján a függetlenségi czégnél egyszerűen örökségbe lehetne vennie a kimult szabadelvű uralomnak nemcsak hatalmi rendszerét, de még évtizedekre szóló monopóliumát is.

Valósággal nem is kereshetünk a változatosan fölmerülő eszmék, az egymást szeszélyesen kergető, egymást oly indokolatlanul kicserélő hangulatok közt mást, mint fuzióra való öntudatos és öntudatlan törekvésnek különböző megnyilatkozásait. Jobbra kell-e menni, balra kell-e fordulni mindnyájának? Ez ma az ingadozó lelkek nagy tépelődése.

gyermekük boldogságát. Aligha nem valami uribb vöről ábrándoztak Edith szülei is. Azért huzódottak a gazdasági intézőtől és ennek szerény állásától, amiből pedig egy szerelmes fiatal pár urimód meg tud élni.

Járta, járta hát a bolondját szegény Ollé Tóni, mint a hogy már ilyenkor szokás. Egészen meg volt gabalyodva, vagy amint a gazdaságban mondták, meg volt szegény kergülve. Minden kis borjat Edithnek kellett elnevezni és még a csikókat is Edithnek kereszteltette el. Mert hát őneki az egész világa egy szőke leány körül forgott. Edith körül.

És amint már illik, a kártató szerelem itt is diadalmaskodott. A szülők nagy későn látni kezdtek. Rájöttek, hogy végre is nem megoknak vesznek vót, hanem a leányuknak férjet. És ha Edith elég urinak találja magához Ollé Tónit, hát — Isten neki! — intézze vele az élet gazdaságát.

Igy borult rájuk a ragyogó menybolt. Tónira és Edithre.

És immár csaknem egy esztendő óta issza Ollé Tóni a boldogság mámorát a szőke Edith búbájosan mosolygó kőkény szeméből.

III.

Egy esztendő még alig fordult le, mikor Ollé Tóni egyszer nagyot nyújtózkodott és az ablakon át kinézett a világba.

És itt kezdődik rövid kis történetem ártatlan bonyodalma.

Igen, Ollé Tóni alig egy esztendő óta ta-

és persze akadnak, akik a legkényelmesebb módon szeretnék végrehajtani, lehető kevés elvi kötelezettséggel és a lehető legtöbb külső látszattal. Könnyű megérteni, hogy is van az, hogy ugyanakkor, amikor itt meg ott a függetlenségi mozgalmat Andrassy Gyula ellen irányított összeesküvésnek tüntetik fel, amott meg éppen Andrassyt szölitják föl, hogy belépésével tegye általánossá az olyas fuziót, amely a függetlenségi etikett alá foglalná a pártokat is, a kormányt is. Nem oktalan okoskodás is az, hogy ha elv dolgában ugyis egyre megy, miért ne választanák hozzá azt a nevet, amely a nép szívében a legriadóbb visszhangot kelti? De hát látjuk, az őszinteség delejtüje még nem veszett ki mindenki számára, kik a magyar politikában szerepet és hivatást igényelnek. Nem is oly veszélytelen játék az, pusztán a nép szívében meggyökerezett és megszentelt neveknek káprázatos kultuszára a hamis szívárványhidaknak és elvtelen szemfényvesztéseknek politikáját felépíteni. Csak olyan vállalkozás az, mint aminő volt a XVIII. század francia arisztokráciájé, amely atheista hitetlenséggel bensőleg kinevelte a vallást, de azt tartotta, hogy a nép előtt övni kell a szentséges látszatot és gyakorolni kell a külső czerimóniákat. El is veszítették a jó urak fejüket — alaposan.

Azt tartjuk, amint a bortörvény már kötelezően megállapította, hogy a műbort megihatja mindenki, akinek jól esik, de nem szabad palaczkjára a to-kaji bor vignettáját ragasztani. Aki egy nemzedék idejére a hatvanhetes politika útján akar járni, vallja is magát a hatvanhetes kényszerűség becsületes követőjének. Aki pedig a nehézkedés törvényének körébe jutott, azt csak engedjük esni, sőt taszitsuk is előre.

Budapest, február 6.

A képviselőház hétfőn, délelőtt tíz órakor ülést tart, melynek napirendje az adóre-

formjavaslatok tárgyalása. Ezt megelőzőleg az igazságügyi bizottság előadója előterjeszti a Csávossy-féle kártérítési perben hozott bizottsági jelentést.

Az egyes pártok vezetősége felhívja a pártok tagjait, hogy a hétfői ülésre már az ülés megkezdésekor teljes számban jelenjenek meg.

A horvát bán elutazása. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel 7 órakor visszautazott Zágrábra. Egyes lapok azt írják ma, hogy báró Rauch Pál horvát bán állása megrendült s emiatt benyújtja lemondását. Ezzel szemben a „Bud. Tud.”-val illetékes helyről közlik, hogy ezek a híresztelések minden alap híján valók és egészben koholtak.

A véderőjavaslat. Bécsből jelentik: A közös hadügyminiszteriumban egyelőre befejezték a tárgyalásokat a véderőjavaslat felett s a konferenciákat már legközelebb Budapesten fogják folytatni. E végből a közös hadügyminiszterium és az osztrák honvédelmi miniszterium képviselői a jövő héten Budapestre utaznak.

Wekerle az aradi vesztőhely megváltásáról. A képviselőház folyosóján ma délben a képviselők egy csoportja beszélgetett Barabás Béla akciójáról, melyet az aradi vesztőhely megvásárlása ügyében indított. Szóba került a beszélgetés során, hogy Nagy György egy interpellációval az aradi vesztőhely állami megváltását akarja sürgetni. A miniszterelnököt, aki éppen arra jött, megkérdezték a tervre vonatkozólag s ekkor Wekerle így szólott: — Nekem nincs kifogásom az aradi vesztőhely állami megvásárlása ellen. A kormány már foglalkozott is ezzel a tervvel s az a felfogás jutott érvényre, hogy legszebb és legkegyetesebb forma lesz, ha az aradi vesztőhelyre kápolnát emelünk.

Ezt a nyilatkozatot a függetlenségi képviselők zajosan megtapsolták.

A véderőbizottság jelentése. Bakonyi Samu országos képviselő, a véderőbizottság előadója a képviselőház mai ülésén terjesztette be a két ujonczjavaslatról, továbbá a honvédelmi miniszter jelentéséről szóló jelentéseket. Az ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatához csatolt jelentés elmondja, hogy mindazok az okok, amelyek a véderőbizottságot az elmúlt három esztendőben a hasonló törvényjavaslatok elfogadásának ajánlására indították, ma is fennállanak. A mai politikai helyzet alapján szolgáló és a nemzet helybenhagyó akaratnyilvánításával elfogadott megállapodások

zött. Egy férfimulatság, mely nagyon megérezte volna, ha Ollé Tóni jelen nincs. Erről nem szabad elmaradnia. Körülfogták egyenként és együttesen és addig kujtolták, addig sürvítették körülötte, míg szavát nem vették, hogy elmegy közéjük.

De csakhamar meggondolta magát.

— A szavamat adtam nektek — ugymond — de ezt visszavonom. Ugy esaltátok ki belőlem. Hanem ígéretet teszek nektek, hogy eljövök.

IV.

Bizony nehéz eset volt.

A kis menyecske, aki igen jól ismerte az ő uracsájára duhaj természetét és könnyes, lobbanó vérét még legénykorából, hallani sem akart arról, hogy a férje a régi kompániát felkeresse.

Mikor a férje ötölni-hatolni kezdett előtte, hogy hát így, meg amugy... A világnak is vannak jogai... és hogy az ember nem temetheti el magát... meg hogy már is kinevetik: az asszony tréfára fogta a dolgot.

— Csak hadd nevéssenek! Jobb ha nevetnek, mint ha siratnak.

De mikor Tóni még mindig állhatatosan erősködött a kimenő mellett: az asszony egyszerre elfordította tőle az arcát és nem engedte magát megcsókoltatni.

Tóni most aztán kérélelésre fogta a dolgot. Ígéretet tett, hogy mindjárt hazatér, csak éppen mutatkozni fog.

Edith azonban az asszonyok régi fegyveréhez nyúlt. Duruzsázkodott.

possa a házias élet rózsáit és egyszerre zörgetni kezd az ablakán az Élet:

— Eleget lustálkodtál! Elég sok mézet nyalogattál. Nekünk is jogaink vannak hozzá, nemcsak annak a hunczut szőke kis menyecskének.

Ezt kiabálta be ablakán a zsarnok Élet, melyet Balogh szolgabíró, Pupák tisztartó, Krém községi bíró, Jancsó, a jegyző, Almási doktor képviselt.

Igen, ezek az urak sokallamit kezdtek Ollé Tóni idylli visszavonultságát. Hiányzott nekik a kitűnő czimbora. Hiányzott a tarokkhoz, hiányzott a cécézőhöz, a zajos mulatságokhoz.

Egy esztendő untig elég a turbékolásból. A régi czimboraúnak is megvan tán a maguk jussa, vagy mi? Csak nem fogják engedni, hogy barátjuk beléfűljadjon a nagy boldogságba!

Ki akarták ránezigálni a mézes folyóból, az ölelő karokból.

Sorra megindították ellene az ostromot.

Hogy hát mi lesz? Meddig marad még a kemence-kuczkóban? Hogy már itt az ideje az emberek közé lépni! A skiz és a mendus már élénken érdeklődnek utána.

Eleinte tréfásan csábították. Majd mikor látták, hogy ennek nem volt meg a fogantója, guanyolódni kezdtek vele. A felesége szoknyáját kezdték emlegetni és Herkulest idézték, aki Omphale lábainál tehetetlenkedik. Izzgatták, ugratták, piszkálták és szinte guany tárgyává tették.

Egyszer aztán valami alkalom kínálko-

ma is érvényben vannak és így az ujonczlétszám megállapításának az eddigi keretek között semmi akadály sem gördíthető útjába. A bizottság azonban kijelenti, hogy ragaszkodik a képviselőháznak 1905 május 12-én elfogadott föllíratához és hangoztatja, hogy ez a törvényjavaslat és a törvényjavaslatnak elfogadása a képviselőháznak ebben az ügyben kifejtett álláspontját nem érinti. Kijelenti továbbá a bizottság, hogy a törvény szövegében az 1867-iki kiegyezésben meghatározott kifejezések és elnevezések használatát követeli. A közjogi kiegyezés valódi szellemének megfelelő átalakítást a bizottság most azért nem kíván, mert egyfelől a törvényjavaslat címében ez a kívánság már most is kifejezésre jut, másfelől a honvédelmi miniszter megnyugtató kijelentését bírja, hogy a véderőreformra vonatkozó tervezet immár előkészítő tárgyalás alatt áll és a bizottság elvárja, hogy e tervezetben a törvényes kívánságokat méltányolni fogják.

Interpelláció a szerb kereskedelmi szerződés miatt. Papp Elek függetlenségi párti képviselő legközelebb interpellációt szándékozik intézni a miniszterelnökhöz a szerb kereskedelmi szerződés előterjesztése ügyében. A képviselő utalni fog arra, hogy Szerbiának Magyarországgal és Ausztriával szemben tanusított ellenséges érülete dacára a kormány mégis két hónapra meghosszabbította az ideiglenes szerződést és fel fogja hívni a kormányt, hogy terjessze az országgyűlés elé az új szerződést, hogy a képviselőház azzal szemben állást foglalhasson.

Az önálló bank mellett. Holnap, vasárnap Félégyházán a függetlenségi párt nagygyűlést tart az önálló bank ügyében. A gyűlésen gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, a függetlenségi párt alelnökei, Mérey Lajos, Sümei Vilmos, Kállay Tamás és Lovász Márton képviselők vesznek részt.

Nyiregyházán a megyei függetlenségi és 48-as párt Hrabovszky Guido orsz. képviselő elnöklésével ma közgyűlést tartott az önálló bank érdekében. Beható tárgyalás után elfogadták az elnök azon indítványát, mely szerint egyértelmű határozattal kimondják, magyar nemzeti és önálló banknak 1911-ben való felállításához tántoríthatatlanul ragaszkodnak és ez ügyben hasonló támogatás céljából az ország összes függetlenségi pártjait és Szabolcs-megye összes orsz. képviselőit fölkéri. A közgyűlés táviratilag üdvözölte Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert. A gyűlés elhatározta, hogy a bank ügyében hasonló beadványt intéz Szabolcs-megye közgyűléséhez.

Magyar tisztek.

Írta: Dr. Kmety Károly.

Elszomorító az a kimutatás, amelyet a honvédelmi miniszter a közös hadseregbeli tisztek honosságáról tegnapelőtt nyilvánosságra hozott. Huszonötezer tényleges tisztközül, kerek számban szólva, csak ötezer magyar honos van. Hogy ez utóbbiak közül hány vallja magát magyarnak, arról nem szól a statisztika, arról talán jobb, ha nem csinálunk kimutatást. Szomorú példái vannak ugyanis annak, hogy a magyar honos tisztek magyarsága igen gyenge lábon áll és hogy az a jogi kötelek, amit a magyar honosság megállapít, egyáltalán nem záloga annak, hogy az illető magyar honos tisztek szívével is, lélekkel is magyarok legyenek, megtartják magyarságukat a közös katonatiszti uniformisban és az idegen légkörben.

Ez a helyzet a legnagyobb abszurditás, a magyar nemzeti eszme legnagyobb megalázása és kigunyolása a közös hadseregben, mert a törvény szerint kizárólag magyar honosokból alakított magyar csapatok, vagyis a „kiegészítő magyar hadsereg” tulnyomó nagyrészt idegenek, osztrákok parancsnoksága alatt állanak. Hasonlít ez az állapotunk a meghódított országokban, gyarmatokban található amaz állapotokhoz, amelyekben a leigázott bennszülöttekből alakított csapatok a hódítók megbízható parancsnoklása alá helyezték.

A legutóbbi véderő-bizottsági ülésen, mikor a közös hadsereg kiegészítő részét képező magyar csapatok számára újra meghoztuk a véráldozatot, méltán tettük szövé néhányan ennek a megszegyenítő helyzetnek tarthatatlanságát, kiemelve, hogy legfőbb ideje lesz immár annak, hogy a magyar tiszti nevelés kérdése megfelelő megoldást nyerjen. Kötelező hatályban áll az a törvényes szabály, hogy a magyar csapatok született magyar tisztek parancsnoksága alá helyezendők, hogy ezeknél nemesek a fő-, de a törzs- (stabalis) tisztek is magyarok legyenek.

Kötelező hatályban van az a királyi, mondjuk haduri rendelet 1868-ból, mely oda irányul, hogy a magyar hadsereg „lehetőleg” magyar tisztekkel látandók el, s ime a hivatalos kimutatás a magyar tiszti létszám régi arányának teljes stagnálását mutatja a legújabb években is.

Világos tanúsága ez annak, hogy a

tiszti nevelés eddigi módja gyökeresen megváltoztatandó.

A legelső lenne annak kimondása, hogy a magyar ujonczok létszáma arányában vétessenek föl magyar honos növendékek a közös katonai intézetekbe, hogy ezen intézetekbe való fölvételnél a német nyelv-ismeret követelése egészen elejtendő és hogy ezeknek az intézeteknek tanyelvüül a magyar korona területén belül általán a magyar állapittatik meg.

Mig ez meg nem történik, addig jámbor óhajítás marad a magyar tiszti létszám gyorsabb emelkedése. Megengedjük mi azt is, hogy a magyar társadalom a katonai pályától meglehetősen idegenkedik, ámde ennek főokát éppen a közös hadsereg idegen szellemében kell keresnünk, mely valószínűságon elriasztja a hazafias magyar középosztályt attól, hogy fiait a katonai pályára nevelje.

Az idők teljessége elodázhatatlanul úgy is be fog következni a közös hadseregbe. Ennek a hadseregnek magyar részét elkerülhetetlenül magyar lábba kell állítani. Ezt kívánja maga a katonai szempont, a kiképzés és adminisztráció érdeke egyaránt. Schönaich hadügyminiszter nem csinál abból titkot, hogy a magyar hadtestekben a magyar nyelvet érvényesíteni kell engedni. A 20—25 év közötti népességnek több mint 70 százaléka beszéli, illetve érti hazánkban a magyar nyelvet, ellenben csak alig 20 százalék bírja a németet. Minden józan okosság amellet szól tehát, hogy a magyar követelések teljesítésének és így a magyar nemzet egész szimpátiája a hadsereg felé forduljon.

A magyar tiszti nevelés, a magyar szolgálati és vezényleti nyelvvel kapcsolatban, meg fogja hozni a magyar honos tisztek arányos létszámát. Addig pedig hiába való lesz minden erőlködés. Természetes, hogy amíg a hadsereg irányadó tényezői a régi osztrák ideáltól vannak áthatva, míg ennek az ideálnak hívei gróf Thun Ferencz módjára fennen hirdetik, hogy a magyar állameszme érvényre jutása a közös hadsereg legnagyobb veszedelme, addig a magyar tiszti nevelés kérdése nem tehet számbavehető lépést a megoldás felé.

Csak attól félünk, hogy azon körök makacs ellenszegülését drágán fizeti meg Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állása, mert nem csak a kellő létszámhiány, de a belső erkölcsi harmónia hiánya is züllés felé hajtja ezt a hadsereget. Az osztrákok

— Te nem szeretsz többé! Képes vagy engem magamra hagyni! Azokért a részeges duhajokért!

Es megindította a könyvek veszedelmes záporát.

Tóni táncstalanul állott. Egyfelől barátainak a csufolódo gunyjától félt. Mit fognak majd ezek mondani? Hiszen ezek után az utczára sem léphet ki! Másfelől meg ez a drága, könyező asszony!

Mit tegyen? Mit tegyen?

Végre elszánta magát. Meg kell mutatnia, hogy ő férfi. Igazuk van a czimboráinak. Nem ülhet mindig a felesége szoknyáján.

— Ismétlem — mondá az asszonynak — hogy korán fogok hazajönni. De nem tehetem magamat neveltség tárgyává. Megígérem, hát elmegyek!

Meg akarta ölelni a feleségét. De Edith visszautasította.

Zokogva mondá:

— Tehát nem szeretsz!

Tóni most már azonban el volt szánva. Érezte, hogy nem szabad engednie.

— Szeretlek, drágám, de elmegyek!

Az asszony berohant a szobájába. Tóni pedig eltávozott hazulról.

Azaz, dehogya távozott.

Mikor a kapun kilépett, visszatekintett. És megpillantotta felesége szobájának kivilágított ablakát. A függöny mögött egy árnyékot vélt felfedezni. A felesége volt. Edith karsu árnyéka.

Szegény asszony! Bizonyára leleskedik utána. És hogy sirt szegény az imént.

Most aztán elfogta Tónit a sajnálkozás. Ördög vigye azt a sok lumpot. Ezekért hullassa könyeit az ő drága, szépséges szép felesége. Igazán nem érdemes.

Nem megy ő egy tapodtat sem! Beszéljenek azok amit akarnak.

Es Ollé Antal ur bizony a kis kapuból visszafordult.

V.

Mikor belépett a házba, egyenesen felesége szobája felé tartott.

Benyitott.

Az asszony, aki a pamlagen hevert, ahogy férjét megpillantotta, diadalmas, boldog fölkiáltással rechant feléje.

Olló Tóniból azonban most hirtelen monsieur Antoine d'OMé lett. Látott ő már ilyen jeleneteket a Nemzeti Színházban.

A két kezét tiltakozólag emelte maga elé és olyan hangon, mint a hogy Mihályfi szavalni szokott, mondá:

— Pardon, madame. Előbb hallgasson meg. Ön az imént egy egyszerű kis kérest tudgatótt meg tőlem. Ezt én nem tűrhettem. Meg kellett önnek mutatnom, hogy én vagyok a férfi és most már láthatja, hogy itt az történik, amit én akarok.

Edith erre szintén poseba vágta magát és hungzutul nevető szemekkel szavalta:

— Oui, monsieur Antoine, belátom, igazza van. Itt csakugyan az történik, amit ön akar.

A kivándorló.

— Színmű négy felvonásban, írta Herczeg Ferencz. Bemutatták a Vigszínházban ma szombaton, február 6-án. —

Egy kicsit kegyetlen és mindenkifölött nagyon józan idöket élünk ma ahoz, hogy novelláknak lássuk az életet. Az ember szinte hozzászokott már, hogy amikor a színházba megy szórakozni, a közmondásos festett falak helyett a csalódásig hűen kasirozott igazi falakat és a megtévesztésig igazi életet kapjon a rivalda lámpáin tul.

Egyszer aztán, amikor az ember szinte teljesen megfélekedett már a büszke, gögös és óriási összegekben kártyázó Hatfaludy hercegről és Palfalvy Miklósról, aki szegény dzsentri volta mellett úgy tud a ferbliben ötvenezer forintot visszahívni, mint egy huszezer holdas majoreskó; — mondom — amikor az ember ezekről az urakról szinte teljesen megfélekedett már, az előkelő barátjaikkal egyetemben, akkor egyszer elmegy a színházba és az egész uritársaságot együtt találja.

Ennyit tudok rosszat mondani a Herczeg Ferencz új darabjáról, a Kivándorlórl; de hozzáteszem mindjárt azt is, hogy saját magammal elégedetlen vagyok, hogy ezt a hibát föl kell említenem. Mert Herczeg Ferencz megérezte már azokat a nagy vajudásokat, azokat a verejtékes, néma forradalmakat, amelyekben az élő élet most vívódik. Herczeg Ferenczet megcsapta már a Bizáncz írásában az a nagy kételkedés, amely miatt

most megkövezik azt a hadügyminisztert, akinek kivételesen van érzéke és belátása az iránt, hogy a közös hadsereg roppant erkölcsi tökélyt nyerne a magyarság akadálytalan érvényrejutásából. Pedig Ausztria létének is teljesebb biztonságát adna egy nagy magyar tömb az egész hadseregen belül. Ez a tömb az ugynevezett kiegészítő magyar hadsereg, mely minden ízében a magyar állam és nemzet jellegét hordaná magán és minden kifelé törekvő erők biztos ellensúlya lenne, amelyre bizton számíthatna és bizton építhetné a király és a nemzet és az osztrák állam is a pragmatika szankezió szerint.

A politika világából.

Budapest, február 6.

Kossuth Ferenc bécsi utja.

A politika világában Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek jövő heti bécsi útjától várnak nagy változást. Azok a körök, amelyek ezt várják, azt mondják, hogy bár eddig Wekerle miniszterelnök, Andrássy belügyminiszter, Apponyi Albert, mint a függetlenségi párt egyik vezére és Justh Gyula házelnök hosszú kihallgatások során tárták fel a király előtt a helyzetet: kétségtelen, hogy ezek után Kossuth Ferencnek megjelenése döntő fontossággal fog birni a jövő kialakulására.

Ennek a várakozásnak azonban, amint azt mai számunkban megjelent kiváló forrásból eredő bécsi információ is kifejtette, nagyon kevés jogosultsága van. Kossuth Ferenc, bárha a környezetéből eredő hírek is azt mondják, hogy kihallgatása a *bankügygel van összefüggésben*, mert Kossuthnak, mint a függetlenségi párt vezérének, még nem volt alkalmja, hogy közvetlenül ismeresse meg a felsővel a maga álláspontját és ennek érveit, — aligha fog mást mondani, mint amit gróf Apponyi Albert az ő nevében már elmondott. Ilyen körülmények között pedig, ha politikai jelentősége van is Kossuth Ferenc bécsi útjának, döntő eseményeket nem fog előidézni és a helyzetben hónapokon át nem várható változás.

a hazafiatlanság vádjával illetik mostanában a köd riogatóit. És Herczeg Ferenc, a Gyurkovics lányok, meg a Dolovai nábob szerzője, megírta most a Kivándorlót, amelyben megmutatja mind azt sivárnak, lélektelennek, amelynek azelőtt trubadurja volt.

Ez nagy dolog. Tiszteletre méltó, hogy ha belső hit, ha eltökélt meggyőződés diktálja.

Nem tudok kifejezést adni annak a szomorúságnak, amelyet érzek, hogy Herczeg Ferenc a régi mesealakok mellé nem állította oda a maga új meggyőződésének igaz élő alakjait is. Lehet, hogy ő így akarta. Hiszen az olyan öntudatos írónál, mint amilyen Herczeg Ferenc, minden csak az akaraton mulik. Lehet, hogy Herczeg Ferenc éppen ebbe az elzárt, megdohosodott, levendulás környezetbe, ebbe a mesevilágba akarta belesivittatni a külső, egészséges világ friss éles levegőjét, hogy együtt találja a léghóham mind az álomembereket és egyszersmindenkorra szerte fujja őket. Ha ezt akarta, ezt el is érte. Az álomemberek árnya, hamva szerte rebent, és a színpadon ott maradt Herczeg Ferenc meg az igazság. Az igazság és az élet egy gyönyörű harmadik felvonásban megrögzítve.

A Kivándorló első és második felvonása közben olyan érzésem volt, mintha valami kíváncsi szándéktalan és várakozás nélküli vasárnap délután, amikor a harangszó még ott uszik a levegőben, valami mesekönyvet olvasnék. Néha szerettem volna egy-egy pillanatra ölembe ejteni a könyvet, hogy fáradt pillám lezáruljon és a nagy zsi-

Kossuth Ferenc bécsi útjával kapcsolatban hírt adtunk arról is, hogy a függetlenségi képviselők testületileg akarták a pártvezért Bécsbe kísérni. Kossuth Ferenc azonban, amikor a tervről értesült, arra kérte elvbarátait, hogy álljanak el tőle, mert egyrészt tüntetéseket provokálhatna Bécs városában, másrészt tüntető jellegű fogva kedvezőtlenül hangolhatná a királyt is. A pártvezér óhajta előtt természetesen meghajoltak hívei és a monstre-kisérlet elmarad. De azért hír szerint Kossuth Ferenc mégsem fog egyedül Bécsbe utazni. Arról beszéltek ma ugyanis, hogy Kossuthot bécsi útjában Wekerle Sándor miniszterelnök is el fogja kísérni. A miniszterelnök úgy vélekedik e források szerint, hogy akár együttes audiencián fogadná őket a király, akár Kossuth audienciája után válnék szükségessé a miniszterelnök jelentkezése: mindenképpen az a tanácsosabb, hogy Kossuthal egyidőben ő is Bécsben legyen. Különben az audiencia napja még mindig nincs határozottan megállapítva. Valószínűleg csütörtökön vagy pénteken fog Kossuth Ferenc a király elé járulni.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma délután a kereskedelemügyi minisztériumban fölkeresték Wekerle Sándor miniszterelnök és Popovics Sándor államtitkár. A tanácskozás két óra hosszat tartott. A tanácskozások során hír szerint Kossuth Ferenc bécsi utazásáról s a bankkérdésről folyt a tanácskozás.

A fuzió kérdése.

A fuzió ezidő szerint megint nem aktuális kérdés és a napokban is csak úgy került felszínre, hogy Nagy Emil képviselő véletlenül kérdést intézett e tárgyban gróf Andrássy Gyulához. A belügyminiszter pedig régi szokása szerint szívesen válaszol minden olyan kérdésre, amelyet hozzá intéznek és Nagy Emil kérdésével is komolyan foglalkozva kijelentette, hogy ő hiva a fuziónak, de hiszen ez nem ujság. Az alkotmánypárt csakis akkor megy bele a fuzióba, ha egy új program alap-

basztó nyugalomban vele ringjak az elmúlt haragosillinglelés nagy darabokban szakadozó hullámfoszlányai. Nem lökött ki semmi a nagy nyugalomból csak maga a nyugalom fárasztott.

A harmadik felvonásban aztán elém tárt a fegyvházfolyosó drótozatlan, ablakatlan fal-fülkéje és azon a résen becsapott ki-vülről az éles, a tiszta, szabad levegő. Hogy az volt, éreztem, mert fölfrissültem és — könyves lett a szemem egy csöndes jelenet mélyeséges lírájától.

A darab meséjétől ez a harmadik felvonás teljesen külön áll. Valójában így, ahogy van, egy teljes, kerek egész darab. Még pedig egy nagy művészettel megcsinált nagyon erős darab. Akeziója ugyszólván nincs, de van benne szentimentalizmus nélkül való gyönyörű líra és mély lélektani igazság. Milyen kár, hogy aki ilyen darabot tud írni, nem tudta ezt jobban szeretni, mint azt a hozzáadott három idegen felvonást. Kétségtelennek látom, hogy ebben a felvonásban Herczeg Ferenc dokumentálni akarta művészetbeli új hitvallását. A jobbat, a szebbet, az igazabbat a régivel. Miért nem maradt meg emellett az egy erős, szép dokumentációja mellett? Így, ha az ember a két első és az utolsó felvonást is látja, azt kell hinnie, hogy ezek az igaz szépségek és ez a meglepő meggyőző erő az igazságban, csak fölvarrt aranyhímek az erkölcsös szabályok szerint való „vieux jeu“-nek. Lesznek akiket meglevészt ez, akik azt fogják mondani, hogy a harmadik felvonás minden modern új erejénél fontosabb volt a szerzőre nézve a mese

ján egy nagy kormányképes pártot lehet alakítani, de arról, hogy az alkotmánypárt 48-as zászlóra esküdjön föl, arról nem lehet szó. Ez az álláspontja gróf Andrássy Gyulának. A függetlenségi pártban a fuziót a komoly elemek, élükön Kossuthal és Apponyival, szintén szívesen látnák, de viszont ők előbb azt akarják tudni, hogy mi lesz a bankkérdésben. Ez a bankkérdés pedig olyan sarkalatos elve a függetlenségi pártnak, hogy ennek tisztázása nélkül további politikai akcióiról még csak beszélni sem lehet. Ha a bankkérdést a függetlenségi párt rendezve látja, akkor ott is megvan a hajlandóság, hogy esetleg egy együttes politikai program dolgoztassék ki, amely a kormánytámogatókat egy hatalmas, erős táborba sorozza.

Az adóreform tárgyalása.

A politikai világban ma is élénken foglalkoztak Wekerle Sándor miniszterelnöknek tegnapi nyilatkozatával, amelyben igen erős hangon adott kifejezést a függetlenségi párt magatartásán való fölháborodásának. A miniszterelnöknek tudvalevőleg éppen nincs kedvére, hogy a függetlenségi párt tagjai olyan beható tárgyalás alá veszik az adóreformot és különösen nem tetszik neki, hogy a reformjavaslatokon olyan sok módosítani valót találjanak. Eme érzelmeiből fakadt a tegnapi nyilatkozata is, amint mai beszédének is ez volt vezető fonala. Pedig a függetlenségi párt csak kötelességét teljesíti, amikor egy ilyen nagyjelentőségű reformot, amely egészen új alapokra fekteti a közterhek viselését, minden részletében alaposan megbirál és azokat a tervezett intézkedéseket, amelyek nem felelnek meg elveinek és programjának, módosítani kívánja. A függetlenségi párt tudja, hogy ennek a munkának lelkiismeretes teljesítését elvárja tőle az egész ország s az adózók millióinak jogos kívánságait éppen ezért minden erejével támogatja. A megfelelő módosítások után különben is a reform elfogadása biztosítva van.

megcsinálása, hogy Jesszi, a váltóhamisító gavallérra hűségesen várakozó virágárusleány meg is kapja a maga kapakovácsát.

Pedig nem ez az igazság. Herczeg Ferenc ezért a harmadik felvonásért írta a darabot és nem megfordítva. És ennek a felvonásnak lesz is nagy sikere. Talán az egész darabnak is. Mert viszont a többi három felvonás úgy van megcsinálva, hogy érzékenységre, csigázott érdeklődésre sok alkalmat ad a teltházak normál izlésének. A meséje ez: Pálfalvy Miklós jegyese egy gazdag polgárleánynak és kaszinóbeli barátja egy öreg hercegnek, Hatfaludynak. A herceg szeretője titkon szerelmes az elegáns fiatal gavallérba, akinek randevút is ígér. A herceg leül kártyázni Pálfalvyval és elnyeri hozomra azt az összeget, amit Pálfalvy már nem tud a vagyona roncsaira fölhajszolni. Meg akar halni, közben azonban a pénzügy-nőke ráveszi, hogy hamisítson váltót a herceg nevére, akkor a saját pénzét is kölcsön adja neki. Pálfalvy megteszi, miután azonban a herceg szeretőjét, Jesszit, a menyasszonya ott találja a lakásán, kutba esik a gazdag párti, az ügynök követeli a pénzt, botrány lesz, a herceg megtudja a hamisítást és a barátját börtönbe juttatja.

A börtönben aztán egy rab kapakovács jóvoltából Pálfalvy kovácsmesterséget tanul és új ember lesz. Mikor kiszabadul, megtudja, hogy a herceg volt szeretője, Jesszi, hűségesen várja, elmegy utána és kivándorol vele, meg volt rabtársával, a derék Kélemen kovácsossal, a munka új világába.

Ez a darab, amelynek harmadik fölvo-

A t. Házból.

I. Apró évődések.

A vonat elindulása előtt a felvigyázók inspicziáltak a pályát. Wekerle bement az elnöki szobába megnézni, hogy vajon helyen van-e Rakovszky István. Az ősz Szappanos (aki Madarász apó távollétében a Ház legidősebb tiszteletreméltó tagja) szintén készenlétben állott. Mert Justh Gyula nincs Pesten, Návay beteg és az éjjel zajlott le a katolikus bál. Tehát, ha Rakovszky elzajlott volna a bálon, akkor most csak ugy tarthatnák meg az ülést, hogyha korelnököt választának. Ami kétségtelenül kemény dió lenne, mert Szappanos István majd megmutatná, hogy miképpen kell az országnak tetsző határozatokat hozni.

— Kő esett le a szíveimről — így állít be a miniszterelnök, amikor látja, hogy Rakovszky helyben van és irományait rendezzi.

Aztán együttesen fogtak a munkához. A miniszterelnök közölte, hogy ő ma beszélni fog a földadójavaslatról. Rakovszky pedig értesítette a kabinet elnökét, hogy két indítvány dolgában határozatot kell hozni. Az egyik a darabont legények költségeire vonatkozik, amelyek miatt Csávossy Bélát perelték.

— Ezt kitűzzük hétfőre.

A másik arról szól, hogy az aradi vesztőhely területét megvásárolják s ahhoz az országgyűlés szavazzon meg huszezer koronát.

— Ezt pedig tárgyaljuk a következő hétfőn, február tizenötödikén. (Egyszerű megoldás lenne, ha a darabontoktól lehetne kapni huszezer koronát s azt arra fordítani, hogy az aradi vesztőhelyen egy kápolnát építsenek.)

Aztán a véderőbizottság jelentését is beillesztették a programra. Éppen csak ki kell nyomtatni, szétosztatni és annak idején napirendre tűzni.

Igy rendben lettek volna, amikor befelé haladva a folyosón csoportosulást vettek

nása a fegyházban játszik és éppen az a jelenet van benne megcsinálva, amikor Kelemen, a rakovác visszahódítja Pálfalvyt az életnek. Szép és egyszerű ez a felvonás. A Hegedüs Gyula nemes, tiszta művészete Kelemen alakját valósággal az önmagához eljutott ember eszményévé kristályosítja a nélkül, hogy érzéltélen idealizálna. Góth Sándor a Pálfalvy szerepében méltó partnere Hegedüsnek. Ők ketten csinálják meg azt a jelenetet, amelyik szíval minden egyebet a darabban. Jesszi szerepét Harmat Hedvig játssza sok bájjal és drámai erővel, még a kevésbé sikerült felvonásokban is. A gögös Hatfaludy herceg szerepét Fenyvesi kreálta arisztokratikus előkelőséggel. Nagy dolgokra nem nyújt a szerepe alkalmat. Az ügynök szerepe a Tapolczai kezében volt, tehát kabinet típus lett belőle. Erős, reális. Tanay, Rónaszékyné, Hegedüs, Balassa, Vendrey, Szerényi, Győző, Kazaliczky, Bárdi és a többiek kicsi szerepeiket igyekeztek jól és művészettel érvényesíteni. Az előadás a Vigaszínház szokott művészi művóján állott, a kiállítás pedig a színház áldozatkészségének igazán fényes tanúbizonyságát szolgáltatva. A bemutató előadás jegyeit mérsékelten fölemelt helyárrakkal adták ki, mert az előadás jövedelmét a szerző a messzinai szerencsétlenek javára adta. A premier közönsége meleg érdeklődéssel fogadta az újdonságot s a szerzőt igen sokszor idézte a lámpák elé, a szereplők közül pedig Hegedüsnek, Góthnak és Tapolczainak nyílt színen is tapsokkal adózott.

Garvay Andor.

észre s ez váratlan akadályt jelentett. Nagy György magyarázta ott, hogy interpellálni fogja a minisztert ama lapbeli botrány ügyében, melyről rémtörténeteket adott elő a napi krónika. Sztéryényi József államtitkár azonban gyorsan elősietett és „tilos“-ra állította a szemafort. Megfogta Nagy Györgyöt és megfordította. Elmagyarázta neki, hogy a botrány nem igaz és hogy József főherceget ok nélkül boszantani igazán kár lenne.

— Elálllok — mond Nagy György és marad nyugodtan.

A szenvedelem azonban beunrekedvén Nagy Györgyben, kikívánczolt belőle más alkalomnál. Ezért amikor Bakonyi Samu előterjesztette az ujonczjavaslatokról a véderőbizottság jelentését, Nagy György kiáltozni kezdett:

— Hiába! Hiába! Benyujthatják, nyomathatják, szétoszthatják. De mi addig a császárnak ujonczot nem adunk, amíg ő nekünk nemzeti bankot nem ad.

— Kérem Nagy György képviselő urat — esenget rá Rakovszky — ne méltóztassék szintén elnökölni akarni.

— Én elnökölni akarok? Isten ments. Ő akar elnökölni — ríposztos Nagy György.

— Javíthatatlan — inti tréfásan Jekelfalussy miniszter a lármázó székelyt. — Egész életedet ilyen zenebonával fogod tölteni.

A függetlenségi oldalon hasonlatot is kerestek a Nagy György állapotára. Hogy neki már az a végzete, hogy mindig lármázzon.

A Lipótvárosi Kaszinóban mindennapos volt egy ur, kinek neve Maibaum volt. A többiek valahányszor ez a Maibaum felment, hajtogatni kezdtek:

— Mein Baum, Dein Baum, Sein Baum. Maibaum kétségbe volt esve, igen elkeseredett, meg volt rontva az élete.

Egy napon aztán vidám arccal állított be:

— Most hajtogassatok, ha tudtok!

— Mi történt?

— Megmagyarosítottam a nevemet.

— Ugy? És mi az új neved?

— Mérő! — feleli önérettel a volt Maibaum.

— Mérő! — kaczag a társaság kórusban.

— Mér én, mér te, mér... ő?

Tehát ott volt, ahol a mádi Maibaum, ezután is első, második és harmadik személyben variálták a nevét, valahányszor a kaszinóba felment.

Igy Nagy Györgynek se az fontos, hogy miért kiabál: a Mihalovits esetért-e, avagy a véderő jelentésért, hanem csak hogy kiáltozhasson.

* * *

II. Szólj már te is, bibás!

Az adójavaslatok tárgyalása meglepően hasonlít az adóketési bizottságok szüntetéséhez.

Ismeretes dolog, hogy az emberek, akiknek az adóketési bizottság elé kell menniök, igyekeznek ott a legszánandóbb külsővel megjelenni. Milliomos urak, akik máskülönbön hétköznap is ekvipázson járnak és reggelire is angol husokat esznek, meg francia borkat isznak hozzá, ilyenkor az adóketési időben napokig nem esznek, legfeljebb csak kolbászt, hogy a szegény étel szaga messzire éreződjék, rongyos ruhát vesznek fel és sárban lyukas cipőben mennek. Így állítanak be:

— Ime, milyen rongyos, szegény ember vagyok, nincs kereset, nem tudok fizetni...

— De hisz a legelegánsabb páholyban láttuk uraságot az Operában, a legdrágább éttermekbe láttuk befordulni és kedves feleségén annyi ékszer szokott függeni, hogy ha hál' Istennek, nem lenne olyan jól megtermett asszony, a földre huznák ő nagyságát a briliánsok.

Az ember siránkozik:

— Oh jaj, oh jaj, mikor volt az! Azóta én már tönkrementem, tessék megnézni a rongyaimat, tessék megengedni, hogy tisztelt orra alá fujjam a kolbász-szagot. És a feleségem, oh a szegény feleségem, otthon harisnyakötéssel keresi a kenyerét. Bizonyosan össze tetszik tévesztetni engem, más gazdag emberrel.

S amikor rendbejönnek és lehetőleg a legkisebb adót vetik ki, akkor az átváltozott szegény ember hazamegy és visszaváltozik előkelő fényűző életmódu gazdag urra a legközelebbi adóketésig.

... Igy a parlamentben a különböző foglalkozási ágak érdekeinek szószólói most mind panaszkodnak, hogy szegény a keresetük, nincs jövedelmük, nincs miből megélniök és mindegyik a másikra hárítja a gazdagságot.

Amikor a merkantilisek beszélnek, azt mondják, hogy az agráriusok a gazdagok, hadd fizessenek ők több adót. Amikor pedig az agráriusok jutnak szóhoz, azt hangoztatják, hogy minden, vagyon és jövedelem a merkantiliseknél van, fizessenek ők. A nagyjövödelmü emberek ezenkívül akképen vélekednek, hogy az adóból fentartott közintézmények hasznát leginkább a szegény emberek élvezik, tehát tulajdonképpen csak a szegény emberekre kellene kivetni adót. Viszont a szegény emberek azt a nézetet vallják, hogy csak az fizessen, akinek pénze van, pénze pedig a gazdagnak van.

A vitatkozásokra aztán Wekerle következőleg válaszol:

A mezőgazdasággal foglalkozók egyre azt hangoztatják, hogy az államnak kötelessége a mezőgazdaság fejlesztésére segítséget és sok pénzt adni. A kereskedelem, az ipar ugyancsak állami szubvenziót kér. A tisztviselők fizetésfelemelést kérnek. A munkanélkülieknek pénz és ellátást kell adni. A községek és városok állami támogatásért folyamodnak és deputációznak, amikor azonban adót kellene megállapítani, hogy legyen miből fedezni ezeket a költségeket, akkor mindegyik a másikat tolja előre, hogy hadd fizessen az. Ugy vagyunk vele, mint a Czigánybáró Zsupánja, amikor a szekere kátyuba került.

— Melyik tudna megenni egy oldal szalonnát?

— Én, instállom, csokolom a kezsit... — szalad elő az egyik cigány.

— Hát egy túl túró csuszát?

— Azt én is, kenyergem...

— És egy üveg bort, melyik tudna meginni?

— Csak én, eszem a drága szemit.

Amikor aztán Zsupán arra fordítja a kérdést:

— És a szekeret a sárból, melyik tudja kihuzni?

Erre a cigány elhallgat és a másikhoz fordul:

— Szólj már te is, bibás!

A középben van az igazság.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 6.

Az első adójavaslatról — a földadó javaslatról — elhangzott felszólalásokat ma így jellemezte a miniszterelnök (befejezték ezt a vitát és ennek végén beszélt Wekerle Sándor), hogy azok az ellenkező vélekedésekben mozogtak.

És ez nem csak olyan odavetett frázis volt, mert azután a miniszterelnök bebizonyította, hogy a felszólalók egyetlenegy pontra meresztették a szemüket (a kisbirtokra az egyik, az iparosra a másik, a nagybirtokra a harmadik, a kereskedőre a negyedik) és azontul nem láttak meg semmit. Csak természetesen, hogy ilyen ítéletek nem lehettek igazságosak — s így ismét bevált a régi példaszó, hogy a becsületes igazság a középben van; valahol ott, ahol a javaslat mozog, mely se jobbra, se balra nem kacsingat, hanem az ország nagy érdekeit tartja szem előtt. Igen melegen védelmezte meg a javaslat szempontjait a miniszterelnök; szembe helyezte azokat a szempontokat a felszólalók érveivel és még a laikus számára is közzelfoghatólag bebizonyította, hogy a javaslat az ország érdekében lévő és hogy egyetlen osztályt vagy érdekesoportot sem részesített kedvezésben a másoknak rovására.

Ezt a kormányelnöki beszédet még néhány felszólalás előzte meg. Szilassy Zoltán a mezőgazda-társadalom fölfogását tolmácsolta. Suciú János nemzetiségi, természetesen, nem fogadta el a javaslatot. Batthyány Tivadar erős argumentumokkal szállott szembe azokkal a tendenciákkal, amelyek a nagybirtokot úgy akarják föltüntetni, mintha kibújnék adókötelezettsége alól. Adatokkal bizonyította be, hogy a nagybirtok néhol aránylag jobban van megterhelve, mint a kisbirtok. A tisztviselők községi adójával is behatóan foglalkozott Batthyány. Szabó István, szemben Szilassyval és Batthyányval, a kisbirtokot vette védelmébe. Föl kell még jegyezni, hogy Polónyi Géza kétszer is felszólalt ma; először Szilassy beszéde után (Szilassy félreértette az ő beszédét), azután Wekerle beszéde után (a miniszterelnök is félreértette az ő beszédét).

Az ülés végén Hencz Károly bejelentette, hogy interpellálni akart a menetjegyiroda dolgában, de miután hivatalos helyről már megnyugtató nyilatkozatot kapott, eláll az interpellációtól. Négy horvát képviselő nem követte Hencz példáját, hanem elmondotta az interpellációját. (Csupa horvát ügyeket tettek szövé.)

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Rakovszky István.

Jegyzők: Raisz Aladár és Thorotzkay Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Bakonyi Samu előadó: Bemutatja az 1909. évi ujonczmegállapításra vonatkozó törvényjavaslatra és több honvédelmi miniszteri jelentésre vonatkozó véderő-bizottsági jelentést. Kéri a Házat, hogy a jelentés tárgyalását tűzze napirendre.

Nagy György: Önálló bank nélkül nem kap a császár katonát! Olyan nincs!

Az elnök: Kérem Nagy György képviselő urat, ne elnököljön. (Derűtség.)

Nagy György: Azt mondtam, hogy bank nélkül nincs katonát! (Folytonos zaj.)

Csizmazia Endre, az igazságügyi bizottság elnöke a Csávossy volt háznagy ellen indított perről szóló jelentést. (A Ház elrendeli a kinyomatását és a napirendre kitűzését.)

Az indítványkönyvbe Nagy György jegyzett be indítványt arról, hogy az aradi vesztőhelyet váltsa meg az állam. (Élénk helyeslés.)

Az elnök javaslatára a Ház az indítvány meg-

okolására a február tizenötödiki ülés lezelejét tűzte ki.

Ezután folytatják a földadójavaslat tárgyalását.

A földadó.

Grahovác Mirkó horvátul beszélt a javaslat ellen.

Szilassy Zoltán: Sándor Pállal polemizál. Szerinte Sándor elfogult érveket csoportosított a földbirtokos-osztály ellen, ami veszedelmes dolog, mert az agrarizmus és merkantilizmus között még jobban kiélezi a különben természetes ellentétet. Igazságtalan vád az is, hogy az agráriusok a városi lakosság érdekei ellen dolgoznak, hiszen a városokra szüksége van az agrárkulturának, mert ott vannak a legjobb fogyasztók. Polónyi is igazságtalan volt, mikor a városok ügyében a belügy-minisztert hívta pörbe. A kataszter-aránytalanságok nem olyan nagyok, amilyeneknek feltünteték. Nem áll, hogy a nagybirtok nem fizet községi adót, viszont azt lehet mondani, hogy a község anyagi erejét nem veszi igénybe oly mértékben, mint a kisbirtokosok.

Szabó István (nagyatádi): Nem a kisbirtokosnak adóznak, hanem az államnak!

Szilassy Zoltán: Azt akartam bizonyítani, hogy a nagybirtok kevesebb jogot élvez a községben. (Zaj. Ellentmondások.)

Polónyi Géza: Szilassy Zoltán félreértette az ő multkori beszédét, konstatálni kívánja ismételtén, hogy a városok értekezletét a belügyminiszter nem tájékoztatta a községi háztartások állami segítése dolgában elfoglalt álláspontjáról, ezért intézett hozzá kérdést a multkori beszédében a Ház színe előtt.

Suciú János nem fogadja el a javaslatot, mert sem az országos földadó bizottság összeállításában, sem a vármegyei adókövető-bizottságok szervezetében, sem a kataszteri kiigazításnak a javaslat szerint tervezett föltételeiben nem látja a szociális haladást és a méltányos adópolitika kívánalmait megvalósítva.

Batthyány beszéde

Gróf Batthyány Tivadar a Ház engedelmével az állami tisztviselők községi adófizetésének kérdésével foglalkozik, nem tartaná helyesnek, ha a tisztviselőket a községi pótdadó alá vonnák. Ez a közigazgatás további komplikációját idézné elő. Örömmel üdvözlö a javaslatnak különösen az uradalmi községek megszüntetéséről szóló rendelkezéseit, csak arra kéri a pénzügyminisztert, hogy ezeket a pusztákat a szerint csatolják az egyes községekhez, amint azoknak adóterhe azt kívánatosá teszi. A hitbizományokat illetőleg utal azoknak nagy nemzeti jelentőségére, különösen a nemzetiségi vidékeken. Sándor Páltól azt kérdezi, hogy Lukács László alatt, mikor szintén terveztek egy részleges kataszteri kiigazítást, miért nem deputációztak a kisbirtokosok érdekében.

Pető Sándor: Ez csak azt bizonyítja, hogy a szabadelvű párt se volt jobb, mint a koalíció.

Gróf Batthyány Tivadar a fővárosi virilisták névjegyzékéből adatokat sorol fel, ezek azt bizonyítják, hogy Budapesten a legtöbb adót fizető embernek aránytalanul nagyobb jövedelme van, mint az ugyanakkora adót fizető földbirtokosnak.

Közbekiáltások: Halljuk, ki az?

Gróf Batthyány Tivadar: Ehrenfeld Ignác. Adatokat tud arra is, hogy az ország sok helyén a nagybirtok aránylag is sokkal nagyobb adót fizet, mint a kisbirtok. A kis- és nagykereskedő adóterében ugyanolyan aránytalanságok vannak, mint a földbirtok adójának megosztásában, csodálja, hogy a budapesti agráriusok ezt a méltánytalanságot nem veszik észre s ez ellen nincsenek kifogásaik. A progresszív földadót szintén óhajtja, de kívánja a progresszivitást, a kereseti adónál is. (Helyeslés.) A javaslatot elfogadja.

Szabó István Szilassy Zoltánnal szemben a kataszter-kiigazítás körül szélesebb jogokat kér a községi lakosságnak. A létminimumot a kisbirtokos-osztály megmentésére föltétlenül szükségesnek tartja. Mindig szívesen hallgatja a magasabb képzettségű embereket, de nem fogadhatja el Szilassyt az a nézetét, hogy az országos földadó-bizottságban nem lehet helye a kisbirtokosnak, mert nincs elég iskolázottsága és áttekintése a nagy kérdésekben. A szónok azt mondja, hogy két-féle iskola van, az elméleti és a gyakorlati iskola, ez utóbbi a tapasztalatok és szenvedések iskolája, ez az iskolát a kisbirtokos-osztály kijárta s jogot szerzett arra, hogy szavát az országos földadó-bizottságban, de másutt is meghallgassák. Nem kívánja a nagyok és gazdagok romlását, de hangot akar adni a szegény ember panaszainak is a javaslattal szemben. Ha ezeket a panaszokat csak részben is meghallgatják, a javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

A miniszterelnök beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök és pénzügyminiszter: T. képviselőház! A tárgyalás során a

javaslat ellen felhozottak tulajdonképpen mind annak bizonyítékát szolgáltatják, hogy erre a javaslatra feltétlenül szükség van. (Halljuk! Halljuk!)

Az itt elhangzott beszédek háromnegyede észe annak kimutatására irányul, hogy milyen aránytalanság van minálunk a földadóban. En ezt sohasem tagadtam, csak azt nem szeretném, ha úgy tünetnék fel ezt a dolgot, mintha itt jutnánk erre a felfedezésre. Hiszen az egész javaslat előterjesztése abban leli indokát, hogy éppen ezen aránytalanságot kívánám a javaslat elfogadása által kiküszöbölni. (Helyeslés.)

Nagyon természetes, hogy minden ilyen példa felhozásánál azután egyesek tulásba mennek, felhozzák a legextrémebb példákat. Elismerem, hogy óriási aránytalanságok fordulnak elő helyi- és központi kataszterben, sőt általánosságban azt mondom, hogy az aránytalanságok az országnak majd minden vidékén nagyobb mérvet is öltenek, de annyira azután még sem mehetek, hogy az időközben beállott változásokat úgy hagyjam feltüntetni, mintha itt szándékos, félrevezetésre irányuló egész kataszteri munkálatnak következménye lenne az, hogy a kataszterbe aránytalanságok jöttek be.

Nem tartja megokoltak első sorban azokat a panaszokat, melyeket Mezőfi az adóbehajtások kimételettsége miatt hangoztatott. A pénzügyi kormány elnökö elbáns tekintetében elment a legvégső határig az exlex alatt elmaradt adók behajtásánál s csak végső esetben folyamodott az utolsó eszközökhöz. Egyes szónokok, így Bozóky Árpád is, úgy kezelték a javaslatot, mintha az adózás csak egyes néposztályok s nem az egész társadalom terhe és kötelessége volna.

A községek terheire vonatkozólag Polónyival szemben úgy tartja, hogy a kormány nevében a pénzügyminiszter éppen úgy jogosult nyilatkozni, mint a belügyminiszter. Kijelentheti tehát, hogy a községek kártalanításának rendezésével a kormány már a városok mozgalmá előtt foglalkozott, bizonyos terhek, adminisztratív terhek, közegészségügyi kiadások alól már eddig mentesítették a községeket. A bor- és hufogyasztási adó átengedésével nem lehet egészen megoldani a segítés kérdését, ahelyett a föltételekben egy bizonyos összeget, kétmillió koronát vett föl a kormány a rendezett tanácsú városok segítésére, ez a tisztviselők fizetésének rendezésére fog fordítatni. Erre vonatkozólag még az idén előterjesztést tesz a kormány a Háznak.

A kis- és nagyközségeknél már a jövő évtől kezdve az összes egyenes adók egy százalékát az adóreform életbeléptetése után pedig két százalékát engedik majd át segítségképpen. A kormány ezenfelül részlettel kívánja a községeket a fogyasztási adókban is s a községi vagyon és községi üzemek intenzívebb hasznosításában is kezükre jár. Ami a kataszter kiigazítását illeti, elhibázott dolognak tartaná egészen új kataszter készítését, az aránytalanságok nélkül is megszüntethetők s a teljesen új fölvétel csak kitolná a kérdés megoldását. A javaslat nem zárja ki ott, ahol erre szükség van, az új jövedelmi fokozatok s az új osztályba sorozás lehetőségét, ezt kérhetik a törvényhatóságok s a községek is megfelelő záros határidő alatt. A kataszteri bizottság, ha ezt szükségesnek látja, esetrel-estrel hivatalból is elrendeli majd az újrafölvételt, illetve a kiigazítást. (Helyeslés.)

Az országos földadó-bizottság és a vármegyei bizottságok ellen fölhozott panaszokra azt válaszolja a miniszter, hogy azokban nem dominálnak majd osztályérdekek, ezt a morális és méltányossági tekintetek lehetetlenné teszik, de hajlandó a javaslatba fölvenni, hogy a bíróságok a különböző birtokos osztályokból, azok arányszáma szerint alakítsanak meg. (Helyeslés.) A kormány nem osztályok érdekeit szolgálja az adópolitikájával, hanem az állam és a közérdeket. Azok a nagymennyiségű adóleengedések, melyeket az alsóbb néposztályoknak csak a mult esztendőben is tett az adókinctár, azt bizonyítják, hogy a szegény emberek tehermentesítése komoly szándéka a kormánynak.

Nem áll az, amit Polónyi mondott, hogy a kinctár csak olyan adót enged el, amit úgy se hajthatna be. Igenis milliókat tesz az olyan elengedett adó, amit a kinctár, ha szívoru akarna lenni, behajthatna. A javaslat huszmillió koronáig menő könnyítést jelent a kisembereknek, ezt az állítást az összes kifogások ellenében is fenntartja. Az az akció, melyet a kormány az iparfejlesztéssel és más uton-módon is új kereseti alkalmakat nyújt a kisembereknek, a kormány szociális intencióit bizonyítja.

A progresszivitást a tárgyi adóknál nem látja igazoltnak. Annyira mégsem mehetek, hogy én azt ajánlanám, hogy progresszív földadót hozzunk be, vagy pedig, hogy a földadónál egy külön létminimumot állapítsunk meg. En a progresszív adóra vonatkozó nézeteimet voltam bátor kifejténi. Ezen nézetem az, hogy ott, ahol egyéni összességében nyilvánul a jövedelem, ahol én a jövedelem nagy-

ságából a fokozottabb adóképessegre következtetést vonhatok, tehát a jövedelmi adónál, igenis van helye ezen fokozottabb adóképessege nagyobb mérvű igénybevételének. De ott, ahol tárgyi momentumok forognak fenn, ahol a tárgyi momentumok, ha az adóképesseget meg akarom ítélni, nem a tárgy nagyságával fokozódnak, — mert hisz a teherviselési képességnek, a tárgy nagysága mellett még a birtok elosztása, terhelhetése stb. szintén ismérveit képezik — ott ennek igazoltsága nincsen.

Méltóztassanak meggondolni azt, hogy ha mi kimondunk egy ilyen minimumot, nemcsak a földre mondhatjuk azt ki, hanem ki kell mondanunk a házra is. Ma az egyszobás lakások utáni adó kétmillió koronát reprezentál. Vajon komolyan meri-e azt mondani valaki, hogy ezen kétmillió adóengedményt megbirja a mi államháztartásunk? Ez a jövőnek képe lehet, de aki realitást akar csinálni, ne állítson fel ilyen illúziókat, amelyeket lehetetlen teljesíteni és amelyek belső igazsággal sem bírnak.

Ha mi az alsóbb néposztályok terhein továbbmenőleg akarunk könnyíteni, nem az a feladat, hogy a kisbirtokot, vagy a kis házbirtokot hagyjuk adómentesen. Ezek illúziók és utópiák, amelyek egy államban sincsenek megvalósítva, hanem igenis könnyítsük azokat a terheket — és ez egy közelebbi feladatunkat fogja képezni, — a melyek az illető birtokra az illető személyiségéből kifolyólag is ránehezdednek.

En, t. képviselőház, miután előre látom, hogy a részletes tárgyalásnál még az egyes szakaszoknál kénytelen leszek további felvilágosításokat adni, most csak arra kérem a t. Házat, hogy a tárgyalás során a czímet elfogadja és a betérjesszett határozati javaslatokat, amelyek mindannyian hasznos hatálylyal bírnak, mind visszautasítani méltóztassék. (Élénk helyeslés.)

Ha ezekből a javaslatokból nem lesz, még pedig a legrövidebb időn belül, valami, akkor én ezért az erkölcsi felelősséget továbbra magamra nem veszem, hanem azokra háromat át, akik azoknak elfogadását még továbbra is meg akarják akadályozni. (Élénk helyeslés és taps.)

Polónyi Géza személyes kérdésben szólal fel a miniszterelnök által félreértett szavait igazítja helyre.

A Ház ezután megállapította a holnapi ülés napirendjét s áttért az interpellációk tárgyalására.

A menetjegyiroda dolga.

Hencz Károly a menetjegyirodának a kivándorlás körül elkövetett visszaélései dolgában kívánt interpellációt intézni a belügyminiszterhez, miután azonban hivatalos helyről értesítést nyert róla, hogy azt a szerződést, mely az Adria hajóstársaság és a menetjegyiroda között fennállott s amelyből a visszaélések is folytak, időközben felbontották, az interpellációtól eláll.

Négy horvát.

Surmin György magyar interpellációt olvas fel, amelyben a miniszterelnöktől Horvátországban az alkotmányosság visszaállítását követeli. Hivatkozik a koronázási esküre, amely Magyarország és tartományai alkotmányának fenntartásáról szól. Majd horvátul folytatja s végül magyarul olvassa fel az interpellációt, amelyben kérdi, hogy hajlandó-e a miniszterelnök a koronázási eskünek érvényt szerezni.

Roics Milán horvátul olvas fel egy interpellációt.

Az elnök felhívja, hogy indokolja interpellációját.

Roics először beszél horvátul, közbe egy hosszabb francia idetétel mond.

Az elnök ez ellen tiltakozik. Itt csak magyarul vagy horvátul lehet beszélni. (Felkiáltások: Idézz!) Vett volna magának fáradságot s fordította volna le.

Lukács László: Idézni szabad francziául is.

Az elnök: Csend!

Lukács László tovább lármázik.

Az elnök rendreutasítja Lukács Lászlót.

Roics Milán horvátul folytatja beszédét. Interpellációját magyarul nem olvassa fel, így az a Ház előtt ismeretlen maradt.

Magdiics Péter a horvátországi vasúti tisztviselőknek a közönséggel való levelezése tárgyában horvátul interpellálja meg a kereskedelmi minisztert.

Lukinics Ödön horvátul interpellálja a miniszterelnököt azért, hogy Horvátországban elkövetett visszaéléseket a lapokat is, amelyek a magyar képviselőházban mondott beszédekét közlik.

Az elnök akinek a tolmács a fülebe sugja a beszédet, megvonja tőle a szót, de okát nem mondja meg. (Az interpelláló azt mondta, hogy egy főszóként részegen látott egy zágrábi vendéglőben.)

Grahovác Mirkó horvátul a horvát-magyar pénzügyminisztert interpellálja meg. Kiadatik a miniszternek. Az ülés félhárom óra után végződött.

Budapest, február 6.

Báró Fejérváry Géza levele. A „Pesti Napló“ és utána több vidéki napilap báró Fejérváry Géza volt miniszterelnöknek egy a Marostorda vármegyei nemzeti ellenállásra vonatkozó levelét közölte, úgy tüntetvén fel a hozzá fűzött kommentárban az ügyet, mintha Dézy Zoltán államtitkár és gróf Bethlen István orsz. képviselő, a marostordavármegyei nemzeti küzdelem akkori vezetői, a vármegye törvényhatóságának megkerülésével és az ellenállás ügyének elárulásával báró Fejérváry Gézával alkudozásokba bocsátkoztak volna. Ez a hirdetés, mint a „Magyar Tudósító“ jelenti, teljesen téves és a megtörtént tények rabulisztikus elferdítése. Dézy Zoltán és gróf Bethlen István mint a Marostorda vármegyei nemzeti ellenállás vezetői, amiközben azt látták, hogy a királyi biztos kinevezésének híre a vármegye tisztviselői karának egyrészt megindította, hogy egyfelől elejét vegyék a tisztviselői kar és a vármegye közönsége közötti meghasonlásnak, másfelől pedig, hogy tisztázassék az a kérdés, vajjon csak az önkéntes adók el nem fogadása és a meg nem szavazott önkéntes ujonczok elő nem állítása miatt folyik a küzdelem, Fülöp Albert és Csontos Olivér bizottsági tagokat írásba foglalt proproziókkal báró Fejérváry Géza kormányelnökhöz küldték. Ezek a proproziók, amelyeket különben a vármegye, törvényhatósági bizottságának 1906. márczius 12-én tartott közgyűlése magáévá tett, a következők voltak:

„A vármegye az önkéntes adó beszolgáltatására és az önként jelentkező ujonczok előállítására vonatkozó tiltó rendeleteit hatályon kívül helyezi abban az esetben, hogy: I. Ha a vármegyénkbe kinevezett királyi biztos a vármegye területén meg nem jelentik, illetve megbízása visszavonatik. II. Ha a nemzeti ellenállásban részt vett tisztviselők üldözésnek nem lesznek kitéve és ha a vármegye alispánját és Körösy József szolgabíró felfüggesztő miniszteri rendelet hatályon kívül helyeztik. III. Ha a vármegye dotációja f. évi április 1-től kiutaltatik. IV. Ha a vármegye tisztviselői és községi előjárói a meg nem szavazott ujonczok tényleges előállítására és a meg nem szavazott adók kényszerutján behajtására kötelezve, illetve kényszerítve nem lesznek. V. Ha a kormány kijelenti, hogy a fennálló tételes törvényeink rendelkezési rendeleti uton megváltoztatni nem fognak és törvényhatóságunk autonómiája visszavonatik nem fog.“

Báró Fejérváry Géza a Pesti Napló által idézett levelében csak az első három pontról tesz említést, míg a negyedik és ötödik pont tartalmáról csak az „és még egyebek“ kitévéllel emlékezik meg. E pontokból pedig mindenki előtt tisztán kell, hogy álljon, hogy úgy az ellenállási bizottság elítelt vezetői, valamint a törvényhatóság közgyűlése előtt is elsősorban az alkotmány sértetlen megtartása, azután meg a vármegye békéjének megővése lebegett.

Báró Fejérváry Géza e proproziókat amiközben elutasította és a királyi bizost leküldte, ezzel arról tett vallomást, hogy az önkéntes adó és önkéntes ujonczok kérdésén tulmenő céljai vannak. Így fogta ezt fel a vármegye és folytatta tovább a küzdelmet. Az pedig, amitől a nemzeti ellenállás helyi vezetői tartottak, bekövetkezett: a köztisztviselők egyrésze irányt változtatott és megkezdődött az az áldatlan vármegyei küzdelem, mely még ma sem nyert teljes befejezést.

A Menetjegyiroda szerződése. Hencz Károly országgyűlési képviselő ma szenzációs interpellációra készült. A mai ülésen ismét fel akarta tártani azokat a súlyos visszaéléseket, amelyek a kivándorlással kapcsolatban üzentek. A szenzációsnak ígérkező interpelláció azonban ma váratlan fordulattal elmaradt. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ugyanis még tegnap tudomására hozta Hencz Károlynak, hogy az interpellációra nincs szükség, mert a visszaélések megszüntetése tárgyában már intézkedett. A belügyminiszter ugyanis szigorú és sürgős vizsgálatot rendelt el a Menetjegyiroda kivándorlási ügynöksége ellen s a vizsgálat eredményeképpen az összes szerződéseket azonnal felbontotta. A belügyminiszter a legrövidebb időn belül bizottságot fog összehívni, mely a szerződésekről hamarosan dönteni fog. A kivándorlási ügyeket ilymódon még csak a szerződésben foglalt hat hónapig intézi a Menetjegyiroda s azon túl a kivándorlás irányításából ez a vállalat teljesen ki lesz zárva.

A balkáni események.

Budapest, február 6.

Törökország, mint előre sejtteni lehetett, hajlandó az orosz javaslatot elfogadni. Bár a porta ellenjavaslatlall felelt az orosz javaslatra, de ez mt sem változtat a dolgok menetén.

A török kormány e lépéséhez bizonyára nagyban hozzájárul az a körülmény, hogy Anglia hajlandó Törökországnak nagyobb kölcsönt adni az orosz javaslat révén szabaddá lett jövedelmi forrásokra. Ily módon Törökország mégis megkapja azt az összeget, melyre a bolgár kárpótlás révén számított. Egyszóval a Balkánon ma mindenki megcsinálja a maga jó üzletét, csak a monarchia jutott zsákutczába, mert a török bojkott miatt nemcsak hogy mérhetetlen kárt szenvedett, hanem még fizetnie is kell és amellet balkánpolitikája most már igazán teljesen esődöt mondott. Bulgária, miután a monarchia és Németország hallgatag beleegyezésével kivivta függetlenségét, fordít egyet köpenyegén és Oroszország karjaiba veti magát. Törökországgal elrontottuk dolgunkat jó időre, mert ha most meg is egyeztünk, bizonyos, hogy előbbi pozíciónkat nem fogjuk többé visszahódítani. Szerbiával és Montenegróval még nagyon sok bajunk lesz és ha a jelek nem csalnak, akkor e két rakoncátlankodó államocska sem fog tures kézzel távozni a politikai aréna színhelyéről. Belgrádban máris követelik Oroszországtól, hogy őket is épp oly támogatásba részesítse, mint Bulgáriát a kárpótlási kérdésben. A szerb politikusok azzal érvelnek, hogy Oroszországnak ma minden sikerülhet a Balkánon, mert a monarchia ellenében — Németország kivételével — az összes nagyhatalmak támogatják.

Oroszországnak tehát egy csapással sikerült visszaállítani régi tekintélyét a Balkánon, míg a mi diplomáciánk lépésről lépésre volt kénytelen meghátrálni és ma befolyásunk Keleten aligha több, mint például Romániáé. Ez volna tehát Aehrenthal nagy diplomáciai sikere, négy hónappal az annexió proklamálása után.

Mai hireink a következők:

A megegyezés Törökországa.

A „Yeni Gazetta“ értesülése szerint a török miniszteri tanács elvetette az Ausztria-Magyarországgal való egyezsége Bécében tett kifogásokat s ragaszkodik ahhoz, hogy a bosnyák mohamedánok, akik ma Boszniában vagy más török tartományokban élnek, tovább is ozmán alattvalók maradjanak. A porta ragaszkodik továbbá az egyezségnek Bécében elvetett ötödik pontjához, amely szerint Ausztria-Magyarország elismeri Törökország teljes akeziószabadságát kereskedelmi és vámdolgokban. A porta végül elveti az egyezség hetedik pontjában a kapitulációk dolgában Bécében kívánt föltételt: Ha az alkotmánytól várt reformokat komolyan meg fogják valósítani. A tegnapi miniszteri tanácskozásban örgróf Pallavicini nagykövet is résztvett. A török kormány az ottomán bankkal és a német keleti bankkal tárgyal, hogy ezek mindegyike ötszáz ezer font hatszázalékos előleget adjanak az Ausztria-Magyarország által följánlott összegre. A tárgyalás még nem ért véget.

Az orosz javaslatot elfogadták.

A tegnapi esti minisztertanács féltizenketőig tartott. A „Yeni Gazetta“ szerint a mi-

nisztartanás igen helyes határozatot hozott, amelyel fogva attól az adósságtól, amelyet Oroszországnak hetvennégy éven át még fizetnie kellene, megszabadul és a 350,000 font annuitásai az államkincstárnak maradnak meg és az ország javára fordíthatók. A nagyvezér a „Yeni Gazetta“ egyik szerkesztőjével szemben a következő nyilatkozatot tette: *Elvben elfogadjuk Oroszország javaslatát.* A belügyminiszter a következőket jelentette ki: *Elvben elfogadjuk a javaslatot, mert ezáltal elejét vesszük a háború lehetőségének.* Hazafias kötelességünknek tartottuk, hogy halogatás nélkül áldozatot hozunk. Ha a hetvennégy éven át fizetendő annuitást, amely a hadi kárpótlás után esedékes volna, tőkésítjük, úgy 800,000 font fizetés által teljesen likvidálhatjuk az annuitási összegeket és az Oroszországnak tett ellenjavaslat az, hogy 800,000 fontot fizetünk neki és átengedjük neki azt az összeget, amelyet a hadikárpótlás hátralékjának kiegyenlítése céljából Bulgária pénzügyi kompenzációjának czime alatt nekünk adni kötelezi magát. Ez az összeg magában foglalja a keleti vasútnak fizetendő kártalanítási összeget is. *Ezekből az okokból fogadjuk el az orosz javaslatot.*

Törökország ellenjavaslatát, amely szerint az orosz pénzügyi javaslatot arra akarta fölhasználni, hogy az Oroszországgal szemben a hadikárpótlás törlesztésére nézve fennálló kötelezettséget teljesen rendezze, már régi kívánság és erre vonatkozólag török és idegen pénzügyesek már évekkal ezelőtt tervezeteket dolgoztak ki. A török ellenjavaslatról szólva, az „Ikdam“ a következőket mondja:

Ha Oroszország elhatározását, hogy az új-török uralomnak segítséget nyújtson, valamint Izvolszki jóakaró intenczióit tárgyilagosan vizsgáljuk, kívánunk, hogy a *porta szívesen fogadja Oroszország javaslatát.*

A konstantinápolyi orosz nagykövetséget fellette meglepte Törökország váratlan ellenindítványa, amelyről tegnap este nyert tudósítást. A többi diplomaták meglepetése is igen nagy. A török ellenindítvány komolyságát és tulajdonképeni célját, esetleges utógondolatit illetőleg a nézetek elemlatmondanak. Az a feltevés, hogy az ellenindítvány csak a kellemetlen orosz javaslat realizációját akarja megakadályozni, sok hívőre talál, vannak azonban olyanok is, kik ebben kételkednek. Másrészt felteszik, hogy Oroszország nem szívesen adná fel teljesen a bizonyos függő viszonyt teremtő hadikárpótlást. Pénzügyi körökben az a nézet uralkodik, hogy Törökország pénzügyi helyzete ezidőszereint nem igen alkalmas arra, hogy az egész hadikárpótlás fizetésére szükséges összeg kölcsönként felvételék. Az orosz nagykövet eddig Törökország ellenjavaslatáról nem szerzett hivatalos tudomást. A nagykövetség azonban így is rossz szemmel nézi a javaslatot és arra az álláspontra helyezkedik, hogy Oroszország javaslatát Angolországgal és Franciaországgal egyetértőleg, ugyszólván három nagyhatalom nevében tette meg, azt tehát vagy elfogadják, vagy visszautasítják.

Pétervárott azt híresztelik, hogy az orosz kormány már eleve visszautasítja a *porta* ellenjavaslatát.

Angol pénz Törökországban.

Orosz részről azt a hírt terjesztik, hogy Anglia Törökországnak kölcsönt ajánlott föl, hogy a portát így a Bulgáriától várt pénz elmaradásáért kárpótolja. Anglia nem akar kevésbé nagyvonalú lenni, mint Oroszország. A brit diplomaták a kölcsön dolgában már megtették a bevezető intézkedéseket.

Egy báró Rotschild elnöklésével megalakult bizottság fölhívást tett közzé, amelylyel Anglia számos kiváló emberét a konstantinápolyi küldöttség tiszteletére rendezendő lakomára meghívja. A lakomán beszédeket fognak mondani Törökország új alkotmányáról, de egyébként nem lesz szó politikáról.

bojkott megszűnt.

Az „Ikdam“ távirata szerint tegnap Imboliban kiraktak egy szállítmány osztrák cukrot, miután a szállítólevél a bojkott-szindi-

kátus bélyegzője volt. E helyen tehát a bojkott megszűntnek tekinthető.

Nikitának nincsen pénze.

Tegnap Péter király elnöklésével miniszteri tanács volt, amelyen *Probits* is részt vett, aki jelentést tett Nikita fejedelemnél tett látogatásáról. A fejedelem kijelentette neki, hogy *hadseregét nem tudja föntartani mostani létszámában s ezért követeli, hogy a szerb kormány ezelőtt két héttel tett ígéretéhez képest azonnal bocsásson rendelkezésére két millió frankot.* A fejedelem továbbá sajnálatát fejezte ki, hogy a szerb kormány megengedi, hogy a belgrádi újságok folyton támadják őt és családját s emiatt kétkednie kell a szerb kormány őszinteségében.

Bizalom Milovanovicnak.

A szerb szkupstinában *Milovanovic* külügyminiszter által kért 200,000 dinár rendkívüli hitelre vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta. *Ribarac* nacionalista kijelenti, hogy szerb delegátusoknak külföldre való küldése szükségtelen volt, miután a szerb diplomáciai képviselőségek vannak hivatva a szerb érdekek külföldi védelmére. *Usonovic* ó-radikális ellenzi a javaslatot, mert a külügyminiszter a delegátusokat a pártvezérekkel való minden megállapodás nélkül választotta ki és a szkupstinának nem számolt be részletesen működéséről. *Joksimovic* ifju-radikális megjegyzi, hogy a delegátusok küldetése kétségkívül használt a szerb ügynek. Különösen az Oroszországba küldött delegátusoknak sikerült az orosz közvélemény érdeklődését felkeltetni a szerb kérdés iránt. *Milovanovic* külügyminiszter kiemeli, hogy a hitel megszavazása tisztán bizalmi kérdés. Miután bizalmi cseleklokra szolgál, a miniszter nem adhat bővebb fölvilágosításokat. Valótlán az az állítás, hogy az egész hitelt a külföldre küldött delegátusok vették igénybe. A szkupstina ezután a javaslatot 90 szavazattal 13 ellenében első olvasásban elfogadta.

Szerb appellátá Oroszországhoz.

A „Politika“ a következőket írja: Ha Oroszország Bulgária érdekében, amely pedig nem károsodott, ily mértékben sikra száll, hogy a Balkán-kérdés békés megoldását lehetővé tegye, *annál inkább kötelessége Oroszországnak, hogy támogassa Szerbia követeléseit,* amennyiben Szerbia nemcsak károsodott, hanem existenciájában van fenyegetve. Oroszország Bulgária érdekében indított akciójában ezért Ausztria-Magyarország jelét látja annak, hogy Oroszország Szerbia érdekében is állást foglal. Ha Bulgária és Törökország elfogadják az orosz javaslatot, már csak a szerb kérdés marad megoldatlanul, amely csak az európai hatalmak konferenciáján lesz rendezhető. Ha Szerbia jogos követeléseit itt sem teljesíték, akkor a diplomaták helyett az ágyuk fognak beszélni. A „Beogradszke Novine“ kiemeli, hogy *Oroszország Angliától, Franciaországtól és Olaszországtól támogatva jelenleg abban a helyzetben van, hogy mindent megtehet a Balkán a balkán répeké-ely érdekében, miután Ausztria-Magyarország és Németország izolálva vannak.* Ezért Oroszország a szerb népért ugyanolyan határozottsággal és eréllyel léphet föl, mint Bulgária érdekében tette.

Legújabb híreink.

Szófiából jelentik, hogy a határ mentén a katonai készülődéseket éppen nem hagyták abba, sőt ellenkezőleg az ottani csapatokat repülő osztyályokkal egészítették ki és földénczokat ásnak.

Az orosz kormány nem tűri tovább az önkéntesek toborzását. *Moszkvában a hatóság megtiltotta, hogy a szerb konzul önkénteseket toborozzon.*

A török ellenjavaslatról szóló hír szófia vezető körökben nagy lehangoltságot keltett, mert újabb bonyodalmaktól tartanak. A benyomás annál kedvezőlenebb, mert az első hi-

rek szerint Törökország elfogadta a javaslatot és így mielőbbi megegyezést reméltek.

A külföldi sajtóban megjelent a király koronáztatásáról és lemondásáról szóló hírek teljesen alaptalanok.

„Ne temere“ a hadseregben.

Budapest, február 6.

Pár nappal ezelőtt megemlékeztünk arról a langyos elintézési módról, melylyel a pápai szentszék a „Ne temere“ bréve ellen keletkezett recenzus hatását azzal akarja gyöngíteni, hogy a püspököket egy eszterdőre terjedő hatálylyal fölruhazza a dispensáció jogával. Hogy ez a provizórius engedmény mennyire nem szünteti meg a bréve káros hatásait s hogy mennyire nincsen igazuk azoknak, akik azt hiszik, hogy a bréve hatása nem lesz érezhető a mindennapi életben, arra csattanó bizonyíték a „M. Sz.“ következő híre:

Szentmiklóssy János, római katolikus vallásu, soproni főhadnagy eljegyzett egy soproni ágostai hitvallásu evangélikus leányt, Éder Gizellát. Az eljegyzés a főhadnagy felettes hatóságának is tudomására hozatott annak rendje és módja szerint, amire a vőlegényt egy napon a parancsnokság útján arról értesítette a tábori püspök, hogy az esküvőnek okvetlenül római katolikus templomban kell megtörténnie, mert a házasság csak így lesz törvényes. A parancsnokság nem tűz meg a maga kebelében konkubinátust!

A hadvezetőség tehát, ha ez a hír, melynek hitelességét a „M. Sz.“ hangsúlyozva kiemeli, igaz, a hadsereg vezetősége magáévátette a „Ne temere“ bréve-nek azt a fölfogását, hogy egyedül a katolikus lelkész előtt kötött házasság érvényes, amiből az következik, hogy minden más pap előtt tartott esküvő csak konkubinátus, vadházasság. A legvadabb felekezeti egyoldallúság és türelmetlenség így tör utat egyik közintézményünk fölfogásába, mely döntő súlyu egész sereg intelligens magyar család belső életének irányításában.

A hadseregben eddig is az volt a fölfogás, hogy a polgári házasság egymagában nem állapítja meg a házasság érvényességét. Eddig azonban — a vegyes házasságok esetében is megelégedtek bármilyen egyházi esketéssel. Most azonban a katonai fölfogás a maga hatáskörében kényszerítő erővel ruhazza föl a pápai rendeletet. Czivil embereknek legalább az a joguk van meg, hogy napirendre térjenek a pápai bréve középkori türelmetlensége fölött s fedezékül használva föl az állami törvényeket, amelyek minden fölvilágosult ember számára egyedül lehetnek irányadók abban a tekintetben, hogy mikor tekintsek a házasságot törvényesnek, tisztelettel negligálják a pápa egyéni véleményét. A katonatisztek azonban a hadsereg vezetősége egyszerűen megfosztja ettől a lelkiismereti szabadság gyökerét érintő elemi emberi jogtól s valóságos papi diktatura alá helyezi azokat a szerelmes katonatisztek, akik véletlenül katolikusoknak születtek, vagy akik katolikus leányt akarnak feleségül venni.

A militarizmus középkori erkölése perverz öllekezésben füzi így magához a középkori papi erkölésöt.

Kívánsiák vagyunk rá, hogy ezekután akad-e hang, amelyik vitatni meri a „Ne temere“ ártalmatlan voltát?

A SZEZÓN.

Az új magyar irodalomban a lirából átcsapott a harez a magyar faluba. És ki fog-nak gyulni a lángok végig az egész vonalon, amerre a fiatalság erejében diadalmasan elhalad. Ma a magyar falu az ütköző pont, mert Bródy Sándor berlini szereplése és Lengyel Menyhért új darabja magyar faluban játszik, de holnap már úgy lehet, hogy városi mizériáinkkal foglalkozó, vagy a hivatalnoki, papi, gazdasági és ipari pályákat érintő szindarabok, novellák és regények lesznek a hazafiatlanok és erkölestelenek. Hiszen értsük meg egymást, a fiatalság tá-hora mindig erkölestelen és hazafiatlan lesz a maradiak előtt, mielőtt egy-egy újabb sikert, irodalmi tért vagy közönségesoportot hódít el tőle. Valami komolyan nem lehet venni a hazafiatlanság vádját sem, csak a közönség értse meg jókor, hogy mindazok az irodalomból jelenleg hírt, vagyont, tisztességet, összeköttetést és stallumot fejtők, akik nem tudnak beletörödni az idők változásába s helyüket másképpen nem tarthatják meg a közönség elpártoló szeretetével szemben, hogy mindazok, akik ma már nem a legforróbb lírát írják, nem a legolvasottabb könyveket adják s nem a legsikeresebb szindarabokat szerzik, céljában épp oly megtévesztő, hatásra épp oly muló taktikai fogásból mindenre ráhúzzák a hazafiatlanság vizes lepedőjét, ami az ő gyengeségüket meztelenre vetkőzteti. Mindenki hazafiatlan, aki nem az ő tollukkal ír s mindenki erkölestelen, aki közéletünket olyannak meri meglátni, amilyen s amilyennek látja.

Soron most a magyar falu és Bródy Sándor. Aki a Tanitónót ismeri és aki ismeri Bródy Sándor irodalmi jelentőségét, az teljesen tisztában van azzal is, hogy Bródy-nak nem ez a legirodalmibb értékű darabja s hogy éppen a Tanitónóban tette a legtöbb megalkuvást mindazok felfogásának, izlésének s jól megolajozott kerekekre járó világnézetének, akik újabb külföldi sikerére most vést kiáltanak. Hogy Bródy miben bántja a magyar falut, mikor „leg hazafiatlanabb“ főhőse is szereplésében megtisztulva simul hozzá a tanitónó mindvégig fehérnek maradt alakjához, mikor ez a falu az ő egyéni felfogásában levegősen, szépen és tán éppen tulideálisan bontakozik elő, azt nehéz megérteni. Nem is ezen van a sulypont. Mi soha sem tudtuk megbecsülni a magunk íróit. Magyar íróknak különösen német földön százszoros rosszakarattal, gyanúsítással, főlényes lenézéssel kell megküzdenie. S ha valaki mégis meg tud mindezzel küzdeni, akkor hamarosan innen hazulról vágjuk fejbe, hogy valahogy el ne felejtse haza való tartozóságát. Ahelyett, hogy az újabb térhódítás révén más darabjainkat és könyveinket állítanók oda a már felkeltett érdeklődésbe, inkább rontjuk le a már meglévőt is azzal a nagyszerű váddal, hogy az az ur hazafiatlan s a saját vére is megtagadja vele a közösséget. Még akkor mindig százszor jobb indulatu az elfogult német kritika, amely legalább valami értéket hagyott meg a magyar darabnak. Most ha megtudta irodalmi viszonyaink ziláltságát, furcsa szemmel nézi meg ezt az értéket is.

A másik falu a Lengyel Menyhért faluja. Ez is hazafiatlan falu. Mert nem az a fontos, hogy szerzője drámai összeütközése-

ket keresve s az életet bizonyos szintpadi tárlathá túlva mennyiben irt irodalmi értelem-ben vett drámát, emberei, jelenetei s drámai összeütközése mennyire a mai viszonyainkból nőtt s mennyire szintpadképes. Ez irodalmi értékelés volna, hosszadalmas is, fárasztó is, méltányos is s vele nem lehetne egyszerre kivégezni az egész darabot. Itt más most a móta. Szép, csendes, kellemesen langyos-e ez a falu a régi Vas Gerebenek nemes felfogásában, lakkesizmában jár-e szintpadon a parasztja s előkelően memesszivü-e az ura. A jegyzőnek ludtoll van-e a füle mögött s ezerránczos bokorugró szoknyában csattog-e a falu csalogánya. Diszlet, rendezés, beállítás, móka, szerelem és bánat ugyanaz-e, ahogy az a régi Népszínházban Blaha Lujza fénykorából a poros szövegek könyvekben őriztetik — s mert nem ugyanaz, hiszen odakint is mindig más volt, most pedig ezerszerre más a magyar falu — hát ez akkor kész hazá-áruulás.

Ma már körülbelül ott tartunk, hogy akire irodalmi értékelés, méltatás, vagy kifogások, szóval irodalmi kritika helyett egyszerűen a hazafiatlanság, erkölestelenség, az igen közel jövőben majd a vallástalanság és a minden szent noli me tangere felforgatásának vádját sűtik, aki tehát számottevő, veszélyes, sőt romboló a maradiak érdekeire, állásaira, osztozkodására nézve, aki kívül áll az ő táborukon, annak már irodalmi sulya és több-kevesebb irodalmi értéke van. Ez a vád csak a meg nem alkuvókat, a nyílt látásukat, az erőseket, az építeni akarókat fogja érni, akik majd csak elviselik valahogy ezt is a hontalanság, a szegénység, a soha idején meg nem értés szomorú hazájában. Elviselik majd ők, ahogy a maga idejében elviselte Csokonai, Berzsenyi, báró Eötvös, Petőfi, Katona, akik szintén irtak valamelyest a magyarokról, ami szintén nem igen tetszett az uralkodó osztályoknak s amiért ezek a büszkeségeink épp olyan hazááruulók voltak és erkölestelenek és vallástalank, mint mindenkor az ujitók, a kezdeményezők, a kultura első harcosai.

Csöppet sincs minden úgy jól, ahogy nálunk van, s ezt takargatni, szépítgetni, önmagunkat csalni csak annak lehet az érdeke, akinek érdeke, hogy mindez így maradjon, ha rákásra hull is a fiatalság minden erejével, munkájával, szenvedésével és küzdelmével. Csak azzal kell tisztába jönnünk, hogy előttünk épp így megkövezték s épp ily hazafiatlanok voltak: Ibsen, Zola, Dosztojevski, Dante, Heine, Byron, Tolsztoj, Horátius, Molier, Gogol, Strindberg, Cervantes és a nemzetek minden nagysága, akik mégis apostolai az emberiségnek s a hazájuk talajába is úgy belenőttek, hogy végül az ő napjuk világít arra a földre.

Az irodalom sehol és sohasem állhat, semmi vonatkozásban és semmi célzatossággal sem állhat osztályok és pártok program-érdekében. Nálunk mindig ezeket az érdekeket szegezik neki az irodalomnak s ez aztán minden is, amit érte megtesznek. Azaz, hogy történik itt mégis csak valami. Ma, amikor teljes a forrongás az egész vonalon, a gazdag, előkelő és jóhírű Kisfaludy-társaság például kiírta újból a Széher Árpád jutalmát. Ez már irodalompartolás. Legyen pedig a jutalmazandó mű: „Tankötemény a költészettről.“

Ez valami. Tessék pályázni rá, ifju Magyarországnak. **Miklós Jenő.**

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. Báró Bienert miniszterelnököt a király ma délelőtt tíz órakor különkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök jelenést tett a legutóbbi parlamentári eseményekről. Mint parlamentári körökben híre jár, a mai kihallgatáson a végleges kormányalakítás kérdését is tárgyalták. Azt hiszik, hogy a végleges hivatalnok-kormányt a jövő hét közepéig megalkotják.

Politikai körökben a lehető legnagyobb a bizonytalanság. A képviselők legnagyobb része a kerületekbe utazott. Bizonyos oldalról erősen kolportálják azt a hírt, hogy *Bienert miniszterelnök állása megrendült*, beavatott politikuskok ellenben biztosra veszik, hogy ő marad a kormány élén. Minden attól függ, hogy miképen sikerül báró Bienertnek az új, végleges hivatalnok-minisztériumot összeállítania. Annyi bizonyos, hogy a *jelenlegi minisztérium mostani összetételében már nem fog a parlament előtt megjelenni*. Az egyes tárczák mostani vezetőit Bienert más magasállású hivatalnokokkal kívánja fölcserélni, akik, ha pártkötelekbe tartoznak is, de nem exponáltak magukat. Elsősorban szó van róla, hogy a kereskedelmi minisztérium és a vasuti kormány új vezetőket kapnak. E pillanatban még csak nem is lehet beszélni a kormánynak parlamentizálásáról. A lengyel párt kébelében erős agitáció indult meg a tábor egynemely kiváló tagjának érvényesüléséért. Komoly kombináció, hogy *Bilinsky* veszi át a pénzügyminisztériumot, dr. *Derschatta* újból vezetője lesz a vasuti minisztériumnak és dr. *Fuchs* kerül az igazságügy-minisztérium élére. A keresztényszociálista párt körében viszont propagandát csinálnak egy koalíciós vagy koncentrációs kormány alakítása érdekében. Ez a pártközösség *Weisskirchner* szerelné a kereskedelemügyi minisztérium élén látni és dr. *Pattai* emlegeti igazságügyminiszternek. Ha *Weisskirchner* csak ugyan belépne a kormányba, akkor a keresztényszociálistáknak dr. *Ebenhoch* a jelöltjük a képviselőház elnökségére. *Lichtenstein* herceg, akit sürün jelöltek a közmunkaminisztérium vezetésére, teljesen vissza akar vonulni a közélettől. Ha szándékát valóra váltja, akkor az alsó-ausztriai tartományi marsall állása megüresedik és a keresztényszociálistáknak dr. *Gessman* a jelöltjük e részben. A keresztényszociálisták táborában ezek a személyi kérdések bizonyosan komoly összeütközéseket fognak támasztani. Még egy kombinációról kell megemlékezni, amely több a kombinációnál, nevezetesen arról, hogy gróf *Stürgkh* komoly jelölt a közoktatási miniszterségre.

A német császár Bülownál. Bülow herceg birodalmi kancellár ma ülte születésnapját és ebből az alkalomból a császári pár látogatást tett a kancellári palotában. Egy óránál is tovább maradt a császári pár Bülow hercegnél és ez volt az első eset a novemberi válság óta, hogy a császár felkereste Bülow herceget. Az előbbi jó viszony teljesen helyreállott az uralkodó és kancellárja között, amit az is bizonyít, hogy a császárné is meglátogatta.

Az olasz képviselőház feloszlata. A minisztertanács elhatározta a képviselőház feloszlását és az új választásokat márczius végére fogja elrendelni. *Tittoni* attól tette függővé maradását, hogy ha a külügyi politika fölött nem lesz újabb vita. *Giolitti* tehát, aki nem akarja elejteni *Tittoni*t, már most feloszlattja a képviselőházat.

Német birodalmi gyűlés. A belügyi költségvetés folytatóság tárgyalása során *Bruhn* képviselő megelégedését nyilvánítja afelett, hogy a képviselők bizonyítvány bevezetésével a közeposztályért is történt valami és a palacszörárusítási engedély kötelezővé tételét ellenzi. *Becker-Arensberg* (centrumpárti) határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint a vámtarifaförvényhez novella készítenő. Gróf *Kanitz* (konzervatív) kijelenti, hogy a hengerművek szorult helyzetén segíteni kell. Dr. *Strasemann* reméli, hogy a német ipar új

piacokat fog szerezni. Gondolni kellene a berlini vilákiállításra.

Porosz képviselőház. Az igazságügyi költségvetés folytatólagos tárgyalása során kijelenti Cassel, hogy szükség van a bírói létszám emelésére. A bírák alkalmazása a korona joga, de a felelősséget a kormány viseli. Peterson szintén szükségesnek mondja a bírák létszámának emelését. Misersky (lengyel) azt mondja, hogy a politikának az igazságszolgáltatásba való behatolása által elnyomják a lengyel szokásokat és nyelvet. Leimert (szociáldemokrata) panaszkodik, hogy a törvény előtt munkással és munkaadóval nem bánnak egyenlően és kívánja, hogy az igazságszolgáltatást nagyobb mértékben vezesse szociális érzék.

Baeseleer miniszter kifejti, hogy az új vizsgarend tekintetében a kormányt azt hiszi, hogy eltalálta az igazit.

Vizályok az angol flotta szaporítása körül. A Daily Express szerint igen éles konfliktus támadt az admirális és a minisztérium között. Az admirális tizenkét millió font rendkívüli hitelt kér hat nagy esatahajó építésére s kijelentette, hogy a *tengerészeti hivatal összes vezetői le fogják mondani állásukról, ha ezt a követelést nem teljesíti.* Sir Edvárd Grey támogatja az admirális kívánságát. Jövő hétfőn lesz a döntő miniszteri tanácskozás.

A Times a következőket írja: Amaz idő óta, hogy Balfour híres memorandumát közzétette, az admirális intézkedéseinek minden köztéren szereplő kifejezője előre látta az Északi-tenger flottájának növelését. Minden új sorhajó, minden páncélos cirkáló, minden torpedóúzó és minden tenger alatt járó hajó elkészülése után az északi-tengeri hajórajt gazdagította. Eddig azonban semmi biztos jel nem mutatja, vajjon továbbra is szándékoznak-e a jelen stratégiai helyzetnek megfelelően cselekedni. Hosszu időre való halasztás azonban nem valószínű, miután az új hajókat ez idő szerint az Edvárd király klasszis valamennyi kész hajóját az észak-tengeri hajórajhoz szándékoznak csatolni a „Majesty” klasszis helyébe, amelynek hajói jelenleg a „Dreadnought” és az „Invincible” típusal együtt egyáltalában össze nem illő alakulatot tesznek ki.

Változás az orosz kormányban. Jó forrásból megerősítik azt a hírt, hogy Kokovcev pénzügyminiszter benyújtotta elbocsátási kérvényét. A pénzügyminiszter lemondásának azonban nem az a családi botrány az oka, amelyről sokat beszéltek, hanem az a konfliktus, mely közte és a kereskedelemügyi miniszter között kitört, mert a kereskedelemügyi miniszter a kineztári pólina-kereskedelem ügyeit a pénzügyminisztériumból a maga tárczája körébe akarja vonni és Stolypin miniszterelnök is helyesli ezt.

Amerika és a japánok. A kaliforniai alsóház a washingtoni tiltakozás következtében újra fogja tárgyalni azt a törvényjavaslatot, amely a japán iskolásgyermekeket a fehérek elemi iskoláiból kizárja. Roosevelt tegnap beszélgetés közben azt mondta, hogy szinte hallatlan, hogy a japán fiukat az amerikai elemi iskolákból ki akarják zárni, holott valamennyi amerikai egyetemen, még a kaliforniai egyetemen is, tárt karokkal fogadják a japán tanulókat. Gilett kolumbiai kormányzó a szenátushoz fordult a felszólítással, hogy az alsóház által elfogadott billt, amely a japán gyermekek elől elzárja a nyilvános iskolákat, tegye érvénytelenné. Kijelenti, hogy a *törvény Japánország szerződéses jogaiba ütközik és a japán kormány ily törvényt ellenséges lépésnek tekinthetne.*

Az oregoni szenátusban határozati javaslatot nyújtottak be, amelyben fölkéri a kongresszust, hogy a kínaiak kizárására vonatkozó törvényt a *japánokra és hindukra is terjeszték ki.*

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A magyarországi tengerészet hiányai.

Írta: Dr. Král Miklós.

1867 óta a mindenkori kormány legkevesebb figyelemre méltatta tengerészetünket. Nem úgy érttem azt, mintha a kormányok nem ölték volna be rengeteg összeg pénzeket a tengerészetbe, sőt ellenkezőleg, az e czímen elköltött milliókat alig lehetett összeolvasni, — hanem akként hanyagolták el, hogy czóltudatosan, szakértelemmel a tengerészet fejlesztésével sohasem foglalkoztak, konzekvens tengerészeti politikát egyáltalán nem üztek.

A kiegyezés óta a mindenkori kormányok tengerészeti politikája két irányban jegezesedik ki. Az 1867—1879. évig terjedő első korszakban a hangzatos jelszó: a fiumei kikötő fejlesztése volt, s e czímen költötték el a milliókat, hogy a magyar tengerészetet megalapítsák; de magával a tengerészettel nem törődtek. A kikötőépítés — természetesen — nem sikerült, a fejlődő forgalom lebonyolítására már az építkezés befejezésekor is alkalmatlan volt, a kikötői és a vasúti összeköttetés közvetlenségének hiányát persze csak akkor vették észre, amikor a hibáin segíteni már nem tudtak. Ez a körülmény azonban olyan magyar betegség, amivel minden józan gondolkodású embernek már akkor kellett számolnia; csak az lett volna esodálatos, hogy ha a kikötőépítés — daczára az elköltött sok milliónak — valóban modernül felszerelt, praktikus és a fejlődést szem előtt tartó lett volna.

Amikor már elhibázottan épített kikötőnk is volt, új jelszó kapott lábra: meg kell teremteni a magyar tengerészetet. A „tengerhez magyar” jelszót átfaragták „tengerre magyar” jelszóra. Alig, hogy megvolt az új jelszó és néhányszor hivatalos megféléhivatalos újságban elpuffogtatták a vezetésre, irányításra és cselekvésre hivatott körök, ki is találta azt a kényelmes módszert, amelylyel meg tudják teremteni a magyar tengerészetet minden megerőltető munka nélkül. A jelszó, amely mögé a renyheség visszahúzódott: a tengerészeti vállalatok állami támogatása volt. A szaktudás hiánya, a szűk látókör, a jövővel való nem törődés, amely az illetékes faktorokat e korban jellemezte az adófillérekből összekuporgatott nagyon sok milliót juttatott a hajózási részvénytársaságok pénztárába anélkül, hogy abból akár a magyarságnak, akár az ország közgazdaságának egy fillér haszna lett volna. A kormányzó közegekkel szemben azonban a részvénytársaságok vezetőiben volt érzék a szatira iránt, s a mindenkori kormány idejében épített hajóit a mindenkori miniszterrel, sőt államtitkárraljáról keresztelték el.

Amint ez utóbbi tények meg nem cáfolhatók, épp úgy felismerhető a kiegyezés óta folytatott tengerészeti politikában a tervszerűség hiánya, a máról-holnapra való gondoskodás politikája, amit úgy hívnak, hogy: fortwursteln.

Itt van már az ideje, hogy a kereskedelmi kormány határozott, s jövő esélyeit is szem előtt tartó olyan tengerészeti politikának vessen meg az alapját, amely a fiumei kikötőt a magyar tengerentúli külforgalom valódi csomópontjává, de nemcsak tranzitforgalmi helylyé, hanem egyúttal kereskedelmi emporiummá emeli. Elérkezett már annak is a legfőbb ideje, hogy a magyarországi tengerészetet magyarrá is neveljék.

A feladat első része nem könnyű, akik az önálló vámterület hívei, azok ezt a feladatot úgy vélik megoldani, hogy legelső sorban a hatvanhetes kiegyezésben az osztrákkal közös érdekűnek elkeresztelt tengerészeti ügyünket szabadítanák fel az osztrák befolyástól. Tengerészeti érdekeink semmiféle irányban nem közösek az osztrákkal, ellenkezőleg épp olyan ellentétesek, mint a tüz és víz, az ég és föld. Hazánkban hatvanhét óta ezt az igazságot kijelenteni senkisémerészkedett még, azok, akik a tengerészet igazolásában aktíve résztvettek — azok a legkevesebb.

Fiume csak akkor kelhet versenyre Trieszttel, ha szabad kikötőnek lesz nyilvánítva. De addig is, míg közjogi viaskodás árán ezt megvalósítani lehetne, a kormánynak a kikötői díjaknak az osztrákkal való közösségét kell megszüntetni. Az osztrákok trójai falovában, amelylyel a közös érdekű tengerészetet hozták, — a közös tengerészet volt s sajnos, a mi politikusaink még a trójai falovat sem látták meg.

1917. év már nincs messze; de a kereskedelmi minisztérium tengerészeti osztályában semmiféle előkészület nem folyik arra az esetre, hogy talán a politikai konstelláció olyan lesz, hogy a közös érdekű tengerészet meg fog szünni. Előrelátással a tengerészeti ügyek intézőit sohasem lehetett megvádolni, pedig a mindennapi tengerészeti közigazgatás is gyökeres reformra már régóta rászorul. Égető bajok vannak itt.

Azt is beláthatják volnag már a tengerészeti politika legfőbb és főbb vezetői, hogy egyedül a hajósvállalatok állami támogatásával, és egy százezrekbe kerülő szárazföldre telepített tengerészeti akadémiával a tengerészetet magyarrá fejleszteni nem lehet.

Nem vagyok elvi ellensége a tengeri hajósvállalatok állami támogatásának, ellenkezőleg, bizonyos járatokra még kevesellem a jelenlegi szubvencziót, épp úgy, mint a legkönyveműbb pazarlás és porhintés bizonyos vállalatok támogatása.

A fiumei — szárazföldre épített — tengerészeti akadémiát minél előbb be kell esukni. Egy-egy tizenéveses kadét, aki onnan négyéves tanfolyam elvégzése után kikerül — az államnak tizenhatezer koronájába kerül; s ez a szerencsétlen, drága fiatalember a szárazföldi tengerészeti akadémia elvégzése után kénytelen-kelletlen postásnak, vasutasnak vagy adóúsztnak áll be, mert mint szárazföldön kiképzett tengerész nem kaphat megfelelő alkalmazást.

Néhány angol barátomnak mutattam Fiumében lenn járva a tengerészeti akadémia palotáját s elmagyaráztam annak rendeltetését. Százszorosán bocsánatot kértek azért a kacajért, amire magyarázatomra fakadtak, de mint kijelentették, hogy soha életükben ilyen mulatságos dolgot nem hallottak. Ezek a derék angolok egyébként nagyon figyelmesek voltak irányomban, mert éppen akkor horgonyzott Fiumében a buccarii tengerészeti iskolának új iskolahajója és nem engem kértek fel, hogy az iskolahajóra kalauzolnám el őket. De tengerészevelésről köztünk többé szó nem esett.

Ha végigtekintünk azon az egész komplexumon, amit magyar tengerészetnek nevezünk, azt látjuk, hogy nincs tengeri magánjogunk, nincs tengeri közigazgatási jogunk, nincs tengeri közjogunk, nincs modern felszereléssel ellátott kikötőnk, nincs szakszerű tengerészevelő intézetünk, s ami a legszomorubb, nincs meg mindezen hiányok eltüntetésére való törekvés.

Ellenben megvan a fából épített vashíd mása: vannak a rossz üzleti konjunkturák ellenére is eléggé bő osztalékot fizető hajózási vállalataink.

A tanulság ebből az, hogy tengerészeti közigazgatásunk sohasem volt szakszerű, ellenben a tengeri hajózási üzleteket mindig szakképzett egyének vezették, akik a jövő konjunkturáról sem feledkeztek meg.

A tengerészeti igazgatás legfőbb vezetőjének kell nagy gondot fordítania arra, hogy mindenkori kiváló szakképzettségű tisztviselőket intézzék a tengerészeti ügyeket, akiknek hivatali előléptetésében sem a ranglétra, sem a protekció szerepet nem játszhat. Szakképzett, és munkájukért elismerésben nem pedig mellőzésben részes tisztviselői karral pótolhatók csak azok a hiányok, amelyek létezése el nem tagadható. Ily tisztviselői kar legelső dolga bizvást az lesz, hogy a szárazföldi tengerészeti akadémia bezárására tesz okadatolt előterjesztést miniszterének, s ehelyett létesíti a matrózlegénység és tisztikar nevelésére berendezendő iskolahajót: az egyedüli, józan észszel elképzelhető intézményt, amely szakszerűen és amellött nyelvében és szellemében magyar tengerészszemélyzetet nevelni képes.

Mint hogy pedig a tengeri kereskedelem a konjunkturának nagyon ki van téve, a tengerészeti igazgatás pedig valóban elasztikusnak kell, hogy igazodjék a konjunkturális szükségletekben, okvetlenül kellene a tengerészeti szaktudósítói intézmény létesítése, amely memesak feladataiban, de főleg abból az irányban térne el a kereskedelmi szaktudósítói intézménytől, hogy tengerészeti szaktudósítónak csak az volna kiküldhető, aki alapos szakismerettel bír.

Tekintve Magyarország külkereskedelmi érdekeit — tengerészeti szaktudósítói állás a következő külföldi kikötőkben volna betöltendő: London, Marseille, Genua, Hamburg, Konstantinápoly, Szaloniki, Odessza, Bombay, Buenos-Ayres és Newyorkban. Mint hogy pedig a tengeri kereskedelmet valóban ismerő egyének a külső kereskedelemnek azokat a konjunkturáit is figyelemmel kísérik, amelyek a kereskedelmi szaktudósítók hátsó körébe vágnak: a kereskedelmi szaktudósítókat a jelzett városokból vissza kell hívni, s helyükbe a tengerészeti szaktudósítókat kiküldeni, akiknek kiválogatásánál a legnagyobb súlyt a szakképzettségre kell fektetni.

E sorok írója, aki az angol kereskedelmi tengerészet szervezetét és működését az angol kereskedelmi minisztérium tengerészeti osztályában ismerte meg, azt véli, hogy az angol tengerészet azért funkcionál oly kitűnően, mert a jelen cikk keretében felsorolt tényezők hatályos összműködéséről az angol kereskedelmi kormány kellő időben gondoskodott és gondoskodik manapság is.

Péntek.

— Felvételi nap a Gyermekvédő Ligánál. —

Budapest, február 6.

Nem a balsejtelenes, a komor hangulatu, a leromlások megézésével teli pénteket értem. Nem a félős sejtelmek lustrumát, amelyet sikongó lélekkel, ijedősen félreszaladt ajakkal várnak a babonás asszonyok és amelyre újabb ökölsujtást vár a minden rezzenésre följedő ember. Nem az összemlások és a pusztulások fekete napjáról akarok beszélni, hanem a melegről, a szeretet-szóról, a megsegítések napjáról. Arról a péntekről akarok beszélni, amelyen lázas öröm ül ki a nyomorultak arcán, amelyen emberré emelkednek föl a vonagló, a roncok, amelyen lánggá szitódik a rözseparázs és amelyen nyomort és szenvedést és bánatot csókol föl az emberi munka. Arról a péntekről akarok beszélni, amely a segítség, a szeretet, a Gyermekvédő Ligáé. Amelyen azokat az éhezöket táplálja a Liga, akiket az ajtaja elé vert a nyomor.

Minden pénteken már három óra felé megéled a Bulyovszky-utca 23. számú ház első emeleti folyosója. Sorjában, egymásután állanak föl a Liga helyiségének ajtaja előtt azok, akik elhullottak az étellel való verekedésben és akiknek már megernyedt az öklük. A legkülönbözőbb alakok kerülnek egymás mellé és állanak a segítség kapuja előtt tétova nézéssel, szorongó arczkifejzéssel vagy komoran összevont szemöldökkel. Aki itt, a folyosón nézi meg őket, amikor kiül az arcukra az egész lelkiük, az egész nyomoruságuk, szinte jobban megismeri őket, mint amikor odabent hallgatja meg a mondókájukat, amikor alázatosan könyörgőre huzzák szét az arcukat és segítségre éhesen torzítják a nyomorukat.

Már sokan vannak, amikor végig megyek a sorok előtt. De sokan várják őket is bent, a Liga hatalmas, négyablakos tanácskozó termében. Akiknek dolguk akadt a mai „felvételi”-nél, vagy akik a maguk társadalmi munkájukhoz akarnak itt tapasztalatokat szerezni, vagy akik a hivatali működésüket akarják a tapasztalataikkal meglőnyíteni: azok mind összegyűlnek a Liga péntekéin és végighallgatják az „eseteket”. Hosszu asztal áll a terem közepén, — az egyik szélén gróf Edelsheim-Gyulay Lipót elnök és dr. Karsay Sándor igazgató ülnek hosszú fehér munkaköpenyben és végzik a kihallgatást. Mögöttük egy csomó hölgy, játékosan egyletek tagjai, akik itt akarják megtudni: hol és miképp kell segíteni. Köztük van gróf Desseffy Aurélné, özv. gróf Almásy Györgyné, Almásy

Irma és Georgina grófnők, Deutsch Lenke, a „Budapesti Leányegyesület” alelnöke, sárói Szabó Mariska, özv. gróf Andrássy Tivadarné, Bokányi Dezsőné és mások. Valamivel távolabb áll ifj. gróf Edelsheim-Gyulay, gróf Zichy Andorral és dr. Szilágyi Arthur Károlylyal, míg később egymásután érkeznek meg: gróf Andrássy Pál, örgróf Pallavicini György és Bokányi Dezső.

A fölvetel már javában folyik. Fialat, csinos arcú nő áll a korlát előtt, segítyt kér. Két gyermeke van, akiket nem tud eltartani és akik elsenyvednek az éhezéstől, az angolkór, meg a hideg pusztító keze alatt.

— Miért nem adja be a gyerekeit az állami gyermekmenhelyre? — kérdezi az asszonytól Karsay igazgató.

— Nem adom be, kérem. Nem, nem adom be.

A régi nóta, az örök motívum. Az anyák elnézik, hogy pusztulnak a gyerekeik, de nem adják be őket a menhelybe. Persze, — a gyerek kereseti forrás. Egyikük-másikuk végigkoldulja az egész várost, segítyt kér mindenkitől, amiből szépen meg lehet élni. A menhelybe alig van, aki beadja a gyermekeit és ez a legszomorubb motívuma a pénteki fölvetéseknek. Pusztuló gyermekek, csenevész generációk...

Más asszony következik. A dagály-utcai szükségbarakokban lakik öt gyermekével és nyomorog rettenetesen. Élelmiszereket kap, egy hétre valót. Amig Karsay az utalványt írja, Edelsheim gróf megkérdi az asszonytól:

— Laknak-e még az emberek azon a telepen, ahonnan a rendőrség a multkor kilakoltatta őket? — Mind ott laknak, kezét csókolom. Nem ment ki egy se.

Ezt a „telepet” a multkori razzian fedezte fel gróf Edelsheim. „A legrettenetesebb hely, amit valaha láttam”, fordult oda hezzám a gróf. „Nincs az a moecos istálló, amely ehhez fogható volna. És ezért a lakásért, amelynek a levegője gyilkos, a melyből már nem tudom hányszor kilakoltatták a lakókat, heti három forint bért fizetnek a páriák. És a ház gondnoka a tisztí ügyész...”

A házbéruzsora...

Ez a második folyton visszatérő témája a fölvetéseknek. A legelképzhetetlenebb pajtáért 2—3 forint hetibért fizetnek az emberek. Rámegy egész nyomorult bérük, rámegy a betevő falatjuk, bezálogosítják a rongyaikat és még mindig nem elég, még mindig van hátralék. Örökös hátralék, amely megöli ezeket az embereket, kifosztja őket, kifacsarja, mint valami citromot, aztán kiveti őket az utcára, vagy a hajléktalanok éjjeli splunkájába.

A házbéruzsora...

Láttam egyszer egy képet. Könyv födelén volt. Komoly volt és rettenetes. Dolgozó munkásnak a velőjét szitta a pók. Széles hasu, düllelt szemű, lefityent ajku pók. A tőkés-pók. A munkaadópók. Ocsmány volt és rettenetes. De most eszembe jut a borzalma, az ocsmányúsága és az eszembe jut a rettenetes igazsága. És eszembe jut a háziur-pók.

Hanem itt nem lehet sokáig elgondolkozni. A nyomornak és a szenvedésnek a képe folyton változik. Az élet, mint valami könyörtelen kinematográf-gép, folyton újabb és újabb képeket csap elénk.

Kicsi, töpörödött asszony jön a korlát elé. Esetre kívánczó alak, már teljesen összezsugorodott, összehuzta magát, mint valami örökké védekező sündisznó. Régi látogatója a ligának, folyton itt van és folyton kér. A barakokban lakik, kint a Vágóhid-utczában. Hiába segítik, nem használ ez semmit. Ez az asszony arra született, hogy nyomorogjon, — ott született a barakokban, ott élte le a szürke szentideit, — mintha nem is tudna másutt élni, csak a barakk fertőzött, bűzös levegőjében. Most élelmet ad neki a Liga, pedig tudja jól mindenki, hogy ez nem segít a családon és hogy ez közönséges koldulás.

A következő látogatóval egyszerre eltűnik ez a nyomasztó hangulat és beköltözik a helyébe valami vidámság, valami boldogság, — a küzdelem derüje. Házaló asszony kér segítséget a hat gyermeke számára.

— Mi a férje? — kérdik az asszonytól.

— Világtalan szegény, kérem alássan. Mink meg nyolczan volnánk a gyerekekkel, meg a családdal, mert hogy szolgálót is muszáj tartani a gyerekek mellé.

— Aztán mennyit keres maga, jó asszony?

— Hol ennyit, hol annyit. Hol nyolcz hatost, hol forint huszat, hol meg semmit. De eddig csak meglettünk volna, hanem most nagyon győtör a szegénység. Nincs kenyér a gyerekeknek, kérem alássan, meg hideg is a szobánk, meg a házbér is szorít nagyon.

És ezt olyan nyugodtan, olyan vidáman mondta ez az asszony, aki egymaga dolgozik nyolcz emberért, aki egymaga keres nyolcz száznak, mint ha csak arról lett volna szó, hogy egy pohár vizet kérjen, mert szomjas.

Én azt hiszem, hogy a kipirult arcú grófkis-asszonyok, akiknek megcsillogott a szemük ennek a heroikus küzdelemnek a láttára, most újra meg újra átélvezték az életük gynyöröségeit, hogy könyörületre, mélységes emberszeretetre, adni és segitnívágyásra lágyult a szívük és hogy az élet nagy, nagy mélységei láttára megfogamzott a lelkiükben a küzdelmek szépségének a megértése és az élet melegségének a megbecsülése.

Az egymásután érkező alakok mind elvisznek egy sugarat abból a derűs hangulatból, amit ez az asszony itthagyt. Lassanként újra beköltöznek a nyomor képei, megtelik a fenyőillatos levegő kínál, szenvedéssel, emberi gonoszsággal és előkészíti a lelkeket, hogy rettegés nélkül fogadhassák a következő vendéget. A péntek egy legcsöndesebb lovagját. A bizton érkezöt és hullalevegöt, hullaszagot hozöt. A tuberkulizist.

... Egy szobában lakik a familia. Butoruk nincs, a földön hever az egész család: az apa a tüdővész legsúlyosabb stádiumában van. Szétköpködi az egész padlót, a gyerekek beszívják a fertöz levegöt. És hiába minden. A szülöket lehetetlen rávenni, hogy beadják a gyerekeket a menhelybe. A gyerekeket infeciálja az apa, a gyerekek szétviszik a tuberkulizist az egész barakokban és egy esztendő mulva letarolja a tüdővész az egész barakot, mintha pestis dülne a földet.

Aztán új ember jön. Két gyermekét vitte el a tüdővész, van még három gyermeke, de nem akarja őket a menhelybe bevinni, pedig tudja, hogy elpusztulnak, pedig tudja, hogy a sirba kergeti őket.

Ez az ember segítség nélkül távozott a Ligától. De mi ez a kényszer ahhoz a bünhöz képest, a melylyel ez az ember a tuberkulózis gyötrelmei közé kergeti az egész családját. Az államnak korbácsot kellene a kezébe vennie és kancsukával kellene végigverni ezek között az emberek között.

Hét óra felé jár már az idő, amikor egy pálinkaszagu, csapzott haju, züllött alak állít be. A gyereket kéri, a fiát. Akit a Liga az aszödi gimnáziumba járat. Ezt a gyermeket a Liga akkor vette magához, mikor az anyja meghalt. Névtelen levél jött Karsay igazgatóhoz, amelyben arról értesítik, hogy a gyerek teljesen egyedül áll, mert az apja részeges, csavarog, a felesége teteméhez még csak haza sem ment. A Liga gondozásába vette a fiut, aki pompásan fejlődött. Az aszödi gimnáziumnak most legjobb tanulója és valóságos büszkesége a Ligának a kis Sz. Pista. Karsayval állandó levelezésben áll a fiu, akinek a levelei páratlan értelmességet és valóságos genialitást árulnak el. És most az apja vissza akarja rántani magához a piszokba, a szenybe, hogy ujságot árultathasson, vagy koldultathasson a gyerekekkel.

Mintha maga volna a fölháborodás, úgy zug végig a termen a Karsay hangja:

„Maga meri kérni a gyereket, aki tönkrotette, aki elhagyta öt? Maga csavargott, mikor dolgoznia kellett volna a fiáért, maga elitta a pénzt, a helyett, hogy a gyerekeknek kenyeret adott volna. Haszontalan, rossz ember maga, aki sose érdemli meg, hogy a becsületet, derék fiát visszakapja. Én nem adom ki a kis fiut!”

Nyolcz órakor elment az utolsó látogató is: a százhetedik.

Elbucsuztam, vettem a kabátomat és elmentem.

Csatakos, piszkos, sötét volt az este. Ugy éreztem, mintha a levegőben rezgett volna az élet minden rettenetessége. Pöttön gyerekek kenyéért sirása zokogott a fülemben, éhez, a nyomorgásba beleöregedett emberek bandukoltak előttem, a küzdelemben elhullottak tetemét láttam az ut mellett. Fázott a testem a hidegtől, de a lelkelem meleg volt és szeretettel teli és boldog, amikor eszembe jutott az a két ember, ott fenn, a zöld asztal mellett, a fehér munkazubbonyukban...

D. I.

BUDAPEST.

Virág az architektúrában.

Akarva-akaratlanul is félre kell fordítani a fejem: gazdasági és szociális egyéb teendők előtt le kell hunyni a szemem. Évtizedek óta nem merült fel kedvesebb, terv fővárosunkban, mint ez: „Virágos Budapest”! Szörnyen ránk férne egy kis virágkultusz. Néhány illatos, színpompás bokréta ennek a kamaszosan növe, egyre növe nagyvárosnak a kötetére. Egy csokor ibolya a malterruhájára, egy szál rezeda a bádogsüvegére. Egy kis szin a végtelen hársorok monotonijába, egy kis Biedermaier hangulat ebbe a félig ridegen, félig ügyetlenül kialakult kedélytelenségbe, fakó nyársplgáriasságba és egy nagyon kevés poézis, ebbe a nagyon is nagy prózába. Mintha eddig félve gurított volna el tőlünk a napsugár: most lesz, hol letelepednie. Lesz mit melengtetnie, lesz mit csokolni. Erzek valamit a ködiramlásból és mintha sötét, lomba árnyékok felriasztva menekülne az utcái tanyákról... Egy maréknyi meleg napsugár, csak egy maréknyi, mintha belelehelődne a robotthoz rögzített komorságunkba, mintha felolvasztaná megmerevedett kedélyünket és kaczagva, ujjongva járná bennünk esillogó pillangótáncát.

És aztán: felszegem a fejem, nagy, komoly könyveimből és könnyedén lerázom magamról az ólombetűk lelkének súlyát, félrelököm a bennem visszasíró tapasztalatokat, szomorú teoriákat, még szomorubb valóságok és korlátoltságba ütköző nagy, erős akarások sorját. Lesz, minden lesz! — gondolom rajongó hittel és érzem, amint naiv, gyermekes fiagondolatok csimpaszkodnak belém. Nem tudom lerázni őket. Igen, én hiszem, kételkedve, de hiszem: gazdasági vegetálásunk és szociális himbálódzásunkban is jelentős tényező lesz a virág. A virág, mely a szemünk előtt fog kifakadni rohanó utunkon, a virág, mely lépten-nyomon figyelmeztetni fog az élet szebbik oldalára: a munka verejték-párájának balzsamos illatba olvadására, az izmok és idegek feszítő-munkájának halk, esendős pihénésre hangolására. Érzem, nagy, gyermekes hittel hiszem, hogy a virágok színe és illata energiát is áraszt, mely belepárolg a csontjainkba, az inainkba és hangulatot, talán erőt is ad a lét mindennapi guerilla-harczához. Hiszem ezt és nem akarom elhinni, hogy ez is csak affektált és szeszélyes nekirugaszkodás lesz a magyar társadalomnak: üres frázisok görögütze: tulipánmozgalom! Van ebben valami romantika, ebben a bizalomban, sőt lyrai naivitás és nagyon is tényleges szentimentalizmus is van, tudom; és mégis: hiszem.

De túl minden remélt és vágyott eredményen és hatáson, még egyben szeretnék hinni. Szeretnék hinni abban, hogy „virágkultusz” egyet fog jelenteni a művészeti közízlés fejlesztésével. Szeretnék hinni, hogy a „virágkultusz” művészeti kultuszt is fog jelenteni. Szeretnék, ha felvirágzó ambícióink nemcsak virágdíszítést, hanem virágművészetet is eredményezne. Nemcsak virágművészetet, hanem architektónikus művészetet. Olyasmire gondolok, hogy az utcák architektúrája és a virág között, valahogyan meg kellene teremteni azt a harmóniát, melyet az angolok például kertjeikben anyyi

művészi céltudással valósítanak meg. És amit csak elszórva, akkor sem városi házakon, hanem új, modern villákon láttam a külföldön: Berlinben, Drezdában és Münchenben is. Sok, sok virág mindenfelé és sok művészetlenség: ezt láttam. Erkélyek, párkányok telerakva virággal még nem jelentenek művészetet. Egy reneszánsz loggia — teszem — muskátlival terhelve, nem okvetlenül művészet és éppenséggel nem stílusharmónia. Stílusharmónia!... A magyar kertművészeknek még nem igen volt alkalmuk az ilyesmivel is törődneti. Művészetük, akarva, akaratlanul is, magában a kertben merült ki s ha stílusharmóniával egyáltalán gondjuk akadt, akkor is csak a kert, a virág stílusharmóniájával. Architektúra a kertben vajmi kevésszer tette próbára művésztüket. A Wheatly-k és Walpoole-ok, a Sekell-ek és Pükler-Muskau-ok nem nagyon találtak eddig teret Magyarországon. Most, mintha egy új felvonáshoz érkeztünk volna. Sőt egészen bizonyosan: új felvonáshoz. Új szerepek várnak betöltésre. Új szereplők fognak feltűnni a művészet empóriumán. Szeretném, ha ezek között mennél kevesebb lenne a műkértész és mennél több a kertművész. Az architektónikus művész. A stílművész. A művész!

Gurlitt, a németek lelkes kert-esztétikusa, mondja, hogy a kertművészet szoros, sőt szervi függésben van az architektúra művészetével. Ami áll a kertre — s ezt már a barokk kertművészet idején is gyakorlatilag bizonyították — mért ne állana a virágra, a kert fogalmi koeficiensére? A virág eddig — főleg minálunk — jórészt mint motívum, mint az ornamentika motívuma szerepelt az architektúrában. Most több lesz. Kell, hogy több legyen. Most egyenértékese lesz az anyagnak: a kőnek, vakolatnak, a vasnak, fának, üvegnek és a többinek. Most szerepfontosságban velejárója lesz a vonalnak, a síknak, ornamentikának, befolyásolója a kiképzésnek és a stílusnak, továbbrezegetője, esetleg megakasztója a vonalak és síkok ritmusának. Kell, hogy az legyen. Lehetetlen még elképzelni is, hogy a wagneri háztömegeket, melyek amugy is izléstelen raktárai az otromba gipszdiszitményeknek, minden proporcionális érzék nélkül még virággal is tulzsufoljuk. Feldisziítsuk éppen ott, ahol hely akad: ablakpárkányon, erkélyen, vagy egyebütt. Eppen ott, ahol amugy is tulteng a díszítés és éppen ottan nem, ahol a sivar síkok sírnak egy kis ornamentika, vagy virágdísz után. Vízszintes irányban, amikor az épület egész konstruációja, egy kevés feltörekvő, függélyes hozzáképzést igényel. Vagy éppen ellenkezőleg. Vagy unalmas szimmetriával, egyenességgel, párhuzamossággal, amikor a merev, szegletes, masszív kiképzés, egy kis vonalnyugtalaniságot, a tekintet egy kis asszimmetrikus nyugvóhelyet áhítogna. Vagy éppen ellenkezőleg.

Nagy általánosságban, azt hiszem, két főteendőjük lesz a közel jövő kert- és építészművészeinek. A virággal való visszakonstruálás az egyik, a másik: a virág tekintetbevétele a tervezésnél. Meglévő épületeinknél már jórészt csak visszakonstruálni a nyolcvanas, kilencvenes évek tulzsufolt wagner-házait, kiegészíteni a még régiebb, sima vakolatú, minden stílust nélkülöző berkaszárnyakat. Az előbbinél a főfeladat, a virágkompozícióval való eltakarás, vagyis stíluskorrigálás, stílus tisztítás, az otromba nehézségnek virágvonalakkal és virágsíkokkal való ritmizálása, a mindent agyonnyomó merevségnek a virágok lendületességével való könnyítése és végül, de nem utolsónak, az anyagházságok és gravitációs lehetőségek elpalástolása. Körülbelül — és csak vázlatosan persze — itt ennyi a teendő. A legjobb útmutatást természetesen maga a fejlődés fogja nyújtani. A másik, a kiegészítés munkája: az átmenet a teljesen új és független tervezéshez. A régi épületek csupa sík és csupa ablak kiképzése jóval nagyobb teret enged a művészi operációra. Itt nemcsak a virággal, hanem magával az architektúrával lehet dolgozni. A csupasz falak

szinte kiálkoznak a szabadabb tervezésre. Itten minden nagyobb technikai nehézség nélkül, már a virág művészi alkalmazásával együtt lehet építészeti változtatásokat végrehajtani. Itt semmiféle stílus nem köt, itt semmit nem kell elpalástolni, itten csak hozzáadni kell, mindent hozzáadni, elsősorban a stílust: az építészeti hozzátervezés és a virágdísz harmóniáját. A csupasz vakolatfal olyan, mint a kifeszített rajzpapír: csak a tervező művészi invenciójától (technikájáról nem is szólva) függ, hogy mit képes rája komponálni. Hogy a csupasz falon tud-e architektónikus hatásokat elérni, vagy csak a fal részleges kiképzésével. Csak a virággal, mint ornamenssel, vagy csakis mind a kettővel.

Az új terveknel, mindezek a szempontok természetesen varriálódhatnak és permutálódhatnak. Lehet, hogy egy egészen új, gyakorlati szempontból is új építészeti stílus fog kifejlődni. Lehet, hogy az új épületek nyitottabbak, alap- és homlokrajzban nyugtalanabbak, szétesőbbek lesznek. Valószínű, hogy a fény és levegő intenzívebb befogadására megváltozik az ablakrendszer, mely amugy is gyönyörű változásban van. Nagyobb szerephez jut az üveg és a vas, melyeket virág nélkül is egyre gyakrabban alkalmaznak a modern építészetben. Bizonyos, hogy a fény és árnyékhatások megoldásának kérdése mellett, analóg fontosságu lesz a szinhatások megoldása is. Valamint mind a háromnak egymáshoz való relációja. A színek távlati hatása és architektónikus összehatása a perspektívában. És még száz és száz, talán végtelen számú szempont.

... Ezért szeretném, ha most, mindjárt, a kezdet kezdetén, kertészművészek és építészművészek állnának az akció élére. Művészei a stílusnak. Vagyis: művészek!

Relle Pál.

UJDONSÁGOK.

Elemek rombolása.

— Hó, eső, árviz. —

Budapest, február 6.

Az ország különféle vidékéről, valamint a külföldről is egyre érkeznek a hírek, nagymérvű áradások pusztításairól. Ma éjszakára már Budapest is árvízveszedelemben került, sőt hajszálon mult, hogy halálosan nem végződött egy-két házbeomlás.

Ó-Buda mélyebb részei, egész utcák vízben állanak, a pincék és házak még a Margit-körút részében is piszkos áradattal vannak tele s az ó-budai vasúti állomás és környéke is víz alatt van. Budapest környékén, a Széchenyi-telepet, Czinkót, Rákos-Szentmihályt s más falvakat is veszedelem fenyegeti. A Széchenyi-telepen az éjjel összedőlt az Apolló-utczában, ahol a pincékkel előtött a víz, Fülöp Károly háza. Éjjel után nagy recsegésre, robajra és segélykiáltásokra rohantak elő a felriadt emberek. Az összedőlt ház romjai közül csodával menekült meg Fülöp Károly és a sógorúje. Az volt a szerencséjük, hogy mikor a padló beszakadt alattuk, a pincében összegyűlt vízbe estek, amely már napok óta alámosa a falakat. Sérüléseik, szerencsére, nem súlyosak.

A rendőrségre ma délután jelentette Pusks István rendőr, hogy a délután folyamán a Rákospatak kiöntött a nagy áradástól és hogy a közeli házak nagy veszélynek vannak kitéve. A központi felügyelet utasította az 54. számú őrszobából Dorogi ellenőrt, hogy rögtön a helyszínére menjen és jelentést tegyen Pirovics Aladár soros mérnöknek, hogy netáni veszedelem gyors elhárításáról gondoskodni lehessen.

Székesfőváráról tegnap este kilenc órakor a tűzoltóság, a mentők és a katonák kivonultak a vágóhídi dűlőben levő házaikhoz, ahonét holmiakkal kiköltöztették a lakókat. A városi mérnöki hivatal kirendeltsége, az Oreskovics főhadnagy vezetésével megjelent katonaság, a hatvankilencedik ezred utászcsapatának segítségével 80 m. hidat vert az áradás területén a vasúti állomásig. Az egyik épület, a Csap István gazda háza, épp akkor omlott össze, mikor a kiköltöztetett lakók elhelyezkedtek a tutajokon. Csap István gazda kára tízezer korona. Reggelre jelentékenyen lepadt az ár, amely most már megszűntnek tekinthető. Sok ház

ma reggel megromlott, hogy beomlás fenyeget. A hatóság szigorúan megvizsgálja az összes épületeket és a további intézkedésig nem engedi meg a visszaköltözést. A székesfehérvár-bicskei és székesfehérvár-komáromi vasuti vonalat reggelre már kijavították, úgy hogy ma délelőtt ismét rendben bonyolíthatók le a forgalmak. A károsultak felségélyezésére a városban nagyarányú mozgalmat indítottak.

Vágujhelyen a nagy havazás és esőzések következtében a hegyekből a vizek a városba folynak, minek következtében a városban áthaladó patak kiáradt és elhagyta medrét. Egyes utcák valóságos patakok lettek. A víz a pinézékbe és tüzlethelyiségekbe behatolt. Néhány kisebb ház összedőlt.

Sopronban napok óta szünet nélkül esik a hó, amely az utcákon oly magasra gyűlt, hogy ugyancsak lehetetlenné teszi a közlekedést. A vonatok állandó késéssel közlekednek.

A Német-birodalom minden részéből hajmeresztő dolgokat jelentenek az árvíz okozta nagy károkról. Különösen a szász királyság szenvedett sokat, sok ház összedőlt, számos helység víz alatt van, sok gyárban meg kellett szüntetni az üzemet; az államvasutak forgalma sok helyen megakadt. Az Érc-hegységben több falu el van vágva a külső világtól, mert a víz sok hidat elvitt. Nordhausenben tizen és Gerában harman fultak a vízbe. Erfurtban mentés közben tíz bányamunkás, két katoná, egy vasuti munkás és két gyermek találta halálát a vízben. A Rajna balpartján több vonalon szünetel a vasuti forgalom. Nürnbergben nem jelennek meg az újságok, mert a nyomdák víz alatt vannak. Számos hid elpusztult és több emberélet is áldozatul esett. Bambergben a lakosság rémülve menekült a víz elől a magasabban fekvő helyekre. Braunschweigben több ember a vízbe fult. A szászországi festékgyár igazgatója, aki a vízzel elárasztott gyárban a mentési munkálatokat vezette, vízbeesett, amely a Dunáig elsodorta, ahol eszméletlenül állapotban találták meg. Néhány órával később meghalt. Tegnap óta a Duna több mint másfél méterrel emelkedett és még mindig emelkedik.

Pozsonyból jelentik éjjel: Az árvízveszély miatt tegnap több vármegyei községben közmunkaerőt rendeltek ki. A nagy Duna jege részben beemelt a kis Dunába és Eberhardnál feltorlódt. Eberhard község veszélyben van. Gróf Apponyi tiszttartója a somorjai főszolgabírótól segítséget kért. A délután folyamán a jeg ismét megindult, de Józsa és Illésháza községek határában megállott. Ez utóbbi községet a víz erősen fenyegeti.

Prágából írják: A jégzajlás és a víz áradása következtében az északnyugati vasut közelében lévő ideiglenes hid súlyosan megsérült, úgy, hogy összeomlásától tartanak. A forgalmat már tegnap beszüntették. Valószínű, hogy a híd forgalma hosszabb ideig szünetelni fog.

Berlinből jelentik: Az áradások következtében beállt forgalmi zavarok aggasztó arányokat öltenek. A vízáradásoknak már eddig is számos emberélet, különösen gyermekek estek áldozatul. Több helyről érkezett jelentések szerint a vízállás esőkent.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, február 7. — Róm. kath.: C. Hetvened v. — Prot.: C. Richard. — Görög-orosz: jan. 25. D. Hetvened v. — Zsidó: Teb. 16. — A nap két reggel 7 óra 21 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 7 perczkor. — A hold két este 7 óra 18 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 36 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
Halmi-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Keeskeméti u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Roemm Ritta kiállítása a Könyves Kálmánnál (Nagymező u. 37-39.) nyitva 9-2-ig. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kégy-téri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti közirajzoktatás az Iparművészeti Szalonban nyitva 9-1-ig. — A N. Múzeum összes terei nyitva 9-1-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-1-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9-12-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-12-ig. — A többi múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

NAPIREND. Naptár. Hétfő, február 8. — Róm. kath.: Marth. Ján. hv. — Prot.: Salamon. — Görög-orosz: jan. 26. Simon. — Zsidó: Sab. 17. — A nap két reggel 7 óra 19 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 9 perczkor. — A hold két este 8 óra 21 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 57 perczkor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12-2 óráig.
A belügyi államtitkár fogad 2 órákor.
A fővárosi közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órákor az Ujvárosban.
A képviselőház ülése d. e. 10 órákor.

Az „Egyetértés Vasárnapja“. Lapunk melléklete ezen a héten is dus és érdekes tartalmu. Huszonkét pompás sikerült kép felőléli a kül- és belföldi heti eseményeit.

Mendelssohn-Bartholdy, német dalköltő századik születésnapja alkalmából kiadjuk a zeneszerző három arcképét, továbbá halotti maszkaróját és lipesei szobróját készült felvételeket.

Coquelin aine, a híros francia színművész elhunyt alkalmából közreadjuk arcképét, továbbá a temetéséről és az általa alapított színészházról készült képeket.

Dr. Müller Kálmán főrendiházi tag fényképének közlését a kiváló orvostanár kitüntetése teszi aktuálissá.

Porzolt Kálmán képét harminczéves irói jubileuma alkalmából mutatjuk be olvasóinknak.

Katonáink ski-gyakorlatairól hét képből álló képsorozatot közlünk.

Téli képek a Tátrából Tarcsay Pál amateur-fotografus ügyességét dicsérik.

Neumann Ármán udvari tanácsos, a hét halottja.

Divatképek zárják be a sort.

A szövegrészből mint különösen figyelemre méltót, kiemeljük De Squardelli Caesar hovárdhadnagy cikkét: „A ski a hadseregben.“

A beteg román király. Károly román király az orvosok tanácsára április elsején Karlsbadba utazik, ahol május elsejéig fog maradni.

A magyar udvarnag ebédje. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag és neje ma este fél nyolcz órákor Izabella főhercegnő tiszteletére ebédet adtak, amelyre hivatalosak voltak: Gróf Wimpffen Simonné, főudvarmesternő, Prónay Gyula kamarás, százados, Liechtenstein János herceg és neje, hercegné Esterházy Miklósné, szül. Andrássy Irma grófnő, Odescalchi Géza herceg, neje és leánya, gróf Batthyány Lajos és neje, gróf Apponyi Sándor és neje, gróf Zichy János és neje, özvegy gróf Andrássy Tivadarné, gróf Károlyi Lászlóné, báró Inkey József és neje, gróf Széchenyi Gyula, gróf Széchenyi Béla, gróf Zichy Géza, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Szterényi József államtitkár, és a család részéről Apponyi Adél grófnő, Apponyi Gyula és Apponyi Henrik grófok.

Návay Lajos betegsége. Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, még mindig beteg fekszik Angol királynő-szállóbeli lakásán. Állapotában legutóbb javulás állott be, de az ágyat még egy ideig nem hagyhatja el. A képviselőház beteg alelnökét tegnap délután meglátogatta Darányi Ignác földművelésügyi miniszter s félórát időzött nála.

Kitüntetés. A király gróf Zichy Aladár személye körüli minisztere előterjesztésére dr. Gerecsér Jenő földművelésügyi minisztériumi segéd-fogalmazónak kiváló szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

Izabella főhercegnő a Házipari Szövetségben. Izabella főhercegnő ma délután Angol királynőbeli lakásáról Ludwigstorff báróné udvarhölgy kíséretében az Országos Magyar Házipari Szövetség Vadász-utcai üzlete elé hajtatott és hosszabb időt töltött a raktárban. A főhercegnő, akit Koperly Döme igazgató és Palotai Hugó titkár fogadtak és kalauzoltak, végignézte a raktáron levő háziipari czikkeket, amelyek közül több darabot megvásárolt. Izabella főhercegnő távozásakor a látottak felett megelégedésének adott kifejezést.

Negyven napig a romok alatt. Messinában tegnap még egy élő embert találtak egy ház romjai között. A ház összedőlt falai lehetlenné tették szabadulását és csak a takarító-munka alkalmával jöttek a mentők a nyomára. Ez az ember a katasztrófa óta folyton a romok között volt s miután a házban az egész idő alatt sűteményrel és cukorral táplálkozott. Szakadatlanul azon fáradozott, hogy kényelmetlen helyzetéből kiszabaduljon, de nem tudott előre jutni s az utóbbi napokban végképpen lemondott minden reményről. Az egész idő alatt a sűteményből és a cukorból csak nagyon keveset evett, hogy lehetőleg sokáig tartson belőle. Az öt hét múlva megmentett ember egészsége elég jó.

Paar Alajos temetése. A király személye körüli miniszter hétfőn reggel Bécsbe utazik, hogy a magyar kormány képviselőjében részt vegyen gróf Paar Alajos gárdakapitány temetésén.

Kiben bízzék a czár. A legsötétebb Oroszország kellő közepén, ezer meg ezer veszélytől fenyegetve ott ül a czár tündöklő palotájában és rettegve néz körül, honnan ugrik elő a sötétből valamely ádáz ellensége. Köröskörül mindenfelé a forradalmárok csörgetik a fegyvereiket s tartják készen a bombákat. Mindennap számtalan merénylet történik. A hóhér is dolgozik, még pedig szakadatlanul. Ily körülmények közt mit tehet a czár? Bizik azokban, akik közel állnak hozzá, akiket kegyelme fogadott, akiket minden jóval halmozott el. De az Azev-Lopuchin-affér óta a czár bizalma megrendült. Nem hihet már legmeghittebb embereiben sem. Pétervárról erre az ügyre vonatkozólag most a következőket közlik: A minisztertanácsban, mely az Azev-Lopuchin-ügyet tárgyalta, minden miniszter résztvett. Stolypin miniszterelnök beszédet mondott, amelyben azt hangsúlyozta, hogy az Azev-Lopuchin-féle üzelmek a kormányt egyáltalában nem fenyegetik és nem téveszthetik meg; sőt ellenkezőleg, a kormány az egész ügyet a maga valójában nyíltan le fogja leplezni, s a bűnösök ellen meg fogja indítani a törvényes eljárást. A kellemetlen ügy a czárra mély benyomást tett és különösen Lopuchin hűtlensége bántja. Amikor a letartóztatást jelentették neki, így szólt:

Kiben bízzam?

A czár parancsára külön bizottságot szerveznek, melynek elnöke a czár hadsége lesz; a bizottság feladata a Lopuchin-Azev-ügy alapos megvizsgálása. Azev jelenlegi tartózkodási helyét nem ismerik. Párisból furfangos módon szökött meg. Amikor a forradalmi bizottság árulónak nyilvánította és halálra ítélte, kijelentette, hogy lakásán olyan bizonyítékai vannak, amelyek ártatlanságát igazozzák. Fel-szólitották, hogy menjen haza és hozza el bizonyítékait. Azev elment, de nem tért többé vissza. Amikor a forradalmárok lakásán keresték, hűlt helyét találták. A bizottság pénzt, körülbelül egymillió frankot, szintén magával vitte. Lopuchin pörét májusban fogják tárgyalni. A titkosrendőrség jelenlegi főnöke, Trussevic, akit kémkedéssel vádolnak, szintén kompromittálva van, amiért hivatalából elbocsátották és elrendelték ellene a vizsgálatot.

Az olasz király és a dühös automobilista. Az olasz királynak érdekes kalandjáról írnak most az angol lapok. A király szenvedélyes automobilista s szereti, ha gépkocsija nagy sebességgel száguld tova. Néhány nap előtt oly sebesen száguldott gépkocsijával az országuton, hogy egy kanyarulatnál majdnem nekiment egy másik automobilnak. Szerencsére a másik automobil vezetője gyorsan és ügyesen kitért a veszedelem elől, azt azonban nem tudta megakadályozni a soffőr, hogy a két automobil ne horzsolja egymást. Eközben az idegen automobilista hatalmasan elkaromkodta magát, aztán dühösen ráförmedt a királyra:

Az ördög vigyen el, ha olyan örlött vágatónak, mint ön, megengedném a gépkocizást. Igazság szerint megérdemelné, hogy fölakaszszák, vagy négyfelé aprítsák.

A palotám előtt meglehetne ezt cselekedni, — vágott közbe nevetve a király.

Bánom is én, akárhol — veszekedett a dühös ember angolul, — csak megtörténnek, hiszen ön valósággal réme az országnak!

Azután anélkül, hogy a királyt még szóhoz juttatta volna, felült az automobilra és elhajtott. Két nap múlva Massachusettsből jelentkezett Viktor Emánuel királynál audiencián. Amikor a király előtt megállt, rögtön egymásra ismert a két automobilos, aki néhány nappal előbb olyan hevesen összekocozt az országuton. Az amerikai, mint később elmondta, az első pillanatban szinte roskadni érezte a térdét, a király azonban rögtön megtörte a kellemetlen helyzet dermesztő esődjét; mosolyogva ment hozzá közelebb és nevetve kérdezte:

Mondja kérem, minden amerikai automobilista olyan haragos, mint ön?

— **Meghalt a román szenátus elnöke.** Aurelian, a román szenátus elnöke ma délelőtt Bukarestben meghalt.

— **Az esztergomi halálos affér.** Adtunk hírt arról a halálos kimenetelű kardafférről, mely Esztergomban történt. Most erről az ügyről új tudósítás érkezik. Ugy kezdődött, hogy Hauslinger György 76-os őrmester és Langer Richárd 76-os zenészmester hétfőn hajnali 5—6 óra tájban betértek a Magyar királyszállók kávéházába, ahol az ott mulató Bakonyi Elek gyulahegyi földbirtokos — és nem tanárjelölt — asztalához ültek. Ez nem tetszett Bakonyinak, aki más asztalhoz utasította őket, majd amikor asztalától távozni nem akartak, maga ült egy másik asztalhoz. Ebből szóváltás támadt, az őrmesterek kardot rántottak és ekkor Bakonyi is fegyver után nyúlt és Browning-revolveréből öt golyót röpített a katonák felé. Mind az öt lövés talált. Négy lövés érte Hauslingert, akinek gyomrán és veséjén hatoltak át a golyók, egy golyó pedig Langer őrmester térdkalácsát szakította ketté. Hauslinger őrmester tegnap éjjel két óraker meghalt és holttestét fölbontolták. Langer őrmesternek amputálni kellett a lábát. Hauslingert máig nem lehetett kihallgatni, Langert pedig a tegnapi nap folyamán hallgatták ki első ízben. A járásbíróóság előzetes letartóztatásba helyezte Bakonyi Eleket.

— **Beomlott egy ház.** A nagy esőzés több helyen okozott bajt a fővárosban is. Így a Széchenyi-telepen az éjjel beomlott az Apolló-utca 2. számú háza, amelyben Fülöp Károly háztulajdonos lakott sógorjával. Cikkkel Ilonával. Milyen aludtak, amikor a háztető beomlott s lezuhánó részei átszakították a padozatot is. Fülöp Károly és sógorja leestek a pinczébe, amelyet már két nappal ezelőtt elöntött a víz. A romok alól nem tudták magukat kiszabadítani és segítségért kiáltottak. Három rendőr, akik arra czirkáztak s a szomszédok, hamarosan kimentették őket. Fülöp Károly szerencsére csak könnyebb zúzódást szenvedett. Cikkkel Ilona azonban úgy megsérült, hogy kórházba kellett vinni.

— **Egy család tűzhála.** Megrázó szerencsétlenség történt — így hozza a hírt Nagyváradról a táviró — a Nagyvárad közelében levő erdőben. Ott lakott egy kunyhóban Gubányi János erdőőr feleségével és három gyermekével. A gazda távollétében az asszony az égő lámpába petrolumot töltött, amitől a lámpa fellobbant és az egész ház lángot fogott. Hiába kiáltottak segélyért; a rengeteg közepén senki sem hallhatta meg jajveszéküket. A ház egészen leégett és a két éves Anna kis leány aki nem tudott idejében kimenekülni, beneszedt. Az asszony és a hét éves József, valamint a négy éves Katicza nevű gyermekei életveszélyes égési sebeket szenvedtek.

— **Az őrnagy tragédiája.** A Meteor-kávéházba betért tegnap egy honvéderősnagy, aki feltűnően és zavartan viselkedett. Értelmetlenül beszélt a szemlélővel és folyton azt emlegette, hogy ezresket akar váltani. Az ezres az azonban nem voltak sehol. A kávéházban észrevették, hogy betegelmű emberrel van dolguk és telefonáltak a honvédelmi helyőrségi kórházba. A hivatalos emberek megállapították, hogy Schell Zsigmond 19. gyalogezredbeli őrnagy a szerencsétlen beteg. Kötött katonaként volt, aki kifogástalanul végezte szolgálatát és tragédiáját valószínűleg az okozta, hogy uzsorások karmái közé került. Családja kívánságára a Schwarzer-intézetbe szállították, ahol valószínűnek tartják, hogy sikerül kigyógyítani.

— **A Társadalomtudományok Szabad Iskolájának** (Károly-körút 14., II. emelet) jövő heti tanrendje a következő: Február 9., kedd, 7—8-ig Káplány Géza: A világbéke problémája; 7—9-ig Frank Miksa: Jog és igazságszolgáltatás. Február 10., szerda, 7—8-ig Lakatos László: Guglielmo Ferrero és történeti iskolája; 8—9-ig Szűcs Adolf: Fizikai alapfogalmak. Február 11., csütörtök, 8—9-ig Balázs Béla: A művészet, mint élet. Február 12., péntek, 7—8-ig Káplány Géza: A világbéke problémája; 8—9-ig Rónai Zoltán: A tudományos szocializmus problémái. Február 14., vasárnap, délelőtt 9 órakor Varró István: Séta a néprajzi múzeumban (szeminárium).

— **Nyolcz ember katasztrófája.** Amszterdamból jelentik, hogy tegnap este Diemen nagy zivatar volt, melynek következtében egy komp, melyen mintegy husz munkás volt, fölborult. Nyolczan a vízbe fulltak.

— **Báró Eötvös Loránd földrengésjelzője.** A milánói „Corriere della Sera” legutóbbi számában Crema tábornok, a cunési hadosztály parancsnoka, a messinai szerencsétlenség kapcsán hosszabb közleményben elmondja, hogy 1906. szeptember havában résztvett a Budapesten rendezett nemzetközi „fokmérő-kongresszuson”, melynek a föld belsejében levő tömegek eloszlására vonatkozó tárgyalásai során báró Eötvös Loránd budapesti tudományegyetemi tanárnak, a magyar tudományos élet egyik európai hírű tekintélyének a nehézségerő változásaira vonatkozó méréseiről tartott előadása keltette fel a legnagyobb érdeklődést. A kongresszus befejezése után Eötvös az akkor Arad vidékén dolgozó expedíciójánál eszközei működését is bemutatta. A kongresszus tagjai a legnagyobb elismeréssel fogadták báró Eötvös fejtegetéseit és George Darwinnak, a cambridgei obszervatórium igazgatójának javaslatára erre vonatkozólag kimondták, hogy „báró Eötvös eszközei szigorú fölvilágosítást adhatnak a tömegeknek a föld belsejében való eloszlásról. A kongresszus egyúttal azt az óhaját is kifejezi, hogy a magyar kormány támogassa Eötvös méréseit, különösen a magyar Alföldön már folyamatban levőket. Kívánatos lenne az is, hogy egy működő vulkán — a Vezuv — közelében tétessenek kísérletek annak megállapítására, hogy a kitörés közben milyen a tömegek eltolódása”. Ebben az irányban mindeddig nem történt semmi. Crema tábornok most azt ajánlja, hogy a vulkánikus területeken már humánus szempontból is kísérletezni kell báró Eötvös torziós mérlegével, amely talán alkalmas lesz arra, hogy a föld belsejében a földrengést megelőző tömegeltolódást már jóval a kitörés előtt jelezze és így esetleg a nagyobb szerencsétlenségek megelőzhetővé lennének. Maga báró Eötvös Loránd a készülékről így nyilatkozott:

A külföld — azt hiszem legalább — vérmes reményeket fűz ehhez a készülékhez. Néhány kollégám egyenesen ezzel a torzió-ingával akarja megállapítani, hogy mikor következnek be egyes vidékeken a veszedelem. Én gyszerűen csak a földkéreg tömegeloszlására vonatkozólag tesztek megfigyeléseket, magától értetődő, hogy egészen új eljárás alapján. A készüléken vízszintes felüggesztett fémrud kilengésétől tükrös, látszó és skála segítségével meg lehet teljesen állapítani a földkéreg tömegelhelyezkedésében észlelhető változásokat. Ezért akarják felhasználni a földrengés előzetes megállapítására, abból kiindulva, hogy a tektonikus földrengés tömegeloszlással jár. Hogy mennyire sikerül ezt megállapítani, igazán nem tudom. Én négy segédem asszisztenciájával mellett állandó kísérletet végzek a készülékekkel, de tisztára tudomány jellegű kísérleteket.

— **A román érsekmetsopolita meghalt.** Bukarestben Georgian József Romania primása, érsekmetsopolita ma éjjel meghalt.

— **Az ékszeresalások.** A fővárosi rendőrség napról-napra kompromittálabb adatokat szerez a nagy ékszerhamisítás ügyében, amelynek Fischer Árpád gyáros a főszereplője. A tizennégy karátosnak fémjelzett, de ólommal töltött gyűrűk gyártója azzal a gyanus védekezéssel állott elő, hogy tudtán kívül a munkásai hamisítottak s így maguknak szereztek jogtalan anyagi hasznot. Szentkirályi Béla rendőrfogalmazó Fischernek több munkását kihallgatta. Ezek a munkaadójuk érdekében vallottak s úgy tüntetik föl a dolgot, mintha véletlenségből tettek volna több forrasztó-anyagot a gyűrűkbe. A rendőrség azonban kihallgatott három kiváló szakértőt is, akik egybevágon mondták, hogy erről szó sem lehet. A munkások — épp úgy, mint Fischer — tudva valótlant állítanak. Közönséges csalás történt. A gyűrű súlyosabbá lesz, ha ólomot vagy más hasonló anyagot tesznek belé s így duplán is megkísérik a vásárlókat. A rendőrség tényleg csalás büntető címén folytatja a vizsgálatot, a mely annyira előrehaladt már, hogy pár nap múlva átteszik az iratokat az ügyészséghez. Most még azt kutatják, — a főfémjelző hivatallal együtt — hogy a hamisított gyűrűket hol fémjelzték? A rendőrség ugyanis meg van róla győződve, hogy Fischeréknek valahol a vidéken bizalmi emberük, büntársuk volt, aki összejátszott velük. A hamisítást ugyanis észre kellett volna venni a fémjelző-hivatalban.

— **A gyermeknap.** Bizonyára ma is emlékszik még a nagyközönség arra a hatalmas társadalmi ünnepélyre, amelyet az Országos Gyermekvédelmi Liga múlt év áprilisában rendezett az elhagyott, züllő gyermekek érdekében. Az igazi jótékony-ságnak komoly ünnepe volt ez, amelyben résztvett a magyar társadalom minden rétege; a vidéki községek közül is 2800-nál több. A Liga azóta egész sereg újabb intézetet nyitott meg, ma már 12 nagyobb intézetet tart fenn saját kezelésében, a családok ezreit támogatja, egész csomó jótékony egyesületet segít készpénzzel és így nem csoda, hogy a legszigorubb takarékoskossá és ellenőrzés mellett is már kevés híján az egész gyermeknap jövedelme kiadta, illetve investálta. 1909. január elsejéig a Liga 14.226 elhagyott, züllő gyermeket mentett meg. A közönség teremtette meg ezt a grandiózus intézményt, amelyhez hasonló arányu ma sehol, még Amerikában sincs. És tisztára a közönségtől függ, hogy a Liga működése még szélesebb körre terjedjen: április 2-án és 3-án új gyermeknapot rendeznek, amelyek előkészületei már nagyban folynak.

— **A vihar vízbe sodorta.** Tegnap estefelé egy parasztsuhanc kocsiján öt leány Littauból Dobocok-be indult. Utközben nagy volt a vihar és a szekér a magas partról befordult a Marchba. A parasztkocsi és az öt leány a vízbe fuladt.

— **Mi történt a várban?** Az „Egyetértés” tegnapi cikke, amely Mihalovics Géza dolgáról számolt be, szenzációs érdeklődést keltett ma mindenfelé. A képviselőház folyosóján is csak erről beszéltek ma a politikusok. Nagy György képviselő ki is jelentette a cikk hatása alatt, hogy interpellálni fog az ügyben s csak hosszas kapacitálásra állott el szándékától, amikor a honvédelmi miniszter megértette vele, hogy Mihalovics Géza azon az emlékezetes raporton úgy megfélemezte magát, hogy emiatt föltétlenül hadbíróóság elé kellett állítani.

Mihalovics Géza ügyében Makay Pál honvéderedeshadbíró vezeti a vizsgálatot, aki ma a következő beszélgetést folytatta a Nap egyik munkatársával:

— Ezredes ur, van-e valami mondanivalója, amit a Mihalovics-ügyben katonai és bírói mivolta ellenére is elmondhat és az ügy tisztázására a nyilvánosság elé valónak tart?

— Nincsen mondanivalóm. Nem mondhatok semmit! — válaszolta Makay Béla honvéderedeshadbíró. Az a félhivatalos közlemény, amelyik ebben az ügyben megjelent, megfelel a tiszta igazságnak. És ahhoz semmi hozzáadni valóm vagy elvenni valóm nincsen.

— Nyilatkozhatik-e ezredes ur arról, hogy a Mihalovics Géza ügye milyen stádiumban van. Milyen büntetés vár Mihalovics Gézára?

— Erről mint bíró nem nyilatkozhatom. Meltóztattnak megvenni a honvéd-katonai büntető törvénykönyvet. Abban minden megvan.

— Kihallgatták már Mihalovicsot?

— Hogyne! — válaszolta Makay Béla. Igenis, ki lett már hallgatva. Nem vagyunk mi olyan komisz emberek...

Ujabb fordulata az ügynek nincs s Mihalovics Géza egyelőre a hadbíróóság foglya.

— **Házasság.** Dr. Márton Venczel gyergyószentmiklósi ügyvéd és földbirtokos eljegyezte Puskás Ágnes, id. Puskás Sámuel földbirtokos leányát Gyertyó-Remetén.

Gödöllői Vidék Sándor zenekarvezető eljegyezte Sovánka Nándor nővérét, Margitkát, Budapesten. Ifj. Reiter Mór, a Szatmári Kereskedelmi R.-T. igazgatója eljegyezte Braun Margitkát, Braun Zsigmond beregszászi földbirtokos leányát.

Berkes Ilonkát, dr. Berkes Sándor gyulai köz-kórházi igazgató főorvos leányát február 14-én vezeti oltárhoz Balázs Ernő.

Weisz Samu a Magyar Czernagyár tisztviselője eljegyezte Herczeg Laurát Budapesten.

Goldberg Simon és neje leányával, Irénnével, Himmler Miksa műépítész e hó 14-én dél 1 órakor a dohány-utcai izr. templomban tartja egybekelését.

Simonyi Sándor, a Magyar Általános Takarékpénztár tisztviselője eljegyezte Reis Margitka urleányt Budapesten.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszerelőnél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Hamis bankó.** Hajduböszörményben Fekete József ellen a bankóprás ügyében tegnap ért véget a vizsgálat, mely megállapította, hogy Fekete Józsefet, Benedek Andrást, Bódi Lajost, Kozma József szerencsi hentes és Rosinger Ármán budapesti címfestő 32.000 korona erejéig becsapták. Bódi és Benedek öt évvel ezelőtt Debreczenben ismerkedtek meg Kozmával, aki bizalmasan megmondta nekik, hogy van egy pesti barátja, aki pénzt tud csinálni. Azóta többször érintkeztek vele és Bódi 520 koronát, Benedek pedig 12.000 koronát adott. Mikor már több pénzüik nem volt, Fekete Józsefet vonták be, aki előbb 800 koronát adott, azután egy ízben 6000 és más ízben ismét 8000 koronát. Kozma többször Bécsbe és Pestre vitte őket, hol lebujszóban találkoztak Rosingerrel, akinek a préseket kellett volna szállítani. Kozma és Rosinger szállítottak is egy gépet, amelyről azt mondták, hogy 50 és 1000 koronákat lehet vele készíteni. Fekete lakásán csak a gőzgép-modellt és egy gramofont találtak, melyeket Feketéék három évvel ezelőtt Szerencsről éjnek idején szekéren szállítottak ide. Feketéék annyira mentek hárgyúságukban, hogy Kozma nevet is csak két évi ismeretség után tudták meg. Botos debreczeni titkos rendőrt Kozma azzal vádolja, hogy a voltaképpeni bankóprést Debreczenben visszafogta és Feketééknek csak 4000 korona lefizetés ellenében akarta kiadni. Amidőn a pesti lapokból Rosinger olvasta, hogy Feketéék le vannak tartóztatva, jelentkezett a debreczeni ügyészségnél, neijét pedig a csendőrség hozta el Kispestről. Debreczenben azután a teljesen megtört Rosingernét, mint ártatlant elbocsátották. Kozmától még akkor is jöttek levelek, amikor Fekete már le volt tartóztatva, amelyben azt írja, hogy a prés február 7-én Hajduböszörményben lesz. A valószínűség mellett szól, hogy újabb összegeket akart kicsalni Feketééktől. Botoson kívül valamennyi vádlott beismertében van. Botos, Kozma és Rosinger a debreczeni ügyészség fogházában vannak, a többieket a csendőrség elbocsátotta.

— **Az éjszaka karmai.** A múlt hónapban egy szép szőke leány érkezett Budapestre Gráczból. A fiatal hölgy, akit Held Elzának hívtak és Held Károly grázi városi tanácsosnak a leánya, csakhamar behullott a főváros éjjeli életének fertőzőjébe s itt egy kerítőnő karmai közé került. A szerencsétlen leány hamarosan megunt a ledér életet és levelet írt szüleihez, hogy szabadítsák ki rettenetes helyzetéből. A szülők erre a budapesti rendőrséghez fordultak segítségért, amely nyomozza is a leányt. Eddig azonban nem tudtak reá akadni. — Hasonló módon tűnt el a budapesti éjszakai világ hírlapjában Lőrinc Margit balassagyarmati származású urleány. Legutóbb a Nagydió-utca 11. száma alatt lakott és virágáruslással kereste kenyerét. A napokban eltűnt s azóta nyoma veszett.

— **Elfogott gyilkosok.** Földi István átokházi gazda gyilkosait Szirovicza Pál káplár és Harapács Sándor közlegény szökött katonák személyében Szabadka közelében ma elfogták. Közben a csendőrség Harapácsot megkötözték, Szirovicza Pál káplár egy észrevétlen pillanatban fegyverével fébelte magát. Harapácsot Szegedre szállították, hol a hadbírósnál való kihallgatása alkalmával előadta, hogy Szerbiába akartak szökni a magyarok ellen harcolni.

— **Halálozás.** Imre Miklós ügyvéd, az egri érsekség uradalmi jogtanácsosa, az egri ügyvédi kamara elnöke, a Hevesmegyei Takarékpénztár igazgatóságának elnöke hetvenéves korában meghalt Egerben. Az elhunytat nagy család és kiterjedt rokonság gyászolja. A gyászolók közt van dr. Timon Ákos egyetemi tanár is, az elhunyt veje. Imre Miklós férfi korának kezdetétől fogva a közélet homlokterében állott, sőt vezető szerepet játszott abban. Résztvett a vármegyén és a városnál minden politikai, közigazgatási vagy társadalmi jelentősebb mozgalomban, mindenütt kitünve éles ítélletével, higgadt fölfogásával, praktikus jogi tudásával, tisztán a közérdeket szem előtt tartó önzetlenségével.

— **Aki a családját zsarolja.** A rendőrség ma letartóztatta Molnár Jakab Hugó magánhivatalnokot, aki már négy ízben raboskodott lopásért. Legutóbb két héttel ezelőtt szabadult ki s most bátyjának és apósának följelentése miatt került ismét a rendőrség kezére. Molnár ugyanis a följelentés szerint, amióta kiszabadult, egyre zsarolta pénzért a bátyját, Molnár Ödön háztulajdonost, aki végre is megunt a folytonos zaklatást és elűesítette. Molnár Jakab erre haragjában beverte a bátyja házának ablakait s most már apósához, Hevesi Soma ügynőkhöz fordult pénzért, botal támadt rá, követelte, hogy adja ki neki leányát, majd lelövésével fenyegette egész családját, ha nem segítik. Erre aztán följelentették a rendőrségen. Ma délelőtt megidéztek az elzúllott embert és kihallgatás után letartóztatták.

— **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávéat adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fumei czég Budapestén a királyi bérpalotában.

— **Première a Folies Caprice-ban.** Tegnap, szombaton ismét annyit nevetett a Folies Caprice közönsége, mint a „Bade zu Hause“ premiérjén, vagy talán még többet is, mert az új magyar darab „Az első tánczó“ czímmel és Rott Sándor rendezésében minden eddigit felülmuló hatalmas siker aratott. A leghátszabb, de egyszersmind legnehezebb színpadi ható eszköz a helyzetkomikum. Osupa ilyenből áll az egész darab, eddig még soha színpadon nem szerepelt mulatságos figurák és kacagató helyzetek biztosítják ennek a darabnak azt, hogy a két hét óta zsufolt házakat vonzó hatalmas slágerrel, a „Bade zu Hause“ című darabban méltán versenyezheszen. Szerzője ugyancsak Satyr. A kitünő társulat minden lehetőt elkövetett a siker előmozdítására. Rott Sándor egy vidéken tartózkodó ügyvédhojtár szerepében, mint rendező, megint klasszikus alakítást nyújtott, Werner Ödön egy öreg férj szerepében, Gerő József egy vidéki pénzér képében, Bálint egy gentry alakjában, Pfeifer, Erdélyi és Zöldi, valamint a nők közül Beliczay Ricza és Sándor kisasszonyok egyéb szerepeiben, mindannyian kiválóak voltak. Hogy ez az új darab, a „Bade zu Hause“ című szezon-slágerrel együtt legalább két-három hónapig minden este teljesen eladott házakat fog vonzani, az több mint biztos.

— **Téli évad a budai Szt.-Lukács-fürdőben.** Január hóban számosan keresték fel külföldről és belföldről a Szt.-Lukács-fürdőt, melynek forrómeleg kénesei források és természetes ásványvíz-fürdője télen is rendelkezésre áll, a szenvedőknek enyhülést és gyógyulást nyújtva. A január havi vendégnévsor különösen sok és előkelő külföldi vendéget mutat ki: Zebitsch Péter és neje, mérnök, Belgrád; Pokorny Richárdné, Iglau; Prager Abrám, Apitész, Bukarest; Jovanovich Péter, kereskedő, Szófia; özv. Kugel Ida, Iglau; Jokovits Helén, magánzó, Belgrád; Zvetkovits Jordán, Prujavor; Braunstein József Galatz; Kyppa Heralia magánzó, Turn-Mogurele; Eschenási Dávid, Bukarest; Marcovioi Maró, Braila; Pinsler Max, Budapest; Vucsu Georg és neje, magánzó, Belgrád; Bediteanu Iván, Bukarest; Gabay A. Moreno és neje, Turn-Mogurele; Hadratzky Friederich, Budapest; Negel G. Nicolae és neje, földbirtokos, Bacau; Rosenstein I. Adolf, Bukarest és még számosan, akiket helyszüke miatt itt felsorolni nem lehet. A vendégek szórakozás szempontjából is kitünően találják magukat a kiváló téli gyógyfürdőben, hetenként 4 estélyt rendeznek a gyógyfürdőben és a gyönyörű boltíves kávéház egész nap az előkelő hölgyek és urakból álló társaságnak szórakozására szolgál.

— **Fővárosi Orfeum.** Mióta Bernard amerikai tingli-tanglitársulata leirhatatlanul kacagató mőkáival novettezte meg a közönséget, még egyetlen ilyenmű társulatnak sem sikerült oly nevető orkánokat előidézni, mint aminőkben estétkint része van az új és a maga nemében páratlanul álló Harmony Four-társulatnak. A februári műsor különben is csupa jobbnál jobb számokból áll. Az egész városban szöveszéd tárgya az új műsornak kimagasló hat nagy nemzetközi slágere. Holnap, vasárnap, 7-én két előadást tart a Fővárosi Orfeum, mindkettőben fellép a hírneves és kacagató Harmony Four-társulat.

— **Négy nyelvű szaklap.** A Magyarországon és a külföldön oly hatalmasan fellendült mozgóképesiparművészetnek magyar orgánuma „A Kinematográf“, amely köré nemcsak az egész hazai szakma, de a gramofon, fonográf és fényképipari érdekeltség is csoportosul, figyelemreméltó ujitást léptetett életbe. A „mozi“ a Balkánországokban is hódít s erre való tekintettel „A Kinematográf“ ezentul német, horvát és román nyelveken is meg fog jelenni, hogy ezáltal a horvátországi, szerbiai, bolgár és romániai mozgóképesek érdekeit is szolgálja s egyuttal kapcsolatot teremtsen a kifejlett magyar mozgófénykép, gramofon és fényképezési iparnak a Balkán államok ez irányu szükségletei között. A lap törzse ezentul is természetesen magyar marad, mindazonáltal négy nyelvű lesz, a mi egyedülálló érdekesség a szakirodalomban. Az elismert, előkelő folyóirat szerkesztő-tulajdonosa Lenkei Zsigmond, Budapest, Sándor-tér 4.

— **Különlegességek színpadja.** Már röviden jeleztük, hogy a Parisiana Mulató (Szerecsen-utca, a m. kir. Operával szemben) márványpalotája penteken, február hónap tizenkettedikén nyílik meg fényes ünnepségek közepette. Friedmann A. igazgató már most tudatja, hogy a Parisiana a különlegességek hajléka lesz. Olyan különlegességek, amelyekre a magyar fővárosban még eddig nem volt példa és amelyek csakis a nagy világvárosokban láthatók. A Parisiana nagyban emeli Budapest világvárosias jellegét és feltétlenül hozzájárul az idegenforgalom emeléséhez. Friedmann igazgató színpadja, amellebb, hogy szigoruan erkölcsös lesz, a művészet gourmandjainak legkényesebb izlését elégíti ki. Minden szép, minden jó, minden kiváló és eredeti a Parisianában együtt lesz, ahová a közönségnek tudnia kell. Néhány nap múlva maga a közönség fogja ezt megállapítani. A különleges, renek műsorról, a már széles körben érdeklődő közönség a megnyitás előtt néhány nappal fog értesülni.

— **Egy házagptól áruház nyílt meg fővárosunk egyik legforgalmasabb helyén, Király-utca 54. szám alatt s ez a Hungaria Petroleum Áruház, Kovács Ákos czégtulajdonos szakszerű vezetése mellett, mely czég spezialiter csakis a legfinomabb, teljesen robbanásmentes kétszerfinomított „Hungaria“ biztonsági petroleum foralomba hozatalával foglalkozik. E kiváló peroleum-faj számos előnye dacára, nagyon jutányosan árusítatik el. Ajánljuk t. előfizetőinknek e czéget szives figyelembe.**

x **Téli és Jaeger-árak** legjobb ajándék. Rösler-nél Budapest, V., Harminczad-u. és József-tér sarkán.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x **Kötött kabátok és figarók** legjobb ajándék Rösler-nél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x **Szolgálatot** vélünk teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. E fogspezialista szájpádlás nélküli fogsorokat, a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és szájpótlást gyakorolja.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. **MOLL-** készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan házi-ter mindama gyomorbetegségek, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Színházaink műsora. A Nemzeti Színházban vasárnap délután „Francillon”, este „Cyrano de Bergerac”, hétfőn mérsékelt helyarákkal „Elektra”, kedden „A boszorkány”, szerdán Kisfaludy Károly emlékeztetőre „Csalódások”, csütörtökön „A vadkacsa”, pénteken új betanulással „Antonius és Kleopatra”, szombaton „Antonius és Kleopatra”, vasárnap délután „A vasgyáros”, este „Antonius és Kleopatra”, hétfőn „A makranczos hölgy”.

Az Operaházban holnap, vasárnap másodszor kerül színpadra gróf Zichy Géza „II. Rákóczi Ferenc” című magyar történelmi dalműve, melynek czim-szeretét ezúttal Takács Mihály adja, akinek több heti betegsége után ez lesz az első fellépése. Hétfőn az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára olosz helyarákkal „Lakmé”-t adják. Kedden „Aida” kerül színpadra. Szerdán a „Bajazzók” és a „Csodaváza” előadását ismétlik meg. Csütörtökön „Eibenschütz Riza”, a drezdai udvari operaház művésznőjének vendégfellépésével „Sába királynő”-jét adják. A vendég Sulamit szerepét énekli. A czim-szeretében Flattné, a többiben Berts, Arányi, Szemere és Erdős működnek közre. Pénteken harmadszor kerül színpadra „II. Rákóczi Ferenc” a czim-szeretében Takács Mihályval. Szombaton Wagner Rikard halálának évfordulója napján Eibenschütz Riza második vendégszereplésével a „Bolygó hollandi” van műsoron. Eibenschütz Sentát énekli, a hollandit Szemere Árpád (rendes helyárral). Vasárnap Mendelssohn Bertholdi Félix születésének 100-ik évfordulója emlékeztetőre ünnepi előadást rendeznek, melynek műsorát kizárólag a nagynevű zeneszerző műveiből a következőképen állították össze: I. Hangverseny a) az Athalia-nyitány, b) Himnusz a művészekhez. Vegyes karének Schiller szövegére, Arányi Emil fordításában, magánzólamokkal, fuvóhangszer-kísérettel előadják: Noszeda Károly karigazgató vezetésével Déry, Pichler, Várady S., Venczell és az Operaház énekara, c) a Szent István-énekek zenéje (négy tételben) előadja Kerner István karnagy vezetésével az Operaház zenekara. II. Loreley színpadi regékép (czim-szeretése Medek Anna). III. Hazatérés, énekes játékok egy felvonásban, főszereplők M. Szojer, Fodor, Arányi, Ney B., Váradi, Karmester Mikus Dezső.

A Várszínházban február 8-án, hétfőn „A falusi verebek”, február 11-én, csütörtökön „A titok”. A Várszínház jövő heti műsorát javarészt Herczeg Ferenc új színműve, a „Kivándorló” tölti be, amelyet a három bemutatás után minden második estére tűztek ki. E szerint a magyérdűki ujdonságot a holnapi vasárnapon, azután hétfőn, szerdán és pénteken, valamint a következő vasárnap is adják. Ilyformán csupán három est maradt rendelkezésre és ezek közül a keddi jut az „Izrael”-nek, a csütörtöki a „Király”-nak, a szombati pedig a „Tanítónő”-nek. Holnap, vasárnap délután a „Visszatérés Jeruzsálemből” kerül ismétlésre. Szombaton délután az Országos Színházezügyesület iskolája rendez vizsgaelőadást, a következő programmal: 1. „Nürnbergi babér”, egyfelvonásos vígopera. 2. „Szomszéd asszonyok”, egyfelvonásos énekes tréfa. 3. „Tulipán szigete”, Offenbach egyfelvonásos operettje.

A Magyar Színház a heti műsorát is a színház legnagyobb sikerű darabjai dominálják. *Sophus* Michaelis költői műve, a „Forradalmi nász” szerdán és szombaton van műsorra tűzve. Hétfőn és vasárnap este *Dregely* Gábor népszerű darabja „A szerencse fia” kerül színpadra, kedden és pénteken *Lengyel* Menyhért társadalmi darabját, a „Falusi idill”-t adják, míg csütörtökön megismétlik *Márkus* új szenzirozásában a „Hamlet” előadását *Törzs* Jenővel a czim-szeretében. Holnap, vasárnap délután a századik előadás felé közeledő „Császár katonái”-t adják, jövő vasárnap délután pedig két és fél órákor „A sasfiók” kerül színpadra. Mind a két délutáni előadás olosz helyárral.

A Király-színházban Rajna Ferenc és Szirmai Albertnek a második jubileuma felé közeledő nagy sikerű operettje, a „Táncos huszárok”, amelynek eddigi minden előadását teliház közönsége mulatta és tapsolta végig, e héten is természetesen, minden este műsorra van tűzve. A darab, melynek zenéjét már mindenütt játszzák, legközelebb a vidék minden színházában színpadra kerül. A Király-színház a heti előadásain is estonként *Petrás* Sári, *Ötvös* Gitta, *T. Harmath* Ilona, *Gábor*, *Németh*, *Szirmai*, *Papir*, *Raskó* és *Csiszér* játszzák a főszerepeket. Holnap, vasárnap délután 3 órai kezdettel megismétlik dr. *Kacsó*

daljátékának, a „Mary-Ann”-nak az előadását. A jövő hét vasárnapján délután „A nagymama” kerül színpadra, *Blaha* Lujzával a czim-szeretében. Mind a két délutáni előadásra a szokott rendes áron lehet jegyet váltani.

Az *Intim-színház* holnap, vasárnap délután 3—5-ig, 5—8-ig és 8—11-ig tartja évadzáró előadását vidéki körutja előtt. Hétfőn, 8-án lesz a művész-személyzet bucsu- és jutalomjátéka, amelyek keretében több elsőrangú fővárosi művész működik közre: Kornai Berta, Nagy Endre, Keleti Juliska, Ferenczi Károly, Rott Sándor, Szirmai Imre, a Modern Cabaret és a Bonbonnière művészei stb.

A *Gyermekszínház*ban holnap, vasárnap adják harmadszor *Feld* Mátyás nagyszerű ujdonságát, a „Hüvelyk Matyi” vagy az elvarázsolt királyleányok” című látványos tündéregét. Az ének, tánc és kacagató jelenetekben bővelkedő színjáték nagy hatást gyakorolt a gyermekvilágra. Különösen tetszett „Péter és Pál” majomparódia. A holnapi előadás Garay Nusika, a hatéves csodagyerek néhány új kuplét fog előadni. A vasárnapi előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik s már tömeges előjegyzés történt. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyen és a színház pénztáránál. Az előadás 4 órákor kezdődik.

Az *Uránia Színház* jövő heti műsorát teljesen lefoglalja *Pekár* Gyula „Francia forradalom” című ujdonsága, amely úgy a bemutatás, mint az ezt követő előadásokon a lehető legfényesebb sikert aratta. Táblás házak tapsolták a drámai erővel, nagy tudással és sok szellemességgel megírt szöveget, a pompás képeket és a tartalomban, kivitelben egyaránt pompás mozgó képeket. Nagy sikere van az „Eufon”-on bemutatott forradalmi daloknak is, mely a mozgófényképeket kíséri s igen sikerülten utánozza a forradalom idejében utazahosszat felhangzott tüzes dalek előadását. Holnap, vasárnap délután a „Tánc” szerepel műsoron.

Royal-Orfeum. Világhírré tett szert a *Royal-Orfeum* februári műsorának attrakciója: *Obrenovics-Krisztics* Milán színpadi szereplése. A volt szerb király fiáról, amióta bátor elhatározással a budapesti közönség elé lépett, az egész világ sajtója cikkez, külföldi szemlék arcképét közlik és a népszerűség szárnyán világot hódító utra indult a „Voltam királyfi...” című magyar dala. Nem kevésbé híressé vált a királyfinak a czéllövésben való páratlan ügyessége is. Estéről-estére zsufolt ház tapsol a *Royal-Orfeum*-ban a színpad fejedelmi sarju vendégének, akinek meg-megújuló kedvet és friss lendületet szerez a közönségnek feléje áradó szimpátiája. Oriási a hatása a februári műsor fényes operettujdonságának, a „3 kicsi nő”-nek, amelynek az összevágó, tökéletes előadása és pazarló díszített kiállítás a méltán ünnepezt szencziója e színpadnak; az operett fülbemászó melodíái egy hét alatt eljutottak szinte minden zenekarhoz és a külföldön élő magyar komponista, *Laszky J. Béla* megtalálta magyar közönségét. *Stephenson* drámája, „Az öngyilkosok klubja” előeláthatólag még soká dominálja a műsort; nevezetesen különlegességé vált Budapest látványosságának, mint ahogy csodájára járnak még most is Berlinben és Londonban. Új zenés bohóságok, vidám és ötletes magánzámok, kacagató paródiák, deris tréfák és szatirikus, aktualitások nagyszerű persziflázai tarkítják ezenfelül a fényes februári műsort, amely pazar sikert szerzett a *Royal-Orfeum* új vezetőségnek és művész-személyzetének. Vasárnap két előadás lesz, délután félnyolc órákor mérsékelt helyárral, este 8 órákor rendes helyárral kerül színpadra a teljes program, mind a két előadásban *Obrenovics-Krisztics* Milánnal és az új operettje; jegyek a hét összes előadásaira elővételi díj nélkül válthatók a *Royal-Orfeum* pénztárán és a városi jegyvirokban.

(*) A nemzetközi grafikai kiállítást ma mutatták be a városi galériákban a résztvevő magyar művészeknek. A fővárosi sajtó képviselőinek, valamint a külföldi lapok kritikusainak vasárnap és hétfőn kilenc órától délután négyig áll rendelkezésre a kiállítás, s akkorra már a hatalmas katalógust is megkapják. A kiállítás megnyitását megelőző napon, kedden délelőtt a kormány, a székesfőváros és a kaszinók művészeti bizottságainak, délután öt órákor pedig gróf *Apponyi* Albert miniszternek és a külföldi államok képviselőinek mutatja be a rendezőség.

(*) *Bródy* Sándor berlini naplója. Ez a címze a „*Hetiszemle*” egyik legérdekesebb cikkének, amely közvetlenül és teljes intimitásban mutatja be a „Tanítónő” iróját. Nagyon érdekesek a többi cikkek is, amelyek sorából kiemeljük a „Po-

litikusok a tükör előtt”, „A tanár ur a Nemzeti Színházban”, „Magyarország reformátora”, „Gloszák egy balkézi zeneszerzéről”, „Manó bácsi a hüvösön”, „A haragvó esztétikus” című közleményeket és „A nagy tehetségtelen” című regény folytatását. A tetszetős könyvvalóban megjelenő szatirikus folyóirat husz fillérért minden dohánytözsdeben kapható.

(*) *Keckeméti* színészet. *Mariházy* Miklós derék társulata változatos műsorban gondosan rendezett, összevágó, élvezetes előadásokkal kedveskedik a keckemétieknek. Legutóbb *Turchányi* Olga és *Nyárai* Antal vendégszerepeltek nagy sikerrel. Különösen a „Tatárjárás”-ban arattak általános elismerést. E hét szerdáján kerül bemutatásra *Urai* Dezső munkatársunk „*Királytigri*” (czim) három felvonásos színműve, mely a fővárosból kiindulva a vidék legtöbb nagy színpadán nagy tetszéssel került színpadra és hálás szerepeit és hatásos meséjeért most is állandóan műsoron van.

(*) *Hangversenyek*. *Sauer* Emil zongoraművész e hó 8-án megtartandó budapesti hangversenyével, mint hírlik, busuet vesz közönségünkkel. A még kevés számú jegyeket a *Harmónia* árusítja.

Friedmann Ignác zongoraművész e hónap 10-én rendezi második hangversenyét a *Royal*-termében. A művész nagy megtisztelés érte. A városi Zeneakadémia ugyanis felajánlotta neki a mult napokban az igazgatói állást, ugyanazt, amelyre eredetileg *Feredovszky* volt kizemelve. *Friedmann* azonban, ki nem eméreg költözött át Berlinbe, nem hajlandó hangversenyi működését bárminemű fényes állásnak feláldozni.

FŐVÁROS.

(*) A szocialisták kérelme. A szocialisták szakszervezeti tanácsa tudvalegőleg ara kérte a fővárost, hogy fölliratban tiltakozzék az ellen, hogy a belügyminiszter felfüggesztette több szakszervezetnek a működését és követelje az egyesületi szabadságnak törvény útján való biztosítását. Építsen a város munkásházakat és azolnak a szakszervezeteknek, amelyek a munkátlankat támogatják, állandó segítséget adjon. A tanács tárgyalta a kérelmet. A tiltakozásba nem ment bele a tanács, mert nem ismeri a miniszter által elrendelt vizsgálat eredményét s bizik abban, hogy a miniszter alapos ok nélkül nem fosztja meg a munkásokat egyesületi szabadságuktól. Az egyesületi jog törvényes rendezését helyesli a tanács. A kislakások építését már megkezdték. Utasítást kér a tanács a közgyűléstől, hogy a munkátlankat biztosításának a dolgát tanulmányozza s konkrét javaslatot tegyen. A szubvencziót nem hajlandó megadni a tanács.

(*) *Taksamérő és automobil*. A bérkocsi-ipartársulat küldöttsége járt tegnap *Pataky* László elnök vezetésével gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternél és *Szterényi* József államtitkárnál. A küldöttség azt kérte, ne tegyék kötelezővé a taksamérőt, hanem csak száz kocsi szereljenek föl próbaképpen s csak ha a próba bevállik, tegyék kötelezővé a taksamérőt. Kérte továbbá, hogy a hatvan automobil-bérkocsi beszerzésére két évi időt adjanak a bérkocsisoknak.

Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter kijelentette, hogy ő is ismeri azokat az aggodalmakat, amelyek a taksamérő megbízhatósága tekintetében fölmerültek, de a haszna sem tagadható el. Az automobil-bérkocsikra nézve teljesíthetőnek találja a társulat kérelmét, de a régi szerzett jogoknak sérelme nélkül. Egyébként megjegyezte, hogy az ügyet alaposan megfontolja és arra fog törekedni, hogy a bérkocsi-iparosok érdeke a nagyközönség érdekével összeegyeztessék. A küldöttség ezután a kereskedelemügyi minisztériumba ment, ahol *Szterényi* József államtitkár fogadta. A küldöttség ugyanazt a kérelmet terjesztette elő, amelyre *Szterényi* államtitkár kijelentette, hogy a taksamérő ügyét régen ismeri. Már 1897-ben arról volt szó, hogy a magyar óráskola szerkeszzen taksamérőt, de a szakszervezet nem volt kielégedve. Most is ugyanazzal a lelkiismeretességgel fogja az ügyet kezelni és tekintettel arra, hogy az ipartársulat száz bérkocsinak taksamérővel való alkalmazását föl-

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a lezmarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja.
Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér.
Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban
Három doboznál ingyen postai szállítással.

ajánlja, — amit 1897-ben nem tett — minden esetben alkalmat fog adni arra, hogy a taksaméró gyakorlati alkalmazhatóságát kipróbálják. Tudja, hogy az automobiloknak a bérkocsi-ipartársulat által való kiállítása a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, akadályokba ütközik, különösen, amikor a főváros közgyűlése ilyen rövid határidőt szabott. Azonban arra való tekintettel, hogy a fővárosi muniícipiumnak önkormányzati jogába nem avatkozhatik bele, csak azt ígérheti, hogy az ügyet jóindulattal fogja elbírálni.

(A jövő évi választók. A központi választmány megkezdte a jövő évi választók névjegyzékének az összeállítását. *Bárczy István* polgármester ma a következő fölhívást adta ki:

Az 1899. évi XV. t. c. 142. szakasza az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének minden évben hivatalból való kiigazítását rendelvén el, a kiigazítási munkálatokat az összeíró küldöttségek a jövő hónap elején fogják elvégezni. Fölhívattak ennél fogva a székesfőváros területén levő összes nyilvános és közintézetek, részvénytársaságok, vállalatok és egyesületek igazgatóságai, hogy az idézett törvény alapján a választói joggal bíró, Budapesten lakó alkalmazottjaiknak és pedig ugy a tényleges, mint a nyugdíjasoknak névjegyzékét szigorú betűrendben és országgyűlési képviselőválasztói kerületek szerint (minden választókerület külön-külön lapon összeállítva), állás (rang), évi törzsfizetés (nyugdíj), lakás és születési év pontos kitüntetései mellett, hozzáam legkésőbb márczius hónap 1-ig megküldeni el ne mulasszák. A kitűzött határidőn túl bejelentések el nem fogadtatnak; a bejelentés elmulasztása azzal a hátránnyal jár, hogy azok, akik magukat a bejelentési határidő után a jövő évi névjegyzékbe fölvétetni kívánják, kötelesek lesznek a lakásuk szerint illetékes kerületi elüljáróságnál működő összeíró küldöttség előtt igazoló okmányokkal személyesen megjelenni. Megjegyzendő, hogy nem magyar állampolgárok és oly magánhivatalnokok, kik bár magyar állampolgárok, de 1400 koronánál kisebb évi törzsfizetés után adóznak, valamint szolgák, az említett névjegyzékbe föl nem vehetők.

(A Dunapart megépítése. A földmivelőügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy az új műegytem előtt a Dunapartot az idén megépíti. A miniszter egyttal fölhívta a fővárost, hogy a műegytem homlokzata előtt elvonuló utat a Dunapart építésével egyidőben építse meg, mert a műegytem új épületeit szeptemberben megnyitják.

Nyilttér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Természetes forró-meleg kénes forrástó

a Thermál szálloda földszintjén, iszaporogatások, kö- és kádfürdők a nagyszálló földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához.

Bécsi egészségügyi kiállítás, 1906. állami díj, díszoklevél, aranyérem.

SERRAVALLO
China-bor
vassal. Gyengédeknek és lábbafozóknek. Kifűző ízű. Kapható gyógyszerárakban, palacsintokban 1/2 ltr. K 2.60, 1 ltr. K 4.80.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú uri szabó-termek, szállit mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával prima munka.

(—) A Magyar Gyermektanulmányi Társaság e hó 11-én, csütörtökön este hat órakor a *váczi-utcza* új városháza közgyűlési termében nyilvános gyermektanulmányi értekezletet tart. Az értekezlet tárgya lesz: „A gyengeelméjű gyermekek akarat- és érzelmvilága.” Előadó: *Berkes János*, a gyengeelméjűek országos intézetének igazgatója.

Mulatságok.

Széchenyi-bál.

Saját tudósítónktól.

Budapest, február 6.

Nagy és a sablon-mulatságok közül magasan kiemelkedő elite-bál zajlott le ma éjjel a *Vigadó* pazarul feldisített termeiben. A farsang zenitjéhez ért ezzel a bállal, melyet fényben, pompában, ragyogásban egy bál sem mult felül. A rendezőség lázas munkáját még talán sohasem kísérté oly érdeklődés, mely még az ország határain túl is kiterjedt. De ez a munka meg is felelt a várakozásnak, mert valósággal visszavarázsolta a régi nagy magyar farsangi ünnepek emlékét. A *Vigadó* hatalmas méretei a mai estére szokatlan pompát öltöttek. A bejáratnál valóságos fény- és babérrdő fogadta az érkezőket. A lépcsőcsarnokot gyönyörű ibolya-girlandokkal díszítették fel. Az uralkodó virág a bálban az ibolya volt és ehhez képest ibolyaszínű drapériák díszítették a termet s a déli növényekkel gazdagon felékesített háziasszonyi emelvényt. A lépcsőházban *Pestvármegye* és a főváros hajdúi állottak sorfalat.

Izabella, *Augusta* főhercegnéasszonyok és *József* főherceg pont féltizenegykor érkeztek meg udvartartásukkal, *Szmrecsányi* tábornok főudvarmester és felesége a főudvarmesternő, *Wimpfen* grófné, továbbá *Prónay* és *Roskoványi* századosok, szolgálattévé kamarások kíséretében.

A főhercegnéasszonyokat, mint a bál legfőbb védőit a bejáratnál négy kandeláberes lakáj-sorfallal között gróf *Széchenyi Béla* disznok fogadta a bál elnöksége élén. A lépcső alján a palézas urak: báró *Baich Milán*, *Benke Miklós*, *Kvasey László*, gróf *Lónyay Gábor*, *Palotai-Kovács Károly*, báró *Piret Jenő*, báró *Pongrácz Albert* és ifj. báró *Révay Gyula* csatlakoztak kíséretükhöz és teljesítették a főhercegnéasszonyok körül szolgálattét. A királyi fenségeknek remekbe készült ibolyacsokrot nyújtottak át.

A terem bejárata előtt operaházi harsonások fogadták *Lohengrin*-indulóval a vendégek érkezését, akiket a rendezőség a külön számukra berendezett szalonba vezetett. A szalonban a hercegi vendégeket a bál vezető háziasszonyai, gróf *Andrássy Tivadarné*, gróf *Apponyi Albertné* és gróf *Batthyány Lajosné* üdvözölték. Ritka szép látvány volt a vendégeknek innen a nagyterembe való bevonulása. *Orgona*, *czigányzene* és a *harsonák* a *Himnusz*t játszották, amikor a *diszruhás* hajdúk sorfala között a vendégek esillog toilletjükben, hatalmas ibolyacsokor-díszszel bevonultak a délszaki növényekkel gazdagon díszített esilárfényben uszó emelvényre.

A felvonulás után rövid cerele következett, mely alatt *József* főherceg *Andrássy Gézával*, *Zichy Jánossal* és még több más notabilitással beszélgetett hosszabb ideig. A főhercegnéasszonyok pedig a bál főháziasszonyait tüntették ki megszólításukkal.

A cerele után megkezdődött a táncz *Radics Béla* czigánybandája „*Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs*” esárdásának hangjai mellett, mely után átesapott „*Károg a holló a jegenyén*” című nótába. A körtánczokhoz *Bachó* karnagy vezetésével a honvédenekar muzsikál. Erre az alkalomra *Dobrzi-niecki* lovag nagyon szép „*Széchenyi keringőt*” szer-

Özv. Gönczy Antalné szül. Szeretnek

Hermán mint leánya fájdalomtól megfőrt szívével jelenti egy a maga, valamint az összes rokonság nevében is, hogy a szeretett édesanyja, illetve rokon

Özv. Szeretnek Józsefné

szül. Czériak Mária

folvó hó 5-én délután 3 órakor, áldásos életének 83-ik évében, rövid szenvedés után az Urban elhunyt.

A drága halott hamvai folyó hó 7-én délután 3 órakor fognak a gyászházban: **V. Váci-kört 76. sz. alatt**, a rom. kath. egyház szertartása szerint beszéltetni és a farsikrői temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engedelmő szent miseáldozat folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor fog a lipótvárosi (Bazilika) plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutattni. Budapest, 1906. február 6-án.

A Mindenható adja meg neki az örök nyugalmat.

A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság tisztviselőkara mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett kartárs

Robicsek János ur

f. hó 4-én, életének 34 évében rövid szenvedés után elhalálozott.

Váratlan elhunya mély gyászba borított bennünket, mert benne a legjobb kartársunkat veszítettük el. Temetése f. hó 7-én vasárnap d. e. 10^{1/2} órakor a rákoskereszturi izr. temető halottasházából történik.

Szeretettel és kegyelettel őrizzük emlékét!

Az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete igaz fájdalommal tudatja, hogy az egyesület tagja

Robicsek János

34 éves korában elhunyt.

Temetése e hó 7-én délelőtt 10^{1/2} órakor lesz a rákoskereszturi új temetőben.

A tagokat kérjük, hogy minél számban vegyenek részt a végtiszteségen.

EGYESÜLETEK.

(—) Szülői értekezlet a Feministák Egyesületében. E hó 10-én, szerdán délután félhat órakor a Feministák Egyesülete helyiségében (V. Mária Valéria-utca 12. II.) szülői értekezletet tart, melynek tárgyai: „A gyermek szórakozásai”. Előadó: *Hellerné Miskolczy Eugénia*. Minden érdeklődőt, különösen szülőket és pedagógusokat szivesen lát az egyesület. Tagok belépése díjtalan, vendégek negyven fillér belépődíjat fizetnek.

(—) A Budapesti Katholikus Kör e hó 8-án, hétfőn este hat órakor saját dísztermében, IV., Molnár-utca 11. sz. A. Charles, az Université de France okleveles tanára francia nyelven tart előadást és *Kovács Gyula* phonola-hangversenyt rendez.

(—) A magyar-honi ág. hitv. ev. Misszió-Egyesület e hó 2-án Pozsonyban tartotta alakuló gyűlését, melyre az ország minden vidékéről számos résztvevő jelentkezett. Dr. *Dobrovits Mátyás* kir. tanácsos üdvözlő szavai után az egyület az egyetemes gyűlés által jóváhagyott alapszabályok alapján véglegesen megalakult. Világi elnöké dr. *Stelezer András* pozsonyi városi tanácsos, egyházi elnöké *Scholtz Odón* ágfalvai lelkész, jegyzővé *Pröhle Károly* soproni teológiai akadémián tanár, pénztárossá *Broschko Gusztav Adolf* budapesti lelkész, ellenőrré *Morhács Márton* budapesti lelkész választott.

Téli kabátot . . 35 frtért
Smoking-öltönyt 35 .
Frakk-öltönyt . 46 .
Prima-öltönyt . 30 .
IV., Belváros,
Magyar-u. 8.
I. emelet,
Kossuth Lajos-u. mellett

zett, melyet a rendezőség posta útján küld el emlékbe a résztvevő leányoknak. Az első négyes után a főhercegi udvar egy külön részükre berendezett teraszra vonult vissza gróf Széchenyi Bélával és a három vezető háziasszonnyal.

Költőiesen szép gondolat volt az ibolya viseletét kötelezővé tenni. A gyönyörű ibolyaszínű toilleteken kívül, melyeket bábelnökségénél bejelentettek, mindenütt a tavasz e kedves virága díszlett. A hölgyek a belépésnél ibolyacsokrot kaptak, melyről ezüst fonálon függ a Széchenyi-czímerrrel díszített karton tánczrend. Ibolyát kaptak az urak is.

A bálon a főváros előkelő társasága, a magyar arisztokrácia, sőt a bécsi főúri családok is részt vettek. Megjelentek a kormány tagjai is és a Sméltóságok is számosan. Ott voltak többek között:

Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, Jekelfalussy Lajos miniszterek, gróf Széchenyi Béla koronaőr, gróf Apponyi Lajos udvarnagya, Lichtenstein János herceg, Esterházy Miklós herceg, gróf Karácsonyi Antal, gróf Batthyány Lajos, gróf Széchenyi Gyula, gróf Zselénszki Róbert, Pallavicini Ede örgróf, gróf Mailáth György, gróf Széchenyi László, gróf Mailáth László, gróf Wenckheim László, Pallavicini György örgróf, gróf Batthyány Tivadar, gróf Haller György, dr. Lovász Márton orsz. képviselő, Boda Dezső főkapitány, számos magyar főrend, képviselő és egyetemi professor.

A farsang legnagyobb ünnepe több jótékonyozó szolgál. A magyar háziipar, az egyetemi ifjuság Széchenyi-Szövetségének népjóléti akciója, az olaszországi földrendés, a magyar bányászteremtés károsultjai és a magyar újságírók nyugdíjalapja fognak gyarapodni a bál tiszta jövedelméből. Elismeréssel nyilatkozik a rendezőség egyes magyar cégekről, amelyek a jótékonyozásra való tekintettel díjtalanul szolgálták ki a bált.

A gyönyörű multság sikere Dobay István elnököt, Schandl Károlyt és a száz tagu rendezőséget dicseri.

A bál vezető háziasszonyai: gróf Andrássy Tivadar, gróf Apponyi Albertné és gróf Batthyány Lajosné.

Asszonyok: Altörjai Mike Sándorné (Pusztaszarkács), Andaházy Lajosné, öz. dr. Azary Ákosné, Alszegey Béláné, öz. Róth Antalné, Baditz Ottóné, Balás Iváné, Baksa Lajosné, Bolváry Zsuzsanna Istvánné, Birly Béláné, Bochkor Károlyné, Bübör Lászlóné, Csipkay Károlyné, Cherven Főróné, Csibás Józsefné, Csikás Béláné, Cholnoki Irén (Szatmár), Diescher Ferencné, öz. Döcs Tivadar (H.-M.-Vásárhely), öz. Dezső Lajosné, Dirner Gusztávné, Debreczeni Miklósné, Déner Mihályné, Dósa Bertaláné, Egerváry Gézné, Fogarassy Zsigmondné, Farkas Ferencné, Fáy Zoltánné, Fodor Kálmáné, nagyiványi Fekete Miklósné, Faragó Sándorné (H.-M.-Vásárhely), Farkas Antalné, Farkas Kálmáné, Fodor Jenőné, Flittner Frigyesné, Ghyez Emilné, Györgyi Kálmáné, Gőnczy Béláné, Goszleth Gyuláné, Gárdos Aladárné (Székesfehérvár), Hatvány Józsefné, Horváth Herényi Józsefné, dr. Horváth Jánosné, Hassmann Józsefné, Hirsch Gyuláné, dr. Horváth Jánosné, Jankovich Barabás Meláné, Jakabffy Imréné, Kapcsy Elemérné, Kölesy Ferencné, Konstantin Gyuláné (Hódmezővásárhely), Kubinyi Györgyné, Kákusi Györgyné, Kausa Józsefné, Kosztolányi Attiláné, öz. Kristóffy Ferencné, Kenyeres Jánosné, dr. Kapó Jenőné, Kálmán Gusztávné, öz. Kovács Gyuláné, Kun Gyuláné, Kunossy Frigyesné, gróf Karácsonyi Antalné, Kern Ferencné, Létay Lajosné, Labner Viktorné, Leszkáry Pálné, Lukács Lászlóné, Lers Vilmosné, Lovász Mártonné, Moravik Rudolfné, Mihály Józsefné, Maróthy Gézné, Martinovszky Jánosné, Morelli Károlyné, Milos Györgyné, öz. Marschall Ferencné (Temesvár), Markeössy Béláné, Mailáth Lászlóné, Eggersen Nis, Nagy Istvánné (Palánka), dr. Nagy Sándorné, Nyegre Lászlóné, Pázsit Antalné (Kiskunhalas), Rubinek Gyuláné, Reitter Ferencné, Stefany Ervinné, Szalay Kálmáné, Szalay Lászlóné, dr. Sándor Lászlóné, Schustler Józsefné, Szádeczky Lajosné, Super Zoltánné, Suppán Ágostné, Szénássy Mihályné, Sziebenliszt Gyuláné, Szilassy Gézné, dr. Steuer Györgyné, Szuper Gézné (Vác), dr. Szász Gézné, Szemző Ágája, öz. Szabó Vilmosné (Nagykeresztúr), öz. Trux Lajosné, Törley Józsefné, öz. Tóth Istvánné, Urbán Alajosné, Virginia Penrán (Itália), Vangel Károlyné, dr. Vangel Jenőné és Kaufmann Béláné.

Leányok: Andaházy Margitka, Altörjai Mike Mariska (Pusztaszarkács), báró Ambrus Klótild, Adám Marietta, Alszegey Gritti, Alszegey Gizi, gróf Andrássy Borbála, Almásy comtessek, Bárdossy Margit, Both Aranka, Baross Katinka, Baksa Terka, Birly Margitka, Bochkor Piroška és Viola, Briben Piroška, Berkovits Irén, Bauman Milike, Baghy Irma, Baditz Alexa, Brelmayer Luízika, Csipkay Lina, Cornelia, Anna, Cherven Mici, Csiké Ilonka és Horty, Christian Sárika (Nagyszombat), Csibás Erzike és Ilonka, Cholnoki Ilonka (Szatmár), Cséry-nővérek, Dráscher Rózsika, Dezső Margit, Déner Viola, Dósa Cezil és Klára, Eisner Dósa, Eszterházy Erzike comtesse, Egerváry Gabriella, Eggersen Antried, Fogarassy Heléna és Angéla, Farkas Anna, Fáy Ilona, Fekete Gizella, Farkas Mariska, Farkas Lívia, Fodor Ilonka, Fleitner Rózi, Ferenczy Erzsébet, Györgyi Margit és Laura, Gőnczy Margit, Gicze Klára, Hatvány Lili, Horváth Jolán és Anyi, Hassmann Irma, Hirsch Micike, Halász Gitti, Horváth Piroška, Jakabffy Meláné, Jekelfalussy Dódi, Jordán Erzike, Karácsonyi comtessek, Kölesy Ella, Károlyi Margit, Kubinyi Boriska, Kákusi Juliska, Kausser Clarisse, Kosztolányi Didi, Kenyeres Márta, Kovács Aranka, Kun Paula, Katona Marianna, Kekel Gizella, Kovási Berta, Koronka Zsóka, Kern Lilly, Kelenn Margit, Leszkáry Marianna, Lotz Cornelia, Lukács Sári, Latinovits Huska és Margit, Luczenbacher Edit, Lítvay Rózi, Luczenbacher Ada, Mihály Edit, Megyeri Ella és Irma, Mészáros Dóra, gróf Mailáth Lívia, Markóssy Berta, Müller Erzsébet és Irma, Medvezky Györgyi, Majorossy Mariska, Marcell Boriska, Nagy Ilonka (Palánka), Nyegre Rózi, herceg Odesalchy Alinka, Pfeiffer Emmike, Pázsit Erzike (Kiskunhalas), Pastereik Nóra, Rubinek Anna, Rohonyi Etus, Rök Gizella, Rélay Alize, Margit és Mici, Schustler Milike, Szádeczky Margit, Stettina Bella és Mária, Székács Erzi (Turkeve), Szénássy Marianna, Schack Margit, Sziebenliszt Éna, Szilassy Margit, Szinnyey-Merse Anna, Szervizky Gabriella, Szauer Margit, Szabó Imruska és Ilona (Nagybecekerék), Szimonffy Lóna, Sziatny Matild, Sauska Lilly és Manci, Stróbczy Gizella, Szabó Nelli, Törley Emjke, Török Ella, Tarnóczy Adrien, Ujhelyi Gabriella, Vojnits Margitka, Virginia Peurin (Itália), Vangel Paula és Ilonka, Vangel Sárika, Véghess Gizi, Vaszilievits Dusi és Margit, Zeltner Jolán, Kaufmann Margit.

Toilettek.

Isabella főhercegnasszony: Fehér selyem ruha, ezüst díszítéssel, diadémfejdísz, ibolyacsokor. A ruha princesse-szabásban.

Augusta főhercegnasszony: Narancssárga selyem duchesse ruha ezüst díszítéssel, krizantém- és ibolyacsokor. A ruha szintén princesse-szabás.

Gróf Batthyány Lajosné fejedelmileg szép lila satin beauty ruha, princesse-szabásban, imponáló hosszú uszálylyal, a ruha décolletage-a és ujjai fekete gyönggyel, kézi himzéssel.

Gróf Apponyi Lajosné ezüstszerű meteor-ruha, szépen harmonizált gazdag kézihimzéssel, melyek közt pierre de strasse kövek csillogtak.

Gróf Apponyi Albertné, fekete túll-ruha saját színű himzés s drága, valódi gyöngydiszszel.

Báró Dániel Ernőné, noir duchesse-ruha, lila incrustatioval; a valódi brüsszeli arrangement, apart kézi himzés tartja össze.

Gróf Almásy Györgyné, fekete bársonyruhában, amelyet pazarul díszítettek valódi kövek és gyöngyök.

Gróf Haller Györgyné, sárga nehéz meteor soie ruha, ezüst kézi himzéssel, hosszú uszálylyal.

Gorove Lászlóné, lila Sappho-ruha, direktioir-faconban, arany- és ezüsttel díszítve.

Cseh Ervinné, fekete velour-chiffonruha hosszú uszálylyal, ibolyadiszszel.

Jekelfalussy Lajosné, szürke túll-ruha, aczél-himzésű Casaque Directoire-ral.

Rickl Gyuláné, fekete crep de chine ruha, elől rózsaszínű selyemrózsával.

Jekelfalussy Marietta, bájos nacre paillettes himzett liberty beauty ruhát visel, díszítve apró zűt empir-koszorúkkal.

Sanska nővérek, lenge fehér ruhában, mely ibolyacsokrokkal és ezüst himzéssel volt díszítve.

Gróf Apponyi Adél, habsterű fehér crep de chine ruha, kézi ezüst himzéssel.

Magyar Kossa Anikó, világoskék, Mily pedig rózsaszínű liberty ruhában jelent meg.

Magyar Kossa Samuné fekete velour-chiffonruha művészi himzésekkel.

Jovanovics Ildiko és Leona, fehér crep de chine toilette. Felső arrangement görög izlésben, redőzött, testhez simuló, melyet egy ibolyacsokor zár le. A váll- és ujjakra gyöngy- és aranyhimzés borul.

Az „Emberszeretet” jótékony egyesület estélye ma zajlott le a Terézvárosi Kaszinóban, melynek teremt már a korai esti órákban zsúfolásig töltötte meg a díszes vendézsereg. Az estélyt

bevezető „Rokoko“-kabarettet a conferencier, Schlangler Mór főtáncár nyitotta meg saját szerzeményű humoros prologjával, a közreműködők közül **Lóbl Marcellné és Batori Elza** művészen előadott kupléikkal, **Löwinger Elza, Deutschmann Sándor és Dános János** énekszámokkal, **Gyöző Lajos** humoros előadásával és **Varjas Antal** hegedű-imitációival és mókáival, nagy sikert arattak és jól kiérdemelt tapsokban részesültek. Az énekszámokat **Kovács Ernő** látta el elismerést érdemlő zongorakísérettel. A kabarettet a késő reggeli órákig tartó táncz követte.

A „Gaudemus-bál”, midőn e sorokat írjuk, még javában folvik a Katolikus Kör Molnár-utcai helyiségében. Jubileumi bálja ez a Gaudemus Társaságnak, mely ezelőtt öt évvel alakult s amely ez idő alatt annyira meg tudta kedveltetni báljait a budapesti aranyifjúsággal, hogy ez létérdekének tekinti az azokon való megjelenést. Joggal a „Szépek bálja” elnevezést is adhatta volna e társaság báljának, mert ez a bál valóban Budapest szépeinek találkozó helye volt.

A Kereskedő Ifjak Társulatának jelmezes-estélye ma este volt. A társulat helyiségeit ez alkalomra fényesen feldíszítették s különösen az empire stílusban díszített tánczterem nyújtott kellemes és kedves benyomást. A hölgyek jelmezei azt bizonyították, hogy a kereskedővilág legközelebb áll a haladó divathoz, mert minden jelmez modern új volt. A rendezőség remekbe készült tánczrenddel kedveskedett a hölgyeknek. Kis könyvalaku tánczrend selyembe kötve, érczornamenttel, melynek motívumai a kereskedőéletből vannak véve. A négyeseket százhuszonhat pár tánczolta s még a hajnali órákban is folyt a táncz.

A Budai Polgári Kör bálja, mely mindenkor egyike a farsang legszebb multságainak, ma zajlott le a Budai Vigadó ez alkalomra gyönyörűen feldíszített termeiben. A bál a fényes tojletben megjelent bálványák bevonulásával pontban tíz óra körül kezdődött, mire rázendített Horváth Tóni, a budaiak híres cigányja, a „Károly a varju a jegegyén” csárdásra. Megkezdődött a jókedv és a szebbnél szebb leányok vígan járták világos reggelig a csárdást és bosztont.

Ékszerészek bálja. A Royal-szálló nagytermében ma este volt az Ékszerész-bál. Az agilis és körültekintő rendezőség a termet ez alkalomra valóságos pálmaligetté varázsolta. A bálványok névszerint: királykúti **Bachrach Károlyné, Breiner Lipótné, Löw Sándorné és Lang Józsefné** pontban tíz órakor vonultak be a rendezőség sorfalai között és belépést alkalmával már igen kellemes meglepetésben részesültek, amely nyiban a műtívus ipar szimbólumát kifejező, drága kövekkel kirakott s ecrasat-bőrből készült tánczrendet kaptak, melyet **Valuska János** készített. A zenét **Pege Károly** zenekara szolgáltatta.

Kereskedelmi alkalmazottak bálja. Sikerült bált rendezett ma este a Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetsége az Ügyvédi kamara dísztermében. A meghívón a bál kezdete félkilenc órára volt jelezve és már fél tíz órakor a terem zsúfolásig megtelt közönséggel. Az urak fekete tömegében valóságos virágerdő volt a szép leányok és asszonyok csoportja. A hangulat a késő reggeli órákig lelkes volt. A zenét a 86. gyalogezred zenekara szolgáltatta. Az első négyest négyszáz pár tánczolta.

Technikus-bál. A Műegyetemi Segítő Egyesület, mint amelynek kebelében alakult a Technikus Bál rendező bizottsága választmányja e hó 5-én tartott gyűlésén, látva, hogy az idei bál, az Emlék Bál milyen nagyszabásúnak ígérkezik, elhatározta, hogy teljes jövedelmét létesítendő Műegyetemi Diákotthon alapja javára ajánlja fel. A Segítő Egyesület ugyanis 1912-ben áll meg fennállása ötvenéves jubileumát és ekkor akarja ennek emlékére megnyitni a Műegyetemi Diákotthont. A technikusok f. hó 16-án tartandó báljára ott lesz Budapest színe-java. Ez a bál, mely az idei nagy elite-bálok sorát zárja be, még a két év előtt volt bálát is felülmúlja sikerével. A bál fővédőinek **József kir.** hercegnék és **Augusta kir.** hercegnasszonyok megjelenése biztos kiállításban van. Erre való tekintettel a rendezőség megállapította a fenségek fogadtatására páleás urak névsorát is. Tiznkét nemes ifjút választott az elnökség, ezek a következők: ifj. Agoraszó Miklós, Fabricius Béla, Görgey Aladár, dabasi Halász Géza, ifj. gr. Hugonnay Kálmán, Jármay Zoltán, Kolossváry Béla, Kristóffy Endre, Rudnay Egyed, Sigray István, Szabony György, Toldy József. A meghívók szétküldését esütörtök délután kezdte meg a rendező-bizottság, vasárnapig be is fejezte a szétküldést. Meghívókat azután csak egyes indokolt esetekben adnak ki még.

A Gazdasszonyok Alarcos bálja. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete vasárnap, e hó 7-én a Fővárosi Vigadó pazarul díszített és kivilágított termeiben tartja meg elite alarcos bálját. Lesz a bálon

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatát valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

nagy tombola szép nyereményekkel, mindenféle érdekes meglepetés és sok elegáns dominó. Ezenkívül katonazenekar és cigánybanda fogja szórakoztatni a közönséget. Az egyesület czinkotai leányvárosa javára fognak mulatni ezen az álarozos bálon, a nemes cél érdekében tehát kívánatos, hogy minél nagyobb legyen a jövedelem. A bál este kilenc órakor kezdődik; beléptijegy ára este a pénztárnál öt korona.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A fény-utcai gyilkosság. A tárgyalás mai, harmadik napján a bíróság folytatta a törvényszéki orvosszakértők kihallgatását. A tegnapi kihallgatott dr. Minich Károly törvényszéki orvosszakértő után, aki a boncolás eredményéről adott felvilágosítást, ma délelőtt a bíróság Ajtai Sándor egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértőt hallgatta meg. A két orvosszakértőnek egybehangzó véleménye az volt, hogy Hajnal Antal halálát fuladás okozta és konstatálták a boncolási jegyzőkönyv adatain azt is, hogy az elhaltak tizenhat bordája be volt törve. Ez azt bizonyítja, hogy Hajnal Antal nem természetes, hanem erőszakos halállal halt ki. Az orvosszakértők véleménye szerint, mikor a vádlott torkon ragadta Hajnal Antalt, ez a torkonragadás oly erővel történt, hogy Hajnal gégeje eltört. Ezután, hogy külsőszak nyomai ne legyenek az elhalt testen, párnákkal borították be, rátérdeltek és úgy fojtották meg. Dr. Ajtai után az elmeorvos szakértőknek, dr. Schaffer Károly és dr. Németh Ödön törvényszéki elmeorvos szakértőknek kihallgatására került a sor. Az elmeorvosok szakvéleményükben kijelentették, hogy ugy Kustján, mint felesége sem most, sem a tett elkövetésének idejében nem szenvednek s nem szenvedtek elmebajban s így minden tekintetben teljesen beszámíthatók. A bíróság ezután a bizonyítás kiegészítésül felolvasta a Hajnal Antal által készített végrendeletet s ismertette a megölt embernek életbiztosítási kötvényét. Ezután megmutatta az elnök az esküdteknek azt a véres lábszöveget, amelyet Kustjáné a gyilkosság ójjelen oly lázas sietséggel mosott ki s ezzel az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelentette ki. Dr. Timkó Zoltán kir. ügyész terjesztette be ezután az esküdtekhez intézendő kérdések szövegét, majd a védők terjesztették elő a maguk kérdéseit a bűnösség tekintetében.

A bíróság összesen kilencz kérdést állapított meg és pedig a gyilkosságra, a szándékos emberölésre és halált okozó súlyos testisértésre vonatkozólag. Ezen kérdések Kustján Antalra, mint tettesre, Kustján Antalnéra pedig, mint bűnösségre vonatkoznak. A védelem kérésére mellékkérdésnek feltette a bíróság a jogos önvédelemre irányuló kérdést is. Ezután a perbeszédnek került sorra. Dr. Timkó Zoltán kir. ügyész vádbeszédében részletesen esetele a vádbeli bűnselekmény lefolyását. Ezután dr. Szegheő Gábor, Kustján Antal védője terjesztette elő a védelmet. Dr. Weisz Ödön védő, Kustján Antalné védelmében azt vitatta, hogy nem látja a tárgyalás adataival védekezésének bűnösségét igazolva. Az esküdtszék lapzártáig nem hozott ítéletet.

§ Szétosztott ovadékok. Balog Rudi cigányprimás a múlt év június 14-én 800 korona ovadékkal felfogadta Rustyák Sándort zenekarához hangszerörnek. Mivel több ezer korona értékű hegedű és más hangszer volt őrizetére bízva, Rustyák maga emi talált semmi különösezt abban, hogy a primás tőle ovadékokat kér. Alighogy megkapta Balog Rudi a pénzt, a banda tagjai Rustyák szemeláttára mindjárt szétosztották maguk között a 800 koronát. Rustyák hamar meguntta díszes állását, s másnap már otthagyta szolgálati helyét. Visszakövetelte pénzt Balog Ruditől, de ez őszintén kijelentette, hogy neki egy árva fillérje sincs már, mert a banda elharácsolta tőle a kapott ovadékokat. Rustyák erre feljelentette sikkasztás miatt Balog Rudit. A kir. ügyészség büntette miatt emelt Balog Rudi ellen vádat. A vádirat ellen a primás kifogásokkal élven ma tárgyalta, az ügyet a vádtanács dr. Langer táblalábó elnöklete alatt. A vádtanács tekintettel arra, hogy Rustyák a pénz átadása után szemtanúja volt maga is annak, hogy Balog Rudi az általa neki átadott ovadékokat nyomban szétosztotta a banda tagjai között s ez ellen akkor nem tiltakozott, úgy találta, hogy hallgatónak beleegyezett az ovadék felhasználásába: Balog Rudi ellen a sikkasztás büntette ezimén emelt vádat megszüntette.

§ Megsemmisített sajtóperbeli eljárás. Báró Malcomes Béla volt pénzügyminiszteri fogalmazó „A szesz” címen hetilapot alapított, amelyben személyes éli támogatást intézett a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének vezető férfiain ellen. Kohn Mózes szeszgyári vezető erre nyílt levélben azt írta, hogy „A szesz” közönséges zuglap, mely közgazdaságunk és közéletünk megfertőzője. A nyílt levélért báró Malcomes rágalmozás és becsületértés miatt sajtópört indított Kohn Mózes ellen. A budapesti törvényszék a vádlottat fölmentette mindkét vád alól, mert a valódiságot bizonyítva látta. A budapesti kir. tábla ma Horváth Béla elnöklésével tárgyalta a pört és megsemmisítvén az eddigi eljárást, az ügyet a budapesti esküdtszék elé utalta, mert báró Malcomes a cikk megjelenésekor még pénzügyminiszteri fogalmazó volt, tehát köztisztviselő.

SPORT.

() Értekezlet a műszaki sporttársulat ügyében. Már jeleztük, hogy a műszaki világ szellemi munkásai testi erejüket is fejleszteni óhajtják s ezért sporttársulatba tömörülnek. A társulás kérdése immár időszerűvé lett s az eszme felvetői a nem remélt rendkívüli érdeklődésre való tekintettel a gyakorlati kivitelhez fogtak. E célból jövő héten, azaz február 11-én este 8 és fél órakor a Vig-színház-kávéház különtermében értekezletre hívták mindazokat, akik komolyan s tisztán a testük edzése céljából óhajtanak az alakuló sporttársulat kebelébe belépni s minden hiúságot vagy szemérmességet félretéve, tornázni, vívni, teniszezni, atlétizálni stb. sportágat testerősítés és nem versenyzés céljából művelni. Az akció vezetői ezuton is felhívják mindazokat, kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, hogy a nevezett napon és helyen megjelenni sziveskedjenek.

() Akció a repülőgépek fejlesztése iránt Magyarországon. Hogy a magyar ipari intelligencia ezen a téren is fejlesztessék, társadalmi akció indult meg. Legközelebb a nemzeti, országos, a lipótvárosi kaszinó, az automobil-klub, a katonai körök és a m. kir. szabadalmi hivatal kiküldöttjeiből alakított előkészítő bizottság fog az országra kiterjedő akcióprogramot megállapítani.

() A kolozsvári koresolyázó-versenyt, mint tudósítónk távirata jelenti, a hirtelen megenyhült időjárás miatt február 14-ére halasztotta a K. E. A. K.

() Főiskolai koresolyázó-bajnokságok. A Kolozsvári koresolyázó egyesület és a Kolozsvári egyetemi atletikai club február hó 7-én főiskolai gyors- és műkoresolyázó bajnoki és országos koresolyázó versenyt rendez. I. Gyorskoresolyázó verseny „Magyarország főiskolai gyorskoresolyázó bajnoka 1908/9.” címért. Távoltság: 500 és 1500 m.

II. Műkoresolyázó verseny „Magyarország főiskolai műkoresolyázó bajnoka 1908/9.” címért.

III. Országos gyorskoresolyázó verseny 1000 m. Vidékiek részére.

IV. Országos műkoresolyázó verseny. Vidékiek részére.

VI. 500 m-es országos gyorskoresolyázó verseny.

V. 1500 m-es országos gyorskoresolyázó verseny.

Serdülő leányok és fiúk

Ösekké es vidorakká fejlődnek, elvesztik lehangoltságukat, hogyha a szükséges táplálékot

SCOTT-féle Emulsió

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Edes mint a tejszín.

Könnyebben emészthető mint a tej. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszeres védjegyet — a halast — kerjük figyelembe venni!

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsrú gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Éállítás naponta 17 000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

A Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) A szul 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Élelbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréssel lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar Jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiházasítási Egyesület m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapítatott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölesőn Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályorszátek főelárusító helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zalogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányít-utca sarkán, VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2., VIII., Ullői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb újkori találmány a szabadalm. kaszkivérő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a legfőkötésesben kiélezi. Munkája gyors, egyenetlen, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszeszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületádos mihelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összeköttetéssel vagy saját tüzhelylyel. Ambergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszesz-készülék minden házbán. Telefon 20—83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

vilamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipótkörút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratezím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanagyot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórászámológát (Schuckert-rendszer), vezetékerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpaszemeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányá fűrógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényvüzei cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szenásvy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenásvy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházuinknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknél szives kírását, Szénásvy, Hoffmann és Társa selyemáruháza” kizárolag IV., Bécsi-utca 4.

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDÉ

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja R.-T. mérlege.

Budapest, február 6.

A jelzálogpiacon már évek óta érezhető nehéz viszonyok közepette a pénzpiac különös érdeklődéssel várja most a jelzálogbankok mérlegeit, hogy milyen mértékben tudtak azok ellentállni az általános depresszióknak. Örvedetes meglepetésként hat tehát ma, hogy a Központi Jelzálogbank hivatalosan közzétett mérlege mindenképpen igazolja ama előzetes híri-nyket, hogy a bank ez évben körülbelül száz-ezer koronával nagyobb nyereséget mutathat ki, mint 1907-ben. Kétségtelen, hogy ez az eredmény arra mutat, hogy a bank vezetősége, élén Mándy Lajossal, helyes érzéssel és nagy szakudással megtalálta azt az utat, mely a nehéz viszonyok közepette is gyümölcsötvetni tudta a bank tőkét. Bizonyítja ez az is, hogy az intézet 1908. évben 17.034.702 korona jelzálogkölesőnt és 3.068.500 korona községi kölcsön folyósított, figyelembe véve tehát az év közben teljesített visszafizetéseket, a jelzálogszámla 120.871.000 koronáról 129.021.000 koronára emelkedett, a községi kölcsön számla pedig 26.340.000 koronában áll fenn. De nemcsak a tételekben, hanem a mérleg egyéb rovataiban is fejlődés látszik, mit alábbi összehasonlításaink is igazolnak. Az utolsó három évben volt ugyanis:

	1906.	1907.	1908.
Részvénytőke	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Tartalékalap	1.000.767	1.075.919	1.125.861
Kib. záloglev.	107.300.500	120.872.000	129.021.600
Kib. közs. köt. és kötvény	24.750.500	23.992.000	26.142.600
Zálogl. bizt. alap	5.546.240	6.288.378	6.550.108
Jelz. kölcsönök	107.300.231	120.871.890	129.021.508
Közs. kölcsönök	24.188.954	23.991.501	26.340.387
Nyereség	912.705	839.118	930.689

A 930.689 koronát kitevő tiszta nyereség hováfördítése iránt az igazgatóság a folyó évi február hónap 21-én tartandó közgyűlésén azon javaslatot szándékozik előterjeszteni, hogy a társaság 20.000.000 korona alaptőkéjéből eddig kibocsátott 12.000 darab (12.000.000 korona) részvény után úgy, mint az előző években, az alapszabályszerű jutalékok levonása után ezuttal is részvényenkint 55 korona, összesen 660.000 korona fizetessék osztalékként, mi a részvények névértéke után 5½ százalékos kamatozásnak felel meg; 74.139 korona a rendes tartalékalapnak 1.200.000 koronára való kiegészítésére, 80.000 korona pedig az árfolyamkülönbséti tartalékalapra fordítassék; 20.000 korona a nyugdíjalaphoz csatoltassék; 7617 korona a leltárszámlából, 10.000 korona az intézeti ház leltári értékéből leirassék és 22.854 korona 8 fillér új számlára vitessék át. Az intézet mérlege egyébként a következő:

Vagyon: Pénztár számla 212.218 kor. 76 fill., a záloglevelek biztosító alapjának értékpapirjai és kamatai 6.550.108 kor. 11 fillér, a községi kötvények külön biztosító alapjának értékpapirjai és kamatai 3.062.209 kor. 97 fillér, értékpapírok és kamatai 92.218 kor. 33 fillér, elhelyezett tőkék: bel és külföldi bankoknál 6.827.793 kor. 27 fillér, pupillaris biztonsgu értékpapírokra adott lombard-előlegek és átruházó intézetek egyenlegei 4.535.677 kor., összesen 11.363.470 kor. 27 fillér, saját záloglevél készlet és kamatai 6188 kor., saját községi kötelező és kötvény készlet és kamatai 2.210.016 kor. 20 fillér, jelzálogkölesön-számla: záloglevelekben adott kölcsönök 129.021.508 korona 18 fillér, községi kölcsön-számla: községi kötelezőkben és kötvényekben adott kölcsönök 26.340.387

kor. 09 fillér, nyugdíjalap értékpapirjai és kamatai 296.858 korona, intézeti ház 878.000 kor., leltárszámla 32.617 kor. 54 fillér, átmeneti számlák 280.010 kor. 72 fillér, összesen 180.337.811 korona 17 fillér. Teher: Részvénytőke 12.000 darab részvény á 1000 korona: 12.000.000 korona, tartalékalap 1.125.861 korona, tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja 298.031 kor. 7 0 fillér, kibocsátott záloglevelek 129.021.600 korona, kibocsátott községi kötelezők és kötvények 26.142.600 kor., kisorsolt és be nem váltott záloglevelek, községi kötelezők és kötvények 450.575 kor., fel nem vett osztalék 1540 korona, beváltandó szelvények és szelvény-dofációk 2.537.819 korona 85 fillér, jelzálogos és községi kölcsönökből visszatartott összegek 1.135.474 kor. 36 fillér, átruházó intézetek és üzletbarátok követelése 4.584.917 kor. 15 fillér, szállításra eladott záloglevelek 680.779 korona, átmeneti számlák 1.427.923 kor. 74 fillér, egyenleg mint nyereség 930.689 kor. 37 fillér, összesen 180.337.811 kor. 17 fillér.

Megemlítjük még, hogy 1908-ban forgalomban volt az intézet kibocsátmányából 129.021.600 kor. záloglevél és 26.142.600 kor. községi címlet. A jutalékszámra és egyéb a jelzálog és községi kölcsön-üzletből elért jövedelem összege az 1907. évi 729.003 koronával szemben 785.995 koronát tett ki a lefolyt évben.

A Belvárosi Takarékpénztár közgyűlése.

Budapest, február 6.

A Belvárosi Takarékpénztár R.-T. ma tartotta meg Székely Ferencz alelnök elnöklété alatt XVI-ik rendes közgyűlését. Az intézet fejlődéséről nem most van először szó e hasábkon s csak a minap mutattunk rá a mérleg közzéte alkalmából. Mindazonáltal most, midőn a bank részvényeseinek bizalma az elnöki székbe ültette azt a férfit, aki a takarékpénztárnak már évek óta tényleges vezére volt, lehetetlen nem konstatálni azt, hogy ez a választás a legmiltöbb emberre esett. Székely Ferencznek köszönheti a bank az utolsó évek minden sikerét. Az ő rendkívül szilárd pénzügyi politikája s erős egyénisége még a mostani súlyos viszonyok mellett is tudott utat nyitni a magyar jelzálog-papíroknak külföldre, Hollandiába, ami annak idején nem kis meglepetést keltett. Az intézet ő alatta az egész vonalon fejlődött, mint azt az utolsó három évről készített alább következő kimutatás is tanúsítja. E szerint volt:

	1906-ban	1907-ben	1908-ban
Részvénytőke	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Tartalékalap	1.575.000	1.775.000	2.000.000
Betétek	15.448.430	15.544.309	16.077.387
Forg. levő zálogl.	46.912.900	47.170.300	47.520.000
Hitelezők	1.240.039	1.491.331	2.625.964
Értékpapírok	1.834.548	2.030.197	2.189.371
Váltótárcza	10.212.125	8.576.235	8.167.498
Jelzálogkölesön	46.523.680	46.791.706	47.364.326
Nyereség	1.050.062	1.076.059	1.129.887

Különösen figyelemreméltó még 1908-ban a betéti számla több mint egymillióssal emelkedése, ami a községi és a bizalmi utatja.

A közgyűlésen egyébként 97 részvényes 3061 részvényt tett le, minélfogva a közgyűlés határozatképes volt. A jegyzőkönyv vezetésével dr. Dalnoky Béla ügyvédet, az intézet jogtanácsosát bízták meg. A Békeffy Géza által előterjesztett igazgatósági jelentés megemlíti, hogy a lefolyt üzletévben minden üzletágban fokozatos fejlődés mutatkozik, miáltal az eredmény az előző évek hozamát nem jelentéktelenül multa felül. A betét 16 millióra emelkedett, a váltóforgalom összege 56½ millió volt. A jelzálogüzlet lassu, de állandó javulás képét mutatja. Megemlítendő különösen egy kisebb tételű 4½%-os záloglevélnek Hollandiában aláírás útján történt sikeres elhelyezése. Végül megemlíti még a jelentés, hogy a törvényhozás a mult évben a Belvárosban épülő házakra nézve 30 évi állami adómentességet engedélyezett, amelynek előnyeiben a takarékpénztár által építendő intézeti székház is részesül. A zárszámadások kellő leírások után 1.129.887 korona 3 fillér tiszta nyereséget eredményeznek, mely összegből 140.726 korona 22 fillér az igazgatóság és tisztviselők jutalékára fordítandó. Az igazgatóság azt javasolja, hogy a fennmaradó

989.160 korona 81 fillérből 225.000 korona a tartalékalaphoz csatoltassék, az 1908. évi 16-os számú szelvény részvényenkint 35 korona (7%) a mult évi 32 korona 50 fillérrel (6½%-al) szemben beváltására 700.000 korona, köz- és jótékony czélokra 10.000 korona fordítottassék, a fennmaradó 48.335 korona 71 fillér pedig új számlára vitessék át.

A közgyűlés Marton Alajos részvényes indítványára az igazgatóság jelentését és az abban foglalt javaslatokat egyhangulag elfogadta, az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta, a kilépő igazgatósági, felügyelő-bizottsági és választmányi tagokat újból megválasztotta, végül köszönetet és elismerést szavazott az intézet vezetőségének körültekintő és sikeres működéséért.

A közgyűlést követő igazgatósági ülés Székely Ferencz vezérigazgatót elnöké, továbbá dr. Zolyomi Wagner Gézát és Bachruch Károlyt alelnökké választotta.

Végül Herzfeld Dezső igazgatósági titkárt, aki az elnök mellett végez hasznos tevékenységet, az elnök elnöki titkárrá nevezte ki.

Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár közgyűlése.

Budapest, február 6.

Ma délután tartotta az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár is hatvankettedik évi rendes közgyűlését báró Harkányi Frigyes főrend elnöklété alatt. E régi és kiváló intézetünk ez évben is az egészséges fejlődés útján haladt s hagyományos pénzügyi politikája most is meghozta a jól megérdemelt gyümölcsöt, úgy hogy ez évben is 27.381 koronát fordíthatott — a bőséges osztalék és jutalékok mellett — jótékony czélra. A közgyűlésről egyébként a következő tudósításunk számol be:

Az elnök konstatálva a közgyűlés határozatkétségét, amennyiben hetvenhat részvényes jelent meg 2016 szavazattal, a jegyzőkönyv vezetésére fölkérte Zsoldos Károly aligazgatót, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig László Mihály és Árkay Kálmán részvényeseket. Ezután az igazgatóság évi jelentést a közgyűlés fölolvastattnak tekintette. A jelentés beszámol arról, hogy az igazgatóság a válságos év után remélte, hogy nagyobb lendület fog bekövetkezni a kereskedelem és az ipar terén. Eho-lyett azonban a belpolitikai viszonyok bizonytalansága, valamint az év vége felé a külpolitikai bizonytalanságok bémítolag hatottak az iparra és kereskedelemre és ezek a körülmények közraműködtek abban, hogy élénkebb üzleti élet nem fejlődhetett ki, mindamelllett kielégítő eredménnyel számol be és a legtöbb üzletágban fejlődést mutathat fel.

A betétek állása az 1908. év végén 79.180.394 K 01 fill., a váltótárcza összállománya 55.552.317 K 69 fill., a jelzálogi kölcsönök állása 6.689.570 K 54 fill., a 4 és fél százalékos záloglevelek kölcsöneinek állása 72.440.980 K 22 fill., a 4 százalékos záloglevelek kölcsöneinek állása 54.952.420 K 12 fill. volt. A kisorsolatlan záloglevelekből forgalomban volt 127.810.600 K névértékű záloglevél. Az értékpapírokra adott előlegek állása az év végével 24.972.750 korona volt, az intézet tulajdonában 18.118.252 korona 85 fillér értékű értékpapír volt. A takarékpénztári hitelegylet összforgalma 32 millió 231.951 K 44 fillér volt. A takarékpénztárnak az elmúlt évben összesen 3.300.312.397 K 27 fillér volt a forgalma, ebből a tiszta nyereség 3.237.457 K 03 fillér volt, amelyből az alapszabályszerű levonások után 2.908.879 K 60 fillér állott a közgyűlés rendelkezésére. Az összegből 10.000 koronát fordítottak a társasági hivatalnokok és szolgák nyugdíjalapja javára, a hivatalnokok és szolgák jutalmazására 20.000 koronát és 2.320.000 koronát a társasági részvényesek esedékes szelvényeinek 116 koronával való beváltására. A fennmaradt 558.879.60 koronát a jövő évi számlára vitték át. Az intézet rendes tartalékalapja 18.453.801 K 92 fill., a különleges tartalékalap 40.041 K 57 fill., a kettő együtt 18.494.443 K 49 fillér volt. Az intézet ezidén 27.381 K 46 fillérnyi összeget juttat jótékony czélra.

Ezután szomorúsággal emlékezik meg a kö-

Közgyűlés. Ádám Károly felügyelő-bizottsági tagnak elhunytáról és emlékét a jegyzőkönyvben megörökítette. Ezután László Mihály, Árkay Kálmán, Wallinger Mihály dr. Liaks Ármán felszólalása után a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette az igazgatóság jelentését, megadta a fölmentvényt és jóváhagyta a mérleget. Végül a választásokat ejtették meg. Az igazgatóságba beválasztották: báró Harákányi Frigyes (elnök), Loisch Edét (alelnök), Adler Lajost, Fabiny Gyulát, budai Goldberger Bertalant, dr. Gombár Tivadart, Jálies Gézát, Kolár Lajost, Luczenbacher Pált, Rupp Zsigmondot, Tömöry Károlyt és Szécsi Lajost (vezérigazgató). A felügyelő-bizottságba pedig az elhunyt Ádám Károly fiát, Ádám Károlyt, mire a közgyűlés véget ért.

A Jelzálog-Hitelbank mérlege és a tőzsde. A Jelzálog-Hitelbank tegnap közzétett mérlegét pénzügyi, de különösen tőzsdei körökben igen nagy érdeklődéssel várták. A fizetendő osztalék nagyságáról ugyanis többféle kombináció merült föl és csak egyedül az „Egyetértés” volt az, amely elsőnek megírta a 20 frankos osztalékot s végig kitartott mellette. A tegnap közzétett mérleg aztán mindenben igazolta is értesülésünk alaposágát. Az előjelek szerint azonban már most megjósolhatjuk, hogy ez a 20 frankos osztalék sem lesz állandó, mert a bank üzletei szemmel láthatóan fejlődnek az egész vonalon. Olyan rendkívül kedvezőtlen általános közgazdasági viszonyok mellett — melylyel minden banknak kellett küzdenie — a Jelzálog-Hitelbank fényes üzleteredménye kétszeresen figyelmet érdemel, mert hiszen a bank szorosabb értelemben vett terrenumán: a járadék- és jelzálogpiacon még az átlagosnál is nehezebb viszonyok uralkodtak. Hogy e nehézségeket — látszólag — a bank meg se érezte, az nagynevű kormányzójára, Szöll Kálmánra vall. Alig egy éve egy hanyatlásnak indult intézet élére állva olyan programot adott, mely határozott hangjával a külföldön is feltűnést keltett s íme ma már az a program valóságosra is lett. Érthető tehát, hogy a tőzsde is a legmelegebben fogadta a mérleget, melynek hatása alatt ma a Jelzálog-Hitelbank részvényei 2 koronával 425 $\frac{1}{2}$ koronára emelkedtek.

Önsegélyző szövetkezetek sérelmei az adóreformban. Az ország legrégebb hitelszerveit, az övtársulati alapon működő önsegélyző hitelszövetkezeteket súlyosan érintik azok a változtatások, amelyeket ezen altruisztikus intézmények adóztatásán a pénzügyi bizottság eszközölt. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról szóló javaslat eredeti szöveg-zésének 19. szakasza fentartotta ezen szövetkezetekre nézve a mai állapotokat és kedvezményeket. A pénzügyi bizottság az üzletrészek eddigi 6 százalékos adómentességét 5 százalékra szálította le, a 8 százalékos kamatmaximumot a bankamatlábban felül 3 százalékra mérsékelte, végül azt az igen fontos határozmányt, mely szerint az adókedvezmény akkor is megilleti a szövetkezetet, ha más pénzügyi intézményeknél fizetési kötelezettséget vállal, teljesen eljuttatta. Az önsegélyző hitelszövetkezetek ezen létérdekeiket mélyen sértő újításokkal szemben állást foglalnak s a Magyarországi Pénzügyi Bizottság Országos Szövetsége a vidék ezen szolid intézeteinek állásfoglalását leghathatósabban támogatja.

Választási mozgalmak az O. M. G. E.-ben. Megírták ma, hogy a gazdatársadalom egy jelentős része, élen gróf Deseffy Auréllal, a lemondott O. M. G. E. elnökkel, mozgalmat indított gróf Károlyi Mihály megválasztása érdekében. Ma gróf Károlyi egy nyílt levelet intézett Rubinek Gyulához, az O. M. G. E. igazgatójához, melyben bejelenti, hogy a jelölést nem fogadja el. Ennek dacára gróf Károlyi hívei ma ugyancsak kijelentik, hogy fenntartják jelölését s érdekében az agitációt tovább folytatják.

A szeged-nagyvárad gyorsvonal. A nagyvárad kereskedők mozgalmat indítottak egy Szeged és Nagyvárad között közlekedő gyorsvonal létesítése érdekében. A mozgalom Szegeden is pártolásra talált. Szmolány Nándor törvényhatósági bizottsági tag sürgős indítványt nyújtott be a polgármesterhez a tárgyban. Az indítvány azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy írjon fel a kereskedelemügyi miniszterhez a gyorsvonal érdekében. Egy másik indítványban a rókusai vasúti állomás kibővítését óhajtja Szmolány Nándor, míg egy harmadikban azt kívánja, hogy kérelmezzen a közgyűlés a Sze-

gedről Temesvárra menő reggel 4 órai s a Temesvárról Szegedre jövő déli vonatok közé még egy vonatot.

Az Északmagyarországi Kőszénbánya R.-T. nagyobb osztaléka. Az Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya R.-T. e hó 15-én tartja közgyűlését. A társaság a múlt évben olyan kedvező eredménnyel működött, hogy ez évben — amint értesülünk — az 1907. évi 13 koronával szemben 3 koronával nagyobb, azaz 16 korona osztalékot fog fizetni.

Villamos vasút Visegrádra. Még Hieronymi Károly kereskedelemi minisztersége alatt történt, hogy a kormány felhívta a főváros figyelmét annak a szükségességre, hogy a budapest—szentendrei vicinális vasutat Visegrádig meghosszabbítsák. Most, hogy szóba került a szentendrei vicinális villamos erőre való átalakításának ügye, a főváros részéről ismét kérdést intéztek a budapesti helyi-érdekű vasutak igazgatóságához, hogy hajlandó lenne szentendrei vonalát Visegrádig meghosszabbítani. Az igazgatóság azt felelte, hogy habár a Visegrádig való meghosszabbítás nehézségekre ütközik, mégis hajlandó e kérdéssel foglalkozni, de kötelezettséget a vonal meghosszabbítására nem vállal.

Hatodfélmillió kiviteli többlet van 1908-ban. Megszoktuk már, hogy külkereskedelmi forgalmunkról szólván, mindig a külkereskedelmi mérleg passzívítására gondoljunk. A múlt esztendőre vonatkoztatva ez a feltevés annál jogosultabbnak látszott, mert hiszen az eddig közzétett statisztikai adatokból az tetszett ki, hogy külkereskedelmünk mérlege az 1908. esztendő első tizenegy havában összesen 31 millió koronás, Ausztriával szemben meg éppen 91 millió koronás behozatali többlettel zárult; ezzel szemben a ma megjelent közlemény szerint a teljes 1908. évi külkereskedelmi forgalmunk összesen hatodfél millió koronás kiviteli többletet, Ausztriával szemben pedig már csak alig 70 millió koronás behozatali többletet eredményezett. Kétségtelen, hogy a képnék ezt a lényeges megváltozást nem a december havi forgalom alakulása okozta. A magyarázatot abban találjuk, hogy míg a január—novemberi időszakban az értékek még azon egységértékek felhasználásával számítottak ki, melyeket az értékmegállapító bizottság az 1907. évre állapított meg, addig a most megjelent közlemény számára a bizottság a legfontosabb kiviteli cikkeinkre új egységértékeket szabott meg. Az új egységértékek a kiviteli alakulására döntő befolyással bíró áruknál: a lisztnél és gabonánál az 1908 évi áralakulásnak megfelelően természetesen sokkal magasabbak az előző éviéknél és így kiviteli értéküket erősen felszöktették. Hogy Ausztriával szemben még sem javult annyira a mérlegünk, mint összes külforgalmunknál, annak csősorban az az oka, hogy 1908 év december havában kivételesen intenzív cukorkiviteli volt, mely pedig — mint ismeretes — majdnem kizárólag az Ausztrián kívüli külföldre irányul.

Az 1908. év külkereskedelmi forgalmának főbb adatai, szembeállítva az 1907. éviével, a következők: **Behozatalunk** összes értéke 1908-ban volt 1.594.001.000 korona (1907-ben 1.652.266.000 kor.). Ebből magára Ausztriára esett 1908-ban 1.239.059.000 korona (1907-ben 1.272.779.000 kor.). Ezzel szemben kiviteli értékünk 1908-ban 1.599.585.000 korona volt (1907-ben 1.618.032.000 kor.), amiből magára Ausztriára 1.169.482.000 korona (1907-ben 1.205.114.000 kor.) esik. Behozatalunkban legnagyobb értékűvel a textilipar kész-gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke 1908-ban 431.4 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 421.5 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában 181,5 millió koronát tett, grappuszövetekből pedig 115,2 millió koronát. Konfekcionált árukból behozatalunk értéke 87,3 millió koronát tett. Legfontosabb kiviteli cikkeink ezuttal is a gabonaművek és a gabonaliszt. Az utóbbiból 1908. évi kiviteli értéké 221,8 millió koronát tett (1907-ben 231,3 millió koronát), amiből 200,3 millió korona értékű Ausztriába szállított. Buzakiviteli értéké 104,1 millió korona volt (az előző évben 116,4 millió), rozskiviteliünk 42,3 millió (1907-ben 54,8 millió), árpakiviteliünk 51,4 millió (1907-ben 58,7 millió).

A vágó- és igásállatok kivitele az előző évhez képest emelkedett, 190,3 millió koronából 238,8 koronára. Homok- és kristálycukorból kiviteliünk 32,5 millió koronát tett, mely összeg az előző év

kiviteléhez képest 14 millió korona értékemelkedést mutat.

Az Erzsébetvárosi Takarékpénztár közgyűlése. A Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság ma délután tartotta tizenötödik rendes közgyűlését dr. Morzsányi Károly elnöklésével. Az igazgatósági jelentés szerint a takarékpénztár 354.901 korona 93 fill. tiszta nyereséget ért el. Az igazgatóság javasolja, hogy az alapszabályszerű levonások után 240.000 koronát hat százalék (12 korona) osztalék kifizetésére fordítsanak és a fennmaradó 26.870.90 koronát új számlára írják. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy az osztalékot e hónap 8-tól kezdve fizetik ki az intézet pénztáránál. A közgyűlés az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta és több részvényes indítványára az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az igazgatóságba beliczi Beliczay Bélát, a felügyelő-bizottságba dr. Charmant Oszkárt, dr. Delmár Tivadart, Fluss Józsefet és Kanzer Kálmánt választották be. A közgyűlés után az igazgatóság elnöki dr. Morzsányi Károlyt, alelnökül báró tornyai Tornay-Schosberger Rezsőt és dentai Gomperz Mikeát választotta meg. Az igazgatóság továbbá Ecker Béla váltóosztályfőnököt cégvezetővé nevezte ki.

Gabonaszállítványok sulyhiánya. Most, hogy az Ausztriával és Németországgal együttesen kidolgozott vasúti üzletszabályzat életbeléptetése közül áll, kiderül, hogy a gabonaszállítványoknak fél százalékon tulmenő sulyhiányáért való szavatosságot a szerződő három ország közül csak a magyar állam nem akarja elvállalni. A mezőgazdasági és üzleti köröket egyaránt méltánytalanul sújtó ez a magatartás a budapesti kereskedelmi és iparkamarát, amely beható megokolással már ismételtén kérte a vasúti szavatosság mentességének korlátozását, a tizenkettedik órában még arra indította, hogy sürgős felterjesztéssel forduljon a kereskedelmi miniszterhez a rendszeres sulyhiányok szégyenletes állapotának megszüntetése iránt.

Felterjesztésében a kamara arra utal, hogy a magyar állomásokon feladásra kerülő gabonaküldeményeknél előforduló rendszeres sulyhiányok egy millió métermázsára rugó kárt okoznak mezőgazdasági termeléseinknek, de egyben hirhede is tették a magyar vasutakat a külföld előtt is. Így pl. az osztrák államvasúti tanács 1908. évi június 4-én tartott ülésében a következő határozatot hozta:

„Die Eisenbahnverwaltungen mögen verhalten werden, die oesterreichischen Empfang-Stationen strenge anzuweisen, die Aufklärung der bei Getreidesendungen sehr häufig vorkommenden auffaelligen Gewichts-differenzen in jedem einzelnen Falle sich nachhaltig angelegen sein zu lassen und davon abzugehen, die insbesondere bei ungarischen Sendungen offenbar systematisch unregelmässige Verwiegung durch Scheingründe, wie Differenz des Verwegmittels, Beschaffenheit der Säcke etc. decken.“ A kamara kifejezést ad abbeli megfogódásának, hogy a felelőségmentesség megszorításával a sulyhiányok fokozatosan apadni fognak s így a vasutnak kára nem lesz ebből, világhire azonban okvetlenül javulni fog. A mezőgazdaság és a gabonakereskedelem jogosult érdekeivel a máv. igazgatósága hírlapi közleményekben s a közlekedési tanács legutóbbi ülésén a vasút pénzügyi érdekeit tolja előtérbe, amelyeket veszélyeztetve látna egy százalékon alulra szorított felelőségmentessége esetén. És pedig azért, mert 1. a magyar gabona nedves s így szállítás közben nagy mértékben beszárad; 2. mert a gabonát használt kölesön-zsákokban szállítják, amelyek könnyen sérülnek, ami sulyhiányt okozhat s végül 3. mert a mérlegek különbsége is mértékbeli különbségekre vezet.

Ezekkel az érvekkel szemben a kamara felterjesztése arra utal, hogy a magyar gabona közelítmerten kevésbé nedves, mint a külföldi s hogy 2—3 hónap alatt sem rug a gabona természetes beszáradása felszázaléknál többre. Erre nézve megfogadhatók volnának a mezőgazdasági kísérleti állomások is. Aztán rámutat a kamara arra a tényre, hogy Ausztriában és Németországban is használt zsákokban történik a gabonaszállítás s ez államok kormányai mégis vállalják vasutaik felelőségét a természetes felszázalékos apadásra felhív sulyhiányért. Ami végül a vasúti mérlegekre való hivatkozást illeti, bizonyos, hogy jogosulatlan

a felekre háritani azokat a károkat, amelyek a vasut hibájából erednek. Egyébként az új mérték-hitelesítési törvény ez évi január hó 12-én életbe lépven, kizártnak tekinthető, hogy a jövőben eltérések fordulhassanak elő a feladó és a rendeltetési állomás mérlegelése között. Ezeknek és még egyéb érveknek felsorolása után a kamara végül arra utal, hogy alig van kérdés, amelyre nézve a mezőgazdasági és a kereskedelmi érdekképviseltek annyira egyetérteneinek, mint a súlyhiányokért való vasuti szavatosság ügyében s kifejezi abbéli reményét, hogy a kereskedelemügyi kormány már a két érdekelt fél harmonizálására is bele fog menni a kérelemnek osztrák és német részről már kilátásba helyezett teljesítésébe.

Árvízvesztély. Miután a felső Duna és mellékfolyói a gyors hóolvadás és tartós eszések következtében rohamosan áradnak s ennél fogva valószínű, hogy a budapesti alsó rakpartok víz alá kerülnek. A Dunagőzhajózási társaság forgalmi igazgatósága felkéri az érdekelt feleket, miszerint a még itt tároló áruküldeményeket sürgősen elszállítsák, mivel azokat különben a ezimzettelt költségre kellene biztonságba helyezni.

A boszniai járadékbank. A gazdák lapja, a „Köztelek“ a következőket írja a boszniai bankról: „A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által alapított Boszniai Agrár- és Járadékbank ügyében, amelynek a közös pénzügyminiszter a kmét-megváltások finanszírozására monopóliumot adott, osztrák részről a közös kormányt heves támadások érték. Múltán kíváncsiak lehetünk, hogy mi ebben a kérdésben a magyar kormánynak az álláspontja. Beavatottunk látszó helyről a következőket írják: „Az osztrák részről emelt panaszok nem méltányosak és nem veszik figyelembe, hogy Boszniának három évtizedig tartó okkupációja alatt Boszniában osztrák tőkével különböző vállalatok alakultak, amelyek a monopóliumszerű jogok egész sorát igénybe vették anélkül, hogy magyar részről ez ellen felszólalás történt volna. Ha tehát most Ausztria részéről ellentállással találkozunk az a kísérlet, hogy a magyar gazdasági tevékenység Boszniára kiterjesztessék, az a magyar kormány felfogása szerint annál kevésbé megokolt, mert a kmétek megváltása legalább az első időben alig fog valami haszonnal járni.“ Már most csak arról kell gondoskodni, hogy ez a nézet illő helyen kellő kifejezésre is jusson.“

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikorrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-u cza 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ARU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 6.

A készáru-piaczon ma barátságos volt a hangulat. Mérsékelt kínálat mellett szemben a malmok megkezdett vételkedvet mutattak, de arra mégsem voltak hajlandók, hogy jobb árakat is fizessenek. Így aztán csak nagynehezen indult meg a forgalom, amely később sem nagyon élénkült. Mindössze mintegy 12,000 q buza kelt el, tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 27 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 24.70 korona, 74.2 kilós felsőmagyarországi buzáért. Egyéb gabonaneműekben nem volt forgalom és ezek árai sem változtak. A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 órán belül 4695 q buza érkezett Budapestre; 8710 q liszt és 2405 q korpa szállított. A határidőpiacon a máz üzlet lanyhán és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, az üzleti idő folyamán esendés volt ugyan a hangulat, a forgalom is korlátozott maradt, az árfolyamok azonban mérsékeltén javultak, mivel a kereslet állandóan túlsúlyban tartotta magát. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza és az októberi buza két-két fillérrel gyengült, az áprilisi rozs és az októberi rozs változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	26.20—26.65
"	76	25.70—26.—	80	26.35—26.95
"	77	25.70—26.—	81	26.50—26.90
"	78	25.20—26.50	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	27.10—27.10
"	76	25.50—25.70	80	26.75—27.20
"	77	25.70—25.95	81	—
"	78	25.95—26.20	82	—
Pestvidéki	74	—	78	25.85—25.50
"	75	—	79	26.40—26.40
"	76	25.50—25.70	80	26.15—26.50
"	77	25.70—25.—	81	—
Bácskai uj	74	—	78	25.75—26.50
"	75	—	79	26.10—26.50
"	76	25.69—25.20	80	26.60—26.55
"	77	25.80—26.60	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.35—20.25
" középminőségű uj	—	—	—	20.05—20.25
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.00—16.90
" II. rendű	—	—	—	16.20—16.90
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.55—17.80
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.15—14.35
Repeze: Káposztarepeze	—	—	—	—

A készáru piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 81 k 26.90 K, 100 q 80.5 k 26.80 K, 400 q 80 k 27 K, 100 q 26.95 K, 1000 q 80 k 26.95 K, 200 q 80 k 26.90 K, 200 q 80 k 26.90 K, 200 q 80 k 26.75 K, 200 q 79.5 k 26.65 K, 200 q 79.5 k 26.65 K, 100 q 79.5 k 26.70 K, 100 q 79 k 26.50 K felső, 1360 q 78.3 k 26.60 K Budára, 100 q 76 k 25 K üszkös Budára, 100 q 75.5 k 25.20 K sárga, 100 q 75.5 k 25 K felső sárga.
Pestvidéki: 100 q 80 k 26.60 K, 450 q 80 k,

300 q 79.5 k, 100 q 79 k 26.50 K, 300 q 79 k 26.40 K.
Fehérmegyei: 200 q 78 k 26.25 K, 100 q 76.5 k, 100 q 76.5 k 26.05 K.
Bácskai: 200 q 77.5 k 26.50 K.
Felsőmagyarországi: 400 q 80 k 26.70 K, 200 q 78.7 k 26.45 K, 200 q 78.5 k, 100 q 77 k 26.30 K, 200 q 77.5 k 26.25 K, 1000 q 74.2 k 24.70 K.
Erdélyi: 100 q 79.5 k 26.60 K, 1000 q 75.5 k 25.20 K.
Tolnai: 100 q 76.5 k 26 K.
Boszniai: 3000 q 73.5 k 25 K keverékes.
Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttek:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	12.04—12.79—12.76—12.79
Buza októberre	10.85—10.90—10.86
Rozs áprilisra	10.06—10.07
Rozs októberre	9.07—9.08
Zab áprilisra	8.50
Tengeri májusra	7.28—7.27

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.77—12.78
1909. októberi buza	10.86—10.87
1909. áprilisi rozs	10.05—10.06
1909. októberi rozs	9.08—9.09
1909. áprilisi zab	8.56—8.57
1909. májusi tengeri	7.26—7.26

Budapesti gabonaforgalom.

1909. február 4-től 1909. február 5-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	4695	101
Rozs	411	—
Árpa	1254	101
Zab	750	—
Tengeri	1113	101
Liszt	102	8710
Korpa	—	2405

Értéktőzsde.

A tőzsde már tegnap is kedvetlenül fogadta az osztrák parlament elnapolását s a lanyhább irányzat a mai előtőzsde folyamán is érezhető volt. A déli tőzsdén kedvezőbb felfogás jutott kifejezésre, mert az Osztrák hitelintézetnek a megjelentő zárszámadásairól kedvező hírek terjedtek el az értéktőzsdén. E hírek hatása alatt az Osztrák hitelrészvény másfél koronával javult. Nagyobb emelkedés volt ma a Jelzálogbank részvényeiben, melyek az ideai 20 frankos osztalékra egészen 425.50 koronáig emelkedtek. A Leszámitoló bank részvényei iránt is élénkebb volt a kereslet. A helyi piacon ma szintén élénk volt a forgalom. Kereslet volt a Salgótarjáni részvényekben, a Kereskedelmi részvénytársaság részvényeiben, a Danubius, a Magyar villamosági és a Belvárosi takarékpénztár részvényeiben, melyek magasabb árak mellett voltak forgalomban. A Magyar hadifelszerelési részvények is javultak ma további negyven koronával. A járadékpiac változatlan árfolyamok mellett, üzletlenül folyt le. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 634—636.75 koronán, Magyar hitel 743—741—743.50 koronán, Államvasut 675.50 koronán, Jelzálog 428—425.50 koronán, Leszámitolóbank 485.75 koronán, Rima 528—529—528.50 koronán, Városi villamos vasut 267 koronán, Beocsini 615 koronán, Salgó 581—584 koronán, Magyar Villamosági 319—319.50 ko-

Heti műsor:

1909. február hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
8 Hétfő	Lakmé	Elektra	A falusi verebek	A kivándorló	A szerencse fia	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Vigadó: Sauer Emil
9 Kedd	Aida	A boszorkány	—	Izrael	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Vigadó: Jókonyecsi hangverseny
10 Szerda	Bejazzók A csoda váza	Csalódások	—	A kivándorló	Forradalmi nász	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: Friedmann Ignác
11 Csütörtök	Sába királynője	A vadkaca	A titok	A király	Hamlet	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Zeneakadémia: Schundthauer Lajos
12 Péntek	II. Rákóczi Ferencz	Antonius és Cleopatra	—	A kivándorló	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: Kemény-Schiffer négyes
13 Szombat	A bolygó hollandi	Antonius és Cleopatra	—	Az Orsz. Színészegyesül. előadása	Forradalmi nász	Tánczos huszárok	Az Országos Színészakadémia előadása	—
14 Vasárnap	Mendelssohn-ünnepegy	A vasyáros Antonius és Cleopatra	—	Az ördög	A saslók	A nagymama	—	Vigadó: d. e. Népzenei filharmonia, d. u. Művészhangverseny

ronán, Hédfelszerelési 100 koronán.
 Az előtőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 634—634.50, Magyar hitel 743—741. Osztrák-magyar államvasut 675.50, Jelzálogbank 428—426, Rímamurányi 528—529, Városi v. 267 kor.
 A déli tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 634.50—635.50—636.75, Magy. hitel 741.75—742.74—743.50, Leszámitolóbank 485.75, Jelzálogbank 425.50, Rímamurányi 528.50, Városi villamos vasut 267 kor.
 Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10 korona, február hónap végére 26—28 korona.
 Utőtőzsde délután 4 órakor:
 Osztrák hitel 636.40, Magyar hitel 743, Leszámitoló 487, Jelzálog 425.50, Rímamurányi 529, Államvasut 674.50, Városi vasut 266.50, Közúti 675, Salgótarjáni 584.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTEZETE
 áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
 Fájós fogak meggyógyítása Szájpádlás nélküli műfogak Tartós fogtömések, Aranyhidak, koronák, Foghúzóak (altatásban is) Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
 Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, február 6. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén a külföldi piacok jelentései nem unszoltak forgalomra és az enyhe időjárás is tette, hogy az üzlet nagyon szűk keretek között mozgott. Az eladók mégis 10 fillérrel emelték a buza árát és ilyen alapon eladatott 1800 mm. 79 kg. tiszavidéki 12.30 koronán Fűzesgyarmatról, 80—81 kg. Mezőberényből 14.15—14.20 koronán St-Pöltenből, 77.5 kg. 12.45 koronán Nagyszombatból, marchfeldi 78—79 kg. 12.60 koronán Marchegről. Rozsban is csak csekély volt az üzlet és az árfolyamok 5 fillérrel javultak. Kötetett alsóausztriai 10.20 koronán bécsi malomból, tőtfelvidéki 74—75 kg. 9.85 koronán Mezyeréről. Jobb minőségű árpa könnyen volt elhelyezhető morvaországi malátagyárosoknál teljes áron, ellenben közepes minőségűek iránt nem mutatkozott érdeklődés. Tengeri ára változatlan, zabé ellenben 5 fillérrel emelkedett.
 Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 13.50—13.90, bányai 13.20—13.50, mosoni 12.55—12.95, tőtfelvidéki 12.55—13.05, délviasuti 12.70—13, marchfeldi 12.45—12.60.

Rozs: Tőtfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, pestmegyei 10.30—10.40, délviasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.10—10.30, osztrák 10.05—10.25.
 Árpa: Morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 8.40—9.25, bácsvidéki 9—9.30, tőtfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közepdunai állomások 8.20—8.80, délviasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.
 Magyar tengeri: 7.45—7.70, Cinquantin 8.85—9.40, magyar zab 9—9.40, válogatott 9.40—9.80, cseh-morvaországi és alsóausztriai 9.05—9.25.
 Lisztben egészen jelentéktelen volt a forgalom és az átvételek korábbi kötésekre annyiban javultak, hogy a készletek nem növekedtek. Takarmányliszt el volt hanyagolva, korpa ellenben árfolyását megtartotta.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 6. A parlamenti ülészak bezárásának hatása alatt a mai előtőzsde ke volt hangolva és a szerbiai és bulgáriai híreket is kedvezőtlenül ítélte meg a piac; azonban a kínálat nem volt túlságos. Nagyobb realizációk csak államvasuti részvényekben mutatkoztak, 3 százalékos délviasuti elsőbbségi kötvények iránt kereslet jelentkezett. Az alsó-ausztriai leszámitoló társaság méleglett kedvezően fogadja a tőzsde, Alpesi rész. árfolyama tartott.
 A déli tőzsde megnyitásokor az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartottak. Később általában barátságos lett a hangulat, mert Berlinből a bányáértékek piacáról kedvezőbb hírek érkeztek.
 11 órakor zárultak:
 Osztrák hitel 634.50, Laenderbank 493.50, Államvasut 674, Déli vasut 104.75, Alpesi 629, Alsó-ausztriai lesz. társ. 609, Magyar Jelzálog 425, 3. száz. délviasut elsőbbs. 268.50, Török sors, 185, Fegyvergyár 609.50 K.
 1 órakor jegyezték:
 Osztrák hitel 636.25, Magyar hitel 745, Anglo 294.50, Bankjegyek 523, Földhitelintézet 1059, Laenderbank 439.50, Union 542, Államvasut 675, Délviasut 104.25 K, Orosz járadék 96.80 K, Török sorsjegy 185.50 K, Fegyvergyár 661, 3. sz. déli vasuti elsőbbség 270.

Bécs, február 6. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.65. Tiszai és szeg. kőcs. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 743.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény 484.—, Rímamurányi 529.—, Magyar ezukoripar 18.75, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.25, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 424.— Magyar keresk. bank —.
 Bécs, február 6. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 94.05, 4 százalékos osztrák arany-járadék 114.75, 1860-as sorsjegy 155.—, Osztrák hitel-sorsjegy 463.—, Angol-osztrák bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 522.75, Osztrák-magyar bank 1770, Déli vasut 103.50, Dunagőzhajózási társ. 935.—, Dohány részv. 334.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 116.96, Osztr. Lloyd 424.—, 4-2 szaz. ezüst jár. 94.05—97.85, Osztr. koronajáradék 94.10, 1864-es sorsj. 264.25, Osztrák hitelintézeti részvény 635.55, Union-Bank 541.75, Osztrák Ländlerbank 439.—, Osztrák-magyar

államvasut 675.25, Elbevilgyi vasut 446.50, Alpesi részvény 630.75, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.95, Lipótkohó 410.—, Törökországi 185.—.

Maláta tápsör különlegesség
Hercules-sör
 Mosch B. képv. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, február 6. A tőzsde a hét végeztével tegnapi külföldi tőzsdékről szóló kedvező jelentésektől ösztönözötve, szilárd irányzatot követett, aminek hozzájárult az is, hogy az acélművek szövetségének a múlt hónapban teljesített szállításokról szóló számadatai magasabbak. Ez első sorban a kohórészvényeknek vált hasznára, amelyek közül a vezető értékekben tekintélyes árfolyamemelkedések mutatkoztak, míg szénrészvények kezdetben el voltak hanyagolva. Járadékok megtartották szilárd irányzatukat, azonban épp úgy, mint a többi értékek, csak csekély változásoknak voltak kitéve. Külön említést érdemelnek még a Schafhausener Bankverein részvényei, amelyek több mint 1¼ százalékkal emelkedtek. Osztrák értékek Bécsre némileg lemorzsolódtak. Később bányáértékekben szőrványosan nyereségjelzőjeztetést észlelték. Zárlat nyugodt forgalom mellett szilárd. A készpénzpiac ipari értékek meglehetősen forgalom mellett többnyire magasabbak. Magánleszámitolási kamattal 4 százalékos, napi pénz 1 és fél százalék.
 Zárlatok jegyezték: 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.40, osztrák hitelrészvény 201.—, Déli vasut 18.10, orosz bankjegyek 215.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.70, Disconto Commandit 188.80, Dinamittruszt 159.50, Harpeni 189.30, Unifikált török járadék 94.10, 4-2 százalékos ezüst-járadék 94.90, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.80, Magyar koronajáradék 91.80, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Bécsi váltóár 85.40, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 225.40, Gelsenkircheni 186.80, Laurakohó 199.90. Szilárd.
 Frankfurt (Zárlat.) február 6. 4-2 százalékos papír, járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.50, Osztrák hitelintézeti részvény 200.70, Osztrák-magyar államvasut 144.70, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 205.15, Bécsi Bankverein 13.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 77.95, 4-2 százalékos ezüst-járadék 98.25, Osztrák koronajáradék 94.60, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-magyar bank 124.40, Déli vasut részvény 18.20, Elbevilgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.425, Párisi váltóár 854.25, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.
 Hamburg (Zárlat.) február 6. 4-2 százalékos ezüst-járadék 98.20, 1860. sorsjegy 157.75, Déli vasut 17.80, 4 százalékos arany-járadék 98.50, Osztrák hitelrészvény

Budapesti értéktőzsde.		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam			
	PéNZ	ÁRU	PéNZ	ÁRU	PéNZ	ÁRU	PéNZ	ÁRU	
Államadósság				Gőzmalmok.				Iparvállalatok.	
Magyar koronajáradék 4%	110	110.50	Borsód-miskolci gőzmalom	425	437	Magyar vasuti forgalmi részv.-társ.	378	378	
Magyar koronajáradék	91.15	91.35	Concordia-gőzmalom r.t.	220	230	Magyar villamosági r.t.	319	320	
Magy. kir. állampénzt. jegy 4 1/2%	99.95	100.35	Első budapesti gőzmalom r.t.	1450	1460	Nagyszombati villamosmü. r.t.	910	990	
Allamkölcs. Vaskapu előjár. 3%	75.75	76.25	Erzsébet-gőzmalom-társaság	295	300	Neuschloss nasói tanügyár	450	455	
1870. évi nyeresévkölcsön	189	193	Luiza-gőzmalom r.-társaság	278	288	Szegedi kenderfontos r.t.	1000	1100	
H.-Szlavon reg. kart. kötv. 4 1/2%	98	99	Pesti hengermalom-társaság	335	341	Közeledési vállalatok.			
Magyar földteremt. kötv. 4%	93.25	94.25	Pesti molnárak és sütők gőzm. r.t.	355	375	Adria m. kir. tengerhajózási r.t.	403	405	
Horv.-Szlavon 4%	143.50	148.50	Pesti Viktoria gőzmalom	612	617	Budapesti közúti vaspályá-társaság	576	577	
Tiszai és szegedi nyer.-kölcs. 4 1/2%	97.25	97.75	Iparvállalatok.		Budapesti villamos var. vasut r.t.	267	267.50		
Egyesített járad. papírban 4 1/2%	97.25	97.75	Beocsini cementgyári Unió r.t.	615	620	Bpest-szt.-lőrinci h. é. vill. v. r.t.	290	299.50	
Osztrák aranyjáradék 4%	114.75	115.25	Budapest-szentlőrinci téglagyár	283	284	Bpest-újpest-rákosp. vill. v. r.t.	178	180	
koronajáradék 4%	94.20	94.70	Kisakmagyarországi téglagyár	283	284	Déli vasut	103	104	
" 1860. évb. 4%	157	162	Magyar bányászati és kohómü.	575	583	Első osztr. kir. szab. dunagőzh. társ.	920	930	
" 1864. 200 K. n. é.	264	268	Letványi gőztéglagyár	236	246	Kassa-oderbergi vasut.	350	360	
" 1894. 100 K. n. é.	264	268	Kőbányai gőztéglagyár r.t.	860	880	Magyar helyi érdekű vasutak r.t.	401	405	
Bpest sz. főv. köcs. adómn. 4%	90	91	Köszvénybánya és téglagyár r.t.	441	442	Magyar nyugati vasut	675	675.50	
Temes-bégy. szab. köcs. 4%	95	96	Magyar aszfalt részvénytársaság	144	149	Osztrák-magyar államvasut	675	675.50	
Záloglevelek, elsőbbségek.				Magyar általános közszépbánya r.t.	610	629	Pesti-bárcsi vasut	412	415
Egyes. budapesti főv. takp. 4 1/2%	98	99.25	Bankok.		246	210	Sorsjegyek.		
Hazai bank r.t. kamat. kötv. 4 1/2%	92	93	Angol-osztrák bank	295	297	Bazilika osztrák felülb.	20	22	
Kisbirt. orsz. földhitelint. 5%	98.50	99.50	Budapesti bankgyűléslet r.t.	49	43	Bécsvárosi nyer.-kölcsön	20.50	23.50	
M. agr. és járadb. szőlőköt. 4%	100.75	101.75	Első magyar iparbank	383	386	Budavárosi sorsjegy	485	495	
M. agr. és járadb. szőlőköt. 4%	93.50	94.50	Fiumei hitelbank	278.50	279.50	Erzsébet-szannatorium sorsjegy	7.50	8.50	
M. agr. és járadb. szőlőköt. 4%	97.75	98.75	Hazai bank részvénytársaság	356	355	"Jo szlv"	10.50	12.50	
M. agr. és járadb. szőlőköt. 4%	97.50	98.50	Hermes m. ált. váltóintézet r.t.	226	231	Magyar vöröskereszt osztrák felülb.	27	29.50	
M. ált. takp. r.t.	92.25	93.25	Horvát-szlavon orsz. jelzálogb.	400	410	Olasz vöröskereszt osztrák felülb.	41	44	
Magyar földhitelintézet 4%	92.25	93.25	Magyar agrár- és járadékb. r.t.	743	744	Osztrák felülb.	44	48	
" 3 1/2%	83	84	Magyar ált. hitelbank	423	426	Osztrák vöröskereszt	53	57	
" sz. talajj. 4%	99.85	91.85	Magyar kereskedelmi r.t.	379	380	Osztrák hitelintézeti	497	477	
Magy. helyi érd. vas. kötv. 50/2 évre	98.25	99.25	Magy. kir. szab. osztálysorsj. r.t.	1435	1610	Palfy	202	212	
Magyar jelzáloghitelbank 4 1/2%	91.24	92.50	Magy. kir. szab. osztálysorsj. r.t.	1435	1610	Szerbia nyer.-kölcsön	93	103	
M. jelzáloghitb. közs. kötv. 4 1/2%	99.50	100.50	Magyar leszámitoló és váltó. bank	486	487	Pénzmekek és váltók.			
" 4%	91.50	92.50	Magyar takarékp. közp. jelz. bank	1625	1638	M. v. oszt. arany. vert	11.35	11.43	
" nyer. kötv. 4%	116.50	117.50	Osztrák hitelintézet	635.50	639.50	20 frankos arany	19.05	19.18	
" konv. nyk. 100 K.	122	123	Osztrák magyar bank	1760	1770	20 márkás arany	23.40	23.46	
" nyer. kötv. 100 K.	96	98	Pesti magyar kereskedelmi bank	3460	3465	Német bród bankjegy	116.90	117.20	
Magyar orsz. központi takp. 4 1/2%	98.50	99.50	Unionbank	533	535	Francia bankjegy	95.25	95.55	
" 4%	93	94	Takarékpénztárak.		Papirrabél darabonként	2.51	2.52		
" 3 1/2%	93	94	Belvárosi takarékpénztár	617	621	Római bankjegy	93.95	94.35	
Osztrák-magyar bank 4 1/2%	99	98.50	Budapest-erzsébetvárosi tkp.	198	202	Szerb bankjegy	198.50	198.90	
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	92	93	Budapest-Lipótvárosi takarékp. r.t.	150	151	London 10 font sterling	239.78	240.17	
" zaloglev. 4%	92	93	Budapesti tkp. és orsz. zalogk. r.t.	422	426	Német bankpalcok	116.90	117.20	
" 100 K. n. é. nyer. k.	102.80	104.30	Pévesült budapesti főv. takarékp.	234	234	Olasz bankpalcok	95	95.80	

201.25, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.85 Szilárd.

London, február 6. Angol consol 83 1/16.

Páris, (Zárlat) február 6. 3 százalékos Francia járadék 97.22, Osztr. aranyjáradék 98.50, Magyar aranyjáradék 93.50, 3 százalékos Olasz járadék 107.80, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290.—, 5 százalékos marokkói járadék 519.—, 4 százalékos spanyol járadék 97.10 4 százalékos unifikált török jár. 95.17, Török sorsjegy 138.75, Török dohányrészevény 366.—, Osztrák földhitelintézet 1132.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank 456.—, Banque de Paris 1375, Banque Ottomane 712.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 494.—, Urikányi község — Váltó Amsterdamra (rövid) 208.31, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Kőbányai sertéspiac.

Február 6-án. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 134—136 fillér, Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 134—136 fillér, Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 134—136 fillér, Közép (páronként 240—280 klg.) 130—132 fillérig, Könnyű (páronként 240 klg.) 130—132 fillérig, Sertéslétszám: 1909. évi február 4. napján volt készlet 19632 drb. — 1909. február hó 5-én elszállított 267 drb. — 1909. február hó 6. napjára maradt készletben 19365 drb. A hizott sertésizlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székessövárosi állatvásár és közbazár igazgatósága.) Február 6-án. Előző napi eladatlan maradvány 272 drb sertés, 9 drb süldő, Pótfelhajtás 28 drb serés, Mai felhajtás 546 drb sertés, 47 drb süldő, összesen 846 drb sertés, 56 drb süldő, Eladatott 719 drb sertés, 56 drb süldő, Maj maradvány 127 drb sertés, Következé árak jegyzetettek: Zsirtertés: Öreg I. rendű 350 kilogramm felüli életsúlyban 100—106 fillér, fiatal nehéz 300 kilogramm felüli életsúlylevonással 126—134 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig 126—138 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 120—138. Husserítés, belöldi süldő 94—100 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlank.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

— Ön azt hiszi, hogy valami szomorú rögezemme vett erőt rajtam, — szölt mintegy mentegatóve magát, és ugyebár, rossz néven veszi, hogy nem akarom elfogadni a jó tanácsot. Gondolja meg, mi volt nekem az atyjám és azután kérdezze, vajjon szabad-e őt irántam tanusított bizalmában megesealni. Gondolatban ezt a dolgot elképzelni legjobb esetben kínos; de valóságban egy érző szívű nőre ez borzalmas is lehet. Nem is merek rá gondolni!

— Nem beszélünk valami másról?

Hosszu ideig Maitland nem szölt semmit és én sem szakítottam fölébe a csendet. Végre megszölkált:

— Reméljük, hogy ha a vélt gyilkost megfogjuk, a felfedezés olyan ember által történik majd, aki nem engedí, hogy akár ön, akár a vagyona áldozatul essék.

Florence mindez nagyon meglepte és én mert a hangja szokatlanul érdes volt és félreismerhetetlenül látszott, hogy szomorú gondolatok bántják.

Florence mindez nagyon meglepte és én azon gondolkodtam, hogy nem lenne-e helyesebb, ha félrehívnam és megmagyarázom neki, hogy néha vannak ilyen hangulatai. De Maitland, mi fha semmit sem vett volna észre, újból megszölkált s folytatta:

— Látja, milyen jól megokolta a rendőrség az öngyilkosságról táplált véleményét? De mint minden más alkalommal, most is találunk egyes pontokat, ahol a véleményét

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna N.-Majtény, Latorcsa-Munkács, Laborcz Homonna, Ung), date (febr. 6 febr. 5), and water level (m é t e r). It lists various stations and their corresponding water levels.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Cziráki János cseleddi járásbírói joggyakornokot az igali járásbíróshoz, Tombor László nyitrai és dr. Krejzlár Gyula pozsonyi törvényszéki joggyakornokot pedig a nyitrai törvényszékhez jegyzökké; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Sziltsné Nagy Eszter okleveles kisdödvönöt a magyarfenesi állami kisdödvöadához kisdödvönövé, Rajka Józsefné Sági Tekla okleveles kisdödvönövé, Sztraka Irén okleveles kisdödvönöt az adödvöadához, Sztraka Irén okleveles kisdödvönöt az alsötöröcséki állami kisdödvöadához kisdödvönövé, Csikváry Piroksa okleveles kisdödvönöt a végvári állami kisdödvöadához kisdödvönövé; a belügyminiszter Patkó Jánost a pozsonyi pénzügyigazgatóság díjnokát a pozsonyi állami kórház irnokává; a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság Farkas Jenő marosvásárhelyi adöhvatali gyakornokot a marosvásárhelyi adöhvatalhoz segéddíjas adöhvatali gyakornokká; a zombori pénzügyigazgatóság a hódási adöhvatalnál úresedésben levő díjtalan adöhvatali gyakornoki állásra Hézszer Gyula munkási hegyvidéki kirendeltségi díjnokot nevezte ki. Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ring Károly magyarszentmihályi állami elemi iskolai tanítót a stájerlakzsigmondtelepi állami elemi iskolához, Massong Ferenc szilasi állami elemi iskolai tanítót a magyarszentmihályi állami elemi iskolához és

megtámadhatjuk. Ezeket az adatokat kell kitudnunk, hogy végső következtetéseiket megdönthessük. A biztosítási kötvényeket, melyeket ök nem olvastak el, mert nem volt idejük, nekünk alaposan meg kell nézni, továbbá azok után, amiket ön elmondott nekem, azt következtetem, hogy atyja bizonyos viszonyok felől, melyekről eddig ön nem volt tájékozva, feljegyzéseket hagyott hátra. Biztosan azzal a célzattal tette, hogy mindazt csak halála után olvassa el. Ezt a kérdést nekünk azonnal meg kellene oldani. Az iratok, vagy itt, vagy pedig az ügyvédjénél lesznek. Engedje meg, hogy először itt nézzünk utána. — A magánügyekről szóló feljegyzések itt vannak az iróasztalban, — felelte Florence s felállt, hogy előre menjen a dolgozószobába. — Kérem, csak egy pillanatra — szölt Maitland — még valamit meg kell kérdeznem öntől, ami már egy órája itt lebeg a levegőben, de azért még mindig kimondatlan maradt. Azt hiszem, hogy az ön atyját megmérgezték. Ha a mérég tényleg megvan a szervezetben, azt analízálni kellene és a sebet alaposan megnézni mikroszkoppal. Igazán én végtelenül sajnálom, — hogy önnek fájdalmat okozok, de hogy ezélemlat elérjem, okvetlen szükséges, a sérült hely kivágása. Megengedi ezt? A rendőrség az öngyilkossággal mellett kardoskodik, s így nem fog akadályt gördíteni az utunkba, — tehát csupán az ön beleegyezéséről van szó, — Darrov kisasszony. Egy pillanatig Florence nem felelt semmit. Térdre borult atyja teste előtt s szendélyesen csökölt a hideg meredt kezéket. A szomorú esemény óta most először talált megkönnyebbülést a sírásban, s amint újból felkelt, nagy változás ment benne végbe. Nagyon sápadt volt és olyan gyenge, hogy

Krasznai József pusztabánházi állami elemi iskolai tanítót a szilasi állami elemi iskolához, Helliger Mária alsötöröcséki állami elemi övönöt a bátai állami övönödához eddigi minőségében áthelyezte.

Pályázatok. A dicsöszentmártoni adöhvivalnál díjtalan adöhvivali gyakornoki állásra 2 hét alatt; a nezsideri járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt; a szentlörinczi járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt; a pécsi törvényszéknel jegyzöi állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDÖJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmánességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban az idő tegnap is változókéony jellegű volt és ismét sok helyütt volt csapadék, de többnyire csak kisebb mennyiségben, a Kis-Kárpátok vidékén azonban 10 mm.-t meghaladta a csapadék mennyisége. A hőmérséklet országsszerte néhány fokkal magasabb volt a normálnál; a maximum Fiumében 9 C. fok és a minimum Marosvásárhelyen —9 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára: Hőszüledés és elvélve — főleg keleten — csapadék várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Lists various stations and their weather data.

egy székbe kellett kapaszkodnia, hogy megálljon. Göresös zokogással, melyet nem tudott elfojtani, így felelt Maitland kérdésére:

— Én — én bucsut vettem tőle. Csak kivánságának teszünk eleget, ha elkövetünk mindent, ami a gyilkos felderítésére szolgál.

— Beleegyezésemet adom, hogy mindent úgy tegyen, mindent, ami szükséges, czölja elérésébe. Tudom, ön nagyon, nagyon szives hozzám... — itt nem volt képes befejezni a mondatot.

Az szomorú bizonyosság, hogy minden hiába, mert atyjának szerető gondoskodása megszünt örökre, megtörte lényét és amitől eddig féltém — bekövetkezett. Keze lecsúszott és ha Maitland nem fogja fel karjában, lezuhan volna a földre.

MÁSODIK RÉSZ.

John Darrov szerelme, ELSÖ FEJEZET.

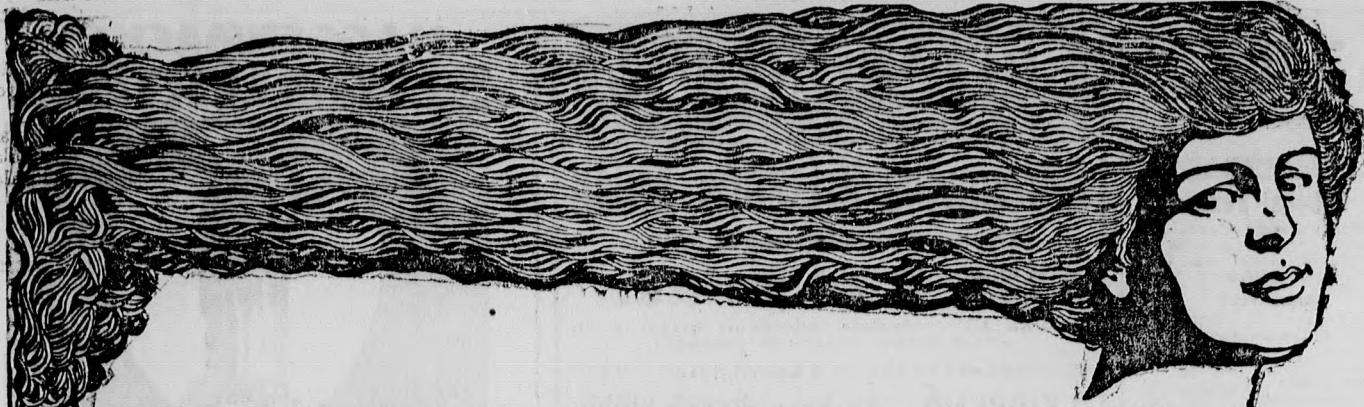
Maitland az eszméletlen leányt bevitte atyja dolgozószobájába és jóideig eltartott, míg ismét magához tért. Amint visszanyerte eszméletét, nem akartuk az erejét ismét újabb próbára tenni.

Maitland követelte, hogy nyugodtan maradjon, pihenjen, mialatt mi átkutatjuk az iróasztalt. Némi keresgélés után megtaláltuk a biztosítási kötvényeket és egy lepeesételt borítékot ezzel a felirással:

Florence Darrov kisasszonynak. John Darrov halála után kell felboantani.

Találtunk azonkívül három ujságot, amelynek mindegyikében egy rész-kéz-ceruzával meg volt jelölve. Felolvastam az elsőt. Így szölk:

(Folyt. köv.)

„IPE“ a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amelyet Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egy-szer próbáltam, mindig használok.“

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új, buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A kopás rögtön eltűnik.

LEGJOBB még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhol 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levél-bélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

„OJA“ szappanunk kölcsönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pörnsékek, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

akvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-tól a legkérgesebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finommá válik. A pörnsök megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

nélkülözhetetlen a hőrápólásra! 1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levél-bélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. „OJA“ az egyetlen jó szer

RIORET, perui szappangyökér, garantálva elsimitja fiatalosan üdév és vakító fehérré teszi. Eredeti csomag K 5.—. Mintacsomag K 2.—.

INCARNAT halvány arcoknak gyöngéd, rózsás lehetélt kölcsönöz. Teljesen fölismerhetetlen. Nem kendőző-szer! 1 doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—

Kaliforniai „OJA“-crème, előállítva Virginiaból (a tavasz szépsége), nincs benne sem zsiradék, sem semmiféle festőanyag a reggel és este használandó, előzetesen „OJA“-szappannal való mosás után. „OJA“-crème a legdurvább, vörös és felpattogzott bőrt nyomban bársonypuhaságúra változtatja. 1 eredeti doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 3.—, 1/2 doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 2.—.

Kaliforniai „OJA“-puder az „OJA“-crème vagy az „OJA“-szappannal való mosás után használják. Az „OJA“-pudernek előnye, hogy absolute láthatatlan és hogy mentes minden fémanyagoktól. A bőr az „OJA“-puder használata után nagyon gyöngéd és üde lesz. Ily meglepő hatású pudert Európában eddig még nem ismertek! Kaliforniai „OJA“-puder 1 eredeti doboz K 5.—, Kaliforniai „OJA“-puder 1 mintadoboz K 2.—. (Fehér, rózsaszín, vagy crème).

Amerikai „OJA“-körömfény a körömeknek nyomban gyönyörű zománcos fényt kölcsönöz, mely 8 napnál tovább is eltart. Egy doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvétel mellett az **7555**

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11. PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégeknel: **Thalmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszerész, VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.**

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fogynitőzet

Vác.

Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskát, kő- és kőcsöcsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel tűzfűrészesasztalokat, gorti és locomobilfeeskendőket stb. stb.

Állandó nagy raktár. Kérjen ajánlatot!

PENZ

kölcsön sorsjegyekre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre

Erzsébet sorsjegyre	6.50 K.
József sorsjegyre	7.50 K.
Magyar v. t.	22.— K.
Bazillika	16.— K.
Olasz v. t.	30.— K.
Osztr. v. t.	40.— K.
Hazi	90.— K.
Konvertált Jelz.	100.— K.

A kölcsön 2 koronával kezdődő apró részletekben törlesztendő. — Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letétjegy beiktatása ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. Azonnal felintézés és legelőcsök kamattal

JELZALOG

kölcsönök minden nemű a legszolidabb alapon és legelőnyösebb feltételek mellett közvetlenül előleg nélkül.

BEIFELD BANKHÁZ Bpest, Károly-körút 1 Alapítástól 1874-ben

NAGY LÁSZLÓ

A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.

Ára 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Rég bevált aromatikusan beörzöslés az inak és izmok erőltetésére és edzésére. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikeresen használtva elő- és utóerősítőre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Forráktól: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12., Andrásy-út 20.

Katzky Lajos
épeletműlakatos-mester

Zephe: szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintá raktára

TELEFON 22 - 78.

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.

LAUSER L.-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer tyukszem, szemölcs és a talp, valamint a sarok bőrkeményedés, továbbá mindennemű balesz-szarcsodás ellen. A hatásért jótállás válik. Képző: **SCHWENK L.** győz. Meidling-Bécs

E tapasz csak egy nagyvágban létezik és pedig darabonként 120 kor. Minél, határozottan LAUSER-féle turista-tapasz köveendő.

Központi szék. raktár: **SCHWENK L.** győz. Meidling-Bécs

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrásy-út 20.

Meghívás.

A „Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár Részvénytársaság“ 1909. február hó 16-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében Váci-körút 22., I. em. tartandó kilenczedik évi rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének előterjesztése. 2. A mérleg megállapítása és határozat a nyereség felosztása tárgyában. 3. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére. 4. Az igazgatóság megválasztása. 5. A választmány kiegészítése, a felügyelő-bizottság megválasztása s díjazásának megállapítása. 6. A részvénytöke felmérése. 7. Az alapszabályok módosítása. A részvényesek felkértenek, hogy az alapszabályok 20. §-a értelmében a nevükre irt részvényeket az intézet pénztáránál részvételi-jegy ellenében február 13-ig deponálják. Budapest, 1909. január 21-én. Az igazgatóság, 1908. évi mérleg. Vagyon 1908. december 31-én. Készpénz 19703.48. Postatakarékpénztárnál 3359.65. Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál 20300.—. Első magyar iparbanknál 46060.70. Pesti magyar kereskedelmi banknál 3706.—. Magyar kereskedelmi részvénytársaságnál 36350.—. Osztrák-magyar banknál 522.—. Értékpapírok: 21701.50. Váltak: 1003736.41. Leltár: 7400.—. Budapesti gyűjtőpénztár és hitelszövetkezet 94560.80. Jelzálogkölcsön: 10001.15. Adósk: 33016.46. Hitelegylet: 36025.88. Bankári adós: 14567.52. Összesen: 1351011.55. Teher: Részvénytöke: 300000.—. Tartalék: 12774.23. Hitelegyleti biztosítéki alap: 38143.82. Takarékpénztári betétek: 488545.37. Visszszámítolás: 406897.13. Atmeneti tőlelek: 4432.13. Fel nem vett osztalék: 834.—. Hitelezők: 32501.65. Bankári hitelezők: 38920.—. Nyereség áthozat 1907-ről: 1492.93. Nyereség 1908. évben: 26470.29. Összesen: 1351011.55. Tekintetes közgyűlés! Van szerencsénk jelenteni, hogy megbízásunk teljesítésével megvizsgáltuk az 1908. év folyamán a takarékpénztár ügykezelését és könyvvezetését, s ezt, valamint a készpénzt és értékeket a legnagyobb rendben találtuk. A bemutatott 1908. évi zárszámadásra vonatkozólag azt jelentjük, hogy annak minden egyes tételét a főkönyvvel és a segédkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben egyezőnek találtuk. A kimutatott 26470.29 korona tiszta nyereség felosztására nézve magunkéva tesszük az igazgatóság javaslatát és ezt a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk, kérve, hogy úgy az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság részére az 1908. üzletévre a felmentvényt megadni sziveskedjék. Kelt Budapest, 1909. évi január hó 21-én. Dr. Reich József íb. elnök, dr. Bergsmann Jakab, Sós Bernát íb. tagok.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. február 8-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárral.

Francillon.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Dumas Sándor. Ford. Paulay E.

Személyek:

Riverolles marquis Gál	Riverolles gróf, fia Pál
Grandredon Deszsi	Simoux Henry Mihályfi
Carillac Jean Szóka	Pinguet Nádai B.
Célestin Faludi	Inas Narcisz
Riverollesné P. Márkus E.	Smithné Teréz Csillag T.
Anette Várdai A.	Eliza Keczeri I.

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárral.

Cyrano de Bergerac

Drama 5 felv. Írta: Rostand Ed. Fordította: Abranyi Emil.

Személyek:

Cyrano de Bergerac Pethes	De Neuville Garamszeghy
Le Bret Ivanfi	Carbon, kapitány Szalay
Ligniere Bónis	Varvot vicomte Lezso
Cuigy Bartos	Brissaille Mézáros
Ragueneau Rózsabégyi	Montfleury Horváth I.
Bellerose Thuránszky	Jodellet Kovács
1-50) marquis, 2-ik) Horváth	Egy gárdista Földi
Pogár Kórosmezei	A fia Latabar
Egy testőr Tompa	Más testőr Kórosmezei
Kapus Narcisz	Tolvaj Magyar
Egy kapucinus Mátrai	Spanyol tiszt Gabányi
Karmester Abonyi	Egy őr Deák
Boxán Várdai	Liza Lenkey H.
	Vizvári M.

Kezdeté 1/3 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Pillanat képek a történelmi császárelőletről. — A Gorden-Bennet léghajóverseny. Újabb felvétel. — Zeppelin gróf felszállása Henrik herceggel. — Galléi. — Felvonulás a Sziámi király jubileumán. — Mose a bődög ember ingerül. — Tilly Bébé, a híros oroszlansejditő nő mutatóványai, I. sorozat. Az oroszlansejditő nő tragikus szerelme, II. sorozat. Kezdeté 5 órákor, vasár- és ünneppapokon 3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

II. Rákóczi Ferencz.

Magyar történelmi dráma egy előjátékkal és 3 szakaszban. Szövegét és zenéjét írta: Gróf Zichy Géza.

Személyek:

Zrínyi Ilona Vasquezné	Rákóczi Juliánka Payer A.
Abelson Venczell B.	Rádics András Várady
Kööss György Mihályi	Badányi Kertész
Rákóczi Ferencz Takáts	Hesseni Amália Elattné
Sieniawska grófnő Szamosi E.	Nigrelli gróf Kornai
Laagneval Pichler	Korcsmáros Déi
Dragonyos kapitány Hegedus	Esze Tamás Szendrői
Gazda Ney B.	Fővadász

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután rendez helyárral:

Mary-Ann.

Szövegét egy angol regényből írta: Hajo Sándor. Zenéjét Gabor Anzor verseire szerelte: Kacsók Pongrácz.

Személyek:

Lancelot Király	Peter Falusthy
Mary-Ann Harmath I.	Mrs. Leadbetter Marosi A.
Lady Stewben Ouley F.	Alice Kosary E.
Lord Lealles Csizsér	Parrot Papir
Kitty Loránt I.	Priddy Csizsérné
Betti Szári R.	Jetti leányok Németh E.
Netti Solyomán	

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárral.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta: Hanna Ferencz. Zenéjét Szep Ernő verseire szerelte: Szirmai Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg Gábor	Von Flüggen Szirmai
Von Saarburg Csizsér	Von Dennenvitz Sárosi
Von Stackelberg Margittay	Heilbrück Simai
Canisius Wolf Papir	Herna, neje Erdei B.
Thea, leánya Petrács S.	Prokch Libor Németh
Ede, a fia Otvos G.	Durenstein Sátrány
Ena, a felesége Nyarainé	Hertha leányok T. Harmath I.
Dr. Frolocker Rasko	

Kezdeté 1/3 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Obrenovics-Krisztics Milán

magyar, francia, angol dalok.

Ma 2 előadás.

Délután fél 4 órákor mérsékelt helyárral, este 8 órákor rendez helyárral. Mindkét előadásban a szenzációs műsor **3 KICSI NŐ Az öngyilkosok klubja** Operett. Budapest szenzációja. Új zenés boházatok, magánszámok, mókák, szatírák, tréfkák. Jegyek előveteli díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt árral. A téli kert tükörfőrtémben Royal-Cabaret és tánc attrakciók reggeli 6 óráig.

Kolnap hétfőn, febr. 8-án, este 1/2 8 órákor a fővárosi Vigadó termében

SAUER

EMIL zongoraművész egyetlen hangversenye.

Jegyek a 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-u. 20. sz. kaphatók.

Szerdán, február 24-én este 1/2 8 órákor a Royal-teremben

Backhaus Vilmos

zongoraművész hangversenye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. szám, kaphatók.

Szerdán, márczius 3-án este 1/2 8 órákor a fővárosi Vigadó termében

Sembrich

Marcella világhírű opera- és dalénekesnő egyetlen hangversenye.

Jegyek a 15, 10, 8, 6, 4 és 3 kor-ért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-u. 20. sz. kaphatók.

Most csütörtökön, február hó 11-én este 1/2 8 órákor a Zeneakadémia dísztermében

Schmidthauer

Lajos orgonaművész

orgona-estéje.

Jegyek: 2-10 koronáig kizárólagosan Molitor Oszkár „EUTERPE” zeneműkereskedésben IV., Kossuth Lajos-utca 15. (a Semmelweis-utczával szemben) kaphatók. — Telefonszám: 6-41.

Csütörtökön, február 18-án este 1/2 8 órákor a Royal-teremben

May-Münster

Cornélia, opera- és dalénekesnő dalestéje

KULIFFAY IZABELLA főhercegi tanárnő, zongora- művésznő közreműködésével. Jegyek: 2-10 koronáig kizárólagosan Molitor Oszkár „EUTERPE” zeneműkereskedésben IV., Kossuth Lajos-utca 15. (a Semmelweis-utczával szemben) kaphatók. — Telefonszám: 6-41.

HAGGENMACHER SZT. GELLÉRTSÖR

CSAPOLÁSA:

Egyed Gy., I. Krisztina-ter. I.	Wagner V., VI. Andrásy-út 44.
Wehrmann B., I. Fehérvári-út.	Jahn Edéné, VII. Király-utca 59.
Borovszky L., II. Pálffy-ter.	Hlatky S., VII. Aréna-út 19.
Kubaneck V., II. Budai vigadó.	Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
Derer J., III. Zsigmond-u. (Lukács-fürdő mellett).	Nemcsák M., V. Lipót-körút 11.
Göttler L., IV. Veres Pálné-u. 2.	Schneider L., V. Lipót-körút 2.
Nemcsák M., V. Lipót-körút 11.	Waschata és Diósi, VIII. József-körút 46.
	Mertl I., IX. Üllői-út 111.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-83.

Minden este 9 1/2 órákor: **Az új magyar és német műsor.** Orvosi Konzilium (Szatira.) Orfeum a Kabaréban. (Új beállításal.) Azonkívül: Baron Ervin, a kölni Stadt-Theater tagja és társulatának vendégjátéka. **Kollegen.** (Bohózat.)

Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a plakátok.

CIMBALKOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletes leírás a legújabb hangversenyek kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedők, fuvolák, üt-rák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kínálatotve elismert jó munkáért.

Árjegyzék ingyen kelt

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-út 71.
Telefon 58-20.

Szabadalmi-védjegy- és mintaoltalom

készítéské az összes kulturállamban. ADLER MIKSA okl. gépészmérnök, hites szab. ügyvivő Budapest, VI., Andrásy-út 51. szám.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről **KIRÁLY-UTCZA 58.** Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban. **10 évi kezesség! OLCSÓ ÁRAK.**

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál **HATSCHKEK N.** Csakis: Bpest, Károly-körút 6. Árjegyzék titoktartással ingyen.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma vasárnap két nagy előadás.

Kezdetük 4 és 8 órákor.

A mérsékelt helyáru délutáni előadás

a februári műsor legkiválóbb attrakciói.

Jegyelővétel a nappali pónztárnál 10-1 és 3-6-ig. Telefon 93-36.

Kovács Gyula
zongoratermei
Budapest,
(Gresham-palota)
V., Ferenc József-ter 5-6.
Telefon 110-66.

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszeszt.** Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhely Budapest, VIII., József-körút 80. Gará Béza és Isa drogéria — Tetséki árjegyzékért kérni.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. február 8-án.

VISSZINHÁZ.
Délután mérsékelt helyárok.

Visszatérés Jeruzsálemből
Szinmű három felvonásban. Irtá: Donnay Maurice. Fordította: Adorján Andor.

Személyek:
Michel Goth
André Hermath H.
Henriette-Judith Kertész E.
Suzanne P. Gazi M.
Hendelsohn Fenyvesi
Emil Vendrei
Aubiers Balassa
Aubierás Haraszthy H.
Dr. Lurdau Thanyi
Vovenberg Tanay
Georges Tapoczay
Treviéro Bardí
Moisac Győző
Kapitány Harsányi
Afikler Szerény

Kezdete 3 órakor.

Este rendez helyárrakkal.
A kívándoró.
Szinmű négy felvonásban. Irtá: Hercege Ferencz.

Személyek:
Haltudny herceg Fenyvesi
Pálfi Miklós Goth
Bárá Szentgróthy Tanay
Jeszi Harmat H.
Hegyi Tapoczay
Kovács Vendrei
Mihályi Szerény
A feleség Ronaszékíne
Adél, leány Hegedűs
Klemon Hegedűs
Göta Balassa
Vera Kazalicsky
Kriszta Bardí
Harik Sarkadi
Béni Győző

Kezdete 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.
VI. Néval-utca 18. szám.

Hüvelyk Matyi
vagy az elvarázolt királygyednyok.
Eredeti bohózatos varázsege da lokkal és táncokkal 7 képből.
Irtá: Feld Matyas.

Személyek:
Pitypaty király Babai
Furcsako Gándor
Kánari Stam
Campanez Hercege
Csirke Misi Kövesy
Jino, földmives Kakasi
Erzi a feleség Fiacsik
Rodrigo Feld R.
Pulyka Peti, apród Katona I.
Hüvelyk Matyi Halász

Kezdete 4 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Délután mérsékelt helyárok.

A császár katonái.
Drama három felvonásban. Irtá: Földes Imre.

Személyek:
Karády István Vágó
Zoltán a fia Thuróczy
Erzsebet a leánya T. Halmi M.
Schneider, ezredes Z. Molnar L.
Marjay, őrnagy Réthey
Sziassy, százados Törzs
Jozsef löhadnagy Csontos
Sárosy adjutans Vándori
Füredi ezredes Fenyvesy
Keller, tisztnagy Rákai
Szedincsek Papp
Pinter közlegény Tarnay
Ferenc, hajdu Köröndy
Kaplár Faragó
Lakaj Molnar J.
János Peheő

Kezdete 3 órakor.

Este rendez helyárrakkal.
Falusi idill.
Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Lengyel Menyhért.

Személyek:
Telekes főszolgabiro Csontos
Eva, a felesége T. Halmi M.
Hódar Törzs
Fodor, segédjegyző P. pp
A feleség F. Igacs R.
Hóhéberke Mészáros G.
Dr. Füzsi, ügyvéd Rákai
Schwarz Samu Dobi
Csiboné Porrai R.
Ida, a leánya Toth I.
Baradlay Izó Z. Molnar
A tanító Réth y
A pap Fenyvesi
Óreg paraszt Köröndy
Patali paraszt Turóczy
A kaszár Czóbor
Főlegye Bera Paula
A képviselő Tarnay
Járásbíró Tiroki
Mari, szakácsné Maró-I. A.

Kezdete 1/2 8 órakor.

VARSZÍNHÁZ.
Nincs előadás.

TRAWA SZÍNHÁZ.
Délután mérsékelt helyárok.

A tánc.

Kezdete 4 órakor.

Este rendez helyárrakkal.
A francia forradalom.
Kezdete 1/2 8 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-29.
Kezdete 8 órakor. Ma és mindennap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.
Bobózat, Irtá: Lucian. Ezt követi:
SZERELMI FÉSZEK.
Bobózat 1 felv. Irták: Gilinger és Taussig. Ford. Steinhardt Géza.
Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedlos Natália, Sándor, férfi kettős és Pápy teljesen új magánzámban, valamint: Snowball and Dalia, amerikai ének- és tánc kettős, Bolla Mára de Torée, korom és homok festő, Hona Előret, labnyug táncosnő és Flóra, hölgy-quartett fellépte.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontiné dohánkülönlegességi árujában. Andrassy-ut 29. A remek telikertben reggeliz tánc és zene. Elsőrendű attrakciók. Kifünő zenekar: Belépődíj nincs. — **Vasár- és Húnepnap mérsékelt helyáru előadás. Kezdet 12 órakor.**

SZERDAN, FEBRUAR 10-ÉN, ROYALTEREM

Friedmann

Ignác zongoraművész 2-ik és utolsó hangversenye
Jegyek: 10, 6, 4, 2 kor. kizárólag Mery Bélánál Andrassy-ut 12.
Kedden, február 23-án — Royal-terem

Kussewitzky

Sergei orosz gordonka-művész egyetlen hangversenye.
Közreműködők: Casadesus (viola d'amour) és Lindemann Frigyes (zongora).
Jegyek 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Mery Bélánál Andrassy-ut 12. szám.

Hétfőn, február 22-én — Royal-terem

YSAYE Eugene

hegedűművész egyetlen szólóhangversenye.
Jegyek 10, 8, 6, 4 és 3 kor. kizárólag Mery Bélánál Andrassy-ut 12. szám.

Penteken, március 5-én a Royal-teremben, YVONNE

DUBEL

a párisi Opera primadonnájának első dalestéye Budapesten.
Jegyek: 12, 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag Mery Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

FOGAK

és fogsorokat szajpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és ragásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János
műfog specialista
Budapest, VII., Baross-ter 22. l. em. Jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Erkezeskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 159-63.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagysághan nyitott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 ftr 80 kr-ért.

Rosenberg és Qitt
női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy áruház
Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet
Alapítótól 1895.

PARISIANA-MULATÓ MÁRVÁNY-PALOTA

Szerecsen utca, (a m. kir. Operával szemben.)
Igazgató: FRIEDMANN A.
Különlegességek szinpadja.
A művész-világ gyöngyei!
Ünnepélyes megnyitás pénteken, február 12-én!

EDISON
Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.
Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.
Vasár- és Húnepnapon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kezdete 11 órakor.
Szenzációs ujdonság!
Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zené-mozgófénykép a világ legelső- és legnagyobb művészi közreműködésével.
Minden órában változó műsor.
Helyárok: Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter ujdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Legmegbízhatóbb **Román Oszkár**
Angol FOGMŰTERME
RENDSZERŰ
Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.
Munkáitatal jóságát részletfizetési kedvezményrel is biztosítja.

Órák, ékszerek

RÉSZLETFIZETÉSRE készpénzfizetésnél,
mivel egy bank minden hitelképes vevő számláját rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa, mert nekünk mindegy, hogy a fél az összeget sajátjából fizeti ki vagy a bank utján utalja azt át, a bankkölcsönt minden mellékkeltség és részjegy-jegyzés nélkül kapják. Fizetési feltételek 300 K után 10 K, 500 K után 15 K, 700 után 20 K, 1000 K után 40 K havonta.

Kerekes Testvérek
ékszerészek
VII., Király-utca 27., II. em.

BUTOR
RÉSZLETFIZETÉSRE
EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrassy-ut sarok) HÁRHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREK
BUDAPEST, VII., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UT SAROK)
BUDAPEST, ANJÉCVÁZAR IMOVEN. TELEFON 822

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintajelölmeleket megszerez a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. ogy)
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

GUMMI
Eredeti francia gyár-mény para, selyemgummi és halcsígyagok
JUCZALIA KOR 100 2, 3 4, 5, 10 KORO ALI.
Egy koroná bekiold se után frankó és borm-nive kioldk 3 drb. legfontosabb minia-nyul emény díj díj mellett
NEUMAYER LIPOT Budapest.
szin- (árú különlegességek
VI. Váci körút 3 sz. Auferényház

FOLIES CAPRICE
Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

As előadás kezdete 1/2 9 órakor.
9/11 órakor! Ma 9/11 órakor!

Az első stáció.
Bobózat. Irtá: SATYR. Rendező: Rott Sándor.
Végül 11 órakor! Végül 11 órakor!

„BADE ZU HAUSE“
Jelenet a gőzfürdőben. Irtá: Satyr. Rendező: Rott S.
Nappali pénztár, délelőtt 9-1 óráig és délután 3-6 óráig.
Az 1-es emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú tánc-attrakciók. — Kezdete 1/2 12 órakor. Telefon 14-22.

Metrostyle-Thomodist Pianola!
a legtekélyesebb zongorázó-készülék A salón ujdonsága:
Pianola-Piano.
Ebben egyesítettett egy kitanó pianino és a pianola az összes ujtásokkal. Kézzele is játszható, mint a közönséges zongorak vagy a beépített pianola segítségével.

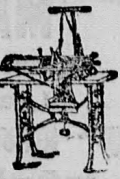
Egyedüli képviselő Magyarországon:
CHMEL J. és FIA
cs. és kir. udv. zongoragyáros
Budapest, Gizella-ter, Haas palota.
Ugyanott a világ legjobb zongorái, mint Bösendorfer, Bechstein, Chickering, Seniedmayer, Rönisch, Görs, P. A. W. Wirth stb. egyedüli képviselője.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghíresebb
kötőgépek

szahndalmazott zárrakkal ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve
Fojt József Lajos öngyvezető, Iroda és elárú-
sítóhely Csengery-u. 54/e

Hol vásároljunk?

**Porcellán-
háznál**

Budapest, Baross-tér 4.
Áraink bámulatos olcsók.

Legújabb vasaszték üveg, porcellán-lámpa, szománcz edény
egész konyhaberendezések, mosnyasazonyi kélelgy, asz-
ajánok. Minden vidéki megrendelőnek legelőbb áll az
árat kisvonalpórási és nem teljés essien saját költségemre
visszaküldeni.

Étkészítőkészlet 6 személyre, rokokó, ft. 3.50
finom porcellán, osak
Étkészítőkészlet 6 személyre, teljesen 6.50
mótern faon, festve és aranyzégélyvel
beégetve
Étkészítőkészlet teljesen 6 személyre, 7.95
rokokó-stílus, diszes festés, elsörendü
minőség
Étkészítőkészlet 6 személyre, rendkívül 10.-
diszes rokokó-stílus, □ pccsenyétál, ele-
gáns festéssel

Legelőbb és legnagyobb választék csakis
elsörendü 12 személyes étközö-kö-zletekben
diszesen festve, dusan aranyozott rokokó-lágon
kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai:

2 ovál levesestál 2 mártás aja
2 nagy pccsenyétál 2 nagykanál
2 kis pccsenyétál 2 kiskanál
2 nagy tésztatál 2 sótartó
2 kis tésztatál 12 mély tányér
2 főzeléktál 36 lapos tányér
2 salátatál 12 kis tányér **25 FORINT**

Azenkívül vannak készletek egészen 100 forintig.
Étközö 12 személyre, rokokó-stílus, ft 12.50
kisebb összeállítás, 42 drb., diszes fes-
téssel s beégetve

Tea vagy kávékészlet festve és beégetett 9.25
aranyozással, rokokó-stílus

Tea vagy kávékészlet, diszes és beégetett 4.-
dus aranyozással, rokokó-stílus szép
festéssel

6 személyes likörkészlet, festett és be- 7.5
égetett aranyozással

6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes 1.75
készlet festett és beégetett aranyozással

1 teljes angol diszes, nagy, valódi majolika 4.50
mosókészlet

Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, 10
lapos8 és

Vizes vagy boros pohár5 és 06

1 asztali lámpa ernyővel, diszes150

6 személyes finom üveggészlet 6 ft 50 kr
vésott, elegáns mintával

6 vizes pohár 6 pezsgős pohár

6 boros pohár 1 vizes kanecsó

6 likörös pohár 1 boros butella

6 sörös pohár 1 likör-üveg

1 zománczozott kávédaráló csak85

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás,
ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám
Rákóczi-ut végén.

Hirdetések telveletnek e lap
kiadóhivataiban.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házaban

vizmérő

ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja.
Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi
a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.

vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.

Telefon: II-06.

Meghívó

az Aszódi Takarékpénztár
folyó évi február hó 28-án d. u. 2^{1/2} órakor
saját helyiségében tartandó

XL-ik rendes közgyűlésére.

Az 1908. évi zárszámadás és a közgyűlés elé terjesz-
tendő jelentések az intézet helyiségében a t. rész-
vényesek rendelkezésére állanak.

Aszód, 1909. február 4-én.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlés vezetése elnök és két jegyző-
könyvhitelítő választása. 2. A zárszámadások
megvizsgálása és a mérleg megállapítása. 3. Az
igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, hatá-
rozathozatal a nyereség felosztása iránt s a fel-
mentvény megadása. 4. Az igazgatóság 7 tagjának
megválasztása. 5. A felügyelő-bizottság 3 tagjá-
nak megválasztása. Jegyzet: Az alapszabályok 14.
szakasza értelmében csak oly részvényes gyakorol-
hatja akár a saját személyében, akár meghatal-
mazott által szavazati jogát, kinek részvénye 1908.
év december 31-ig nevére iratott s a közgyűlés
megnyitásáig az intézet pénztáránál még le nem
járt szelvényeivel letéteztett.

Mérleg-számla 1908. december 31-én.

Vagyon: Pénztárszámla K 41621.78. Váltókölcsönök K
2883273.31. Jelzálogkölcsönök K 1451269.33. Előlegkölcsönök K
9165.---. Folyószámlakölcsönök K 74372.27. Értékpapírok K
154048.35. Intézeti ház 51000.---. Árveszen vett ingatlanok K
20820.80. Giro sz. az Osztrák-Magyar Banknál K 49313.22.
Felszerelési költségzsámla K 600.---. Összesen K 4801684.32.

Telér: Alapítók K 200.000.---. Tartalekalap K 212000.---
Betétek K 2926206.11. Visszleszámitolt váltók K 629156.25.
Atruházott jelzálogkölcsönök K 150728.87. Fel nem vett osz-
talék K 240.---. Betétkamat-adó K 8201.41. Ingatlan törész-
tesés kölcsön K 37292.68. Letét számla K 16166.58. Atmeneti
kamatok K 40328.31. Nyereség K 83864.11. Összesen
K 4301684.32.

Veszteség- és nyereség-számla 1908. decz. 31-én.

Veszteség: Betétkamat K 130587.23. Fizetések K
22706.80. Lakber K 2560.---. Üzleti költség K 11931.04. Adó
K 15132.96. Betétkamat-adó K 13058.72. Ügyvédi költség
K 1484.36. Visszleszámitolt váltó-kamat K 37264.05. Leírások
K 3667.61. Árnyamkülönbözöt K 1521.50. Nyereség K
83864.11. Összesen K 323278.38.

Nyereség: 1907. évi nyereségához K 3592.99. Váltó-
kamat K 173258.58. Jelzálog-kamat K 116474.42. Folyószámla-
kamat K 13726.72. Előleg-kamat K 541.84. Értékpapír-kamat
K 6986. Házberjövdelem K 3453.88. Ingatlan berjövdelem
K 6250.---. Részenyátíratási díj számla K 24.---. Összesen
K 323278.38.

Aszód, 1908. december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Micsinay Ernő Igazgató Fázekas József
Gróf Ráday íg. elnök könyvele

Dr. Hacker István íg. tag. Segesváry íg. tag. Sárkány íg. tag.
Schlesinger íg. tag. Faragó Lajos íg. tag. Mego Alajos íg. tag.
Blau Aron íg. tag. Sárközy Pál íg. tag. Osztreicher Jónás
íg. tag. Dr. Krajcsik Rezső íg. tag.

Jelen veszteség- és nyereség-számlát megvizsgálván,
azt a kereskedelmi törvény és alapszabályok értelmében fel-
állítottak találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Fázekas Oszkár Domony Otón Dr. Gál Adolf
f. b. tag f. b. elnök f. b. tag

Az Ujlaki Téglá és Mészégető

Részvénytársulat virágcserep-osztálya

BUDAPEST

V., Akadémia-utca 9.

Raktár: III., Bécsi-ut 134.

Ajánlja legkötő-
nőb minőségű
mindent mértben a leegyszerűbb-
től a legdiszesebb kivitelig. Szint-
egy kerti-diszket és jár-
diniereket.

Árajánlattal és mintával szívesen szolgál.

Árajánlattal és mintával szívesen szolgál.

Mme. Valter

angol- és francia női sa-
bónő Budapest, VIII. ker.,
Pecské-utca 8., I. em. 6.
Elvállal minden e szak-
mába vágó munkát a leg-
utolsó divat szerint leg-
nomabb kivitelen, szolid
árak mellett. Átalakítások
elfogadtnak. Gyászruhák
24 óra alatt készülnek.

A „Pesti Victoria” gőzmalom

t. ez. részvényesei tisztelettel meghívotnak a f. évi február 15-én, hétfőn
délután 3 órakor a Magyar fővárosi malomgyesület helyiségében (V. ker.
Mária Valéria-utca 12. sz. II. em.) tartandó

42. rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése, az 1908. évi
mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. A nyereség jóváfordítása feletti határozathozatal és az osztalék megállapítása
4. Az igazgatóság újjaválasztása az alapszabályok 35. §-a értelmében.

Azon t. ez. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni kívánnak
az alapszabályok 24. §-a értelmében*) tar onak részvényeiket a szelvényivekkel
együtt legkésőbb f. évi február 12-éig a társaság pénztáránál (V., Ujpesti rakpart
22. szám.) letéti elismervény ellenében, mely egyuttal belépti jegyül szolgál
letébe helyezni. Ugyanott február 7-étől kezdve a felügyelő-bizottság évi jel entése
a mérleggel együtt a t. ez. részvényesek rendelkezésére áll.
Budapest, 1909. február 3.

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 24. §-a: Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűléseken csak azon
részvényesek szavazatképesek, kiknek részvényei legalább két hónappal a közgyűlés előtt a társaság
részvénykönyvében nyelvekre iratnak és kik ezen részvényeiket három nappal a közgyűlés előtt a
társaság pénztárába leteszik. A letéti elismervény belépti jegyül szolgál.

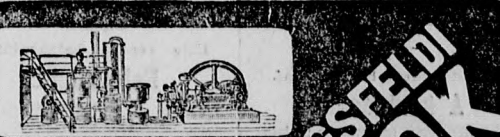
Inhalatorium,

pneumatikus kamara,
pöstyéni iszapkura,
villamos szénsavas
forrólégfürdők

Dr. PAJOR új vizgyógyintézete
és szanatoriumában

Budapest, VIII., Vas-utca 17.

Bejárók és benlakóknak.

SZÍVÓ GÁZ
BENZIN
MOTOROKES
LOKOMO
BILÓK
BRÜNN-KÖNIGSFELDI
MOTOROK

= EGYÉV = ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.

TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM: BARSEL

A MAGYAR KÖNYVTÁR-ban legújabbban megjelentek:

Ignotus

OLVASÁS KÖZBEN.

Jegyzetek és megjegyzések.

531-534. szám. Ára 1 K 20 f.

Höfding Harald

Darwin élete és tana.

Fordította: Zoltán Vilmos.

517. szám. Ára 30 fillér.

Kegel Miksa

Lassalle Ferdinánd élete.

Fordította: Zoltán Vilmos.

527-528. szám. Ára 60 fillér.

Kaphatók:

Lampel R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapesten, VI., Andrassy-út 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A LEGJOBB

ÓVAKODJUNK
ÉRTÉKTELEN
UTÁNZATOKTÓL!

Nélkülözhetetlen
háziszer.

Kapható mindenütt.

MÜHLE
KERTÉSZETI TELEPE
TEMESVÁR

Árjegyzék ingyen.

Hirdetmény.

Alólirott, mint közadós Szépe Károly szentesi fűszer- és vegyeskereskedő cég tömeggondnoka közhírré teszi:

miszerint a csődleltár 2—215., 228—813. tételei alatt 7867 korona 86 fillér becsértékben és 20467 kor. 86 fillér beszerzési árban felvett fűszer-vegyeskereskedési és festék áruk, szeszes italok, ásványvizek, bolti, raktári és pinczefelszerelések és házi butorok a csődválasztmány határozata és a szegedi kir. törvényszék jóváhagyó végzése alapján **zárt ajánlati verseny útján** egy tömegben eladatnak.

Felhívtnak ennél fogva venni szándékozók, miszerint az elsorolt ingóságokra zárt ajánlataikat **1909. évi február hó 18-án délutáni 3 óráig** alólirott tömeggondnoknál adják be, mivel a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zárt ajánlattal egyidejűleg a fent megállapított becsérték 100/oa, vagyis 787 korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban, alólirott tömeggondnok kezéhez banatpénz címén leteendő, az e nélkül benyújtandó ajánlatok érvénytelenek.

A választmány és tömeggondnok a leltárban kitüntetett áruk és ingók mennyiségeért és minőségeért nem szavatol és fentartja a jogot arra, hogy a benyújtandó zárt ajánlatok közül szabadon választhasson, valamint arra is, hogy a zárt ajánlati verseny eredményének függőben tartásával ajánlatot tevők és más jelentkezők között szóbeli árverést tartson, joga van a választmánynak ahhoz is, hogy az ajánlati versenyt meddőnek nyilvánítsa, ha az ajánlandó vételárakat elegendőnek nem találja. Ajánlatot tevőt a választmány végleges határozatának kihirdetéséig ajánlata kötelezi.

A zárt ajánlatok az 1909. évi február 18-án délután 4 órakor tartandó csődválasztmányi ülésen bontatnak fel, a midőn a választmány a zárt ajánlatok eredménye felett a fenti jogok esetleges igénybevételével dönt és a vevő köteles az ajánlati vételárát a határozat közlésekor azonnal készpénzben kifizetni, a megvett ingókat pedig 24 óra alatt átvenni, mert továbbra a választmányt és tömeggondnokot azokért semminemű felelősség nem terheli. Az ingóságok 8 nap alatt elszállítandók, módjában áll azonban vevőnek a helyiségek bérletére f. évi április hó 24-ig tömeggondnokkal megegyezni.

A vétel utáni III-ad fokozatu illetéket a vevő fizeti.
A csődleltár és csődvagyon hétköznapokon délután 3 órától 5 óráig alólirott tömeggondnok közbenjöttével megtekinthető.

Szentesen, 1909. február hó 2-án.

Dr. Purjesz János
tömeggondnok.

Utánnomás nem díjaztatik.

STAHL FERENCZ

zongoraterme

Budapest, IV., Sütő-utca 6. szám.

Stingl Testvérek

világhírű bécsi és

és kir. udvari zongora-gyárának

dus raktára.

UJDONSÁG!

„Pianophon“ önműködő zongora. A világ legrövidebb zongorája. 136 cm. hosszú, 7 oktávval, szárnyhanggal.

Hangolások és javítások szakszerűleg végezletnek.

Rendkívül fontos tudnivaló a petróleumfogyasztó közönségnek!

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy **Budapest, VI., Király-utca 54. szám alatt**

„HUNGARIA PETRÓLEUM-ÁRUHÁZ”

KOVÁCS ÁKOS petróleum-különlegességi üzletet nyitottam!!
törvényszéki bejegyzett cégem alatt

Áruházamban kizárólag csakis legfinomabb minőségű, viztiszta, teljesen robbanásmentes, kétszerlőnömített „HUNGARIA” biztonsági petróleumot árusítok, ezidőszent a következő árban: 1 liter „HUNGARIA” petróleum üzlethelyiségemben kimérve 22 fillér, 3 liter „HUNGARIA” petróleum kényelmesen kezelhető, ólomzárallatott, köleskannákban (kannákért betét nem fizetendő) bérmentesen házhoz szállítva 70 fillér.

Méltóassék vállalatom iránt teljes bizalommal lenni, viszont magam is azon leszek, hogy ama bizalmat pontos és figyelmes kiszolgálás által kiérdemljem. — Teljes tisztelettel

Hungaria Petróleum-Áruház Kovács Ákos

Telefon 115-90.

Budapest, VI. kerület, Király-utca 54. szám.

Telefon 115-90.

Meghívó

a **Körmöcbányai Takarékpénztárnak**
1909. évi február hó 28-án d. e. 9 órakor
a társulat házában megtartandó

rendes évi közgyűlésére.

Napirend:

1. Elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a fentemlített jelentésekről, valamint a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
4. Az alkalmazottaknak fizetésrendezése.
5. Ajánlatok alapszabályok értelmében.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyon: Pénztári maradvány 1908. december hó 31-én K 8682.19. Jelzálogkölesönök K 745183.28. Jelzálogkölesönkamatok K 19178.—. Váltóárca K 758965.—. Leiras K 1030.—. marad K 754935.—. Előleg értékpapirokra K 26075.—. Értékpapirok K 181723.15. Leiras árfolyam veszteség K 2378.—. marad K 159945.15. Értékpapirkamatok K 3415.06. Más intézeteknél elhelyezett tőke K 150933.56. Ezutáni kamat K 6613.89. Folyó számlák K 121929.03. Ezutáni kamat K 4743.61. Perköltségelők K 4533.17. Ingatlanok K 94590.—. Ovadékok K 5300.—. **Osszesen K 2107425.54.**

Tőke: Részvénytőke K 100000.—. Tartaléktőke K 36733.34. 1907. évi nyereségből K 2624.91. Kamatok K 3118.15. Nyugdíjalap K 75512.73. 1907. évi nyereségből K 840.05. Tisztviselők befizetései K 140.—. Kamatok K 4634.29. Betétek K 176210.67. Tőkésített kamat K 68278.94. Ovadékok K 3300.—. Fel nem vett osztalékok K 1314.—. Jelzálogkölesön után előre fizetett kamat K 693.—. Váltók után előre fizetett kamat K 6980.—. Nyeremény áthozat 1907. évről K 1624.91. 1908. évi nyeremény K 14292.55. **Osszesen K 2107425.54.**

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség: Tőkésített kamat K 68278.94. Kifizetett folyó kamat K 723.66. Nyugdíjalap kamatai K 4634.29. Tartalékalap kamatai 3118.15. Fizetések K 1354.32. Előlegkamatai K 1221.95. Készenléti kamatok K 134.—. Más intézeteknél elhelyezett tőke utáni kamat K 6613.89. Folyó számlák kamatai K 4743.61. Értékpapir kamatai K 8641.40. Hárber K 8346.30. **Osszesen K 126831.42.**

Nyeresség: Nyereményáthozat 1907. évről K 1624.91. Jelzálogkölesönkamatai K 45030.72. Váltókamatai K 4974.05. Előlegkamatai K 1221.95. Készenléti kamatok K 134.—. Más intézeteknél elhelyezett tőke utáni kamat K 6613.89. Folyó számlák kamatai K 4743.61. Értékpapir kamatai K 8641.40. Hárber K 8346.30. **Osszesen K 126831.42.**

Kelt Körmöcbányán, 1909. évi január hó 6-án.

Klemm Béla s. k. Clement Aladár s. k. Terlik Alajos s. k. igazgató pénztáros számvevő.

Jelen nyereség- és veszteség-számla átvizsgálatán és az intézeti könyvekkel összeegyeztetve, mindkét meg egyezőnek és helyesnek találtatt.

A felügyelőbizottság:

Hurtay Lajos s. k. Schoeller Lajos s. k. Psozka Ferenc s. k.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesélfolyást, hólyagbajt, sebéket, bujakort (syphilis), borjakort, elgyengült férherőt, idősöknél is, onterozost és annak utobajait, ideg- és hágerinobajait, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyíster.

Ismeri ön már a
RICHTER VINCZE-féle
haj- és szakállnövesztő
= kenőcsöt? =

Legmagasabb kitüntetés
Párisban.

don részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi raktár: MOLL A. Gyógyszertára,
I., Tuchlauben No. 9.

Utolérhetően
hatású hajhullás
és korpaképzé-
dés ellen és erő-
teljes hajsznö-
vos előidezésére

Egy tégely ára
használati uta-
sitással 3 kor.

Shampon (haj-
mosó por) a leg-
jobb fejtitztító
szer.

Egy csomagára
50 fillér. — 70
fillérvélbelyeg
ellen bérmentve
küldetik. — El-
ismert legjobb
készítmények. —
Naponta szétkül-
dés a világ min-
don részébe.

Ezen szabadalmazott ágy tö-
mörreszekkel, rézdiszszel, erős
acélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak,
teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronybo-
téttel 80 K. Rézagy-
csiszolás és javítás
17 K. Vaskeretes
ágybetét, erős mi-
nőségű 11.50 K. Fak-
kerettel 7.50 K. Kár-
pított matracok
minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat
legolcsóbban szállít:

PROHASZKA JÁNOS gyáros

VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

Biztos gyógyulást keresőknek

kik bármely

nemi betegségben szenvednek

mint húgyvesé és hólyagbajok, húgyvesékületek, vizelési
zavarok, éjjeli magonlések, sebek és bujakoros bántalmak
(syphilis) az onterozost utobajaként fellépő idegbajok,
korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb.,
nőknel fehérfojyas, méhbjak alapos, gyors és gy-
keres gyógyítására szigorúan tudományos és lel-
kiismeretes gyógmódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai

hírneves szakorvosi rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrassy-ut 24.

Rendelés naponta 10-4-ig és este 7-8-ig. Idült húgyvesé és
hólyagbajok vizsgálata villamos húgyvesétüköz segélyével.
Videkiek levelekre kimérítő választ és szakteru tanacsot
nyernek, gyógyszeréről gondoskodva lesz Titoktartás
biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL és ALPACCA EZÜSTBÖL,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000*RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Gramofon Hegedűk Uzimbalom
Forgatható és önműködő hangszerek

Keloida hangemlékek
Fuvola
Rézfuvohangszerek

Mielőtt részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében cselekedjék, ha bekerül

IVÁN és VÁRI
áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok k. t. ú. n. n. alk. k. t. ú. n. n. alk. k. t. ú. n. n. alk.

Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.

MEGHIVÁS.

A budapesti gyűjtőpénztár és hitelszövetkezet 1909. február hó 16-án d. e. l. és fél órakor tartja kilenczedik évi rendes közgyűlést a szövetkezet iróhelyiségében Váci körút 22. l. em. Napirend: 1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg megállapítása, a kimutatott üzleti terepmény felüli határozathozatal. 2. A felügyelőbizottság díjazásának megállapítása. 3. Az igazgatóság megválasztása. 4. A felügyelőbizottság tagjainak megválasztása. 5. A választmány kiegészítése. A közgyűlésen a szövetkezeti tagok az alapszabályok 34. §-a értelmében kiállított szavazólappal alapján gyakorolhatják szavazati jogukat, amiért is felkérjük a tagokat, hogy azokat a szövetkezeti pénztárnál folyó évi február hó 13-ig a tagkönyvecske ellenében vegyék át.

Az igazgatóság,
Borsjery 235647. Leltár 1000.—. Kötelezvény 2852.—. Tagkönyv előleg 47901.—. Adószám 5761478. Összesen: 44450802. Teher. Üzletrészek b. fizetése 123540.—. Tagdíj-központ 75580. Visszeszámított váltók 21079425. Székestővárosi takarékpénztár 9436080. Hitelezők 909891. Nyereség áthozat 1907. évről 419972. Nyereség 1908. évről 155404. Összesen 44450802. A taglétszám és az üzletrészek az év folyamán a következőképen alakultak 1907. év végén volt 674 tag, 2581 üzletrész az 1908. év folyamán belépett 79 tag 386 üzletrészszel, összesen 753 tag 2967 üzletrészszel. Az 1908. év folyamán kilépett 114 tag 531 üzletrészszel. 1908. év végén maradt 639 tag 2436 üzletrészszel. Tiszteletes közgyűlés! A Budapesti Gyűjtőpénztár és hitelszövetkezet ügyvezetését és könyvvezetését több ízben megvizsgáltuk, s mindannyiszor rendben találtuk. Hasonlóképen megvizsgáltuk a lefolyt 1908. évi zárkimutatást minden tételét a főkönyvvel és segédkönyvekkel összehasonlítottuk, s azt mindenben egyezőnek találtuk. A kimutatott 155404 kor. tiszta nyereség felosztására nézve magunkévá tesszük az igazgatóság javaslatát, s a tisztelt közgyűlésnek elfogadására ajánljuk. Kérjük ugy az igazgatóságnak, valamint az alulírt felügyelőbizottság részére az 1908. üzletévre a felmentvényt megadni. Budapest, 1909. január 30-án. A felügyelőbizottság: Dr. Reich József s. k., Zoltán Emil s. k., Eger Ádó I. s. k.

AZ ÉN UJSÁGOM

o o KÉPES HETILAP GYERMEKEK SZÁMÁRA. o o

o o o Szerkeszti: PÓSA LAJOS. o o o

AZ ÉN UJSÁGOM, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hökőembereknek. Vasárnap reggel, ha bekopog vele a postás, az apró olvasó, mielőtt forgatni kezdi, az aranyarkantus vitézek lépnek be a gyermekszoba ajtaján. Az ÉN UJSÁGOM-nak január elsejével új évfolyama indul még. Az ÉN UJSÁGOM kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Az előfizetési díj negyedévenként 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Januárban minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtővénypályázat, amelynek megfejtői között 25 értékes pályadíjat sorsolnak ki. Előfizetni lehet AZ ÉN UJSÁGOM kiadóhivatalában, SINGER ÉS WOLFNERNÉL, Budapesten, VI., Andrassy-ut 10.

Mi az Elektro-Vitalizer készülék?

Sokan nézték már ezt a hirdést, de nem látták. Sokan a legnagyobb közömbösséggel, sőt elfozottsággal futnak végig az ujság hasábjain és iróznak minden új, hirdetett dologtól, pedig ma már régen túléltük azt a babonás korszakot, a midőn azt hitték még az emberek, hogy a jó dologhoz nem kell reklám. Hiába akarunk jó dolgot adni a közönségnek, ha nem ismerjük meg vele, nem szerezhethet róla tudomást. Napról-napra közzöljük az Elektro-Vitalizerrel elért lényeges sikerekről szóló elismerő levelet, napról-napra gyarapodnak a villamos gyógy mód hívei, mégis igen nagy azon szenvedő emberek száma, a kiket alaptalan bizalmatlanság, az Elektro-Vitalizer lényegének, tudományos szerkezetének nem ismer se tartott eddig vissza ezen kiváló gyógyerő alkalmazásától. Pedig ezzel önmaguk ellen vétkesnek.

Az általános idegyengeség, a rheumatikus bántalmak, ideges gyomor- és szívbetegségek, neurasthiák, fejfájás, hátfájás, álmatlanság, fülzúgás, bémulások és az idegbántalmak szervi változásai a legszebb eredménnyel gyógyíthatók villamosítással.

INGYEN KÖNYV. Ismerkedjék meg az Elektro-Vitalizer készülékkel. Írjon nekünk és mi készséggel fogjuk Önnek megküldeni ingyen és hármentve sárt borítékban a mi nagyon érdekes és népszerű nyelven megírt értekezésünket, a melyben tudományos alapon magyarázzuk a villamos gyógy mód kiváló hatását és közzöljük az Elektro-Vitalizer készülékkel elért sikereket.

Elektro-Vitalizer orv. rend.-int. Budapest, Károly-körút 2. félemlő.

Elismerő-levél.

Tuhala Mária Ujpest, Árpád-ut 25.
1909. január 12.

Tisztelt Doktor Ur! Örömmel tudatom, hogy készüléke révén a bajomból teljesen kigyógyultam, valószággal megváltoztam, egy kissé kövéredtem is és a gyakori fáradtság és álmatlanság teljesen elmaradt. Valóban nem is tudom eléggé csodálni a késő órák jószágát, nem is hittem volna, hogy betegségeből valaha meg is gyógyuljak. Bár nekem a legmelysebben ajánlom, a ki fő ássaan, elméletiségben és derékfejében szenved, Hálás tisztelettel.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Elektro-Vitalizer orv. rendelőintézet. Budapest, Károly-körút 2. félemlő.

Károm részemre díjtalanul, bérmentesen és sárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógy-módról” szóló művet. Férfit nőre

(A nem kívánt kötet töröndő)
Név: _____
Cím: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve. AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6.35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legfőbb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A melénysebben előf.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levágandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor havi részletekben _____ tól kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

deszt. IV. ker., Irányi-utca 9.), akár pedig a kiadó céghez (Athenaeum, Budapest, Rákóczi-ut 54.) minél előbb küldendők, hogy a könyv szétküldése annál hamarabb történhessen. A műnek — mely 15—16 nyomtatott ivre fog terjedni — előfizetési avagy előjegyzési ára 4 korona. Gyűjtőknek minden öt példány után egy tiszteletpéldány jár.

* **Uj Idők.** Herczeg Ferencz pompás regényei, „A királyi futárja“ nek folytatását találjuk az „Uj Idők“ e heti számának élén és az érdekfeszítő, gyönyörű olvasmányhoz e héten is Innocent készített illusztrációt. Novellát Szini Gyula, Farkas Pál és Borbás Ferencz írtak, cikket Keve, Számadó János és dr. Pröhla Vilmos. Verset Szaboleska Mihálytól közöl a lap. Mühlbeck humoros fejlécei, aktuális képek, apróbb közlemények teszik még változatosabb az irodalmi színvonalu lap mostani számát. Az „Uj Idők“ előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal VI., Andrássy-ut 10. sz.

* **A „Vasárnapi Ujság“** február 7-iki száma szép és érdekes képsorozatok közlő Egyiptomról, Boemm Ritta festményeinek kiállításáról, a keszt helyi Fesztiváls-parkban levő szabad ég alatti színházról, XVI. Lajos tragédiájáról, a külföldi iparművészeti iskolák budapesti kiállításáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Babits Mihály és Lesznai Anna versei, Lux Terka elbeszélése, Williams angolból fordított vig regénye. Egyéb közlemények: Sajóhelyi Frigyes cikke a földrendésekről, Seress Imre cikke a természetben nyilvánuló arisztokratizmusról, gróf Zichy Géza új operájának ismertetése, tárczázik a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“ val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **„A göbő a gazdaságban.“** Humoros gazdasági tárczák. (II. olesó kiadás.) Írta: Péterfy Tamás. A magyar olvasó közönségnek egyik kedvelt írója Péterfy Tamás, a göbő. Nem ír goromba viczcikket, hanem humorát az eseményekből kidomborodó zamatosság jellemzi. Gazdasági göbősségei szintén egyszerű falusi történetek, melyek mosolyra derítik az olvasót. A könyv papírja és kiállítása nem oly díszes, mint az első kiadás volt, de egy koronáért ez az olesó kiadás is elég esimes. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben, vagy az írónál (Budapest, IX., Köztelek).

* **Uj Bajza-kiadás.** Most telt le ötven esztendeje, amióta a mult század első felének egyik legnagyobb költője és kritikusa, Bajza József meghalt, s így munkái a szerzői törvény értelmében most lettek szabadokká. Nyomban meg is jelent első szabad kiadásuk, még pedig a Lampel-Wodianer-féle „Remekírók képes könyvtára“-ban, mely a magyar és külföldi klasszikusoknak mintaszerű pontosságú szövegét adja, a legkiválóbb szakkértségek bevezetéseivel és jegyzeteivel. A jelen kötetet is Bajza egyik legkiválóbb ismerője, Négysy László rendezte sajtó alá, felvéve bele Bajza összes költeményeit, prózai munkái közül pedig a legnevezetesebbeket: az epigrammáról, a regény-költészetéről, a nemzetiség és nyelvről, a Telekiéről írottakat stb. Tíz kép is díszíti a szöveget, melyek, a költő arcképét kivéve, mind Juszkó Béla rajzjait díszítik. Bajzának e legújabb és legfontosabb kiadását 6 koronáért árulják; az egész, ötven kötetes gyűjtemény megrendelhető 5 koronáért kapják minden könyvkereskedésben, vagy a kiadó-czégnél: Lampel R. (Wodianer F. és fiai R. T.) Budapest, Andrássy-ut 21.

* **„Shakespeare Remekírók.“** A nagy brit költő válogatott munkáinak az az illusztrált kiadása, mely „Shakespeare Remekírók“ címmel indult meg a „Remekírók képes könyvtára“-ban, most lett teljessé a negyedik kötettel, mely huszonnhat íven négy darabot ad. A sort „János király“ nyitja meg Arany János fordításában, követi „Macbeth“ Szász Károlytól, „III. Richard“ Szigligeti Edétől és „A makrancos hölgy“ Lévy Józseftől. Valamennyi darabhoz kitűnő jegyzetek vannak csatolva, amelyek minden magyarázatra szoruló helyet kellőképpen megvilágítanak; minden darabot 3—3 illusztráció díszít Gilbert híres rajzai után. Ezzel a munkával aztán nemcsak a „Shakespeare Remekírók“ című sorozat, hanem az egész „Remekírók képes könyvtára“ is befejeződött, mely a maga díszes ötven kötetében a magyar és szépirodalomnak csupa igazgyöngyét teszi hozzáférhetővé a nagyközönségnek és mindenképpől alkalmas arra, hogy törzset képezze minden családi könyvtárnak. Az ötven kötet 250 koronáért rendelhető meg minden könyvárusznál, kényelmes havi részletfizetésre is; teljes jegyzéket szívesen küld a kiadó cég is: Lampel R. (Wodianer F. és fiai R. T.) könyvkereskedése Budapest, Andrássy-ut 21.

* **Uj Molière-fordítások.** A „Remekírók képes könyvtára“-ból most jelent meg a három befejező kötet, a 48., 49. és 50-ik, melylyel ez az értékes gyűjtemény immár teljessé lett. Az utolsó sorozatnak legérdekesebb kötetét kétségkívül az, mely Molière legjelesebb verses munkáinak új fordításával gazdagítja irodalmunkat. Míg ugyanis régi Molière-fordításaink elejtették az eredeti egyik legfontosabb szerepét, a rimet, addig ezek valamennyien a rim megtartásával tolmácsolják a nagy francia vígjátékíró. Két munkát, A tudós nőt és Tartuffe-öt, Gábor Andor ültetett át ily módon, egyet pedig, A Misantrópot, Telekes Béla. Mindketten nagy ambícióval és sikeresen bírták meg a nehéz feladattal, és bizonyos, hogy művészi munkájuk csakhamar utat fog törni a színpadra is. A kötet ezenkívül még egy prózai darabot is tartalmaz: Molière humoros egyfelvonását, a Kénytelen házasságot, amelyet Hevesi Sándor fordított

le a vállalat számára. A kötet tizenhárom szebbnél-szebb illusztrációval van díszítve, elsőrangú francia rajzoló munkáival. „Molière Remekírók“ nek a második kötetét díszkötésben hat koronáért kapható minden könyvkereskedésben; a „Remekírók képes Könyvtára“ megrendelőkötétét öt koronáért kapják.

* **A Család.** Ruttkay György lapjának új számában folytatja Gárdonyi Géza „Szerelm“ című érdekes elbeszélését. Novellát Vértessy Gyulától közöl még a lap. A vezetőcikk a feminizmusról szól; pompás megfigyelésekkel teli cikket írt Csáth Géza is. Versket Kemény Simontól és Rudnai Győzöttől közöl „A Család“ új száma, amelyet Lafkadio Hearn egy hangulatos rajzár, kívül az eleven, aktuális rovatok egész sora (Emberék, Színházi napló, Könyvekről, Jánoska megfigyelései, Közgazdaság) tarkít. „A Család“ előfizetési ára egész évre öt korona. Kiadóhivatal VII., Erzsébet-körút 26.

* **A „Természettudományi Közlöny“** folyóévi 3-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Schafarik Ferencz „Az 1908. december 28-iki földrengésről és valószínű okáról (7 rajzzal és 1 táblával); Sajó Károly: Szunyogpusztító szunyog; Schenk J.: Az urali bagoly megjelenése hazánkban; Gorka S.: A napórák multja; Ferentzy J.: Újabb eljárás a színes fotográfózás terén; Gorka S.: A levegő baktériumtartalmáról. Az argonhélium és neon előfordulása a légkör különböző magasságaiban. Természettudományi mozgalmak. Társulati ügyek. Levélsekény: Tudósítások, kérdések és feleletek.

* **Hiteljogi döntvénytár.** A Jogtudományi Közlöny szerkesztője tudvalevőleg négy önálló részre osztva kiadta az új alapokra fektetett Döntvénytár-t. A hatalmas vállalat Hiteljogi Döntvénytár cím alatt összefoglalt részének II. kötetét (váltó, csőd, kereskedelmi és tőzsdéi ügyekben) most jelent meg dr. Fabiny Ferencz nyug. kir. ítélőtáblai elnök szerkesztésében. A vaskos kötet, csakugy, mint az első, könnyen, áttekinthetően van beosztva; külön fejezetekként szerepelnek a kereskedelmi ügyletekre s a csődjogra, váltójogra vonatkozó döntvények s az egyes határozatok kapcsán rendszeres utalás történik az ugyanazon tárgy előbbi közlésekre. Külön fel van vágva a határozatok közt felmerülő eltérések is. A minden ízében modern gyűjtemény izléses kiállításban a Franklin Társulatnál jelent meg s kötetenként 5 koronáért kapható.

* **Közigazgatási döntvénytár.** Az új Döntvénytár közigazgatási részének, a Közigazgatási Döntvénytárnak most jelent meg a II. kötet dr. Marschalkó János kir. törvényszéki bíró szerkesztésében. A teljesen új alapokra fektetett és modern beosztású kötet külön csoportokban adja a m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának és közigazgatási osztályának döntvényeit, valamint ezen osztályoknak határozatait, a hatásköri összeütköz-

bert keltének. Ezért az élet kényszerűsége megtanította ezeket a tulajdonképpen sajnálnivaló páriákat a szünet nélküli jövés-menésre. Sehol sem szabad hosszán időzniük, ha egyáltalán törődnek a létfontosságukkal és nem vetik el végkép az egzisztálás gondját.

Juliskát ebben az irányban eleve gyakorlati irányban kitanította a mestere. A bucsuvaesóránál rendre elmondta a sok orosz várost, amelyben egy év alatt megfordulni szándékozott. Moszkva, Szent-Pétervár, Nisni-Völgörod, Kiew kétszer szerepeltek a listán. Hosszabb téli és rövid nyári tartózkodásra.

A kis fekete haju, készülő művészöcske egy ideig bátran és elszántan beszélgetett a jövő sikereiről. De mikor már mindössze néhány óra választotta el az indulástól, hirtelen szinte átmenet nélkül heves sirásra fakadt. Számtalanszor az ő édes Imrétjét emlegette, aki haza fog jönni fáradtságos tanulmányutjáról és üresen találja majd a fészket, melyből Julcsi kirepült, hogy tán élve soha többé vissza ne kerüljön. Keserű szemrehányásokat tett nekem, amiért esztelen tervének megvalósíthatását elősegítettem és ezáltal helytelenül sáfárkodtam testvéli jóbarátom örözetemre bizott legdrágább kincsével. Hatalmas erővel tört ki belőle a bucsu felett érzett éles fájdalom és már-már azt hittem, itthon marad és hátat fordít a művészi hódításnak. Másképp történt. Mikor már alaposan kitombolta magát, kopogtatott az ügynök és Juliska elszántan, majdnem azt mondhatnám, fagyosan Isten hozzádot mondva, bátor léptekkel távozott a nagy utra.

(Folyt. köv.)

ban bujtad a külföld egyetemét. Juliska elérkezett élete fordulópontjához. A tanulás ideje letelt, az Oroszországba szóló szerződés megvolt, itt kellett hagynia hazáját, hogy idegen szemek és idegen fülek előtt — sajátos ember természetűnk, hogy ezektől kevésbé rettegünk — kifejlődjön művésze, a fészől bimbóból nyíló virág váljék. Utóbb tudtam meg az oroszországi orfeumi állapotokat, ahol ahány kávéház, annyi café chantant. Naponta kilencz órától tizenkét óráig énekes előadást tartanak külön belépődíj szedése nélkül. Így azután nem is volt ánektanár ismerősöm eljárása valami nagy fáradtsággal egybekötve. Oroszország szerencsés földje a kezdőknek, mert folyton keresik az újat, a fiatalot, az ismeretlent és óriási mennyiségben kelnek el az orfeumi énekesnők. Nagyon jól tudjuk a férfiaknak a változatosság utáni vágyódását, amely sehol sem nyilatkozik meg annyira kirívóan, mint az orfeumbeli mulatozásnál, ahol gyorsan sokat és meglepő akarnak átélvezni. Ritka eset, hogy két-három évig maradhat orfeumbeli mulatóban egy nő akár a balletben, akár a karban, akár mint büfföhölgy. Nem említve, hogy a színpadon ritkaságszámba megy, ha két hónapon át léphet fel. Haláltam az élvező közönség egyáltalán. Hamarosan ráun azokra, akiknek közzökheti kedélye felvidulását. Ezért tapasztalhatjuk lépten-nyomon, hogy a színészeket rendszeren öregebbeknek tartják tényleges koruknál. Fokozott mértékben áll ez az orfeum hölgyekre, akikből ha két évig látjuk ugyanazokat, nyomban kimondjuk, hogy jaj milyen vénségek vannak abban a mulatóban. Pedig más városban új emberek előtt új in-

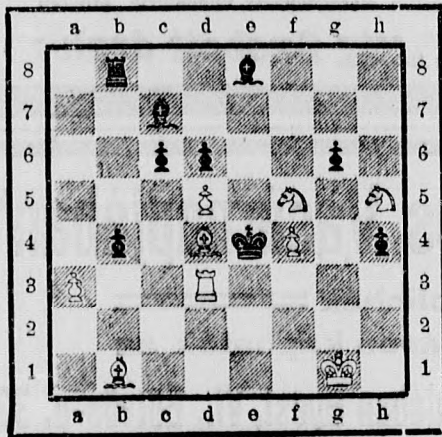
zések tárgyában hozott minisztertanácsi határozatok, sőt külön-külön az egyes minisztériumok elvi jelentőségű határozatait is. A vasok kötet lelkiismeretesen összeállított betűrendes tárgymutatóval van ellátva, ami a könyv kezelését felette megkönnyíti. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent gyűjtemény ára kötetenként 5 korona.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

4. számú feladvány.

Schuster Zsigmond, Budapest.

Matt a negyedik lépésre.

A 2. sz. feladvány megfejtése: 1. Bg8-S

A 3. sz. feladvány megfejtése:

- 1. Va8-a5, Ke5-d4 2. Va5-d2 stb
1. . . . Ke5-f6 2. Va5-c3 stb.
1. . . . tetsz. sz. 2. Va5-c3 stb.

240. számú játszma.

Játszották Varsóban, a Marshall és Rubinstein között 1908. november havában lefolyt matoliban.

A match I. játszámája.

Négyes huszárjáték.

- Világos: Rubinstein. 1. e2-e4 2. Hg1-f3 3. Hb1-c3 4. Ff1-b5 5. d2-d3 7. Hc3-e2
Sötét: Marshall. e7-e5 Hb8-c6 Hg8-f6 Ff8-b4 0-0 d7-d6 Fc8-g4

Ezen lépést Marshall előszeretettel alkalmazza. A szokásos folytatás 7... Hc6-e7 s lehetőleg utánozni világos lépéseit.

8. c2-c3. Ez jobb, mint 8. Fe1-e3, amit Rubinstein a lodzi hármas versenyen Marshall ellen egy ízben alkalmazott.

- 8. . . . Fb4-c5
9. He2-g3 Hf6-h5
10. Hg3-f5 Fc5-b6

Hasonló állásban Marshall egy játszmában Salve ellen a lodzi versenyen 10... Vd8-f6 játszott, mire következett 11. h2-h3, Fg4xf5 12. e4xf5, Hh5-g3 13. Fb5xc6, Hg3xf1 14. Fc8xb7 stb.

11. Fe1-e3 11. h2-h3 most rossz volna. 11. . . . Fg4xf5 12. e4xf5, Hh5-g3 miatt.

- 11. . . . Vd8-f6
Marshall itt már figuráldozatra készül 12. h2-h3 Fg4xf5 13. Fe3-g5

Azonnali 13. e4xf5-re következnek 13... Fb6xe3 14. f2xe3, Hh5-g3 stb.

- 13. . . . Vf6-g6
14. e4xf5 Vg6xf5
15. g2-g4 Vf5-e6
16. g4xh5 Ve6xh3
17. Fg5-e3

A h-gyalog megvédése 17. Hf3-h2-vel hiba volna 17. . . . Vh3-g3f miatt.

- 17. . . . Fb6xe3
18. f2xe3 Vh3xh5

Sötét a figuráért három gyalogot kapott, de míg a folszakított királyállás ellen sikeres támadást indíthatna, világosnak van ideje védelmi állásba helyezkedni.

- 19. Kg1-f2 e5-e4
20. Fb5xc6 b7xc6
21. d3xe4 Ba8-b8
22. b2-b3 f7-f5
23. Bf1-h1 Vh5-g6
24. e4-e5

Világosnak persze nem szabad az f-gyalogot megnyitni.

- 24. . . . f5-f4
25. e3-e4

25. Bh1-g1-re 25... Vg6-e4 után sötét kitünő játékot kapna.

- 25. . . . Vg6-g3f
26. Kf2-f1
Nem 26. Kf2-e2, a rákövetkező 26... Vg3-g2f 27. Ke2-d3, d6xe5 miatt (28. Vd1-f1, Bf8-d8f 29. Kd3-c4, Vg2-g6 stb.)

- 26. . . . d6xe5
27. Vd1-e2 Bb8-d8
28. Ba1-d1 h7-h6
29. Bh1-h5f g7-g5
30. Bh5xh6

Világos most már megszabadult a nehézségektől.

- 30. . . . g5-g4
A támadás nem kielégítő. Ha előbb 30... Bd8xd1f 31. Ve2xd1, g5-g4, úgy 32. Hf3xe5, f4-f3 33. Bh6-g6f, Kg8-h8 34. Hc5-f7f, Kh8-h7 35. Bg6-h6f, Kh7-g8 36. Bh6-h8f tsb. és világos nyer.

- 31. Bd1xd8 Bf8xd8
32. Ve2-c4f Bd8-d5

Most már sötétnek kell védekeznie, de jó védelme nincs. 32... Kg8-g7-re következnek 33. Bh6-h7f, Kg7xh7 34. Ve4-f7f, Kh7-h8f 35. Vf7-f6f stb. és nyer.

- 33. Hf3-e1 Kg8-g7
34. Ve4xc6 Bd5-d6
35. Ve6xc7f Kg7xh6
36. Ve7xc6f

Világosnak a nyeres keresztülvitele most már könnyű.

- 36. . . . Kh6-h7
37. Vd6-e7f Kh7-g6
38. Ve7-e0f Kg6-h7
39. Ve6xc5 Vg3-h3f
40. Kf1-e2 f4-f3f
41. Ke2-f2 Vh3-h4f
42. Ve5-g3 Vh4-d8
43. Vg3xg4

A legegyszerűbb

- 43. . . . Vd8-d2f
44. Kf2xf3 Vd2-d1f
45. Kf3-f4 Vd2-d2f
46. Kf4-f5 Vd2xe1
47. Vg4-g6f Kh7-h8
48. Kf5-e6 a7-a5
49. Ke6-f7 feladja.

Sakk-hírek.

A Budapesti Sakk-Kör közgyűlése. A Budapesti Sakk-Kör január 30-án tartotta évi közgyűlést a tagok nagy részvétele mellett. Schuster Zsigmond elnök megnyitja után Balázs Mór titkár olvasta fel tartalmas évi jelentését, ami után a pénztárosi és könyvtárosi jelentés következett. Az elnök indítványára dr. Jakobi Sámuel a sakkjáték terén szerzett érdemei elismerésül a közgyűlés nagy lelkesedéssel a kör tisztelóbeli elnökövé választotta meg. A tisztikar megalakítása a következő: Elnök: Schuster Zsigmond, alelnökök: Ehrenstein Mór és Maróczy Géza, titkár: Abonyi István, pénztárnok: Bayer Béla, ellenőr: Kakujai Károly, könyvtárnok: Gajdos János, házmagy: Steiner Bernát; választmányi tagok: Adorján Dezső, Balázs Mór, Bláthy Ottó Titusz, dr. Bródy Lajos, Fleissig Sándor, Fuchs Richard, Frank Frigyes, Hatvany-Deutsch Sándor, Havasi Artur, Heller Mór, Hoffer Márton, Kornfeld Dávid, Lakos Mór, dr. Paul Leó, Vásárhelyi Rezső, dr. Weisz József. Ezután a lelépő Balázs Mór titkárnak és Kornfeld Dávid pénztárnoknak, akik az évek során ügybuzgósággal betöltött tisztségüket nagy elfoglaltságuk miatt újra nem vállalhatták, a közgyűlés köszönetet szavazott. Schuster Zsigmond elnök indítványozta, hogy Maróczy Géza világhírű mesterünk több mint egy évtizedes díszösleges szerepléséért méltó kitüntetésben részesítsék s e célból a kör tulajdonát képező szép értékű tárgyat, egy díszes kiviteli ezüst szobor, a nagymesternek átadják. Az indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadta, mire Schuster Zsigmond elnök igen megleghangú szép ünnepi beszéd kíséretében átadta az emléktárgyat Maróczy Gézának, aki a kitüntetésért megatva mondtott köszönetet. A közgyűlés az ünnepelt nagymestert és az elnökséget zajos ovációban részesítette, mire kedélyes társasvacsora következett.

Szerkesztői üzenetek.

Z. Mihályné. Budapest. Két levelet kaptunk ugyanabban az ügyben. Az ön felelet a másikra. Arról van ugyanis szó, hogy ön nagy mulasztásokkal vádolják, viszont ön — mit se tudva a terhelő levélről — tanácsért fordul hozzánk. E kérdés teljesen tisztázza önt a gyanu alól és nagyon megkönnyíti a mi feladatunkat. Ezen a helyen felelünk mind a két levélre, biztosak lévén, hogy a másik tisztelt fél nem veszi rossz néven, hogy nem közvetlen hozzá intézzük mondanivalónkat. A vád úgy hangzik, hogy ön — amikor a mulasztással férjhez ment — nemcsak elmulasztotta édesanyja leg-

jobb barátnőjét a lakodalomra meghívni, hanem még meg se látogatta, holott férjével már több helyen volt és azóta négy hónap telt el. Igy felállítva a kérdést, mindenesetre vétkesnek kellene önt találnunk, mert mamájának bizalmas barátnője elvárhatta, hogy az örömnépre őt is meghívja, még inkább, hogy férjeurat neki bemutassa. Amikor zavarunk tetőfokára hárított, érkezett az ön levele, melyben így panaszkodik: „Nem tudom, miért haragszik az én aranyos Máli néni! Azelőtt olyan kedves volt hozzám és amióta asz-szoy vagyok és mamánál találkozom, olyan fagyos, mint a jég. Szerettem volna uracskámat hozzá is elvinni, de nem mertem, mert egy szóval se tudatta, hogy szívesen lát. Hiszen igaz, hogy köztünk nagy a közlönbség és hogy az én társaságom neki unalmas lehet, de hát azt hittem, hogy a sorsom érdeklí és jól esnék, ha néha fölkeresném... Esküvöm előtt azt tanácsolta, hogy ne csapjak nagy lakzit. Csak éppen a legszűkebb rokonit körít hívjuk meg, ebből azt következtettem, hogy nem szívesen jönne el. (Tetszik tudni, öregb néni nem szívesen verik magukat költségbe, divatos új öltözékek varratásával.) Szerénytelenségnek tartottam volna, ha őt e figyelemzés dacára meghívom... pedig meglehet, hogy ezzel is hibát követtem el stb.” — Ine, ismét egy példája a bizalmatlanság következményeinek. Mindig félreértések szülik a haragot, gyűlöletet. Siessen az aranyos Máli nénihez, mondjon el mindent, kérjen szépen bocsátható — jöjjék, a hiba nem csak önt terheli — és legyen meggyőződve, hogy az érdemes uriaszony ismét szeretettel fogja keblére zárni, kivált ha látja, hogy megtalálta a remélt boldogságot.

Muzsikus. Nincs igaza. A „Romeo és Julia” nem olasz opera, hanem Gounod műve. Szövegét Barbier és Carré írta. Abban is téved, hogy először Pétervárt került színre: Párisban volt a premiére-je. Érdekos, hogy milyen vándorutat tett meg a francia főváros három színpadán. 1807. április 27-én hozták színre az akkori Théâtre Lyrique-ben, melynek Carvalho volt az igazgatója. Madame Carvalho énekelte Juliát. Később, 1873-ban, az Opera Comique vette föl a műsorába, míg 1888. november 28-án vonult diadalmasan a Nagy Operába. Legújabb szereposztásában Mary Garden (Julia), az orosz Altschevsky tenorista (Romeo), Dangés (Mercutio), Dubois (Tybalt) éneklék a főszerepeket.

Pension. Mi ebben a kérdésben teljes lelkiismeret-séggel tudunk felelni. Kérdezzé meg vidékünknek nevesebb orvost és annak tanácsa szerint járjanak el.

Tudatlan. Az összes kérdéseivel forduljon a budapesti Postaigazgatóság (főposta), amely önnök kimerítő részletes választ, prospektust is küld.

W. K. Korong. 1. A belügyminisztériumban a közegészségügyi hivatalhoz. 2. A Szabadalmi hivatalban, VII. Erzsébet-körut.

D. K. Eger. A postaigazgatóságról szóló felelet önnök is szól.

B. Gy. Minden az állami felsőbb leányiskola igazgatóságához. Andrassy-ut 67. intézendő.

B. Sz. K. Ön is minden kérdésével a fentebbi igazgatóságokhoz forduljon.

M. B. A vonat. Hozzuk. Skiz. Nem üti meg mértékünket. Borsi. Fenti üzenet szól önnök is. S. O. Egyik verse sem közölhető. Sz. J. Arad. Nem hozzuk.

G. S. Nagyvárad. Sajnálattal tudósítjuk, hogy a beküldötték közül egyik sem közölhető.

Kiváncsi olvasó. Igaza van. Az új végrehajtási novella értelmeben egy szoba berendezésén felül levő butor foglalható csak le.

B. Pál. Nálunk nem közölhető; próbálja meg valamelyik szépirodalmi lapnál.

Folyamodó. Mindenek előtt a főkapitányságtól érkezői bizonyítványt kell kérnie.

Podia. Arra nem felelhetünk. Brassói olvasó. Kérvenyt a máv. igazgatóságához adja be. Két hét alatt elintézhető.

W. Oskár. Biztonsággal egyik álláspontra sem lehet helyezkedni. Olvassa el a pár részletes tárgyalását s itéljen maga fölötté.

Tanács. Először a helyi katonaoorvos igazolványát kell megszereznie s a folyamodványt teljesen felszerelve legkésőbb április 1-ig a honvédelmi minisztériumhoz adja be.

Katona. Február végéig az illetőségi hely városi tanácsához kell benyújtani.

F. J. M. Az 1893. XIX. t. cz. szabályozza a fizetési meghagyást. Olyan szaklapot nem ismerünk.

V. Ferencz. B-a. A papi bért meg kell fizetnie. Sz. Józsefné. Ebben az ügyben minden egyes alkalommal a lehető legerélyesebben kell eljárni és ha ez sem használ, akkor legjobb a rendőrséghez fordulni, amely rövidesen véget vet ezeknek az anomáliáknak.

T. J. Kisújszállás. Gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvánnyal egy évig az államviteltani tanfolyamot kell hallgatnia tudományegyetemen. Más körülmények között ezt elérni nem lehet.

K. K. J. Forduljon meg egyszer az illető társalathoz levélben és ha erre sem kap választ, akkor az egész ügyet adja át egy ügyvédnek.

Nyíri jogász. 1. Ement. 2. Bármely nagyobb könyvkereskedőnél.

S. L. tanító. E kérdésével forduljon bármely nagyobb fővárosi kereskedőhöz, mely a legnagyobb készséggel ad választ, a kérdéses könyvet utánvétellel el is küldi.

Nem akarok többet hízni. Nem kell kétségbeesnie, még lefogyhat nagyon is. Ellenben, ha nagyon bánja, sugja meg hozzánk intézett kérdését a háziorvosának, az jobban és körülményesebben fog önnök válaszolni, mint ahogy azt mi innen messziről tehetnők.

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

Szőrme-kabátok	30 K-tól	1 lüszter berakott alj	10-15 K
Szőrme-boák	5 >	1 taftt berakott alj	25-30 >
Toll-boák	10 >	1 selyem taftt alsó színes és fekete	15 >
Flanel-pongyolák	5 >	1 gyermek-gallér	6 >
Női costümök	20 >	1 cloth alsó-szoknya	3 >
Női felöltők	12 >	1 mosó pongyola	5 >

Nagyban és kicsinyben, olcsóbban, mint bárhol az országban.

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, sifon- és ballaszt alsók, pamuttrükközök, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, crettonok, delenek, selymek, kúszterek **olcsóbban, mint bárhol Budapesten.** Naponta óriási maradványok mindenféle árukból!
HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám. Szabott árak!
 Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár XXXVII. rendes közgyűlését

1909. február hó 20-án délután 4 órakor az intézet helyiségében (IV., Deák Ferencz-utca 7. sz., I. emelet) tartja meg.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása, nyeresmény felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
4. Határozathozatal a részvénytökefelemelés útján nyert összegek hováfordításáról.
5. Nyugdíjszabályzatnak módosítása.
6. Alapszabályok módosítása.
7. Három igazgatósági tag választása. Az újból alakítandó felügyelő-bizottságba és választmányba négy felügyelő-bizottsági és hatvan választmányi tag választása.
8. A felügyelő-bizottság, a választmányi tagok ülési jelenléti jegyei és a választmányi napibiztosok tiszteletdíjának megállapítása.

Azok a t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, szíveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében) folyó évi február 17-ig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésükre állandó.

Az igazgatóság.

*) 23. §. Közgyűlésen résztvehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a letéve saját nevére.

Az „Egyetértés Vasárnapjában“

megjelent clichék
 mérsékelt áron kaphatók az

Egyetértés kiadóhivatalában Bpest, VI., Eötvös-u. 32.

BERLINI VIKTORIA

Általános biztosító részvénytársaság.

Alapítva 1853-ban.

Alapítva 1853-ban.

Biztosítási állomány 1907. december 31-én:	K. 1.776.134.214
Összes vagyon 1907. december 31-én:	K. 776.681.973
Bevetel az 1907. évben:	K. 155.704.650
Nyereség az 1907. évben:	K. 33.372.370

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek elteltevel pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.

Világ kötvény: A biztosított mindegy külön póttételés nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Legmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Három biztosítás teljesen költségmentes.

Nyereségrészesedés: A fizetett nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1907. életrétre 39.346.881 korona utaltatik át a biztosítottaknak, mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbevetések 3%-val emelkedő osztalek fizetetik ki.

Példa: 10.000 koronás elérés és halál eseteire szoló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyének csupán 6000 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek fentartások nélkül.

Ügyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgató-ság Magyarország és a Kelet részére:
 Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
 BUDAPESTEN.

LECSERÉL... LECSERÉL... LECSERÉL...
PAP... PAP... PAP...

Összeállítható vaságy kivethető matracokkal 10 főt.

Szörménybetétek méret szerint 5 főtől feljebb.

Gichner János ágynemű, réz- és vashufor-gyáros.

szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körút 20.
 Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
 Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rolletták az arábja 1 főt feljebb 50 kr.-tól feljebb.

MESES AJÁNDÉKOT AD A BAZÁR

A DIVATLAPOK KIRÁLYA KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT A KIADÓBÓL

BUDAPEST, DOHÁNY-U 16

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

Késő titok.

Irta: JEAN REIBRACH.

— Jó estét atyám!

Chaple ur a karosszékből leánya felé nyújtotta a kezét. Mielőtt átölelte, hosszan rajta pihentette tekintetét, mely a leány szépségét látszott megbámulni s ugyanakkor a fájdalom vonása vegyült mosolyába.

— Igen! — szólt. — Ma még jó estét! de ki tudja, holnap . . .

A fiatal leány kedves haraggal tiltakozott:

— Holnap? . . . Hisz még három hétnél tovább leszünk együtt!

Chaple tréfásan utánozta leánya hanghordozását:

Három hétig!

Azután hozzátette:

— Ez neked oly hosszú idő lesz, mintha három század volna. Nekem a holnap! Istenem! Hát nem tegnap volt, hogy még egészen kicsiny voltál? Ah, még most is előttem vagy rövid szoknyáskádban . . . Pedig azután hirtelen megnőttél, nagy leány lettél . . . És most menyasszony vagy és férjhez mégy! . . .

Öntudatlanul ismételte a szavakat:

— Férjhez mégy! Dewin asszony lesz belőled! Henry Dewinné! Pauline!

Pauline elérzékenyülve atyja vállaihoz simult.

Chaple ur folytatta:

— Végre is az élet folyása! A vén papák magukra maradnak. Boldog vagyok, mert boldognak tudlak! Csak egyet fájlok, azt, hogy édes anyád . . .

— Ah, igen, szegény mama! — kiáltott fel elszomorodva Pauline.

Csend támadt. Mindketten visszaemlékeztek arra a rettenetes automobilszerencsétlenségre, mely tíz hónappal azelőtt Chaple asszonyt menten megölte. S a sors titokzatossága kísérletkép ráült mindkettejük elméjére, mert e baleset juttatott szerepet életükben Henry Dewinnek. A fiatal embert ott látták meg legelőször a baleset színhelyén. Ő emelte föl a szerencsétlenül jártat s ő fáradozott körülötte — sajnos, eredménytelen élesztési kísérletekkel. A fiatal ember megnyerte mindkettejük rokonszenvét s közte és Pauline közt csakhamar szerelem fejlődött ki.

— Esküvőd és annak előzményei — szólt Chaple ur — olyannyira eszembe juttatják a megboldogultat, hogy azt hiszem, mellettünk

Neumann Ármán udvari tanácsos, a fővárosi társadalom kiváló és agilis tagja, néhány nap előtt elhunyt.

Dr. Müller Kálmán, főrendiházi tag, a balparti kórházak főorvosa, akit a napokban a Ferenc-József rend közepkeresztjével tüntettek ki.

van s hozzá is beszélek. S szükségét érzem annak, hogy átéljem újra kissé a multat. Majd ha visszavonulsz szobádba, vidd magaddal ezeket. Téged illetnek. Lásd, e fiókban emlékek vannak tőle. Nem nagy dolgok, de olyanok, melyeket kezével érintett s melyek ezért kedvesek előttünk . . . Nézzük csak! Jöjj, ülj le mellém!

Azután kihuzta a fiókot.

— Nézd, szalagok, száraz virágok. Azután ékszerek. Te majd viselni fogod itt meg levelek vannak, amiket ő kapott. Ezeket elégetjük. Ah, lásd, ezek Suzanne levelei, a barátnőjeé. Én nem olvastam el soha, mert tisztelem a levéltitkot. Ovatos egy hölgy volt ez a Suzanne. Kívül ráírva a címe, ha el találna veszni a levél. Nézd csak: „Déle aszszony . . . utca . . . házzám”.

Egy levél kisiklott kezei közül s a padlóra hullott. Az öreg ember utána hajolt. A levélborítékból esés közben kissé kicsuszott a levél, Chaple ur tekintete a szavakra esett:

— Imádoit! . . . örült szerelem . . . észvesztő csókok . . .

Chaple ur figyelmesebben olvasta. Semmi kétség, a szavak férfitől származtak . . . Feleségének kedvese volt!

Elhalványodott és fölemelkedett. Agyában keringeni kezdtek a gondolatok. De ki lehetett ez a férfi? Ki?

— Atyám! — nyugtalanzkodott Pauline.

— Mi bajod?

— Semmi. Egy kis vértolulás. Nem kellett volna lehajolnom.

De nyugtalanul révedező tekintete elárulta belső viharát.

— Ezek a levelek nem a mieink, atyám! — szólt Pauline. — Igazad volt, égessük el!

— Igen, majd elégetjük . . .

— De most . . . azonnal! — könyörgött a leány.

Chaple ur habozott. Egy pillanatig megérelődött benne a meggyőződés, hogy valamennyiük javára lesz, ha nem fűrkészi tovább a titkot. Igen! Elégetni, elfeledni, eltemetni mindent!

Habozása bátorságot öntött a leányba. Lehajolt a szőnyegen heverő levélért. Mikor fölemelte, a lámpa fénye keresztülesett a borítékon. Tisztán láthatta az írást.

Most a leány halványodott el.

— Mi az? Mi bajod van? — kérdezte Chaple ur.

— Semmi! — felelt hirtelen a leány, azután kezével végigsimított a homlokán. Majd összeszedve magát, szilárd hangon kérdezte atyjától:

— Atyám, a te zavarodat ezek a levelek okozták az imént?

— És a tiedet az írás?

Néhány pillanatig hangtalan csend támadt. Most már mindketten tudták, hogy Chaple asszonynak kedvese volt s ez a kedvese — Pauline vőlegénye.

Chaple ur végre fölemelkedett s a nyaláb levelet beledobta a kandalló tűzébe. A papírlapok lángot fogtak, vonaglottak a tűzben, azután lassan kialudtak.

— Atyám! — szólt Pauline, miközben átölelte az öreg embert — Nem három hétig maradok nálad, hanem mindenkorra . . .

Azután mindketten sírni kezdtek.

Coquelin aine, a tranciák leghíresebb színművésze, hatvannyolc éves korában Pont aux Damesben meghalt. Képünk a művészt a Cyrano de Bergerac szerepét tanulva ábrázolja.

A három lábú ember. — Lentini Francis, olasz születésű artista, most Berlinben szerepel. Lentini huszonegy éves, nő, apja egy teljesen normális gyermeknek. Második jobb lába egy a csipőből kiinduló nyulvány, amely lassan lábbá formálódott.

A skí a hadseregben.

Irta: DE SGARDELLI CAESAR honvédhadnagy.

Norvégia magas, sziklás bércein ritkán szórja áldásos sugarait a tüzes nap. A hó, fehér leplevel elborítja az egész tájat, eltakar, eltemet mindent. Fehér a hegyorom, a völgy és az a kevés rét is. A vidék hótengerré válik s mint egy kis sziget, úgy pislog ki egy egy templomtorony a végtelen hómezőkben. A kényelmes, széles ut eltűnik, a kilométert jelző köveket elfödí a hó s csak egy-egy sötét kopár fa ri ki a nagy fehérségből.

A norvég civilizáltabb városok még jobban

képesek védekezni a természet hatalmas erőivel szemben, de a kevésbé művelt norvég falvak lakói teljesen el vannak szigetelve a műveltebb világtól, a nagyobb városoktól: a magas hóréteg megakadályozza őket azok látogatásaitól. Egy éjszaka alatt hullott hólepel néha annyira elborítja a földterületet, hogy a szegény norvég paraszt reggel csak erőlködve tudja kitolni portáját. Egyedüli igavonóját nem használhatja s iramszarvasai csak nagy erőlködéssel képesek tovább vonszolni a fával megtelt szánt. De néha a tulnagy havazás következtében erre sem lévén képes, a szegény iramszarvasnak is, a rozoga istállóban tétlenül kell állani.

Coquelin, a nagy francia színművész temetése Pont aux Dames-ben.

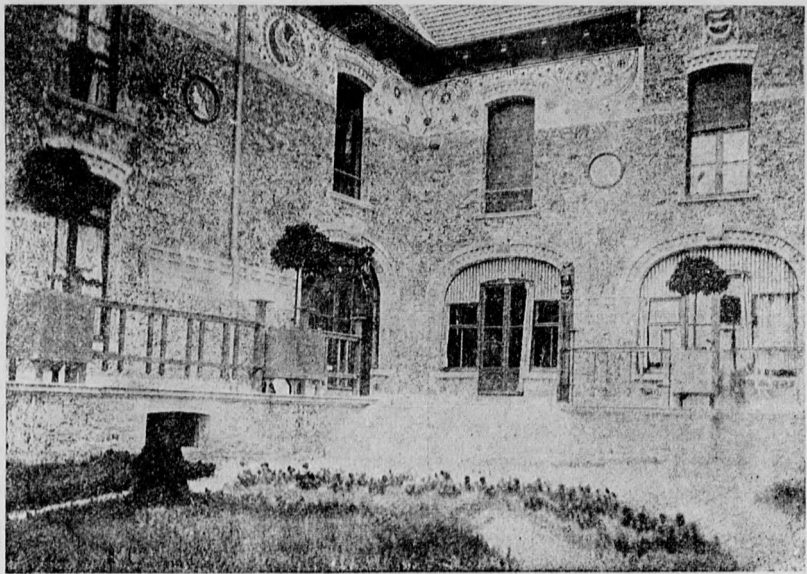
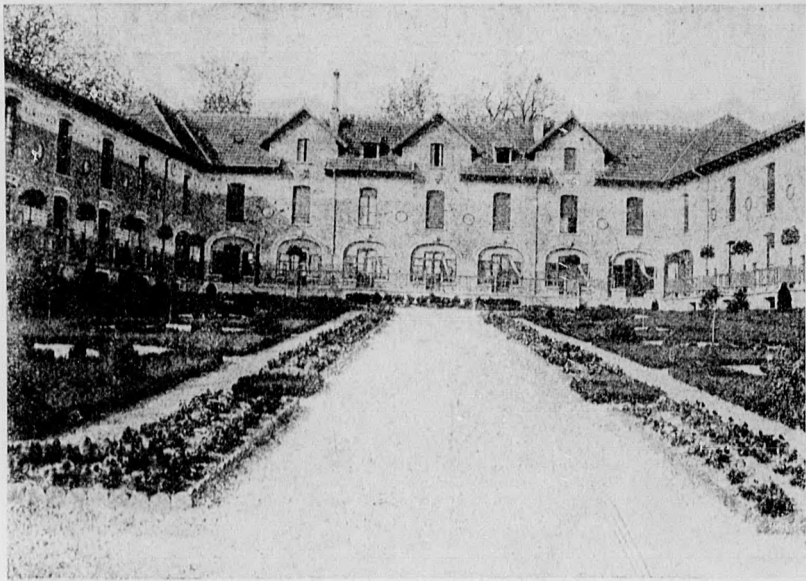
Eljött a vásár napja s a parasztkézi munkáját a közeli s népesebb városba akarja vinni. Látja a zimankos tiszta levegőn át, a magas büszke házakat, a gyárak égbenyuló kéményeit, de nem mehet oda, mert utat nem látni, tájékozódni nem lehet s ha reá lép a frissen hullt hóra, elmerül bele; sőt egy-egy észre nem vehető hasadék nem egy esetben zárta magába az arra menőt örökre s csak a hóréteg elolvadása után mutatta meg az eltévedett s magában rejtett áldozatát.

E bajon azonban segíteni kellett. Az ember értelmisége ezuttal is győzedelmeskedni igyekezett a természet erőin s munkássága, leleményessége e téren is sikert aratott. A tapasztalat s a természet törvényeinek ismerete rávezette az embert, hogy két hosszú, a lábakra illeszhető fadarab meggátolja a magas hóba lehető elmerülést s ennek alkalmazásával az ember könnyebben s veszély nélkül eljuthat keze munkájának segítségével a falutól a városig. Megkezdte az egyik, utánozta egy másik s nemsokára a norvég parasztok könnyűszerrel siklottak az öl magasságu havon. Majd lefaragtak a fából s vékonyabb lett. Rájöttek, hogy jobb, ha az orra gömbölyű a fának s addig javítottak rajta, míg megszületett az a szerszám, a melyet elneveztek — skínek.

Az új közlekedési eszköz lassan a városokban is elterjedt s amit az emberi leleményesség kényszerhelyzetéből kifolyólag megalkotott s közlekedési eszköznek használt fel, azt a sportkedvelő emberiség kedvtelési céljaira fordította s utánozni kezdte. Az új sport terjedt, — le egészen a vén Európa legutolsó sarkáig is. S ma: öreg, ifju, gyermek, használja egyaránt, ha nem kényszerből, hát időöltésből.

A sportnak minden nemében az angolok a kezdeményezők, s ahhoz való szereléseket is ők hozták a tökéletesség legmagasabb fokáig.

De a skí-sport tökéletesítésén a legnagyobb buzgalommal a norvégok fáradoztak. S lám, kitartással, erővel és ügyességgel mennyire haladtak már! Es mily egyszerű is az a szerszám. Nincs ördögies titkos gépezete, nem kell hozzá fáradságos munkával elkészített mester-

Francia színészek menháza Pont aux Damesben, amelyet Coquelin alapított és amelyben meg is halt.

séges pálya. Csak két darab egyszerű fa s a pályát a természet alkotja, — a havas tájakat! E sport elsajátításához nem kell hónapokig órákat venni s mestereket fogadni. „Kétszer-háromszor fölbukol vele s utána a két kis fadarabbal úgy siklasz tova a tavon, mint nyilvessző a levegőben.“ Ez egy norvég skí bajnok használati utasítása a skí-sport elsajátításához. Ez a sport nem csak szórakoztató, mulattató, hanem egyszersmind nagyon is hasznos.

Ép testben, ép lélek! Régi, de jó mondás. Az erőt, ügyességet csak nagyon kevesen hozzák magukkal a világra. Azt itt a göröngyös földön, munkával és izzadsággal kell megszerezni. „A katonai hivatás egységes és erőteljes testet kíván.“ „Mindennemű fáradalmakat a katonának férfias állhatatossággal kell viselnie,“ — ezt mondja a szabályzatunk. S vajjon elérhetem ezt, ha nem gyakorlom magam ehhez? Innen van az, hogy a hadseregben mindennemű sportot egyaránt gyakorolnak. Hisz maga a lövészet is nem más, mint sport. Csak hogy míg a polgári életben ezt kedvtelésből, időöltésből és szórakozásból teszik, addig minálunk a sportot hasznosan, gyakorlati oldaláról felfogva, praktikus részeit kihasználva, egy gazdaságosabb cél eléréseért gyakorolják. Egy jó katonának tudni kell: jól löni, menetelni, lovagolni, uszni, evezni, skízni, stb. stb. Mert hányszor fog a harcok életében oly viszonyokba kerülni, midőn ezen tudásának jól hasznát veheti. S tény, hogy nem létezik oly komoly sportnem, melyet a hadseregben ne gyakorolnának. Vajjon a byciklinek s automobilnak mily jó hasznát vesszük!

De álljunk meg s nézzünk végig e sportnemeken. Majdnem mind csak nyáron gyakorolható, illetve alkalmazható. Télen eldobhatjuk a by- és tricikliket, az evezőket s a karszu szandolinokat lehuzzuk vesztgelni a száraz-földre.

Elővesszük a két vaselinos hajlított fadarabot a skít. Mily hasznos ez a sport! Erősödik a láb, mell, kéz, fokozódik az ügyesség, a gyorsaság, leleményesség és a test egyensúlyozása.

Vajjon nagy havazások idején áll-e rendelkezésünkre oly gyors s oly könnyen hordható közlekedési eszköz, mint a skí? Rövid a felelet: Nem! S ez a körülmény készítet minket, katonákat is arra, hogy ezen sportnemről ne forduljunk el oly közönyösen. Számtalan esetben, bármilynemű szolgálatban igen jó hasznát vehetjük e két könnyű fasinnek. A hirszerző, felderítő, összeköttető s biztosító szolgálatban nagy szerepet foglal le magának a skí. S a mi a fő, a skín menő ember teljesen fel lehet szerelve s bármily testhelyzetből térdelve, vagy fekvő is, igen előnyösen használhatja a fegyverét. Sőt álló helyzetben még feltámasztott fegyverrel is lehet. A tolófát a földre szurja, balkezevel a váll magasságában átfogva s a tegyvert hüvelyk ujjával a tolófához szorítja. Tüzeléshez a fekvő helyzet elfoglalása is némi ügyességgel igen gyorsan megy.

Ezekből látjuk, hogy a skí nem akadályozza a honvédet abban, hogy fegyverét (valószínűleg csak meglepetéseknél, vagy védelemből) használhassa.

Én határozottan állíthatom, hogy a skí kevesebb akadályt ismer, mint a bycikli vagy automobil stb. Sőt oly akadályokon is áthatolhat, természetesen már némi gyakoroltsággal, a melyek előtt még a legügyesebb lovas is tehetetlenül áll. Mert vajjon havas, fagyos, sikos talajon melyik lovas képes egy meredek lejtőn leereszkedni? Vagy melyik legjobb lovas tudna, vagy mondjuk merne, télen egy magas, meredek lejtőn leugratni? S ha megteszi, tönkre megy lova, míg a skivel ez mind lehetséges! Például Svájcban az engadini skí versenyen Heyerdahl és Smith norvég versenyzők 20 méter távolságban ugrottak le egy elég magas dombról.

A skí hordása sem nagy teher. Mind a kettő teljesen felszerelve 4—5 kilót nyom s a bal vállon igen kényelmesen elhelyezhető. Felcsatolása roppant gyorsan megy, egy honvéd 3 adszori alkalommal 15ll. alatt csatolta fel. Rövid idei gyakorlás után igen szép eredményeket lehet elérni. Vegyük a közepszerűt: 1

Porzsolt Kálmán, a kiváló író és publicista, aki most ünnepli harmincéves írói jubileumát.

óra alatt 8 kilométert lehet megtenni, ha a havazási viszonyok és a terep kedvező. Hogy a honvéd kezeit szabadon használhassa, célszerű a fegyvert karabély módjára viselni. Tisztek kardjukat a szolgálati övön átduvva szintén a hátukra erősítik.

Ezek felemlítése után, azt hiszem, bebizonyított tény gyanánt szolgálhat az, hogy a skínek igenis lesz, még pedig igen fontos szerepe lesz bármilyen téli vállalatnál. Ezért volna szükséges, hogy hasonlóan a többi nagyhatalmak hadseregeihez már béke idején oda törekednénk, hogy legalább is minden századnál 1 vagy 2 ember lenne, a skí használatában kiképezve. Ezek, mint például az 1-ső honvéd gyalog ezredben foglalkozási időn kívül egy szakaszba egyesíthetők s egy a skízésben jártas tiszt, vagy zászlós által kiképezhetők volnának.

S mint a tapasztalat mutatja, az emberek igen jókedvűen tanulgatták s már két hét múlva meglehetősen és vigan „csuszáltak“ a havas gyakorló téren.

A fővárosban ezirányban a kiképzés közismert nehézségekkel jár, de a vidéken, hol a hó tovább eltart, szórakozás a honvédeknek.

Olaszországban, mint a „L'esercito italiano“-ban olvastam, a hadügyminiszterium elrendelte a skí használatát az alpesi csapatoknál. Ennélfogva minden alpesi században van 3 skífutó, kik előírás szerint a skivel s a hozzátartozó vezetékkel fel vannak szerelve. Télen a dandárparancsnok rendelkezései szerint, egy kijelölt vidéken egy tanfolyam állittatik fel, hol az emberek kellő kiképzésben részesülnek. A kiképzésnek még a téli had gyakorlatok előtt be kell fejeződnie, mert már a kiképzett skífutóknak igen jó hasznát veszik.

Tehát Olaszországban már rendszeresítették a skí-t a csapatoknál. Most a kis Svájc igyekszik ujításokat csinálni e tekintetben.

Svájcban már 1909. évi január hó 24-én és 25-én Glarnsban az ottani skí-klub sikversenyt rendezett, melyen a szentgotthardi őrség sok altisztje és közkatona is résztvett. A bajnoki futásban a győztes egy vártüzér volt, ki a körülbelül 18 kilométernyi utat 2 óra 38 perc alatt futotta be, de megjegyzendő, hogy a kiindulási és a célpont magassága között a különbség 500 méter volt.

Az egyik versenyen csakis katonák vettek részt. A pálya hossza 5 kilométer volt, 300 méternyi magassági különbözettel. A célhoz való megérkezés előtt minden résztvevőnek a skín, hirtelen feltűnő féltalak céltáblákra öt lövést kellett tennie. Az elért eredmények igen jóknak mondhatók.

Az orosz-japán háborúban a skík, a melyeknek katonai fontosságát az oroszok már rég felismerték, munkába kerültek. Az emberiség tovább haladt a művelődés útján s leleményességével egy eszközt lehető legtöbb célra igyekszik felhasználni s ennek érvényesítését lehetőleg kimutatni. Így a skít is, egy magasabb, nemesebb s emberbaráti kötelesség megvalósításának céljaira használták fel. Egymás

Skivel felszerelt honvédgyalogos.

Tűzés fekvő helyzetben

Tűzés állva, feltámasztott fegyverrel.

mellé fektették a skiket, szalmát hánytak reájuk s a sebesült orosz katonákat megerőltetés nélkül vonszolták a közeli székhelyre a szintén skivel felszerelt bajtársak. Hát nemcsak a hírszerző, felderítő, összeköttető s biztosító szolgálatra, hanem még a harctéren megsebesült katonáknak a segélyhelyekre való szállítására is használják már.

Tapasztalatból merítettem azon meggyőződésemet, hogy a ski nemcsak a sportkedvelő és időöltő céljának felel meg, hanem emellett a test egészséges fejlődését — a különben egyéb sportüzésre nem alkalmas téli időben — is hathatósan elősegíti. Különösen a hadseregben nyerhet igen nagy és hasznos alkalmazást, hol a legénység a téli időben ugysem gyakorolhat a szabadban. A mellett számtalan hadi célra való alkalmas és célszerű voltánál fogva a téli időben teljesítendő hadi műveletek gyakorlásában igen fontos szolgálatot tehet.

Miként a múlt évben, úgy az idén is állítanak fel nálunk tiszti ski-tanfolyamot az Alpesekben, mely a ski-oktatók kiképzésére szolgál. A hadseregben közismert Wahl 32. gyalogezredbeli százados és az Alpesekben mint elsőrendű elismert ski-futó, Pilgeri tiroli 4 vadász ezredbeli főhadnagy lettek beosztva a tanfolyamhoz mint oktató tisztek. Ez év február elején Badgasteinban huszonöt tiszt gyűl egybe, hogy e fenti vezetőség alatt öt héten keresztül gyakorolja magát a ski-futásban és ennek katonai alkalmaztatásában célszerű kiképzést nyerjen.

Egy ski-járór rajvonala. — Középen De Sgardeli hadnagy osztág-parancsnok.

Tűzés térdeplő helyzetben.

— Arra a lovasra lőjjön!

— Gyanus alakok a réten!

KATONÁK SKIGYAKORLATAI.

Mendel
za

Nagy t
világ. Sz
egy hamb
ekéy sz
delssohn
hírű ném
látta meg
ban már
anyjától
emellett a
ismeretek
A család
zött. A fi
később B
Zelter fe
nyilvános
és 1820-t
versenyei
szerzemé
ben Páris
teljes eli
llyu zen
már aki
jelentette
ban ita
alom" r
„Camach
padra r
elő. 1839

Mendel

Mendelssohn-Bartholdy századik születésnapja.

Nagy ünnepet ült e héten a zenevilág. Száz éve volt annak, hogy egy hamburgi patriciusi ház boltives erkély szobájában megszületett Mendelssohn-Bartholdy, a később világhírű német dalköltő. Február 3-án látta meg a világot. A zongorajátékban már egészen fiatal korában anyjától nyerte az első oktatást, emellett azonban a nyelvi és egyéb ismeretekben is bő kiképzést nyert. A család 1812-ben Berlinbe költözött. A fiatal gyermek zenei tudását később Berger Lajos, Hennings és Zelter fejlesztették. 1818-ban már nyilvános hangversenyen lépett fel és 1820-tól kezdve a saját házi versenyein eredeti, zenekarra is átírt szerzeményeit adta elő. Apja 1825-ben Párisba vitte és ott Cherubini teljes elismeréssel nyilatkozott az ifjú zenei készütségéről és őt már akkor gazdag tehetségnek jelentette ki. Mendelssohn 1826-ban írta meg a „Szentivánéji álom“ megnyitóját; 1827-ben a „Camacho házassága“ című szinpadra írt egyetlen operáját adták elő. 1839 óta a lipcsei Gewandhaus

hangversenyeinek igazgatója volt. 1837-ben nősült, 1843-ban megalapította a lipcsei konzervatóriumot, ahol tanártársai Hauptmann Mór, Schumann Róbert, David Ferdinand és Pohlentz Keresztély Ágost voltak. 1847 elején, nővérenek halála után, súlyos betegségbe esett és félévi szenvedés után, 1847. évi november 4-én meghalt Lipcsében. Mendelssohnak 72 műve jelent meg életében, halála után pedig a 73-121. számmal jelölt művek. Az első hely ezek közt a „Paulus“ és „Elias“ oratóriumokat illeti meg, azután következnek a „Szentivánéji álom“ megnyitója és egyéb zenei rés-ei; a szép Meluzina regéje, továbbá Antigone és Oidipus Kolonosban, az „Athalie“ zeneszámái az 5 szimfonia, valamint hegedű- és zongora-hangversenyei és kamara-zeneművei, stb. Mindezek lágy dallamosságuk, mély érzésük, gazdag képzelet s rendkívüli változatosságuk mellett is ugyanegy csendes, ábrándos, vonzó kedély tükrözése által iskolát teremtettek, amely azonban nem mindig ragaszkodott Mendelssohn szigorúan klasszikus formáihoz és főleg az aprólékosságokban is finom, gondos kidolgozásához.

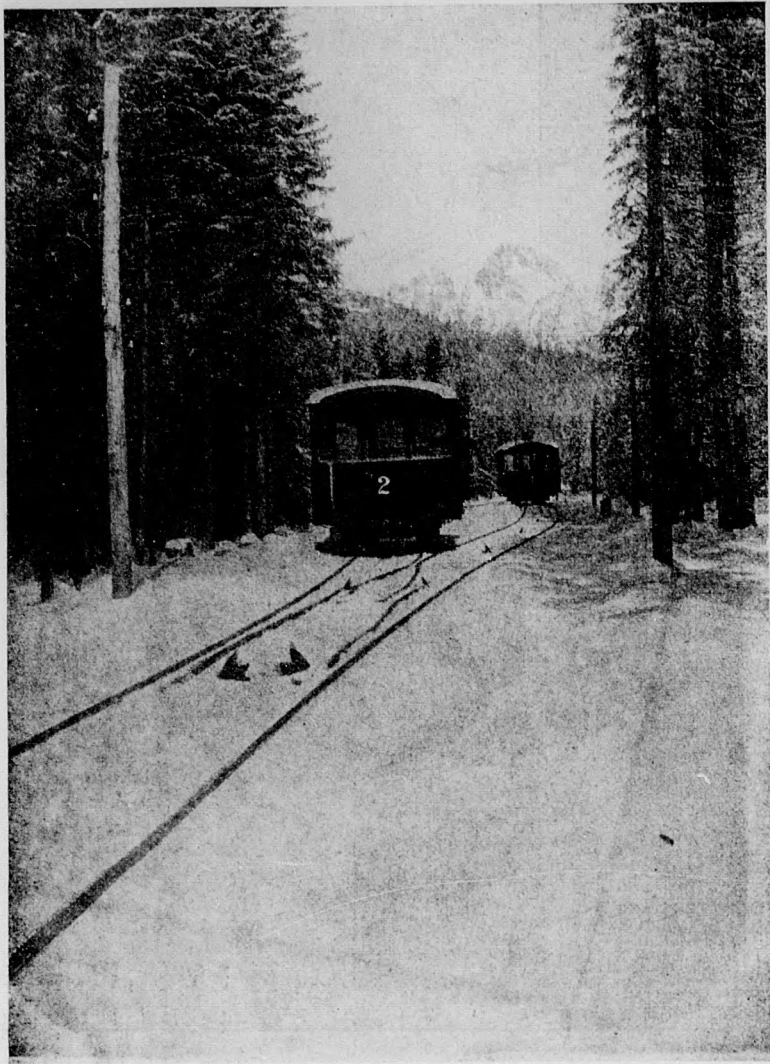
Mendelssohn nővérei, Fanny és Rebeka.
Mendelssohn huszonnégy éves korában.

Mendelssohn tizenhárom éves korában.
Mendelssohn szobra Lipcsében.

Mendelssohn gyermekkorában.
Mendelssohn halotti maszkja.

MENDELSSOHN BARTHOLDY SZÁZADIK SZÜLETÉSNAJARA.

Villamos-sikló Tátrafüredről Tarajkára.

Tarcsey Pal amateur felv.

A Tátrafüred—Poprád-felkai villamos-vasut menetközben.

Tarcsey Pal amateur felv.

A vörös-kék bál.

Írta: CLAUDE FARRERE.

Az Ur 1906-ik esztendejében a nizzai karnevál nagy báljának színei a rubin és azur voltak.

Este tizenegy órakor, midőn a virágokkal és lombfüzerekkel feldíszített, ragyogóan kivilágított terem a benne hullámzó rózsaszínű és kék tömeggel már fantasztikus látványt nyújtott, a játékterem felé vezető oszlopcsarnok homályában egy kékbe öltözött pásztornő megállított egy rózsaszínruhás pástort.

— Ismerlek, — szólt a nő.

(Nyilvánvaló hazugság, mert ha ismerte volna, óvakodott volna ezt bevallani.)

A férfi némán rátekintett. Mindkettejük árca, hosszu, szakállszerű nyulvánnyal ellátva, teljesen elfedte arcaikat. A férfi nem látott mást a nő arcából, mint annak zöldesfényű szemét, a nő pedig csupán a férfi szemgolyójának sárga színét.

A nő bátran folytatta:

— Te egészen magadra vagy? Te nem akarsz mulatni? . . . Talán barátaid cserben hagytak? . . . vagy nincsenek barátaid? . . . Akkor miért jöttél el a bálba?

A férfi hosszasan, fűrkésző tekintettel nézte a nőt. Végre megszólalt:

— Azért jöttem, hogy önnel találkozzam.

A nő egy lépést hátrált.

— Hogy velem találkozzál? Velem? . . . De hiszen te . . . ön még a nevemet sem tudja!

A férfi vállat vont.

— Nem is szükséges tudnom. Ön az, akit várok. A kalandravágyó ismeretlen, akit régóta keresek. Nekem nagyon mindegy, hogy önt Jeanne-nak, vagy Suzannának hívják-e.

A nő kissé nyugtalankodni kezdett. Azután ezt kérdezte:

— Miért nem tegez ön engem?

A férfi közel hajolt hozzá.

— Mert meghallottam a hangja csengését.

Ön az én szememben több, mint egy álarcos ismeretlen. Megismertem önt és tudom, hogy ön az, akit várok: a jegyesem. A jegyesét az

ember nem szokta tegezni. Arra ráérek, majd ha a feleségem lesz.

A nő nevetett.

— En már a felesége vagyok valakinek. Nézze!

És odamutatta balkezét, melynek vékony selyemkeztüjén keresztülragyogott az arany jeggyűrű. A férfi megragadta a kezét, levette a keztüjét és lehuzta ujjáról a gyűrűt.

— Lásza, már semmi sincs közöttünk. A kezén nincs jeggyűrű, az asszony szabad!

A nőnek semmi kedve sem volt haragudni. Elfogadta a férfi felajánlott kaiját és a pár elvegyült a tömegben. A termen végigviharzott a tánc. Az ár őket is elsodorta, a férfi derékon kapta a nőt és szempillantás alatt ok is ott forogtak az esztelenül ugráló és bukdácsoló táncosok közt.

A zene végre elhallgatott s a nő lihegve és kimerülten egy palma árnyékában álló karosszékre vetette magát. A férfi egy másik székre melléje ült.

— Nem bírom tovább — szólt a nő. — Nagyon bolondul ment . . .

Hogy levegőhöz jusson, kissé fölemelte árca szakállát. Oh, egy pillanatig a férfi finom metszésű, érzéki ajkakat szemlélhetett és egy bájos, fitos orroskát . . .

— Igység egy kicsit. Akar? Igaz, hogy a tánc esztelenül gyors volt. De ha már itt vagyunk, miért busuljunk!

A férfi pezsgőt hozott s a nő nagy kortyokban itta az édes italt. Poharát két kézzel tartotta, mint egy kis leány, aki nagyon szomjas. Az ital lassanként a fejébe szállt. Föl-emelkedett és újra táncolni akart. A férfi átkarolta derekát és megsimogatta kebleit. A nő nevetett és ujjával megfenyegette:

— Ez egyszer megjárja, de többször ne merje tenni!

— Miért ne, mikor ön szabad?

A vidám tömeg elhőmpölygött mellettük és egymáshoz szorította őket. A férfi ismételte:

— Önt misem köti már. Az utolsó kapocs, mely eddigi életéhez fűzte, eltört. Ön egészen az álomé, — a kék és rózsaszínű álomé! Ön nem az többé, akiről nem tudom,

hogy Jeanne vagy Suzanne-e a neve. Ön már a jegyesem és nemsokára a feleségem lesz. Mert meg fogom önt szöktetni . . .

— Megszöktetni? . . . A postakocsiban, vagy mint a lovagok, a paripája nyergén?

— Lóháton is, kocsiban is, amint ma szokás. Van negyven büvös lovam, negyven lovam bronzból és acélből, melyek odakinn várnak, e palota kapuja előtt. Es azután elküldök egy szárnyas géniust, gyorsabbat a szélnél s azzal odakapcsoltok egy hálókocsit, csupán a kettőnk számára, az éjfélkor induló tűzszekérhez . . .

— Es hova megyünk?

— Hogy hova, az mellékes! Talán a tündérkirálynő palotájába, vagy a boldog szigetre, melyet Matho akart odaajándékozni Hannibal nővéreinek. Vagy bárhova. Párisba, ha önnek úgy tetszik. Hozzám.

— Önhöz?

— Ez még mind az álomhoz tartozik. Képzelen egy egészen kicsiny házat, mely óriási fák árnyékában húzódik meg. Az ön érkezése alkalmából a peron padlója rózsaszírmokkal van borítva. Es a sárga rabszolga, akit a selyem birodalmából hoztam magammal, letérdel ön előtt, hogy megsókolja ruhája szegélyét. . .

— Milyen kár, hogy mindez csak álom!

— Bizonyára álom. De ne feledje el, hogy ma este az álom a valóság s az élet az álom. . .

Egész véletlenül az ajtó közelébe jutottak.

A néptelen bejáró felől hűvös légáramlat csapta meg az arcukat. Egy pillanatra megálltak, hogy levegőt szívjának s a férfi egy másodpercre levetette álarcát. Csúpn egy másodpercre. Am egy figyelmes inas észrevette, felismerte s előre sietvén belekiáltott az északába:

— D. gróf ur kocsiját!

A név elhalt az utca zajában. Egy automobil gyors fordulattal előkerült és megállt a gyalogjáró előtt. A mesebeli sárkányhoz hasonlóan két nagy, lángoló szemével széles fénycsávokat szórt az utra. Gépében ott lüktetett a megfékezett negyven lövő. A szolgáltat-kész inas felesapta a kocsit aajtáját.

A kék pástornő és a rózsaszínűpástornő egymásra tekintettek.

— Ön láthatja, — szólt a férfi — hogy

az ál
Jöjjön

A
tést te
Am a
eszmé
nem a
sarkon
csihoz

A
odaszó

hálóko

A
szakáb

M

kissé

találha

rülvén,

egymás

Es

kocsi c

press

ságon

egymás

ben c

ölekez

mukba

A

sodni l

széter

fedő A

siksgo

kok elő

hideg t

zsaszin

teszk la

Eg

A vona

A habo

város h

gyárkén

fellegek

A v

lauz kiá

Az

gatta ho

Ne

szaemlé

farsangi

férfi, ak

Azu

értett m

—

A f

nának i

a nő el

dalmi fe

az álom akaratunk ellenére is megvalósul. Jöjjön!

A nő küzdött önmagával. Óriási erőfeszítést tett, hogy visszatérjen, hogy ellenálljon. Am a bor, mely fejébe szállott, a legbolondabb eszméket keltette életre agyában. Akart e, vagy nem akart? Ő maga sem tudta... Kétszer sarkon fordult, mintha szédülne, azután a kocsizhoz futott és beszállt...

A férfi felszállt utána. A kocszi lépcsőjéről odaszólt az inasnak:

— Telefonáljon a pályaudvarra... egy hálókocsit a gyorsvonathoz...

A gépkocsi prüsszkölve belerohant az éjszakába.

Mikor magukra voltak, benn a kocsiban, kissé fölemelték álarcaikat, hogy ajkaik megtalálhassák egymást. A lámpák köiből kikérvülvén, rájuk borult az éjszaka nem láthatták egymást. Még nem.

Es később sem látták egymást, a hálókocsi díszkrét homályában, miközben az expressz örült sebességgel rohant keresztül síkságon és hegyen. Azután elaludtak. Szorosan egymáshoz simulva testük a színes bálitöltözékben olyan volt, mintha a hajnal rózsapírja ölelkezne az égbolt fék színével. Az álom álmukban is folytatódott.

A hálókocsi ablakai lassan-lassan világosodni kezdtek. A hajnal fénye ébredezett és szétterült, sápadtan és hidegen, mint egy szemfedő. Alantjáró fellegek separték az elhagyott síkságot, fekete favázak rohantak el az ablakok előtt. A nap birkózott az éjjel — a fázós, hideg téli nap. Az azurszínű bársony és a rózsaszínű selyem ölekezésében különös, groteszk látványt nyújtott a szürkületben.

Egyszerre ébredtek fel, a férfi és kedvese. A vonat egy folyam hidján robogott keresztül. A habok felett köd lebegett. A távolban egy város homályos képe látszott. A vonal mentén gyárkérmények álltak. Fekete füstjük egyesült a fellegekkel.

A vonat megállt.

— Lyon, tizenöt perc! — hangzott a kalauz kiáltása.

Az álarcos pásztornő kétszer végigsimogatta homlokát

— Lyon? ...

Nem értett semmit... Nem tudott visszaemlékezni... Ez a kocsiz? ... Ezek a farsangi rongyok? ... és ez az ismeretlen férfi, aki mellette ül... egészen közel hozzá...

Azután lassankint emlékezni kezdett. Megértett mindent... Felkiáltott:

— Istenem, elvesztem! ...

A férfi nem tett ellenvetést. Mit használnának itti üres szavak. Napnál világosabb, hogy a nő elveszett az erkölcsi törvény és a társadalmi felfogás szerint. Szomoruan, lelke mélyén megrendülve, lehajtotta fejét.

A nő sirva fakadt.

— Egész életemet tönkretettem! ... Szegény férjem! ... boldog házasságom ... szegény kis leányom!

Az indulat megremegettette egész testét. A férfi ledobta álarcát, letépte testéről a farsangi mezt. A nő gépiesen utánozta. Kétségbeesetten, szűzke, elegáns utcai öltözékben állt a férfi előtt.

— Asszonyom! — szólt a férfi — kérem, hallgasson meg! Ne sirjon, esdve kérem! Az egész nem más, mint egy álom, gonosz, nyomorító álom... semmi több! Nem történt semmi, épen semmi! Az egyedüli valóság ez: önt tegnap leittatták, ön ittas volt. Es ma... ma... nézze, az a vonat, mely ott áll a tulsó sínpáron, az a vonat vissza fogja önt vinni Nizzába. Az ön férje meg fog bocsájtani, a leánya soha sem fog megtudni semmit. Én... én nem vagyok a világon! Menjen, asszonyom Isten önnel!

A férfi ajtót nyitott. A nő nem szállt ki rögtön. Szemeit földre szegezte és ábrándos, szomorú tekintetét vetett a kocsiz padlóán heverő színes báliruhákra. Azután hirtelen kiguggott az ajtón, átfutott a másik vonathoz és eltűnt egy kocsizszakaszban.

A két gép éles lütye egyszerre hasította a levegőt.

A Tátrafűred — Poprád-felkai villamos-vasut állomása.

Tarcsay Pál amateur felv.

A Párizs felé robogó vonaton a férfi térdelt a kocsiz padlójára és csókokkal borította el az azur és rubinszínű rongyokat, — a meghalt álom szemledőit.

A diszebed után.

Irta: LEO LARGUIER.

André Malville, a vén történetíró, a becsületrend tisztje, az Institut rendes és Európa összes császári és királyi akadémiáinak levelező-tagja hazatérőben volt. Bérkocsizjának ablaküvegét leeresztette és kibámult a langyos júniusi éjszakába.

A falak mentén egy szerelmes pár lépetgetett. Időről-időre megálltak s mozdulatlanok maradtak, migcsak egy kocsiz vagy egy gyalogjáró arra nem jött; a padon megcsillant egy fehér női ruha s az aggastyán csengő női hangot hallott, mely kacagva tiltakozott a csókok ellen.

A történetíró félrefordult. Mit érdekelte őt a fiatalok bohósága.

André Malville elmúlt életére gondolt. Ha egy férfi a maga muljának utjain bolyong, minden fordulónál megsuhan egy női szoknya.

Az egyedüli nő, akit valaha szeretett, Jeanne Lilaire, egy kereskedő kedvese volt, aki tönkrement miatta. A leány elhagyta s ajánlatot tett Andrénak, hogy együtt lakik vele rue de Vaugirard-beli kicsiny szobájában. A szegény diák családja, mely otthon nélkülözött, hogy neki lehetővé tegye a tanulást Párizsban, vigasztalhatatlan volt, André Malville végre meghallgatta könyörgésüket s Jeannenak kiadta az utat. Azóta a leány eltűnt szemei elől.

ÁRNYAK.

Ha ülsz magányos kis szobádban
S ezer kín győtri lelkedet,
Mint hogyha arcod' észrevétlen
Csókolná győnge lehelet.

Egy lehelet, mely messze űzi
Szivedből a nagy bánatot,
Egy lehelet, mely hirtelen kél
És nem tudod, hogy' támadott.

Kik kedvesek voltak tenéked.
Aki pihennek sírba' lenn,
Azok lebegtek ott körülled,
Csókolva arcod' nesztelen.

S ha lecsókolták már a gondot,
Eltűnnek, mint a pillanat
S halottaid pihennek újra
A hideg, néma rög alatt.

Feleki Sándor.

A Tátrafűred — Tarajkai villamos-sikló állomása.

Tarcsay Pál amateur felv.

Legujabb párisi divat. — Princesse ruha délutánra.

Egy este mégis úgy vélte, hogy ráismer a boulevardon. Választékosan volt öltözve, haja festve volt s egy kövér ur karján belépett egy előkelő vendéglőbe.

André Malville ezután egészen a tudományok élte. Dolgozott. A történelem lett számára az ablak, melyen át bámuló szeme meglátta a múlt idők csodáit. Csakhamar kiadott egy kötetet a renaissanceról, miután előbb hónapokig élt a nagy festők, dograessák, a seigneurök és a husz éves bibornokok világában, akiket kedveseik tudvalevőleg még a zsina-tokra is elkísértek.

A forradalomról irt nagy munkája megnyitotta előtte az Institut kapuit. Még sohasem nősült, de bőven részesült a tisztelet ama jeleiben, amelyet az emberek az érdemek jutalmazására feltaláltak. Voltak keresztjei, plaquettjai és szalagjai.

Igy élt folytonos munka közt, s alig vette észre, hogy haja már megöszült. Szeme azonban mostanig megőrizte fiatalos tüzét. A szerencsétlen szerelmesek módjára még vigasztalást talált abban a gondolatban, hogy az a nő, aki az övé lehetne, senkié, s hogy most már, ha még él, tul van a hatvan éven.

Ma este az Elysééből jött, hol a köztársaság elnöke egy átutazó uralkodó tiszteletére disztribúciót adott. A király, aki ismerte Malville munkáit, beszélni óhajtott a híres történetíróval. Az ebéd egyes részletei elvonultak szemei előtt. Látta a királyt, amint hosszan, kitüntető érdeklődéssel beszélt vele, érezte az uralkodó meleg kézszorítását s látta az udvari méltóságok s egyéb előkelőségek rosszul titkolt irigységét.

A pantheon mellett elhaladva, kocsija befordult egy keskeny utcába. A tudós megállította a kocsit és kiszállt, mert innen hazáig gyalog akarta megtenni az utat. Bizott kardjában, mely akadémiái egyenruhájának tartozéka volt.

A kocsis átvette díját s köszöntötte az egyenruhás öreg urat:

— Köszönöm, tábornokom!

És Jacques André Malville, a nagy tudós, a Mediciek, a Valois-k, Danton és Mária Antoinette történetírója megindult a langyos júniusi éjszakában a lakása felé.

A háza kapujának küszöbén egy zsák fekdült keresztben. André Malville megállt.

Egy öreg asszony feküdt ott. A véletlen arra hozta, ott lefeküdt és elaludt.

Malville föléje hajolt és megérintette. Az asszony felébredt, rája tekintett és értetlen szavakat mormolt. Kétségtelenül azt hitte, hogy rendőrtisztel van dolga.

A tudós kérdéseket intézett hozzá.

Az asszony mentegetődzött. Fáradt volt és leült, de semmi rosszat sem forralt.

Ez a hang! Malville megdöbben. Így beszélt valamikor Jeanne. Bolond dolog! Ez volna az ő egykori barátnőjének a romja?

Megkérdezte a nevét.

— Jeanne — dadogta siránkozva az asszony — Jeanne Lilaire . . . de semmi rosszat sem tettem, higgye el, uram . . .

André Malville sokáig nézte. Ez lett tehát a viruló leányból. Félretordult, de a nő a hold fényénél látta, hogy szemében könny ragyog.

Elérkezettnek látta az időt, hogy alamizsnát kérjen tőle.

André Malville kigombolta a frakkját és előkereste erszényét. Mit tehetett egyebet? A nő szájából gözölgött a pálinka büze.

Megnyomta a csengettyűgombot, odanyújtotta erszényét a nőnek s belépett a házba, melynek kapuja zajosan becsapódott utána.

A lakásába érve, kinyitotta az ablakot és sokáig kibámult az éjszakába.

Virradni kezdett s az arra elhaladó munkások nem tudták elgondolni, hogy mit akar az a korán kelő öreg ur az ablakban, aki háromszögű kalapjában, zöld betétes frakkban, vörös nyakkendővel és mellén összes érdemrendjeivel lebamul az utcára.

MULT ÉS — JÖVŐ.

Gerendás szoba. Fehér szoba.
Nagy körtés óra A falon
Szentek, Madonna, Krisztus-képek.
Beszélnek . . . És én hallgatom.

Idők tanui. Kopott asztal . . .
Bűbos kemence. Cifra ágy.
Nagy karosszékek. Odon, regés
Idők. — Beszélő némaság.

A Mult lebeg itt. Régi, jó mult.
Hívó, rajongó álmódás, —
S a szent, szomorú emlékezés.
— Es mindez oly szép, oly csodás.

És lázas szemem remeg, lobog . . .
Kábit a Mult. — A szekrényen
Multak árnyában csillan a jövő.
— Egy gyermekkori arcképem.

Igen. — A jövő Könyes szemmel,
Síró ajakkal csókolom . . .
Végigsímitom fűrteimet,
Ésfáradt, fel hős homlokom.

Félig éberem, félig alva
Vergődik lelkem kínba fúlva . . .
— Gondolkodom egy szép jövőről . . .
. . . És bámulok egy vesztett multba.

Branyiczky Dezső.

Legujabb párisi divat. — Elegáns bálruha, gazdagon himezve Viseli Desclos kisasszony, a párisi „Theatre du Renaissance” tagja.